

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

66'ncı Birleşim 28 Şubat 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	211
II.- GELEN KÂĞITLAR	212
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	218
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Başkanlık Divanı olarak yaşanan depremler nedeniyle Türkiye'ye başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması	218
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	218
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	218:226
1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'in, ülkede yaşanan deprem felaketine ilişkin gündem dışı konuşması	218:221
2.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, ülkede yaşanan büyük deprem felaketine ilişkin gündem dışı konuşması	221:225

3.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, büyük depremden etkilenen Gaziantep'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması 225:226

V.- AÇIKLAMALAR**226,258,259,264,301,312**

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP iktidarının deprem felaketindeki ihmallerine ilişkin açıklaması 226:227

2.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'teki toplanma alanlarına, imar aflarına ve çadır ihtiyacına ilişkin açıklaması 227

3.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, deprem sonrası yapılacaklara ilişkin açıklaması 227

4.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Kızılayın hayır kurumu olmaktan çıkarılmasına ilişkin açıklaması 227:228

5.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması 228

6.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, insanları depremin değil talan düzeninin öldürdüğüne ilişkin açıklaması 228

7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, AKP iktidarında afetlerde var olacak cumhuriyetin kurumlarının içinin boşaltıldığına ilişkin açıklaması 228:229

8.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen asrın felaketine ve bu felakette hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile tüm vatandaşlara ilişkin açıklaması 229

9.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, depremin ikinci gününden itibaren Kahramanmaraş'ta yaşadıklarına ilişkin açıklaması 229

10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, depremedelere kucak açan Mersin'e ilişkin açıklaması 229:230

11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 6 Şubat depremlerinin ilk anından itibaren devletin tüm imkânlarıyla vatandaşın yardımına koştuğuna ilişkin açıklaması 230

12.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, deprem bölgesindeki vatandaşlar için acilen yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması 230

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin afet bölgesi kapsamına alınması gerektiğine ve Antakya, İskenderun, Payas, Osmaniye, Kahramanmaraş, Göksun ve Diyarbakır'da deprem sonrası gördüklerine ilişkin açıklaması 230:231

14.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, deprem mağdurlarının konaklama sorununa ilişkin açıklaması 231

15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, yaşanan depremlere ve bu depremlerde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile tüm

vatandaşlara ve AK PARTİ milletvekillerinin depremin ilk gününden itibaren deprem bölgesine intikal ettiklerine ilişkin açıklaması	231
16.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, depremde uzuvlarını kaybeden vatandaşların tedavilerine ilişkin açıklaması	231:232
17.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 6 Şubat günü Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem felaketine ve bu felakette hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile tüm vatandaşlara ve deprem bölgesi için hazırlanan programa ilişkin açıklaması	232
18.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, yüzyılın en büyük felaketinde devletin tüm kurumlarıyla seferber olduğuna ilişkin açıklaması	232
19.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 6 Şubat günü meydana gelen Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen depremlere ilişkin açıklaması	233
20.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, deprem sonrası devletin ve milletin ortaya koyduğu gayrete ilişkin açıklaması	233
21.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, deprem bölgesinde yapılması gerekenlere ve Kızılaya ilişkin açıklaması	233
22.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, depreme dayanıksız binaların kentsel dönüşüm kapsamında yenilenmesi gerektiğine ve depremlerde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş, 24'üncü Dönem Kahramanmaraş Milletvekili Sıtkı Güvenç ile bütün vatandaşlara ilişkin açıklaması	234
23.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık'ın, 6 Şubatta meydana gelen depremlere ilişkin açıklaması	234
24.- Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, 6 Şubat gününde Kahramanmaraş merkezli olan depremlerde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş, 24'üncü Dönem Kahramanmaraş Milletvekili Sıtkı Güvenç ile tüm vatandaşlara ve milletvekillerinin millet dayanışmasını örnek almaları gerektiğine ilişkin açıklaması	234
25.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, depremin Osmaniye'deki etkilerine ve bu zor süreçte yaşananlara ilişkin açıklaması	235
26.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, iktidarın deprem sürecinde sosyal medyayı yasaklamasına ilişkin açıklaması	235
27.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, yaşananların deprem değil, merkez üssü AKP olan bir yıkım olduğuna ilişkin açıklaması	235
28.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, EYT düzenlemesinde BAĞ-KUR'luların uğradığı haksızlığa ilişkin açıklaması	236
29.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, depremde eşini ve 2 çocuğunu kaybeden babanın yaşadıklarına ilişkin açıklaması	236
30.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, YÖK'ün 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı bahar dönemiyle ilgili aldığı karara ilişkin açıklaması	236

- 31.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Kızılayın geldiği duruma ilişkin açıklaması 237
- 32.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, bu depremde tek adam iktidarının enkazın altında kaldığına ilişkin açıklaması 237
- 33.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, deprem bölgelerindeki koordinasyon merkezlerindeki koordinasyonsuzluğa ilişkin açıklaması 237
- 34.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, 6 Şubat depremiyle ilgili bir yasa çıkarılması gerektiğine ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesine ilişkin açıklaması 238
- 35.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Hükümetin ilk, orta ve yükseköğretimde tatil ettiği, ara verdiği eğitim öğretimi derhâl başlatması gerektiğine ilişkin açıklaması 238
- 36.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Adıyaman Afet Koordinasyon Merkezinde yapmış olduğu konuşmaya, Kızılaya, Kahramanmaraş ve Hatay merkezli büyük depremlerde yetersiz kalan Hükümete, Kızılay Başkanının açıklamasına, 26 Şubat 1992'de meydana gelen Hocalı katliamına, 27 Şubat 2020'de Suriye'nin İdlib kentinde alçak bir saldırı sonucu şehit olan 34 kahraman askere, eski Başbakan Necmettin Erbakan'ın vefatının seneidevriyesine, 28 Şubat darbesine ve Kayseri'de oynanacak Kayseri-Fenerbahçe maçına Fenerbahçe taraftarlarının alınmaması kararına ilişkin açıklaması 238:240
- 37.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 6 Şubatta meydana gelen Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlere, 20 Şubatta Hatay'da meydana gelen depremlere, 27 Şubatta Malatya Yeşilyurt merkezli depreme; deprem haberini alır almaz Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerinin bölgeye gönderildiklerine, afet bölgesinde verilen cansiparane mücadeleye ve bu bölgeyi kapsayan idari, hukuki ve ekonomik tedbirlere ilişkin açıklaması 240:242
- 38.- Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, 6 Şubatta 11 kenti doğrudan etkileyen depreme, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere, Cumhurbaşkanının depremle ilgili ilk açıklamalarına, AFAD'ın ve Kızılayın deprem bölgesinde olmadığına, iktidarın bu süreçteki tutumuna, Kızılayın insanlık suçu işlediğine, Cumhurbaşkanının Adıyaman'da para dağıtmasına ve asrın felaketinin ne olduğuna ilişkin açıklaması 242:243
- 39.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, deprem bölgesindeki vatandaşlara ve iktidara seslendiğine, Kızılayın holding gibi yönetildiğine, devletin değil milletin örgütlü olduğuna ve birbirine yardım ettiğine, milletten helallik istenmesine ve siyasi iktidarın afet öncesi ve sonrası yapması gerekenleri yapmadığına ilişkin açıklaması 243:245
- 40.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, 11 ili etkileyen depremlere, çok sert ithamların olduğuna ve bunların hepsine cevap verilebileceğine, Meclis gündemine, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne ve eski

Başbakan Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın vefatının 12'nci yılına ilişkin açıklaması	245:246
41.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Pazarcık'ta bir derneğe kayyum atanmasına ilişkin açıklaması	258
42.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, ülke olarak çok zor günlerden geçildiğine ve depremde vatandaşların ihtiyaçlarının hâlâ çok fazla olduğuna ilişkin açıklaması	259
43.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Hükümetin talan projelerine devam ettiğine ve deprem alanındaki asbest riskine ilişkin açıklaması	259
44.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Kahramanmaraş merkezli depremden Diyarbakır'ın da etkilendiğine ve devletin ilk dakikadan itibaren depremedeleri yalnız bırakmadığına ilişkin açıklaması	259
45.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hava aracı kiralayacağına çocuklara sahip çıkması gerektiğine ilişkin açıklaması	264:265
46.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun, deprem bölgesinde fedakârca çalışan madencilere ilişkin açıklaması	265
47.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Prof. Dr. Ahmet Ercan'ın gözaltına alınmasına ve Pazarcık'ta Hasankoca Köyevine kayyum atanmasına ilişkin açıklaması	301
48.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 405 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	312:314
49.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 405 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	314:316
50.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	316:317
51.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	317
52.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	317:318

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**247,269****A) TEZKERELER****247:248**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, AKPM Türk Delegasyonu Başkanı Denizli Milletvekili Ahmet Yıldız ve AKPM Türk Delegasyonu Üyesi Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Ukrayna

AKPM Ulusal Heyet Başkanı Maria Mezentseva'nın girişimleriyle savaşın başlangıcının yıl dönümü olan 24 Şubat 2023 tarihinde Kiev Parlamentosunda farklı ülkelerden yabancı parlamenterlerin katılımıyla düzenlenecek özel oturumla ilgili programa katılmalarına ilişkin tezkeresi (3/2304)

247

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi İsveç Dönem Başkanlığı ve Avrupa Parlamentosu tarafından 27-28 Şubat 2023 tarihlerinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de düzenlenecek olan "Avrupa Birliği İçinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim" konulu parlamentolararası konferansa katılımın sağlanması hususuna ilişkin tezkeresi (3/2305)

247:248

B) ÖNERGELER

269:271

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 milletvekilinin, (2/3686) esas numaralı OHAL Kanun Hükmünde Kararnameleriyle Kamu Görevinden İhraç Edilmiş Olup 19 Temmuz 2018 Tarihine Kadar veya Bu Tarihlerden Sonra Haklarında Soruşturma veya Kovuşturma Başlatılmamış Olanlar ile Haklarında Başlatılan Soruşturma ve Kovuşturma İşlemleri Lehlerine Sonuçlanan Kamu Görevlileri, Yargı Organı Çalışanı ve Diğer Kurum ve Teşkilat Görevlilerinin İadesine, Haklarında Uygulanan Tedbirlerin Kaldırılmasına ve Bazı Düzenlemelerin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/202)

269:271

VII.- ÖNERİLER

248,258,260,265

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

248:258,258,260:264,
265:269

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, deprem felaketinin yıkıcı etkileri ve sonuçlarıyla birlikte siyasi, ekonomik ve demografik riskler sebebiyle Suriyeli sığınmacıların vatanlarına dönüş sürecinin derhâl planlanması ve başlatılması amacıyla 27/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

248:253

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Maraş depreminin idari ve siyasi sorumluluğunun açığa çıkartılması amacıyla 28/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

253:258,258

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Kızılayın deprem sonrası acil bir kamu hizmeti olarak halka ulaştırılması gereken yiyecek ve çadırların satışına ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla 28/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

260:264

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 405, 404 ve 407 sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1’inci, 3’üncü ve 4’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Mart 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine, 404 ve 407 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

265:269

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

271,301,318,351,356

A) KANUN TEKLİFLERİ

271:301,301:312,318:348,
351:355,356:368

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 405)

271:301,301:312,318:348,
351:355,356:368

IX.- SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

348

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm’ün 405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

348:350

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

350:351

X.- OYLAMALAR

356

1.- (S. Sayısı: 405) Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

356:368

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

369

1.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/77936)

369:370

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açıldı.

Başkanlık Divanı teşekkül etmediğinden, alınan karar gereğince, 28 Şubat 2023 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 14.01'de birleşime son verildi.

Haydar AKAR

Başkan Vekili

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 98

24 Şubat 2023 Cuma

Olağanüstü Hal Kapsamında Çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

1.-Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/292) (Plan ve Bütçe ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2023)

Milletvekili Teklifleri

1.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4955) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

2.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; Toplu Konut Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4956) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

3.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; Depremden Doğrudan Etkilenen/Zarar Gören Vergi Mükelleflerinin, Vergi Borçlarının Affedilmesi ve Bazı Alacakların Tahsilinden Vazgeçilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/4957) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

4.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; Kahramanmaraş Merkezli Deprem Bölgesinde, Çalışan/Çalışacak Kamu Personelinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/4958) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

Raporlar

1.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin(10/1428), İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve 25 milletvekilinin(10/2953), Antalya Milletvekili Abdurrahman Başkan ve 20 milletvekilinin(10/3030), Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin(10/3049), İstanbul Milletvekili Fethi Açikel ve 20 milletvekilinin(10/3330), İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 22 milletvekilinin(3757), Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin(10/4665), Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve 19 milletvekilinin(10/4850), İstanbul Milletvekili Erol Kaya ve 51 milletvekilinin(10/5742), Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 milletvekilinin(10/5743), Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş ve 25 milletvekilinin(10/5980), Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan ve 27 milletvekilinin(10/5981), Tokat Milletvekili Özlem Zengin ve 27 milletvekilinin(10/5982), İstanbul Milletvekili Rümeyza Kadak ve 24 milletvekilinin(10/5983), Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 27 milletvekilinin(10/5984), Uşak Milletvekili Mehmet Altay ve 27 milletvekilinin(10/5985), Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve 28 milletvekilinin(10/5986), Adana Milletvekili Jülide Sarıeroğlu ve 29 milletvekilinin(10/5987), İYİ Parti Grubu Adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın(10/5988), Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 27 milletvekilinin(10/5989), Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdiç ve 31 milletvekilinin(10/5990), Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 25 milletvekilinin(10/5991), İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar ve 28 milletvekilinin(10/5992), İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 27 milletvekilinin(10/5993), MHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Grup Başkanvekili Manisa

Milletvekili Erkan Akçay'ın(10/5994), HDP Grubu Adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın(10/5995), Bolu Milletvekili Fehmi Küpçü ve 25 milletvekilinin(10/5996), Hatay Milletvekili Hacı Bayram Türkoğlu ve 27 milletvekilinin(10/5997), Şanlıurfa Milletvekili Halil Özcan ve 26 milletvekilinin(10/5998), Yozgat Milletvekili Yusuf Başer ve 28 milletvekilinin(10/5999); yaşlıların hayatın çeşitli alanlarında yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 406) (Dağıtılma tarihi: 24.02.2023)

No: 99

27 Şubat 2023 Pazartesi

Milletvekili Teklifleri

1.-Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın; 6 Şubat 2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Terkini Hakkında Kanun Teklifi (2/4959) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2023)

2.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4960) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2023)

No: 100

28 Şubat 2023 Salı

Milletvekili Teklifleri

1.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün; Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4961) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

2.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4962) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

3.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un; Deprem Risklerinin Giderilmesi Amacıyla Bazı Önlemler Alınmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/4963) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

4.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın; 2023 Yılı'nın Deprem Seferberliği ve Deprem Farkındalık Yılı İlan Edilmesi ile Ülkenin Depreme Hazır Hale Getirilmesine Dair Kanun Teklifi (2/4964) (İçişleri; Plan ve Bütçe; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

5.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un; Yapı Denetimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/4965) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4966) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

Genel Görüşme Önergeleri

1.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen ve birçok ile etkileyen depremin etkileri nedeniyle Suriyeli sığınmacıların ülkelerine dönüş sürecinin planlanması konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/73) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

2.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilerinin ve sonuçlarında sorumluluğu bulunanların ortaya çıkarılması konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/74) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

3.-Sivas Milletvekili Ulaş Karasu ve 21 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yapılacak dönüşüm ve konutlara ilişkin ihale süreçleri konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/75) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz ve 19 Milletvekilinin, devlet koruması altındaki bazı çocukların istismara maruz kaldıklarına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6998) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.01.2023)

2.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 Milletvekilinin, özel okullarda çalışan öğretmenlerin yaşadıkları sorunların nedenlerinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6999) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.01.2023)

3.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 Milletvekilinin, iş kazalarının her yönüyle araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7000) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.01.2023)

4.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü ve 20 Milletvekilinin, Şanlıurfa'da uyuturucu kullanımının artmasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7001) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.01.2023)

5.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, yürürlükte olan emeklilik sisteminin yarattığı sorunların tüm yönleriyle araştırılarak mağduriyetlerin giderilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7002) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2023)

6.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler sonrasında bazı sosyal medya platformlarına getirilen erişim kısıtlamasının nedenlerinin

ve bu durumdan kaynaklanan sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7003) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2023)

7.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta yaşanan depremler sonrasında ortaya çıkan enkaz ve atığın yönetimine ilişkin ortaya çıkabilecek sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7004) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.02.2023)

8.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 20 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ilk müdahale ve yardımlar konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7005) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.02.2023)

9.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin öncesi ve sonrasına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7006) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.02.2023)

10.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin etkilediği 10 ilde yaşanan can kaybı ve yıkımların nedenlerinin araştırılarak ortaya çıkan sorunlara karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7007) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

11.-Hakkari Milletvekili Sait Dede ve 19 Milletvekilinin, fay hatları üzerinde bulunan Hakkari'nin ve ilçelerinin depreme yönelik tehlike ve risk değerlerinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7008) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

12.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7009) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

13.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ili etkileyen depremin ardından yaşanan eksikliklerin tespit edilerek sonraki depremlerde benzer sorunların yaşanmaması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7010) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

14.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 Milletvekilinin, HPV aşısının çocuklara ve yetişkinlere ücretsiz uygulanması için ulusal aşı takvimine dahil edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7011) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

15.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 Milletvekilinin, yabancılara konut ve toprak satışının ortaya çıkardığı sakinlerin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7012) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

16.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 Milletvekilinin, devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar hariç 31.12.2022 tarihine kadar memurlara ve diğer kamu görevlilerine verilmiş olan disiplin cezalarının affedilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7013) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

17.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 Milletvekilinin, yurtdışında eğitim gören öğrencilerin denklik ve diplomalar konusunda yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin

belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7014) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

18.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, Isparta'nın ve ilçelerinin depreme yönelik tehlike ve risk değerlerinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7015) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2023)

19.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 Milletvekilinin, AFAD'ın depremlere karşı temin edilmesi gereken teçhizat bütçesinin tanıtıma harcadığı iddiasının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7016) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

20.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerde acil müdahale mekanizmalarındaki yaşanan sorunların araştırılarak deprem öncesinde alınan önlemlerde ve denetimlerdeki eksikliklerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7017) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

21.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ve Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Kızılay'ın 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerdeki tüm faaliyetlerinin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7018) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.02.2023)

22.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve 21 Milletvekilinin, Kızılay'ın Kahramanmaraş merkezli deprem sonrasında deprem bölgesine gönderilecek yiyecek ve çadır satışına yönelik iddiaların araştırılarak yeni afetlere hazırlıklı olması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7019) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

23.-İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 21 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen esnafın sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7020) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

24.-İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 21 Milletvekilinin, İzmir'de yaşanabilecek olası bir depremin en az kayıp ve hasarla atlatılabilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7021) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

25.-İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 21 Milletvekilinin, müteahhitlerin mesleki sorumluluklarının ve uyması gereken mevzuatın yeterliliğinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7022) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

26.-İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 21 Milletvekilinin, depremlere hazırlık amacıyla toplanan vergilerin nerelere harcadığının araştırılarak bundan sonra olabilecek olası depremlerdeki kayıpların önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7023) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

27.-İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 25 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ortaya çıkan eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7024) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

28.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken

tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7025) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

29.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 Milletvekilinin, deprem öncesi ve sonrası alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7026) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

30.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 23 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden sağ kurtarılan başta çocuklar olmak üzere kayıp vatandaşların durumlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7027) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

31.-İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra engelli bireylerin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7028) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

28 Şubat 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 66'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Başkanlık Divanı olarak yaşanan depremler nedeniyle Türkiye'ye başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, öncelikle depremde ve devam eden depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz, yaralı vatandaşlarımıza şifalar diliyoruz. Türkiye'mizin başı sağ olsun diyoruz Divan olarak ve görüşmelerimize devam ediyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, ülkemizde yaşanan deprem felaketi hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'in, ülkede yaşanan deprem felaketine ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

6 Şubat akşamı Kahramanmaraş'ta olan depremle ilgili hem Kahramanmaraş'ımızda hem de ülkemizin diğer illerinde rahmetli olan bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun, yaralı olan kardeşlerimize de acil şifalar diliyorum.

Ben de pazar günü akşam Kahramanmaraş'taydım, Kahramanmaraş'ta geçirdim depremi. Bizimle birlikte çalışan arkadaşlarımız görmüşlerdir, o bir hafta çok soğuktu, o gece kar da yağıyordu. Sabah saat dört on yedi gibi -yani o gürültüyü size tarif edemem ama böyle elektrikler kesildiğinde bir jeneratör çalışmaya başladığındaki gürültü veya bir traktör çalışmaya başladığındaki gürültü veya dinamitle bir şey patlatıldığında o dağlardan kayan kayaların gürültüsü, nasıl tanımlarsınız bilmiyorum- bir gürültü başladı, arkasından da o kadar sert sallandık ki hiçbir şey yapamadım ben; 3,5 yaşında oğlum var, sadece onun yatağını tuttum, “Bitecek herhâlde.” dedim. Yani ya bitecek ya kafamıza göçecek ama adım atacak gibi değilim çünkü çok sağa sola sallanıyordu, sonra yukarı aşağı sallanmaya başladı; biraz yukarı aşağı, biraz sağa sola, biraz yukarı aşağı, böyle kıpırdıyamadım neticede. Sonra, kırk beş-elli saniye -ne kadar hatırlamıyorum- yavaşladı, yavaşlayınca ayağa kalktım, diğer odada oğlum vardı 14 yaşında, ona “Oğlum niye hiç ses çıkarmadın?” dedim, “Baba çok bağırdım, yardım istedim ama sen beni duymadın.” dedi çünkü o kadar gürültü var, bir de evin içindeki dolaplar düşüyor. Dışarıda aydınlık-karanlık, aydınlık-karanlık, böyle garip ışıklar sürekli. Sonra bir daha hızlanmaya başladı,

onda böyle aşağı-yukarı, aşağı-yukarı gibi yani bitecek gibi değildi. Evden çıktım, “Herhâlde hiç ev kalmamıştır.” diye düşünmüştüm çıktığımda; baktım, o civardaki evler sağlamdı. İndik, üç dakika dört dakika sürmedi, 6-6,5’luk bir deprem daha oldu. Çocukları uygun bir yere bıraktım, şehir merkezine indim. Baktım, şehir merkezindeki -Kahramanmaraş’a gelenler görmüştür zaten- hiçbir bina sağlam kalmamıştı ama herkes, ama sadece ben değil yani bütün herkes “Yardımcı olabilir miyiz?” derinde çünkü binaların içinde sağlam olanlar da var, görünen cesetler de var. “Sadece sağlam olanlara değil de insanlara yardımcı olalım.” derken öğleyin o depreme de orada yakalandık yani şehir merkezinde, bizim “Kıbrıs Meydanı” diye tarif ettiğimiz yerde yakalandık. İlk iki üç gün tabii ki çok zordu çünkü canlı kurtarma telaşı var hepimizde ama şunu söyleyelim: Ben Kahramanmaraş’ı biliyorum ancak Hatay’dan da haber aldım, Adıyaman’dan da haber aldım, Gaziantep, İslâhiye, Nurdağı’ndan da haber aldım, Malatya’dan da.

İşte, öğlenki deprem mesela bizim Elbistan’ımızda çok hasara sebep oldu çünkü ilk depremde Elbistan bizim kadar hissetmemişti -aramızda bir dağ var- onlar evlerinden çıkmamışlar. Öğlenki depreme Elbistan evlerinde yakalandığı için orada daha çok hasar oldu. Kahramanmaraş’ta 91 bin bağımsız bölüm yıkıldı ya da yıkılacak -bunlar konut- 17 bin de iş yeri; toplam 108 bin bina yıkıldı veya yıkılmak üzere. Öğlenki depremde bizim yanımızda yıkılan binalar oldu.

Şu anda 450 bin vatandaşımız çadırlarda, 76 bin çadır kurduk. 76 bin çadırda 450 bin vatandaşımız var. İşte, bir yandan da konteyner yapılıyor gerçekten, çadırlardan sonra da konteynerleri alacağız ama şunu söyleyebilirim: Yirmi günlük sürede geldiğimiz noktada, şu anda açıkta bir vatandaşımız kalmadı. Türkiye’nin her yerinden de yardım geldi. Yardım gönderen herkese minnettarız, hepsine hürmet ediyorum, hepsine saygı duyuyorum. Türkiye’nin her yerinden çok garip insanlar geldiler yardımcı olmaya; arabalarında yattılar, gündüz insanlara yardımcı oldular ama iyi bir yere geldik.

Bütün milletvekillerimize minnettarım çünkü geldiler, sahada çalıştılar, bizim gidemediğimiz yerlere gittiler, vatandaşlarımıza el uzattılar, yardımcı oldular, yardım istediler başka yerlerden. O kadar da çok yardım geldi gerçekten, o kadar da çok destek oldu.

İçişleri Bakanımız sabah dokuzda gelmişti, hâlâ Kahramanmaraş’ta, yirmi gün oldu, hâlâ orada çalışıyor. İşte, il valileri geldi, belediye başkanlarımız geldi, başka illerden belediye başkanları geldiler, yardımcı oldular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Neticede şunu söyleyebilirim: Kahramanmaraş’ta bizim gençliğimizin geçtiği yerler, hayallerimizin olduğu yerler çöktü ama insanlık ayakta kaldı. O kadar çok insan yardım etti, o insanların hepsine minnettarız; devletimizin bütün imkânlarına minnettarız çünkü orada kullanıldı. Hâlâ da bizi arıyorlar “Yardım yapalım, ne istiyorsunuz?” diyorlar; söylüyoruz, hâlâ da yardımlar geliyor. İnşallah yeniden imar ederiz, inşallah yeniden ayağa kaldırırız.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Çadır gönderin, çadır! Çadır gönderin yeter yani.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Satmışlar, satmışlar!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Çadır satmayın!

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, bakın, sosyal medyayla konuşmayın.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sosyal medya değil, biz oradaydık.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz oradaydık, oradaydık.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Orada yaşadım, orada ne olduğunu biliyorum, oradaki imkânları biliyorum, burada sizinle siyasi tartışma yapmam.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz de oradaydık.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karşılıklı konuşmayalım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Biz oradaydık Ahmet Bey, sosyal medya değil bu.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Ama orada her vatandaşımıza çadır ulaştırıldı, her vatandaşımızın bu imkânı var, her vatandaşımız şu anda rahat ediyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hâlâ çadır talep edenler var, hâlâ. Bugün bile çadır istiyorlar, bugün bile!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Çadır yok, çadır isteyenler var hâlâ orada.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Oraya gel, öyle konuş! Oraya gel de öyle konuş be!

BAŞKAN – Sayın Özdemir... Sayın milletvekilleri...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yalan söylüyorsun, bugün bile çadır isteyenler var telefonumdan.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Biz oradaydık, hâlâ çadır isteyenler var, hâlâ “çadır” diye bağırınlar var! Oradaydık biz!

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Buradan hamaset yapma! Gel oraya öyle konuş! Neyi gördün de konuşuyorsun sen oradan!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hâlâ çadır istekleri geliyor, size gelmiyor mu? Bu çadır istekleri size gelmiyor mu? Ben oradaydım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Oradaydık, 2’nci gün oradaydım ben, 2’ci gün.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

Sayın Kenanoğlu, lütfen, rica ediyorum.

Teşekkür ediyoruz Sayın Özdemir.

Sağ olun.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ben oradaydım, hâlâ telefonuma mesaj geliyor. Yok saymayın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Seni gördüm Ali Bey, orada seni gördük biz. Seni orada vatandaş ne hâle soktu, gördük.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Yazıklar olsun!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Size yazıklar olsun!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Seni orada gördüm ben, orada gördüm. O aracın içerisinde ne hâle geldin. Araçtan inemedin, araçtan inemedin orada.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ben oradaydım on beş gün, konuşma!

Millet çadır istiyor hâlâ, çadır, yirmi bir gün oldu.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Depremi yaşamış bir milletvekilinin konuşmasını kestir. Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri, çok rica ediyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yirmi bir gün oldu, hâlâ “Karşıladık.” demeyin, yalan söylemeyin.

BAŞKAN – Sayın Şahin, Sayın Şeker, çok rica ediyorum.

Evet, biraz sonra başka hatipler de kürsüde konuşacak, depremde yaşanan eksiklikleri mutlaka söyleyeceklerdir ama karşılıklı birbirimizi anlayabilmek için...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Çadırı karşıladık.” diyor; bana niye mesaj geliyor?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, çok rica ediyorum. Konuşmalarınız yüksek sesli olduğu için anlaşılmıyor.

(AK PARTİ sıralarından “Sen verdin mi?” sesi, gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Verdim. Fazla konuşma! “İhtiyaç yok.” diye yalan söyleme!

BAŞKAN – Sayın Şeker...

Evet, gündem dışı ikinci söz, ülkemizde yaşanan büyük deprem felaketi hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç'a aittir.

Evet, konuşmacılarımızı lütfen sükûnet içinde dinleyelim, söz isteyen arkadaşlara da söz vereceğim yani talep edenlere.

Buyurun Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, ülkede yaşanan büyük deprem felaketine ilişkin gündem dışı konuşması

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremde yaşamımı kaybeden bütün canlarımıza rahmet diliyorum, buradan saygıyla anıyorum onları ve yaralılarına acil şifalar diliyorum.

Ben de depremin olduğu ilk saatlerde yola koyulanlardanım çünkü benim ailemin yaşadığı mahallede şu an 5 ev ayakta ve tamamı yıkılmış durumda; şu an ne bir komşumuz kaldı ne bir yakınımız kaldı doğru dürüst ve bugünden itibaren AKP ya da MHP sıralarından çıkıp “Deprem yaralarını sardık.” demeye hiç kimse sakın ve sakın bu cüreti burada göstermesin. (AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan be!” sesleri ve MHP sıralarından gürültüler) Siz yara sarmadınız; depremin ilk saatlerinden itibaren ben oradaydım.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Biz de oradaydık.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Senin ne haddine!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bazı bölgelerde iki gün, bazı bölgelerde üç gün boyunca devlet yoktu, yoktu, yoktu; yoktunuz, hiçbiriniz yoktunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalan söylüyorsun, yalan söylüyorsun, iftira atıyorsun devlete.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Ailesini kaybetmiş olan, hangi siyasi partiden olursa olsun başım gözüm üstüne, aynı acıyı yaşadık.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Devlet ilk gün oradaydı, ilk saatte oradaydı; yalan söylüyorsun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Herkese başsağlığı diliyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşiniz devlete iftira atmak.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yalan söylüyorsun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sükûnet içinde dinleyelim lütfen.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Ama giderken radyoda dinledim; Millî Savunma Bakanı “Askerimizle enkaz kaldırma çalışmalarındayız.” dedi, bir asker yoktu. Yurttaş çatlamış yollarda mandalina sandıklarıyla trafik polisliği yaptı âdeta. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Enkazdaki insanların içeriden seslerini duyuyorduk “Kurtarın bizi.” diyen sesleri. Dışarıdaki ailelerin çılgınlığına ortak olduk “Geliyoruz. biraz dayanın.” diye. Önlüklü AFAD’cılar geldi, elinde bir kürek, bir kazma yoktu, küreği benden istediler; kepçeyi Samandağ Cumhuriyet Mahallesi’nde ben buldum, küreği ben verdim onlara; ağlayan AFAD’çıya tanık oldum “Elimiz kolumuz böyle gönderildik.” “Yurt dışından gelecek ekiplerin ekipmanını kullanacağız.” demişler onlara, oysa yurt dışından gelen ekiplerin Adana Havalimanı’nda nasıl bekletildiğine de ben tanığım; oradan oraya nasıl havale ettirilmesi gerektiğine, AFAD’la olan protokollerinin karşılığının verilmediğine canlı tanık benim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalan ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siziniz yalan!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Siz nasıl bir insansınız ya, nasıl bir yaratıksınız ya!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Burada çıkıp kimse hikâye anlatmasın, kimse hikâye anlatmasın.

Kızılay... Utanç verici bir şey ya, yüzü olan Kızılay’ın yüzüne tükürür ya! Kızılay çadır sattı, kan sattı, konserve sattı.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Yalan konuşuyorsun ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ne yalanı, kendisi kabul ediyor ya! Kendisi kabul ediyor, bunlar “yalan” diyor ya! Utanmıyor da ya!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Biz ise yana yana çadır aradık yana yana. Su aradık, yemek aradık akrabalarımıza, ailelerimize, komşularımıza vermek için. Bugün Cumhurbaşkanı, İçişleri Bakanı, Millî Savunma Bakanı açıklama üstüne açıklama yapıyorlar; gidin herhangi bir deprem bölgesine; normal yurttaşla, önceden planladığınızla değil, gerçek yurttaşla gidin konuşun “Defolun gidin.” diyecekler size, “Gelmeyin.” diyecekler, “Yoktunuz.” diyecekler size.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Size diyecekler.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Demeye de devam edecekler çünkü devlet -üç hafta bıraktık geride bu depremi- hâlâ yok.(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sizi kovmadılar mı Diyarbakır’dan, kovmadılar mı?

OYA ERSOY (İstanbul) – Ya, önce dinle dinle, saygı duy dinle! Yirmi bir gündür deprem bölgesinde o kadın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Onlarca kişi ailesinden kaybetmiş, yapmayın ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

OYA ERSOY (İstanbul) – Ayıptır ya!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bakın, bugün bizim bir görevimiz de bu Parlamentoda depremedelerin taleplerini burada kararlaştırarak onların yaralarını sarmaktır.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Doğruları söyle orada, doğruları.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ya, neye itiraz ediyorsunuz, neye?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Depremzede hâlâ çadırsız, hâlâ kuru gıdaya muhtaç, hâlâ hijyen malzemesine muhtaç ve toplumsal dayanışma ağları bunları hâlâ karşılamaya

çalışıyor. Şimdi ise toplumsal dayanışma ağlarına operasyon üzerine operasyon çekmeye çalışıyorsunuz; utancın daniskası!

HASAN TURAN (İstanbul) – Doğrusunu söyle, çete onlar, uluslararası çete.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bakın, bir tane depremzede ne dedi, biliyor musunuz, ne dedi?

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – “Defolun gidin.” dedi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sus artık, sus!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Hayatta tanımadığım bir depremzede dedi ki: “Bugün bir utanç müzesi kurmalıyız ve bu utanç müzesine AKP iktidarının yandaşlarının fotoğraflarını sergilemeliyiz.” Yüzyılın utancıdır bu; yüzyılın bu utancıyla yaşayacaksınız, yüzyılın bu utancıyla bu iktidardan alaşağı edileceksiniz, bunu böyle bilin.

Acımız çok derin, yaramız çok derin, kentlerimiz yıkıldı, hâlâ kentlerimiz üzerinde “Nasıl ticaret yaparız, çadırla nasıl ticaret yaparız?” diyen içi bomboş AFAD, bomboş Kızılayla karşı karşıyayız. Bu kürsüden çıkıp asla konuşma hakkına sahip değilsiniz.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen kimsin!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bu iktidar derhâl istifa etmelidir, bir dakika bile burada kalamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Hadi oradan!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kes sesini be!

HASAN TURAN (İstanbul) – Emredersin Paşam!

OYA ERSOY (İstanbul) – Halk emrediyor, halk!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bu iktidar derhâl istifa etmelidir ve bundan sonraki süreçte bu Parlamentonun en temel görevi “Depremzedelerin yaralarını nasıl saracağız?”ı konuşmak olmalıdır. Depremzede, evi yıkılmış, ertesi gün ne olacağını bilmiyor, nasıl bir sabaha uyanacağını bilmiyor. Burada, biz, hep birlikte, meslek odaları, kitle örgütleri depremzedelerle birlikte yeniden kentlerimizi nasıl inşa edebileceğimizi konuşmak zorundayız. 5’li çeteyle, tüccarlarla değil, çadır satanlarla değil, gerçekten kamusal anlayışla bizim buna çözüm üretmemiz lazım. Bugün depremzede bunları bekliyor: “Evim yıkıldı, ne olacak? Yerine kim, ne inşa edecek? Ne karşılığında bu evler bize verilecek? Göç mü ettireceğiz?” Bütün bu soruların yanıtlanması gerekiyor, yanıtlanması gereken de bu Parlamentodur.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Mezar soyguncusunuz!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Terbiyesizlik yapma!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sus!

OYA ERSOY (İstanbul) – Kes sesini! Utan biraz, utan!

BAŞKAN – Sayın Oruç, Sayın Oruç...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Terbiyesizlik yapma!

BAŞKAN – Sayın Oruç...

(AK PARTİ ve HDP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekili... Sayın milletvekilleri, lütfen oturun yerinize. Lütfen...

YASİN UĞUR (Burdur) – Böyle bir dil olur mu ya! Otur yerine!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Utanmadan konuşuyorsunuz bir de değil mi? İnsanlar öldü...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın milletvekilleri, sözlerimize dikkat edelim. Türkiye büyük bir acı yaşıyor.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Türkiye...

BAŞKAN – Otur yerine! Otur yerine!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sana mı soracak? Otur yerine! Sen kimsin!

BAŞKAN – Otur yerine!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sana mı soracak? Sen otur yerine!

BAŞKAN – Otur yerine!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen otur yerine! Terbiyesizlik yapma! Başkansan başkanlığını bil!

OYA ERSOY (İstanbul) – Hâlâ bakıyorsun ya! Terbiyesiz! Ayıp, ayıp! Utan, utan!

BAŞKAN – Böyle bir acılı günde... Böyle acılı günde bu tür sözler herkesi incitiyor arkadaşlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Akrabalarının yarısını kaybetti, yarısını. Utanın biraz be!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – 100 bin insanın katilisiniz, 100 bir insanın katili.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Terbiyesizlik yapma! Başkansan başkanlığını bil!

(AK PARTİ ve HDP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen, oturun.

Sayın milletvekilleri, yerlerimize oturur muyuz lütfen.

Evet, Türkiye büyük acı yaşıyor. Bu acılarımızı ifade ederken zaman zaman farklı cümleler kurmuş olabiliriz, hoşumuza gitmeyen cümleler olabilir. Onun için birbirimizi anlamak zorundayız. Bugün anlamayacaksak asla anlayamayız arkadaşlar. Onun için, sizi sükûnetle arkadaşlarımızı, kürsüye çıkan arkadaşlarımızı dinlemeye davet ediyorum, sizler için de herkes için geçerli bu.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Daha çok canımızı kurtarabilirdik, daha çok! Ahlaksızlar, utanın!

BAŞKAN – Lütfen oturur muyuz Sayın Oruç. Oturalım lütfen.

Gündem dışı üçüncü söz...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Onları edebe davet edin, edebe! Edebe davet edin onları!

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, büyük depremden etkilenen Gaziantep'in sorunları hakkında söz isteyen Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'a aittir.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – İnsanlar can çekişirken AFAD'ın eli bomboştu ya! Küreği biz götürdük AFAD'a, inanamıyorum burada ne hakla konuşuyorlar ya! Utanmadan konuşuyorlar.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bekçi yoktu, bekçi.

(HDP sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, biz çıkalım o zaman milletvekili olarak konuşamayacaksak. Hep onlar mı bağıracak?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Kalkıp eleştirin, kendi partinizi eleştirin.

BAŞKAN – Sayın Oruç... Sayın Oruç...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – “Susar mısınız, oturur musunuz.” dersiniz değil mi?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaplan.

3.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, büyük depremden etkilenen Gaziantep'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Kaplan...

Sayın Oruç, konuşmacıyı kürsüye davet ettim, lütfen rica ediyorum.

Buyurun.

İRFAN KAPLAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili olarak 6 Şubatta olan depremle ilgili söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözün bittiği yerdeyiz, acımız büyük, kayıplarımız çok. Öncelikle, bu büyük depremde vefat eden canlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Tüm Türkiye'nin başı sağ olsun.

Şunu da hatırlatmak istiyorum: Ahmet Vekilimizin Kahramanmaraş'ta çadır ihtiyacının olmadığını söylemesi... İslâhiye'de, Nurdağı'nda, Gaziantep'te, tüm köylerde ve ilçelerde ne çadır ihtiyacı ne de konteyner ihtiyacı karşılanmamıştır; çok eksik vardır.

Gaziantep'te resmî kayıtlara göre 4 bin, resmî olmayan kayıtlara göre ise 4 binin çok üzerinde kaybımız vardır. Depremın ilk gününden bu yana Genel Başkanımız Kılıçdaroğlu'nun da bölgeyi ziyaret etmesi başta olmak üzere, Kadın Kolları Genel Başkanımız ve yönetimi, Genel Başkan Yardımcılarımız, Grup Başkan Vekillerimiz, Yüksek Disiplin Kurulu Başkanımız ve yönetimi, parti meclisi üyelerimiz, parti yöneticilerimiz, il ve ilçe yöneticilerimizle birlikte Gaziantep'in özellikle, depremde büyük zarar gören Nurdağı ve İslâhiye ilçelerimizde saha çalışmalarındaydık. Depremın ilk iki gününde AFAD ekipleri arama ve kurtarma çalışmalarına müdahale edememiştir, depremin ancak 3'üncü gününde AFAD ekipleri, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ve başka illerden gelen belediyeler ve ekipler çalışmaya başlamıştır. Cumhuriyet Halk Partili birçok belediyemizden çok sayıda personel, yardım tırı ve kurtarma makineleri geldi. GSM operatörlerinin binaların üstünde kurduğu baz istasyonları çökmüş, bölge halkı uzun bir süre enkaz altında kalan vatandaşlarımızla iletişim sağlayamamıştır; telefonlar çalışmadı. Nurdağı ilçemizdeki minibüs pazarı yıkıldı, esnafımız zor durumda kaldı. Birçok vatandaşımız bu ilk üç günde enkaz altında yaşamını yitirdi. Gece eksi 10 derece soğukta kalan vatandaşlarımızdan araçları olan arabada, arabası olmayanlar ise sokakta kaldı. Parti gözetmeksizin tüm belediyelerden yardımlar geldi. Partimizin kurduğu, İslâhiye ve Nurdağı'ndaki koordinasyon merkezleri gelen yardımları doğru yerlere ulaştırmak için hızlı bir şekilde organize oldu. Ayrıca, diğer illerden yardım ve desteğe gelen Cumhuriyet Halk Partili belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve diğer kurumlar seyyar mutfaklar kurarak sıcak yemek, içecek başta olmak üzere depremedelerimize gıda, erzak, giysi ve hijyen malzemesi yardımında bulundu. Türk Eczacıları Birliği, Gaziantep Eczacı Odasının çabalarıyla Nurdağı ve İslâhiye ilçelerimize sahra eczanelerini kurarak depremedelerimizin ilaç tedariki noktasında sağlık hizmeti sundu. Özellikle belirtelim ki Gaziantep Büyükşehir Belediyesi deprem toplanma alanlarını imara açıp 8-10 katlı binalara izin verdi.

8 Ekim 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verdiğim soru önergesine 27 Şubat 2020’de gelen cevap üzerine, özellikle birinci derece deprem bölgesi olan, fay hattının geçtiği Gaziantep’teki, Nurdağı ve İslâhiye ilçelerimizdeki acil toplanma alanlarını, bölgedeki binaların, okulların depreme dayanıklılık testinin yapılıp yapılmadığını sorduk ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı sorduğumuz soruları tam anlamıyla cevaplamadı. Fay hattı üzerinde imara ve zemini Deprem Yönetmeliği’ne uygun olmayan bölgelere çok katlı konut yapımına izin verilmeseydi böyle bir acı yaşanmayacaktı. Sık sık çıkarılan imar aflarıyla, depreme dayanıksız yapılar yasal hâle geldi. İnşaatların hem denetiminin hem de denetçi firmaya gerekli kontrollerin yapılmaması, özellikle birçok yapı denetim firması sahibinin inşaat da yapması, sorumsuzca ve para üzerine, insan canını düşünmeden konut yapması bu büyük yıkımın nedeni olmuştur. Yeni imar alanları açılırken zemin etüt raporlarının olması gerekmektedir. Depremde çöken ve zarar gören, çoğunluğu yeni yapı olan yüksek katlı orantısız binalardır.

Yeteri kadar çadır ve konteynerin olmaması barınma ihtiyacını karşılayamamaktadır. İlimize şehir dışından gelen sağlık çalışanları beş altı gün boyunca hastanelerde kaldı, barınma ihtiyaçları giderilmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İRFAN KAPLAN (Devamla) – Tüm köylerde, gıda, hijyen ve giysi yardımlarının ulaştırılmaması sorunu devam ediyor. Barınma, su, tuvalet, hijyen, banyo ve elektrik ihtiyacı henüz çözüme kavuşmadı. Enkaz altında traktörler kaldı, hayvanlar telef oldu. Böyle bir afette Kızılay çadır sattı. Çiftçilerimizin gübre atım zamanında çiftçilerimize hiçbir destek gelmedi.

Depremzedelerimizin taleplerini ve sorunlarını dinledik, koordinasyon merkezine ileterek çözüm sağlanması yönünde girişimlerde bulduk.

Depremden en çok etkilenen İslâhiye ve Nurdağı ilçelerimizde sağlam bina kalmadı, bu ilçelerimiz tamamen yıkıldı, yerle bir oldu. Benim doğup büyüdüğüm Gedikli köyünde taş taş üstünde kalmadı.

Böyle bir büyük yıkımın bir daha yaşanmamasını diliyor, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Sayın Barut...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, AKP iktidarının deprem felaketindeki ihmallerine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Pandemide halkımıza 5 maskeyi dağıtamayan AKP iktidarı, şimdi de deprem felaketinde asrın ihmaline imza atarak enkaz altında kaldı. Hiç sorumlulukları yokmuş gibi, on binlerce canımızı kaybetmişken istifa etmeyi düşünmeyenler, hiç sıklımadan halktan helallik istiyor. Depremın üzerinden üç hafta geçti hâlâ AKP iktidarı depremzedelere çadır bulamadı. Ülkemizde ormanlar yanarken söndürme uçağını kaldıramayan iktidar, kanayan yaralara çare getirmedi. Pandemide belediyelerimizin yardım toplamasını engellemeye çalışanlar, Kızılayın depremzedelere çadır göndermeyerek satmasını savunuyor. Ata yadigarı kurumlarımızın cemaatlere teslim edilmesini üzüyoruz. Asrın ihmaliyle

büyük acılara neden olanlar, sokakta ve stadyumlarda itiraz edenleri susturmaya çalışıyorlar. Enkaz altında kalan AKP iktidarını istifaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

2.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'teki toplanma alanlarına, imar aflarına ve çadır ihtiyacına ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

6 Şubat deprem anını yaşayan bir depremzede olarak tüm milletimizin başı sağ olsun.

Koca şehirde toplanma alanları bırakmayan yetkilileri sonuna kadar kınıyorum. Başlangıç itibarıyla nereye gideceğini bilemeyen, toplanma alanı olmadığı için parkları, okulları, taziyeevlerini nokta gösteren idarecileri Gaziantep halkı unutmayacaktır. Para bittikçe defalarca çıkartmış olduğunuz imar aflarının sonunda oluşan yıkımı, toplama alanlarını imara açan ve vatandaşı depremin yıkımında sahipsiz bırakan duruşunuzu, soğuktan ölen vatandaşlarımızı, ilk iki gün konuşmaktan başka bir şey yapmayan ve yirmi iki gün sonra hâlen çadır ihtiyacını dahi karşılamayan bu yöneticileri, istifa etmeyen bakanı ve iktidarı bu halk unutmayacaktır.

Bu ülke ilk seçimde sizi gönderecek ve artık vatandaş canına, malına sahip çıkacak liderini en kısa sürede seçecektir diyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

3.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, deprem sonrası yapılacaklara ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 6 Şubatta Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan'da dokuz saat arayla yaşanan 2 depremde 11 ilimiz, 13,5 milyon insanımız ve tüm ülkemiz etkilenmiştir. Tüm ülkemize geçmiş olsun diyorum, vefat eden kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun.

Ülkemizin dörtte 3'ü deprem bölgesidir, Kahramanmaraş da deprem bölgesidir. En büyük sorunun ise bina güvenliği olduğu bir kez daha görülmektedir. Akut dönem geçmiştir, şimdi deprem sonrası dönemdeyiz, depremdeki vatandaşlarımızı barındırma ve yaşatma dönemindeyiz, yaraları sarma dönemindeyiz. Şimdi, devlet-millet birlik olma günüdür, yeniden şehirlerimizi imar etme günüdür. Yeniden şehirlerimizi daha sağlam, daha güvenli yapacağız, fabrikalarımız yeniden çalışacak, çiftçilerimiz çalışacak, esnafımız çalışacak; şehirlerimiz yeniden canlanacak. Tüm Kahramanmaraşlı hemşehrilerimi, tüm vatandaşlarımızı şehrine, ülkesine sahip çıkmaya davet ediyorum.

Geçmiş olsun Türkiye'm.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

4.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Kızılayın hayır kurumu olmaktan çıkarılmasına ilişkin açıklaması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Deprem nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar ediliyorum.

Sayın Başkan, yüz elli beş yıllık geçmişi olan Kızılayı hayır kurumu olmaktan çıkarıp ticari bir kurum hâline getiren, onun da ötesinde Kızılayı vergi kaçırma aracı olarak kullanan, üstelik deprem döneminde çadır satanlar vatana ihanet hâlinindedirler. Satılan sadece çadır değil, hayırsever vatandaşlarımızın merhamet duyguları, çadır bekleyen depremzede vatandaşlarımızın umutlarıdır.

Kızılayı bu hâle getiren vicdanları kararmış, şeref yoksunu yöneticilerin istifalarını Türk halkı adına beklediğimizi ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Etyemez...

5.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

28 Şubatı unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız. 28 Şubat postmodern darbesinin üzerinden yirmi altı yıl geçmiştir. 28 Şubat, demokrasi tarihimizde millî iradeyi hedef alan kara lekelerden biridir. Allah'a şükürler olsun "Bin yıl sürecek." denilen 28 Şubat darbesi, 3 Kasım 2002 seçimleriyle birlikte tarihin karanlık sayfalarındaki yerini almıştır. O gün şiir okuduğu için cezaevine koyulan liderimiz ve Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanıdır, o gün başörtülü oldukları için okulların kapsından sokulmayan başörtülüler artık Türk Silahlı Kuvvetleri dâhil kamuda görev yapabilmektedir.

Katsayı engeli ortadan kaldırılmıştır, öğrencilerimizin eğitim hakkının önü açılmıştır, inancı gereği başını örten kardeşlerimiz kamuda artık özgürce çalışabilmektedir.

Gazi Meclisimizden bir kez daha ifade etmek istiyorum: Bu millet bir daha asla yeni 27 Mayısların, 12 Eylüllerin, 28 Şubatların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çepni...

6.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, insanları depremin değil talan düzeninin öldürdüğüne ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Tüm halkımızın başı sağ olsun.

Suç imparatorluğu yalan imparatorluğuyla ayakta kalabiliyor. Kasalarınız dolsun diye imar afları çıkardınız, rüşvet çarklarını döndürdünüz, insanlar göçük altında feryat ederken siz OHAL ilan ettiniz, insanlar donarak ölümlerken siz ortada yoktunuz, dört bir yanda halk dayanışma seferberliğine girerken siz halkı ve kurumları tehdit ettiniz. İnsanlar çadır beklerken Kızılay çadır sattı. Yardımları engellediniz, depolara el koydunuz. On binlerce insan yaşamını yitirdi. Yüz binlerce insan yaşayan ölüye dönmüşken yüzünüzde ne bir mahcubiyet ne bir utanma ne bir haysiyet vardı. İstifa onuru zaten yok. Deprem öldürmedi, sizin talan düzeniniz öldürdü.

Saray suç ittifakı iyi bilsin ki artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Halka parmak sallamayın bırakın, derhâl istifa edin. En üstten en alta kadar hesap vereceksiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunlara müdahale etmiyor musunuz Sayın Başkan? Nasıl üslup bunlar böyle?

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, AKP iktidarında afetlerde var olacak cumhuriyetin kurumlarının içinin boşaltıldığına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Depremde canlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Deprem uzmanları Ege Bölgesi'nin özellikle İzmir, Aydın, Denizli ve Manisa illerinin riskli olduğu uyarısını yapıyor. CHP olarak "Türkiye bir deprem ülkesidir; kentleşmeyi ve bina güçlendirmesini, afet yönetimini doğru yapmalıyız." diye yıllardır uyarılarda bulunduk ama AKP iktidarında, afetlerde var

olacak cumhuriyetin kurumları Türk Hava Kurumu ve Kızılayın içi boşaltıldı. Depremde üç gün AFAD yoktu, ilk saatte seferberlik ilan edilmedi, askere arama ve kurtarma için emir verilmedi, iş makinelerine el konulmadı, geç kalındı; binlerce canımız enkaz altında kaldı. Siz bu insanların sevdiklerini, evini, anılarını, hayallerini enkaz altında bıraktınız. İlk seçimde sizin bu rantçı düzeniniz enkaz altında kalacak. Hâlâ istifa yok. Bu millet size hakkını helal etmiyor, etmeyecek.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

8.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen asrın felaketine ve bu felakette hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile tüm vatandaşlara ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen asrın felaketinden etkilenen Adana, Adıyaman, Gaziantep, Diyarbakır, Elâzığ, Malatya, Şanlıurfa, Kilis, Kahramanmaraş, Hatay ve Osmaniye illerimizle birlikte Sivas Gürün ilçemize de geçmiş olsun diyor, hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş ve tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Güçlü devletimiz ve aziz milletimizle bugünlerin de üstesinden birlik ve beraberlik içerisinde geleceğimizi ifade ediyor, deprem bölgesinde çalışan tüm gönüllülere, kamu kurum ve kuruluşlarımıza ve aziz milletimize teşekkürlerim ile tekrar geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

9.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, depremin ikinci gününden itibaren Kahramanmaraş'ta yaşadıklarına ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, milletimize başsağlığı diliyorum.

Acımız çok büyük, yüreğimiz yandı. Biz büyük bir milletiz, elbette dayanışmayla yaralarımızı saracağız ve en önemlisi de benzer acıların yaşanmaması için yaşananlardan ders alacağız.

Depremin 2'nci gününden itibaren Kahramanmaraş'taydım. Feryat eden insanlarımızı ve çaresizliği gördüm, yirmi bir yıllık AKP iktidarının depremler karşısında hiçbir hazırlığının olmadığını gördüm, tek adam düzeninin devletimizi ve kurumlarını nasıl çalışamaz hâle getirdiğini gördüm, belediyelerimizin ve gönüllülerin canla başla milletimizin yardımına koştüğünü gördüm, askerlerimizin ve madencilerimizin arama kurtarma çalışmalarına katılmaları için üç gün bekletildiğini gördüm, kara gün dostu dediğimiz Kızılayımızın tüccara dönüştüğünü ve liyakatsiz kadrolarla nasıl çökertildiğini gördüm ve en acısı da devletimizin büyük ama yönetenlerin küçük ve aciz olduğunu gördüm, kahroldum.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, depremedelere kucak açan Mersin'e ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı kardeşlerimize acil şifalar diliyorum.

Seçim bölgem Mersin, depreme en yakın il olması ve akrabalık ilişkileri nedeniyle depremedelere kucak açan ilk ve en büyük kent oldu. Şu an Mersin'de 400 bin civarında depremede vatandaşımız var, sonuna kadar bu vatandaşlarımıza kucak açacağız ama merkezî iktidarın da Mersin'e yardım etmesi gerekiyor. Buradan AKP iktidarına sesleniyorum: Ya Mersin'e bir özel statü verin ya afet bölgesi ilan

edin ya da İller Bankasından verilen payını en az yüzde 50 artırın. Bugün Mersin'e, Mersinlilere ve depremedelere yardım etmeyecekseniz ne işe yararsınız? Onu da açık ve net olarak soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 6 Şubat depremlerinin ilk anından itibaren devletin tüm imkânlarıyla vatandaşın yardımına koştuğuna ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – 6 Şubatta yaşanan depremler nedeniyle hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Osmaniye'de 993 can kaybımız, 17.891 ağır hasarlı bağımsız konut var. Son yüzyılın en büyük felaketini yaşadık. Depremi ilk anından itibaren devletimizin tüm imkânlarıyla vatandaşlarımızın yardımına çıktık. Bir taraftan enkaz altındaki hemşehrilerimizi arama kurtarma çalışmalarını başlattık, bir taraftan da hemşehrilerimizin barınma ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için toplanma merkezlerimizi koordine ettik. Devletimizin gücü, milletimizin dayanışmasıyla bu süreci de hep birlikte atlatacağız.

Bu süreçte deprem bölgemize fedakârca yardım gönderen aziz milletimize, sahada canını dişine takıp arama kurtarma faaliyetlerine katılarak umutlarımızı diri tutan tüm personelimize ve dualarıyla bizleri yalnız bırakmayan herkese teşekkür ediyor, aziz milletimize başsağlığı diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

12.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, deprem bölgesindeki vatandaşlar için acilen yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Acımız çok derin, ülkemizin başı sağ olsun. Acilen, deprem bölgesinde yaralanan veya engelli hâle gelen yurttaşlarımıza verilecek protez, ortez, araç ve gereç ücretsiz verilmeli, hayatını kaybedenlerin yakınlarına prim ödeme ve çalışma süresi koşulları aranmaksızın ölüm aylığı bağlanmalı, tüm sigortalıların kısa çalışma ödeneğinden yararlanması için aranan ön koşullar kaldırılmalı, en düşük kısa çalışma ödeneği aylık asgari ücret düzeyinde olmalı, işsiz kalan tüm sigortalılara koşulsuz asgari ücret düzeyinde nakdi ücret desteği verilmeli, işçilerin deprem nedeniyle işe devam edememeleri hâllerinde izinli olmaları sağlanmalı, bir yıl süreyle ayakta veya yatarak tedaviden ve ilaçlardan katılım payı alınmamalı, tüm sigortalıların deprem öncesindeki sigorta prim borçlarının asılları faizsiz ertelenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin afet bölgesi kapsamına alınması gerektiğine ve Antakya, İskenderun, Payas, Osmaniye, Kahramanmaraş, Göksun ve Diyarbakır'da deprem sonrası gördüklerine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Depremde yaşamını kaybedenlere rahmet diliyorum, yakınlarının acısını paylaşıyorum, yaralılara şifa temenni ediyorum.

Niğde'miz de depremde ciddi zarar gördü, Niğde'nin de afet bölgesi kapsamına alınması şarttır.

Antakya'ya, İskenderun'a, Payas'a, Osmaniye'ye, Kahramanmaraş'a, Göksun'a ve son olarak Diyarbakır'a giderek depremin etkisini yerinde gördüm. Kent merkezleri yanında köylere de gittim,

acıları paylaştım. Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu, tüm CHP milletvekillerimiz, belediye başkanlarımız ve örgütlerimizle oradaydık. Acılar yüreğimizi dağladı; çadır, konteyner, yardım malzemesi bazı bölgelere geç geldi. Kızılay gibi bir yardım kuruluşumuzun o acılar yaşanırken çadır satacak kadar acıdan yüreği uzak insanların yönetiminde olması acımızı daha da katladı.

Depremın izleri yeni, hâlen çok taze, söyleyecek çok söz var; utanması, susması gerekenler yüzüzze konuşuyor. Acıyı yaşayanların şahitliği, süreçte gerçeği suratlarına çarpacaktır.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

14.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, deprem mağdurlarının konaklama sorununa ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İktidar yaşanan afetten sonra deprem bölgelerinde çadır temininde yaşanan sorunu depremedeleri otellerde konaklatarak aşmaya çalışsa da çok sayıda otel “Anlaşmamız bitti, rezervasyonlarımız var.” gerekçesiyle depremedeleri tahliye işlemine başladı. Aynı sorun bir ton hastanede de başladı. Depremın üzerinden yirmi iki gün geçmesine rağmen hâlâ mağdurların konaklama sorunu çözmeyen Hükümet, yarın bunları sokakta mı bırakacak?

Depremde yardım için gönderilen çadırları satanlardan, millete “Söylediklerinizi not ediyoruz.” diyenlerden “Devlet nerede?” diye soran milleti tehdit edenlerden, sorumluluk almak yerine helallik isteyenlerden mutlaka halkımız hesap soracaktır.

BAŞKAN - Sayın Taşkın...

15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, yaşanan depremlere ve bu depremlerde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile tüm vatandaşlara ve AK PARTİ milletvekillerinin depremin ilk gününden itibaren deprem bölgesine intikal ettiklerine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, 6 Şubat günü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde meydana gelen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki depremle sarsıldı. Deprem fırtınasının yaşandığı bölgede, 23 Şubat günü, bu kez Hatay'da 6,4 ve 5,8 büyüklüğünde 2 deprem daha yaşandı. Dünyada Malatya'da 5,6 büyüklüğünde 1 deprem daha yaşandı. “Asrın felaketi” olarak adlandırılan depremlerde 44 bini aşan vatandaşımız hayatını kaybetti, 100 binin üzerinde yaralımız oldu. Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş başta olmak üzere, depremde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

AK PARTİ milletvekilleri olarak, Sayın Cumhurbaşkanımız öncülüğünde, depremin ilk gününden itibaren deprem bölgesine intikal edip milletimizin acılarına ortak olmaya çalıştık, koordinasyon çalışmalarına destek verdik.

Vakit, devlet millet el ele vererek dört bir koldan yaraları sarma vakti diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

16.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, depremde uzuvlarını kaybeden vatandaşların tedavilerine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, 11 ilimizi etkileyen depremde yaklaşık 45 bin canımızı kaybettik ve 105 bini aşkın vatandaşımız yaralandı; vefat edenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Günlerce enkaz altında kalıp kurtarılan binlerce vatandaşımız ezilme sendromu sonucu el, kol, ayak, bacak olmak üzere uzuvlarının birçok kısmını kaybetti ve engelli duruma düştü. Bu kişilerin günlük yaşama tutunabilmeleri için uzun rehabilitasyon programlarına, ortezlere ve protezlere ihtiyaçları olacaktır. SGK en basit ortez ve protez için 10-15 bin TL katkı payı alırken, Suriyeli sığınmacılara ise ücretsiz verilmektedir. Depremde uzuvlarını kaybeden vatandaşlarımızın rehabilitasyonları özel hastanelerde ücretsiz yapılmalı, ortezleri ve protezleri ücretsiz verilmeli; bu konuda kanun teklifi sunmuş bulunmaktayız.

İvedilikle gündeme alınması dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

17.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 6 Şubat günü Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem felaketine ve bu felakette hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile tüm vatandaşlara ve deprem bölgesi için hazırlanan programa ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

6 Şubat günü Kahramanmaraş merkezli, dokuz saat arayla 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde, dünyada eşi benzeri olmayan, tarihimizin en büyük deprem felaketini yaşadık. Ne yazık ki 11 ilimiz bu depremden etkilendi ve ciddi yıkımlar ile can kayıplarımız oldu. Felakette hayatını kaybeden Yakup Taş Milletvekilimiz başta olmak üzere, kardeşlerimize Allah'tan rahmet, kalanlara sabırlar, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Rabb'im bizleri bir daha böyle ağır imtihanlarla karşı karşıya bırakmasın.

Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde, bölgelerimizin yeniden ayağa kalkmasını sağlayacak geniş bir program hazırlandı. İktidarımızda bugüne kadar yaşanan afetlerde bölgeler nasıl yeniden inşa edildiye, Allah'ın izniyle, aynı şekilde, 11 ilde tüm vatandaşlarımız bir yıl içinde güvenli yuvalarına kavuşturulacaktır.

Hiçbir vatandaşımızı sahipsiz bırakmadık, bırakmayacağız diyor, Genel Kurul saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

18.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, yüzyılın en büyük felaketinde devletin tüm kurumlarıyla seferber olduğuna ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Merkez üssü Kahramanmaraş Pazarcık olan, seçim bölgesi Osmaniye ile 10 ilimizde hissedilen depremlerden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Devletimiz, sadece cumhuriyet tarihimizin değil, coğrafyamızın ve dünyanın en büyük felaketinde tüm kurumları, kuruluşları ve imkânlarıyla felaket bölgelerinde çalışmaya başlamış ve ulaşılmadık tek bir nokta bırakmamak için seferber olmuştur.

Kayıplarımızı geri getiremesek de devletimiz yıkılanın yerine daha iyisini, daha güzelini, daha dayanıklısını yapacaktır. Bugüne kadar vaatlerimizi nasıl yerine getirdiysek, çözülemeyen denilen nice sorunun üstesinden nasıl geldiysek inşallah depremin yaralarını da bir yıl içinde büyük ölçüde saracağımızın sözünü milletimize veriyoruz.

Ülke ve millet olarak birlik ve beraberlik içerisinde bugünleri de geride bırakacağız diyor, yüzyılın en büyük felaketinde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

19.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 6 Şubat günü meydana gelen Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen depremlere ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

6 Şubat tarihinde 11 ilimizi derinden etkileyen, merkez üssü Kahramanmaraş Pazarcık ilçemizde 7,7 ve Elbistan ilçemizde 7,6 şiddetinde olan, şimdiye kadar dünya tarihinde hiç yaşanmamış ve bilim insanlarının bile açıklamakta zorlandığı 2 deprem yaşadık. Binlerce vatandaşımız enkaz altında kaldı, yüzlerce hanemiz yıkıldı; 44.374 vatandaşımızı kaybettik. Tüm Türkiye olarak yüreğimize ateş düştü. Felaket çok büyük ama devletimiz ve milletimiz daha büyük. Yaralar hızlı bir şekilde sarılmaktadır, Türkiye seferberlik ruhuyla ayağa kalkmıştır.

Hepimizin başı sağ olsun. Yaralı kardeşlerimize acil şifalar diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

20.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, deprem sonrası devletin ve milletin ortaya koyduğu gayrete ilişkin açıklaması

SAMI ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, depremde yaşanan acıları dindirmek, ortak olmak için koşturan insanların, yardım eli uzatan her kurum ve kişinin, devletin ve milletin ortaya koyduğu gayret, emek her türlü takdire şayandır. Gördüklerimizin her biri başlı başına acıklı hikâyeler, gözyaşları ve olaylar manzumesi. Enkazları başında telaşla bekleyenler, kuyumcu hassasiyetiyle bu enkazları deşeleleyen vinç operatörleri, kulağı gelecek bir sese odaklanmış arama kurtarma ekipleri, hepsi tarihin sayfalarına, bir tablo gibi hafızalarımıza kaydoluyordu. Yardım ekiplerinin, tırların, küçük büyük grupların aralardan yol bularak bir an önce hedefe ulaşma sürati herkesçe kabul gören bir yarışa dönüşmüş, gözlerin başka hiçbir şey görmediği bir güzelliğe dönüşmüştü. Ismarlama, tetikleme olmadan, depremin duyulduğu, anlaşıldığı andan itibaren Türkiye genelinde başlayan hareketlilik dünyaya kardeşliğin ne olduğunu gösteriyordu.

Ölülerimize rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

21.- Kırklareli Milletvekili Tüرابi Kayan'ın, deprem bölgesinde yapılması gerekenlere ve Kızılaya ilişkin açıklaması

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Malatya, Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Elâzığ, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Hatay, Urfa bölgemizde 7,7 depreminde hayatını kaybeden, ailelerini kaybeden, evini yurdunu kaybeden bütün vatandaşlarımıza başsağlığı diliyor ve ölenlere de Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, AKP'lilerin eğer biraz vicdanları varsa deprem bölgesindeki bütün vatandaşlarımızın borçları silinmeli; binaları yapılarına kadar konteyner kentler kurulmalı; hısımsız, akraba, eş dost yanına yerleşen depremzedelere de aynı şekilde işe yardımı yapılmalı, işe alma konusunda öncelik tanınmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ayrıca, kendilerinden önce kurulan 57 hükümetin tamamının yaptıklarını satarak, depremzedeler için toplanan bütün vergileri harcayarak, 28 milyar doları harcayarak, 418 milyar doları harcayarak, yetmedi Kızılayın parasını harcayarak, yetmedi Kızılayın çadırlarını satarak nereye varmak istiyorlar?

BAŞKAN – Sayın Şeker...

22.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, depreme dayanıksız binaların kentsel dönüşüm kapsamında yenilenmesi gerektiğine ve depremlerde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş, 24'üncü Dönem Kahramanmaraş Milletvekili Sıtkı Güvenç ile bütün vatandaşlara ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Maalesef, 6 Şubat günü bütün ülkemizi yasa boğan ve asrın depremi olarak da ifade edilen, 11 ilimizi etkileyen, bunun dışında birçok ilimizde de hissedilen depremlerle bütün ülke olarak sarsıldık. Depreme dayanıksız inşa edilmiş binlerce binanın yıkılmasıyla 40 binin üzerinde can kaybımız oldu. Depreme dayanıksız binalar bir an önce kentsel dönüşüm kapsamında devletin sunduğu avantajlarla yenilenmeli. Tıpkı Hatay'da olduğu gibi, vatandaşı yanlış yönlendirerek kentsel dönüşüme engel olmak onun ölümüne sebep olmaktadır. Kentsel dönüşüm depremde koruyucu hekimlik görevi üstlenmektedir.

Depremlerde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş'a, 24'üncü Dönem Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sıtkı Güvenç'e ve yine bu depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar, milletimize başsağlığı diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydınlık...

23.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık'ın, 6 Şubatta meydana gelen depremlere ilişkin açıklaması

AZİZ AYDINLIK (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm Türkiye ciddi bir felaketle karşı karşıya kaldı. Maraş'ta, Urfa'da, Adıyaman'da kaybettik canımızı; Hatay'da, Diyarbakır'da, Antep'te ruhumuzu teslim ettik; Adana, Osmaniye, Kilis ve Malatya'da çaresiz kaldık. Hiçbir zaman geçmeyecek sızıyı kalbimizde hissettik. Kimimiz evladımızı, kimimiz anne-babamızı, kimimiz en sevdiğimiz akrabalarımızı, dostlarımızı kaybettik. On binlerce göz 6 Şubat sabahı bir daha açılmamak üzere kapandı. Çılgınlıklar içerisinde sessizliğe büründü koca koca şehirler, yandı yüreğimiz, kırıldı kolumuz kanadımız.

Başımız sağ olsun Türkiye'm.

BAŞKAN – Sayın Özdemir.

24.- Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, 6 Şubat gününde Kahramanmaraş merkezli olan depremlerde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş, 24'üncü Dönem Kahramanmaraş Milletvekili Sıtkı Güvenç ile tüm vatandaşlara ve milletvekillerinin millet dayanışmasını örnek almaları gerektiğine ilişkin açıklaması

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

6 Şubat tarihinde Kahramanmaraş merkezli olan depremde Türkiye'de büyük afetle karşı karşıya kaldık. Bu afatta hayatını kaybeden başta Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olan Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş, 24'üncü Dönemde beraber çalıştığımız Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sıtkı Güvenç Bey olmak üzere hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum; bu afatta sağ kalan vatandaşlarımıza da afiyet ve sıhhat diliyorum, sabır diliyorum.

Tabii, büyük bir afette Parlamento olarak da biz dar günde bu milletimizi örnek almalıyız. Milletimizin bir afet karşısında kaynaşmasını, dayanışmasını; fikrine, görüşüne, ırkına bakmadan kendilerine destek olmasını takdirle karşılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Ünlü...

25.- *Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, depremin Osmaniye'deki etkilerine ve bu zor süreçte yaşananlara ilişkin açıklaması*

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Korkunç felaketi ben de memleketim Osmaniye'de yaşadım. Bir Maraş, bir Hatay gibi zayıyatımız yok ama biz de 1.000 canımızı kaybettik, 2.600 yaralımız var; ilk anda 268 binamız yıkıldı, 17 bin ağır hasarlı binamız var. Deprem Koordinasyon Merkezinde enkaz altındaki tüm hemşehrilerimizi sağ salım kurtarmak ve dışarıda kalan vatandaşlarımızın barınma ve yiyecek ihtiyaçlarını karşılamak için il örgütümüzle seferber olduk. Bu zor süreçte bölgeye gelerek destek veren Genel Başkanımıza, milletvekillerimize, ilgili kurumlara, belediyelere, CHP'li olsun, başka partili olsun tüm belediyelere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kasap?

Sayın Kırkpınar?

Sayın Adıgüzel? O da yok.

Sayın Koç...

26.- *Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, iktidarın deprem sürecinde sosyal medyayı yasaklamasına ilişkin açıklaması*

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremde insanlar can çekişe çekişe yaşamlarını yitirdiler maalesef. Yetmiş iki saat ne yazık ki devlet yoktu, hiçbir resmî makam da alanda yoktu. Fakat şunu da belirtmek isteriz ki halkın yardımına koşması gereken Kızılay çadır sattı, kan sattı ve konserve sattı. Öte taraftan, sadece sosyal medya vasıtasıyla yardım talebinde bulunan ve enkaz altında kalan insanların bu taleplerini ve olanaklarını, iktidar, sosyal medyayı yasaklamak suretiyle yok etti yani mevcut olan insanların yardımlarına koşma olanağını da bu iktidar ortadan kaldırdı. Bu nedenden dolayı biz bu iktidardan hesap soracağız, bütün halkımız bunu böyle bilsin çünkü insanların yaşamlarını koruyamadıkları gibi, yardım çılgınlıklarına da olanak sağlamayacak şekilde sosyal medyayı ortadan kaldırdılar. Öte taraftan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

27.- *Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, yaşananların deprem değil, merkez üssü AKP olan bir yıkım olduğuna ilişkin açıklaması*

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Selde olduğu gibi, tıpkı yangında olduğu gibi, tıpkı pandemide olduğu gibi depremde de aynı akıbet oldu. Medet ya sırrı hakikat; medet senden ola mazlumlara, masumlara, darda, zorda kalanlara ya sırrı hakikat! Zira ne devlet, ne Hükümet... Bakınız, kendi vekilimize bile sahip çıkamadınız; yazık size, günah size, vah size!

Ahmet Taş kardeşime başsağılığına gittim, Yakup Taş ailesinden 28 kişiyi kaybettik, Adıyaman'da aileye başsağılığına da gittim. Vekilimize bile sahip çıkamadınız. Hâlâ çıkmış bize başka başka şeylerle bin dereden su getirerek bir şey yaptığınızı ispatlamaya çalışıyorsunuz. Bu deprem değildir; bu, merkez üssü AKP olan bir yıkımdır. Bu yıkımla birlikte ahlaken, politik olarak çökmüşsünüzdür.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

28.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, EYT düzenlemesinde BAĞ-KUR'luların uğradığı haksızlığa ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Deprem bölgesindeki kaybettiğimiz tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Tüm ulusumuzun, tüm milletimizin başı sağ olsun.

Diğer taraftan Sayın Başkanım, EYT yasasıyla alakalı -vatandaşlarımızın sorunu tabii ki gündeme gelecek, bugün Meclisimize geliyor- burada bir eşitsizlik ve adaletsizlik var. Sosyal Sigortalar Kurumu, ülkemizin bu kurumu.... Ancak BAĞ-KUR'lu vatandaşlarımız bir haksızlığa uğruyor. Bununla alakalı giderilmesi gereken özellikle, 5000 ve 9000 iş günü arasında ciddi bir fark var. Bu farkın bir an önce ortadan kaldırılmasıyla alakalı önergeler verdik. Tekrar buradan Cumhuriyet İttifakı'nı uyarıyoruz. Bu vatandaşlarımızın haksızlığa uğramasını kaldıralım diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arık...

29.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, depremde eşini ve 2 çocuğunu kaybeden babanın yaşadıklarına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Başkanım.

Depremın ilk günü Elbistan'daydım, çok büyük acılara tanıklık ettim, yüreğim acılarla dolu. Kızılayın çadır satma skandalından sonra “Daha kötüsü ne olabilir ki?” diye düşünürken acılı bir babanın anlattıkları kanımı dondurdu. Bakın, acılı baba ne diyor: “Vekilim, depremde eşimi ve 2 çocuğumu kaybettim, tam 9 gün sonra cesetlerine ulaşabildim. Defin için Kayseri'ye getirdim. Kayseri Büyükşehir Belediyesinin uygulaması kadar hiçbir şey canımı yakmadı. Benden mezarları için para istediler. Depremzede olduğumu, her şeyimi kaybettiğimi söyledim. ‘Kredi kartıyla ödeme yapabilirsiniz.’ dediler. ‘Peki, acımı kaçta bölüceksiniz?’ diye sordum. İstersem on iki taksit yapabileceklerini söylediler.” Ben bir milletvekili olarak yanıt veremedim. Şimdi Cumhuriyet İttifakı'na soruyorum: Depremde eşini ve 2 çocuğunu kaybeden baba, acısını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Filiz...

30.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, YÖK'ün 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı bahar dönemiyle ilgili aldığı karara ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Deprem sonucu yaşanan felakette yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine ve milletimize başsağlığı, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

YÖK'ün 2022-23 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminin uzaktan öğretim yoluyla tamamlanmasının uygun olduğuna dair açıklamasıyla üniversitelerimiz fiilen kapatılmıştır. Pandemi döneminde uzaktan eğitimle uygulamalı bölüm öğrencileri gerekli uygulamaları yapamadan mezun oldular. Şimdi de aynı durumla karşı karşıyayız. Üniversite eğitiminde uygulamalar aksatıldığında nitelikli bir eğitimden bahsedilemez.

Nerede bir yanlışlık olsa sebebinin eğitim olduğunu açıkça görüyoruz. Bu depremi felakete çeviren yıkımların da asıl sebebi eğitimsizliktir, değerleri esas almayan eğitim sistemidir. Bu yanlıştan dönülmeli, gerekli önlemler alınarak üniversitelerimizdeki yüz yüze eğitim hiçbir surette sekteye uğratılmamalıdır. Bu konuda tavsiyelerimizi vermeye hazırız diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

31.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Kızılayın geldiği duruma ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 Şubatta Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybeden yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara şifa diliyor, ulusumuzun da başı sağ olsun diyorum.

Manhattan'da gökdelen dikip ülkesindeki depremde çadır dikemeyen, Suriye'de cihatçılara çadır gönderip kendi yurttaşına parasıyla çadır satan Kızılayın Başkanı hâlâ yüzlerce binlerce afetzede aç ve açıktayken kendini başarılı bulmuş ve istifa etmiyor; acaba daha ne olması gerekir ki! Özel bir kanunla kurulmuş ve topladığı bağışları afetlerde halka acil ulaştırmakla yükümlü olan bu Kızılay, bugün tam bir mezbeleliğe dönmüş ve herkesin istediğini yaptığı bir kurum hâline gelmiş ve AKP'nin bu afetlerdeki durumunu belki şu sözlerle ifade edebiliriz: AKP'nin pandemi planını “Maske-mesafe-IBAN” AKP'nin deprem planını “Çök-kapan-IBAN” olarak özetleyebiliriz.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

32.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, bu depremde tek adam iktidarının enkazın altında kaldığına ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, 6 Şubatta meydana gelen, 11 ilimizi etkileyen, on binlerce insanımızın ölümüne ve yaralanmasına sebep depremin alınmayan tedbirler ve zamanında yapılmayan müdahaleler nedeniyle korkunç bir bilançosu karşısında hesap vermeyen bu iktidara biz de onurlu futbol takımı taraftarları gibi “Hükümet istifa!” diyoruz.

Ayrıca, bu karanlık günlerde kayıtlara geçmesi için birkaç olguyu tekrar hatırlatmak isterim diye bir liste yapmıştım ama dağıtılması gereken yardımları, çadırları, yiyecekleri, ilaçları satan bir Kızılayla karşı karşıya kaldıktan sonra bu listenin bir anlamı kalmadı, bundan daha rezalet olamaz çünkü.

Bu depremde asrın rezaleti yaşandı ve tek adam iktidarı enkazın altında kalmıştır. Depremden kurtulmayı başaranlar devletin kendilerine ne kadar uzak olduğunu hissetmiştir. Unutmayacağız, unutturmayacağız ve hesap soracağız.

Tüm halkımızın başı sağ olsun.

BAŞKAN – Sayın Bedri Yaşar...

33.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, deprem bölgelerindeki koordinasyon merkezlerindeki koordinasyonsuzluğa ilişkin açıklaması

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

6 Şubatta meydana gelen Pazarcık ve Elbistan depremlerinde hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Yine, yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Biz de depremin olduğu sabah Sayın Genel Başkanımızın Başkanlığında bir komisyon oluşturduk ve bölgelere hareket ettik, ben de bu çerçevede Diyarbakır bölgesine gittim. Hâlbuki bundan bir yıl önce biz bir Deprem Komisyonu oluşturmuştuk ve bu Deprem Komisyonunda, neler yapılacağına dair bir sürü tedbirleri de sıralamıştık. Maalesef, gördüğümüz o ki, koordinasyon merkezlerinde koordinasyonsuzluğa şahit olduk. Bu geçen yirmi yılda maalesef hiç ders almadığımızı gördük. Deprem bölgelerinde özellikle koordinasyon konularında çok ciddi sıkıntıların olduğunu hep beraber müşahade ettik. Artık bu son olsun, bundan önceki toplantılarda da 4-5 sefer kürsüde gündeme getirmiştim, gerek imar barışında gerekse Deprem Komisyonuyla ilgili toplantılarda dile getirmiştim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

34.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, 6 Şubat depremiyle ilgili bir yasa çıkarılması gerektiğine ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yıkımın etkilerini ilk gün sakladınız. Siz bir anda ülkeyi Orta Çağ karanlığına mahkûm ettiniz; ne telefon var ne elektrik var ne su var ne yardım ekibi var. Bir an önce bu el yapımı kıyametin sonuçları ortadan kaldırılmalı. Bunun için de 6 Şubat deprem kanunu çıkarılmalı, nasıl Erzincan depreminden sonra Erzincan Kanunu çıkartıldıysa yaraları sarmak için bir an önce Meclis üzerine düşeni yapmalı.

Cerrahpaşa'ya yedi yıldır bir çivi çakmadınız. TOKİ, arazilerine el koydu, peşeş çektiniz ama yedi yıldır güzelim Cerrahpaşa'ya bir çivi bile çakmadınız, şimdi orası yıkılmayı bekliyor. Bir an önce Cerrahpaşa Tıp Fakültesi yerinde sağlam bir şekilde yeniden inşa edilmeli.

Şehirler ölümünü bekliyor, fay hattı üzerindeki şehirler AKP iktidarında hiçbir şey yapılmadığı için ölümü bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu...

35.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Hükümetin ilk, orta ve yükseköğretimde tatil ettiği, ara verdiği eğitim öğretimi derhâl başlatması gerektiğine ilişkin açıklaması

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Yaralılarımızın tez elden iyileşmesini, şifa bulmasını diliyorum.

Bir felaket başka bir felakete vesile olmamalıdır; Hükümet derhâl ilk, orta ve yükseköğretimde tatil ettiği, ara verdiği eğitim öğretimi başlatmalıdır. Türkiye'nin yükselmesi, kalkınması yetişmiş insan gücüne bağlıdır; cahil insanlarla bir yere varamayacağımız ortadadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Sayın Usta'ya ait.

Buyurun Sayın Usta.

36.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Adıyaman Afet Koordinasyon Merkezinde yapmış olduğu konuşmaya, Kızılaya, Kahramanmaraş ve Hatay merkezli büyük depremlerde yetersiz kalan Hükümete, Kızılay Başkanının açıklamasına, 26 Şubat 1992'de meydana gelen Hocalı katliamına, 27 Şubat 2020'de Suriye'nin İdlib kentinde alçak bir saldırı sonucu şehit olan 34 kahraman askere, eski Başbakan Necmettin Erbakan'ın vefatının seneidevriyesine, 28 Şubat darbesine ve Kayseri'de oynanacak Kayseri-Fenerbahçe maçına Fenerbahçe taraftarlarının alınmaması kararına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza tekrar Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Depremi yaşadığı ilk andan itibaren koordine olmayan ve ihtiyaç sahiplerine ulaşma hususunda eksik kalan Hükümet afetin felakete dönüşmesinin bir numaralı sorumlusu olarak karşımızdadır. Dün, Cumhurbaşkanı Erdoğan Adıyaman Afet Koordinasyon Merkezinde yapmış olduğu bir konuşmada depremin ilk günlerinde yaşanan aksaklık ve eksiklikleri kabul ederek helallik istemiştir. Bu kaçınıcı

af dileme, bu kaçınıcı helallik isteme? On binlerce kişinin hayatını kaybettiği, yüz binlerce yaralının bulunduğu bir felaketten “helallik” gibi dinî bir argümanı kalkan yaparak kurtulamazsınız. Hem yirmi yıllık iktidarınız boyunca binaların depreme dayanıklılığını kontrol etmediniz hem de helallik istiyorsunuz; hem yeni yapılan binalarda gerekli tedbirleri almadınız hem de helallik istiyorsunuz; hem çıkardığınız imar affıyla çürük binaları görmezden geldiniz hem de helallik istiyorsunuz; hem yıllardır deprem acil planı hazırlayamadınız hem de helallik istiyorsunuz; hem bilim adamlarını dinlemek yerine rant peşinde koşan müteahhitlere yol veriyorsunuz hem de helallik istiyorsunuz; hem enkaz altında “Yardım!” diye inleyenlere yetişemediğinizi itiraf ediyorsunuz hem de helallik istiyorsunuz. Tarih sizi böylesi bir anda bile çadır ticareti yapan bir Hükümet olarak hatırlayacak ve hakkını helal etmeyecektir.

Bugün depremin 23’üncü günü, hâlen Hatay’ın Defne ve Samandağ gibi ilçelerinde çadır bekleyen depremezeler mevcutken milletten helallik isteyemezsiniz; yapacağınız şey helallik istemek değil, istifa etmektir. Evleri yıkılmış, enkaz altında yakınlarını kaybetmiş insanlar soğukta barınma ihtiyaçlarının giderilmesini beklerken, mazisi gururla dolu güzide kurumumuz Kızılayın başına atadığınız liyakatsiz yöneticiler, ellerindeki mevcut çadırları bölgeye ulaştırmak yerine depolarında tutarak para kazanma hesapları yapmıştır.

Devlet bizimdir, devletimizin kurumları ise milletin ta kendisidir. Biz, devletimizin kurumlarına sahip çıkıyor, bu kurumlarda çalışan her bir vatandaşımızı da kucaklıyoruz. Eleştirimiz, devletimizin güzide kurumlarını işlevsizleştiren beceriksiz siyasi Hükümetedir. Kahramanmaraş ve Hatay merkezli büyük depremlerde yetersiz kalan Hükümet, beklenen İstanbul depremi için de güven vermemektedir. Erdoğan ve Hükümetinin mental yorgunluğu artık milletimizin dertlerine derman olmamakta, çaresizliğe çözüm bulamamaktadır. Millet olmak iyi ve kötü günde, hayırdan ve şerde bir ve beraber olmaktır. Vatandaşlarımız müsterih olsun, aziz milletimiz yalnız ve sahipsiz değildir. 85 milyon el ele bu zor günleri aşacak ve Allah’ın izniyle yaralarımızı saracağız.

Bu arada, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, Kızılay Başkanını çok eleştiriyoruz, çok büyük hataları oldu ancak doğru bir şey de söylemiş Kızılay Başkanı. Dün yaptığı bir açıklamada -ben bunu yorumsuz vereceğim- şunu söylüyor: “Askerler olağanüstü durumlar için yetiştirilmiş insanlardır. Siz, afet operasyonu içerisinde askeri konumlandırırsanız yanlış yaparsınız.” Bakın, bunu Kızılay Başkanı söylüyor; bunu bir muhalefet lideri falan söylemiyor. “Siz uluslararası yardım çağrısında bulunuyorsunuz ama kendi içinizde asker-sivil mekanizması geçmiş dönemlerde çöktüğü için yararlanamıyorsunuz.” Kızılay Başkanı burada doğru söylemiş. Bunu da Hükümetin idrakine havale ediyorum.

Şimdi, tabii, bu depremlerle ilgili önümüzdeki günlerde sürekli konuşacağız, grup önerilerimiz olacak, kanunlarda bunları konuşacağız; o yüzden bu meseleyi burada şimdi kapatmak istiyorum.

Tabii, yine, otuz bir yıl önce, 26 Şubat 1992’de dünya, insanlık tarihinin en korkunç katliamlarından biriyle uyanmıştır. Tarihe kara bir leke olarak geçen katliam, Azerbaycan’ın Dağlık Karabağ bölgesindeki Hocalı kasabasında meydana gelmiştir. Ermeni kuvvetleri, kadın-erkek, hasta-yaşlı, bebek-çocuk ayırımı yapmaksızın önüne geleni katletmiştir. Gece boyu süren kıyım 613 kişinin canına mal olmuş, katliamın üzerinden otuz bir yıl geçse de acısı kalbimizden dinmemiştir. Dünyanın gözü önünde gerçekleştirilen ve görmezden gelinen bu katliamı lanetle ve nefretle yâd ediyorum. Azerbaycan devletinin ve halkının acısını paylaşıyorum. Hayatını kaybeden soydaşlarımıza bir kez daha Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum.

Üç yıl önce, 27 Şubat 2020’de Suriye’nin İdlib kentinde alçak bir saldırı sonucu şehit olan 34 kahraman askerimizi de rahmetle anıyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun. Kaybettiğimiz hiçbir canı unutmayacak, sorumlularından muhakkak hesap soracağız.

Dün, on iki yıl önce hayatını kaybeden eski Başbakanlarımızdan merhum Necmettin Erbakan'ın vefatının da seneidevriyesiydi. Bu vesileyle, Türk siyasetinin önemli mihenk taşlarından birisi olan merhum Erbakan Hocayı bir kez daha rahmet ve saygıyla anıyorum.

Bugün Türk siyasi tarihinin demokrasi çizgisinden kaydığı en karanlık günlerden biri olarak hafızalara kazınmış gündür, 28 Şubat'tır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Biz, o gün de “Namlusunu millete çevirmiş tanka selam durmam.” anlayışını benimseyerek hareket etmiştik, bu düşüncemizden bugün de vazgeçmiş değiliz. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener, dönemin İçişleri Bakanı olarak hakkında hazırlanan fezlekelere rağmen darbeyi yapan apoletli güçlere karşı korkmadan mücadele verirken o gün ortada gözükmeyip bedel ödemeyenler bugün 28 Şubatın ekmeğini yiyerek hâlâ iktidarlarını sürdürmektedirler. Biz, dün 28 Şubatı yapanlara nasıl karşıysak bugün 28 Şubat gibi tahakküm kurarak toplumu yasakçı bir zihniyetle yönetmeye çalışanlara da karşıyız. Dün sadece milletimizin değerlerinin yanındaydık, bugün de sadece milletimizin özgürce düşünce ve ifade hakkının yanındayız.

Sayın Başkan, son konu da, şimdi, biliyorsunuz Kayseri’de Kayseri-Fenerbahçe maçı var; burada Fenerbahçe taraftarlarının maça alınmaması yönünde bir karar verilmiş, bu kararı kınıyorum. Hükümet toplumun tüm kesimlerine uyguladığı yasakçı zihniyeti ve baskı iklimini spora da karıştırmıştır, taraftarlar tuttukları takımı canlı izlemekten mahrum bırakılmışlardır. Bu durum, partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin getirdiği despotluğu bir kez daha gün yüzüne çıkarmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Statlardan yükselen “Hükümet istifa!” gibi son derece makul ve olağan bir ifade özgürlüğüne bile tahammülü olmayanların artık milletimize verecek hiçbir demokrasi ve hukuk vaadi kalmamıştır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

37.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 6 Şubatta meydana gelen Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlere, 20 Şubatta Hatay'da meydana gelen depremlere, 27 Şubatta Malatya Yeşilyurt merkezli depreme; deprem haberini alır almaz Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerinin bölgeye gönderildiklerine, afet bölgesinde verilen cansiparane mücadeleye ve bu bölgeyi kapsayan idari, hukuki ve ekonomik tedbirlere ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 Şubatta Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7,7 büyüklüğünde ve Elbistan merkezli 7,6 büyüklüğünde 2 büyük depremi yaşadık. Deprem 120 bin kilometrekarelik bir bölgede, 7'si büyükşehir 11 ilimizde, 124 ilçemizde ve 7.124 köyümüzde büyük bir felakete ve yıkıma neden olmuştur. Şu ana kadar 44.375 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir, yaklaşık 115 bin vatandaşımız yaralanmıştır. Acımız büyük ve tarifsizdir. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı diliyoruz.

Türkiye nüfusunun yüzde 16,3'ü bu depremin yıkım alanı içerisindeydi. Uzmanların ifadesiyle, bu depremin şiddeti, sonuçları, etkilediği alan ve nüfus itibarıyla neredeyse son bin yılın en büyük deprem felaketidir. Depremin ilk gününden bu yana gerçekleşen toplam 10.282 artçı bu felaketin büyüklüğünün

en açık göstergelerinden biridir. Son bir hafta içerisinde gerçekleşen ve âdeta başlı başına bir deprem niteliğinde artçı sarsıntılar meydana gelmeye devam etmektedir.

20 Şubat'ta Hatay'da meydana gelen 6,4 ve 5,8'lik depremlerde 6 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 294 vatandaşımız da yaralanmıştır. 27 Şubat'ta merkez üssü Malatya'nın Yeşilyurt ilçesi olan 5,6 büyüklüğündeki depremde 29 bina yıkılırken 2 vatandaşımız da hayatını kaybetmiş, 140 vatandaşımız yaralanmıştır.

Son üç hafta içerisinde milletimiz ve devletimiz pek çok güçlüğü rağmen topyekûn seferber olmuş, kurulan dayanışma ve yardımlaşma köprüleriyle tasada ve kıvançta bir ve beraber olabilmeyi en mümtaz örnekleri sergilenmiştir. Devlet-millet el ele cansiparane bir mücadele sahaya yansımış, koordinasyon zinciri büyük ölçüde aksamamıştır. Kısa bir sürede vatandaşlarımızın barınma, beslenme ve emniyet şartları iyileştirilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, deprem haberini alır almaz acilen milletvekillerimizden oluşan bir heyeti derhâl afet bölgesine gönderdik. Teşkilatlarımız ve Ülkü Ocaklarımız, milletimiz ve devletimizle beraber depremin yaşandığı her alanda canla başla her türlü fedakârlığı sergileyerek çalışmışlardır. 19 Şubat 2023'de Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin talimatlarıyla yüzyılın Deprem Felaketini İnceleme, Değerlendirme ve İzleme Kurulu kurulmuştur. Bu kapsamda çalışmalarımız AFAD Başkanlığıyla eş zamanlı, uyumlu ve koordineli bir şekilde devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletimiz ve Hükümetimiz milletimizle birlikte bütün güçlükleri aşacak, yaralarımızı saracak kurumsal kapasiteye ve organizasyon yeteneğine sahiptir. Deprem alanlarına binlerce iş makinesi ve ulaşım araçları sevk edilmiş; başta AFAD, Kızılay, Polis Arama Kurtarma, Jandarma Arama Kurtarma olmak üzere kahraman madencilerimiz, itfaiyecilerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız ve gönüllüler insanüstü bir gayretle çalışmışlardır. Depremden etkilenen en ücra köylere, kasabalara ve mahallelere erişim sağlamak için 78 uçak, 116 helikopterle 13.771 adet sefer düzenlenmiştir. Şu ana kadar afet bölgesindeki illerimizden 563 bin vatandaşımız tahliye edilmiştir. Afet bölgesinde ve haricinde çadır, konteyner, yurt, otel, kamu misafirhane ve tesisleri ile diğer barınma alanlarında 1 milyon 914 bin vatandaşımıza hizmet verilmektedir. 335.382 çadırın kurulumu gerçekleşmiş ve çadır sevkiyatı devam etmektedir. Ayrıca, 10 il ve 130 noktada konteyner kentler hayata geçirilmektedir.

Sahada verilen cansiparane mücadele alınan idari, hukuki ve ekonomik tedbirlerle perçinlenmektedir. Depremden etkilenen 10 ili kapsayan OHAL tezkeresi Meclis Genel Kurulunda kabul edildi, müteakip günlerde Elâzığ ve Sivas'ın Gürün ilçesi de bu kapsama alınmıştır. Yapılan nakdî yardımlar, kredi ertelemeleri, kira yardımları, desteklemeler ve diğer ekonomik tedbirlerle, depremden etkilenen vatandaşlarımızın sıkıntıları bir nebze olsun hafifletilmeye çalışılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sağlam zemine az katlı olmak suretiyle ilk etapta 199.739 kalıcı konut ile 73.972 köyevi yapılması kararlaştırılmıştır. Gaziantep'in Nurdagı ve İslâhiye ilçelerinde temel kazı çalışmaları 24 Şubat Cuma günü başlamıştır. Yine, 24 Şubat'ta Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 126 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi bazı etkili tedbirlerin hayata geçirilmesini esas almaktadır.

Ülke olarak olağanüstü bir dönemden geçtiğimiz kuşkusuz bir gerçektir. Yaşadığımız depremler ne ilk ne de son olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Kentleşme politikalarımızı yeniden gözden geçirip bina yapılarını, yer tutma ve yerleşme stratejilerini, doğal afetleri, risk ve tehditleri dikkate alarak yeni baştan değerlendirmemiz gerekmektedir. Gün, birlik olma günüdür; gün, yaralılarımızı birlikte sarma günüdür; el ele, omuz omuza, devlet-millet bütünleşmesiyle her zorluğa yeneceğiz. Biz, tasada, kıvançta bir olan yüce Türk milletiyiz.

Bu vesileyle, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyoruz. Milletimizin başı sağ olsun.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

38.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, 6 Şubatta 11 kenti doğrudan etkileyen depreme, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere, Cumhurbaşkanının depremle ilgili ilk açıklamalarına, AFAD'ın ve Kızılayın deprem bölgesinde olmadığına, iktidarın bu süreçteki tutumuna, Kızılayın insanlık suçu işlediğine, Cumhurbaşkanının Adıyaman'da para dağıtmasına ve asrın felaketinin ne olduğuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de öncelikle 6 Şubatta meydana gelen depremde yaşamını yitiren tüm yurttaşlara Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum ve yaralılara acil şifalar dileğimi paylaşmak istiyorum.

Evet, 6 Şubat sabahı bir kıyamete uyandık hepimiz ve 11 kentti doğrudan, çevre illeri de kapsayan bu depremde çok büyük bir yıkım yaşandı. Son söyleyeceğimi ilk başta söyleyeyim: Evet, ilk kırk sekiz saatte, bazı yerlerde ilk yetmiş iki saatte arama kurtarma çalışması yoktu. İnsanlar, binler, on binler, yüz binler enkaz altındaydı; aç, susuz ve sokakta. En korkuncu da -bire bir bütün deprem bölgelerine gittim, tanıklık ettim- insanlar sesini duydukları yakınlarını kurtaramamanın verdiği büyük bir acı içinde kıvranıyordu.

Demin gündem dışında AKP'li hatip şöyle bir cümle kullandı “Dünyada eşi benzeri olmayan bir deprem.” dedi. Ya, bilerek konuşsunlar, bilmeden konuşmasınlar. Eşi benzeri olmayan bir deprem değil ama neyin eşi benzeri olmadığını söyleyeceğim birazdan. Şili’de 9,5; Sumatra’da 9,3; Alaska’da 9,2; Japonya’da 8,9 depremlerini gördü dünya ve bunlar tarihin en büyük depremleridir ama Türkiye’deki gibi bir yıkım ve can kaybı yaşanmadı. İktidar ne yaptı? İki gün sonra sahaya indi. Sahaya inmeden konuşan Cumhurbaşkanı ilk cümlesinde “OHAL ilan ediyorum.” dedi. Depremde ilk söylenmesi gereken oymuş demek ki. Ve bu kıyımı, bu korkunç katliamı kader planına bağladı. Yıkılan binalar bir kader planı değil, rantçı düzenin bir sonucu olarak önümüzde duruyor. Yolsuzluğa izin verdiniz, rant uğruna her yeri imara açtınız, müteahhitleri zengin etmek için binaların sağlamlığını denetlemediniz, iktisadi bekanız uğruna insanları öldürdünüz. İşte, bu cinayetler için istifa edeceksiniz, hesap vereceksiniz.

İnsanlar yardım bekliyordu ama ne AFAD vardı ne KIZILAY. “Her şey kontrol altında, her yere ulaşıldı.” diyen AFAD Başkanının utancı ayaktaki binalarda hâlâ asılı duruyor ve yardım için gelen yurt dışı ekiplerini organize edemediniz, içeriden gidenleri de engellediniz. Ekipler başlarına gelenleri anlatıyorlar, bunu diğer konuşmalarda anlatacağız mutlaka, rehin bile tutulmuşlar ya. 90 ülkeden gelen yardım ekipleri var. Tarihin en büyük yardım organizasyonları yapıldı ama Türkiye bunu nasıl karşıladı, hepimiz biliyoruz. İktidarın iş bilemezliği falan değil bu, bu kötü niyet, kasıt var burada ve iktidar yardım için tüm kurumları seferber etmek yerine, enkaz altındaki insanları kurtarmak yerine Twitter’ı engelledi, yasakladı, onların üzerine toprak attı. Kurtarılmayı bekleyen insanların üzerine toprak attınız, öldürdünüz. Kaybedilen her saniyenin hesabını vereceksiniz.

Sahaya inen iktidarın o yıkımda gördüğü tek şey enkaz kaldırma ve inşaat ihaleleriydi. O büyük yıkımı kutularınıza dolduracağımız paralar olarak gördünüz, bu yüzden hesap vereceksiniz. Evet, Kızılayın halk soğuktan donarken ellerindeki çadırları ve gıdaları Ahbapa sattığını öğrendik. Bütün dünya dehşetle bunu aslında izliyor; halkın bağış yaptığı paraları başka bağış yapılan bir kurum aracılığıyla halktan çalmayı tercih ettiniz. Evet, Kızılay çadır satıyormuş, yurttaşlara vermesi gereken yiyecekleri de satmış, verdiğimiz kanları da satmış. Kan satan bir Kızılay var karşımızda; asrın felaketinin başına dükkân açmış, ticaret yapmış ya. Kızılay bir insanlık suçu işlemiştir; vatan, millet, ticaret. İşte Kızılayın yaptığı, AKP iktidarının yaptığı budur. Hesap vereceksiniz, istifa edin.

Bu inanılmaz insanlık dışı faaliyetleri hiç yüzleri kızarmadan anlatıyorlar. Bunu yapanlar istifayla, görevden almayla kalmamalı, cinayetten yargılanmalıdırlar. O çadırlar olmadığı için evlerine girmek zorunda kalanlar öldüler. Yatacak yeriniz yok, istifa etmek yetmez; halk düşmanlığından, cinayetten yargılanacaksınız.

İnsanlar bir araya gelmesin diye eğitime ara verip üniversiteleri on-line yaptılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, şu anda da ne yapıyorlar biliyor musun? Hâlâ çadır ihtiyacı var, hâlâ insanlar enkazlarla birlikte süpürülüyor ve insanlar bu iktidarın gerçek yüzünü gördü.

Evet, bir de “Hakkınızı helal edin.” diyorlar ya, hiç helallik istemeyin. Kan parası mı veriyorsunuz? Dün Adıyaman’da para dağıttı Cumhurbaşkanı ya. Ben izlerken utandım, hakikaten canım yandı, depremde on gün geçiren biri olarak bunu söylüyorum. İsias Otel’in altında can verenler hakkını helal etmiyor; çadırsız, evsiz, ailesiz kalan çocuklar hakkını helal etmiyor; Kızılayın halktan topladığı paralarla, bağışlarla yaptığı çadırları sattığını gören halkımız hakkını helal etmiyor; enkaz başında kepece bekleyen, sesini duyduğu hâlde yakınına kurtaramayan insanlar hakkını helal etmiyor; soğuktan donan, donarak ölenler haklarını helal etmiyor; kefensiz gömülenler haklarını helal etmedi, etmeyecek; hiçbirimiz hakkımızı helal etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hesap vereceksiniz, bu halka hesap vereceksiniz.

Son olarak “Asrın felaketi.” diyorlar ya; aslında asıl asrın felaketi, asrın rezaleti, asrın katliamı bu iktidarın tutumudur. Bu asra damga vuran bir şey varsa işte bu katliam, bu cinayetler ve bu insanlığa karşı suçlardır. Yaşadığımız asırda maalesef bunları da gördük.

Tekrar herkese başsağlığı diliyorum -yaşamını yitirenlerin ailelerine- ve geçmiş olsun dileklerimi paylaşıyorum.

Teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

39.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, deprem bölgesindeki vatandaşlara ve iktidara seslendiğine, Kızılayın holding gibi yönetildiğine, devletin değil milletin örgütlü olduğuna ve birbirine yardım ettiğine, milletten helallik istenmesine ve siyasi iktidarın afet öncesi ve sonrası yapması gerekenleri yapmadığına ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; tarihimizin en büyük acılarından, yıkımlarından birini yaşadık. Hepimizin başı sağ olsun. Yaşamını yitiren tüm kardeşlerimizi rahmetle anıyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Dün de ne yazık ki yine

Malatya’da bir deprem meydana geldi. Yaşamını yitiren 2 yurttaşımıza rahmet, 140 yaralıımıza da şifa diliyorum.

Buradan vatandaşlarımıza bir kere daha sesleniyorum: Lütfen binalara girmek konusunda kesinlikle acele etmeyin. Ve iktidara sesleniyorum: Artık bölgedeki vatandaşlarımızın barınma ve güven sorununu lütfen halledin.

Bugün 22’nci gün, hâlâ çadıra ihtiyaç var. Halka çadır dağıtması gereken Kızılay çadır satıyor. Bunun dünyada -az önce arkadaşlarımın da ifade ettiği gibi- tek bir örneği yok. Kızılay, muadili 192 dernekten bir tanesi; böyle büyük bir afette, insanı kara kışta, ayazdayken çadır satmadı, satamaz, satmamalı çünkü bizim Hilal-i Ahmerimiz artık yardım kuruluşu olarak değil, holding olarak yönetiliyor; bu yüzden, ihtiyacı olana değil, darda olana değil, serbest piyasa ekonomisi ve holding mantığıyla parası olana çadır satıyor. Tabii ki, ne yazık ki bugünün Türkiye gerçeği; iktidar partisinin yöneticisi sağlam villasının bahçesinde çadır kurabilirken insanlarımız çadırsız, açıkta yatıyor; bunları gördük.

Yardım turlarının önündeki yazıların, afişlerin kapatılması çabasına tanık olduk; insanlarımız soğukta titrerken, açken, açıktayken bürokratik engellemeleri yaşadık, AFAD bürokrasisini de tanıdı Türkiye ve hiçbir engeli tanımayan dayanışmayı da hissettik, dayanışmayla ayakta kaldık. Devlet örgütlü olamadı ama millet örgütlendi ve birbirine yardım etti. Gençler koli taşıdı. Evinden çıkamayan yaşlı insanlarımız bölgeye atkı, bere örüp gönderdi. Çocuklarımız oyuncaklarını kardeşlerine ayırdı. Doktorlar, eczacılar, psikologlar, gönüllüler bölgeye akın ettiler. Biz, acıda birleştik ve içimiz yanarken “Mehmetçik neden yanımızda değil?” “Kızılay çadırları nerede?” dedik ne terbiyesizliğimiz ne şerefsizliğimiz kaldı; hakarete, tehdide ve her mecrada yasaklamaya maruz kaldık.

Şimdi, bu millettten helallik istiyorsunuz göz göre göre gelen darbe girişiminden sonra helallik istediğiniz gibi, Covid’den göz göre göre yaşamını yitiren insanlarımızın ardından helallik istediğiniz gibi. Şimdi de kaybettiğimiz yaklaşık 50 bin canımızın ardından “Halkımız hakkını helal etsin.” diyorsunuz. Neden helal etsin? Hangi tedbirleri aldınız da yapamadığınız ufak kusurlar için halkımız size hakkını helal etsin.

Ben, Sakarya Milletvekiliyim. Depremde enkazın arasından çıktıktan sonra ilk önce “Ailemi nereye götüreceğim?” diye düşündüm. O gün bugündür anlatıyorum, dediler ki: “Senin ilk yardım toplanma bölgen şurası.” Gittim, sadece çorak bir arazi, hiçbir şey yok. Çadır deposu var mı? Yok. Su deposu var mı? Yok. İlk yardım deposu var mı? Yok. Mutfakla ilgili, acil mobil mutfak kurulacak, var mı? Yok. Hiçbir şey yok, çorak bir arazi. Oysaki o deprem toplanma bölgelerine devlet deprem için topladığı vergilerle bu depolara gerekli mühimmatı koyup ondan sonra askeri oraya sevk etseydi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...saatler içerisinde, hiçbir sorun olmadan, orada insanlar çadırlarına, yemeklerine ulaşırlar, yaralarını sarmaya başladılar. Yaptınız mı bunları? Yok. Ne istiyorsunuz? Helallik.

Siyasi liderin siyasi sorumluluğu vardır, bunun karşılığı halkına hesap vermektir. Kızılayda rezalet, kurumların çöküşü, sizin de itiraf ettiğiniz gibi en hayati kırk sekiz saatte pasif kalmak, askeri zamanında ve etkin gücüyle sahaya sürmemek, ne afet öncesi ne afet sonrasında gerekli hazırlığı yapmış olmamak; helalleşme konusu değil bunlar, bu bir siyasi sorumluluktur ve siyasi sorumluluk halka ve yasalara hesap vermektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bizim, sizin helallığınızle ilgili verecek bir helalliğimiz yok. Allah sizi affeder mi bilmiyorum ama ben hangi afetzedeyle görüştüysen milletimiz sizi affetmiyor.

HACI TURAN (Ankara) – Tam tersi.

BAŞKAN – Sayın Turan...

40.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, 11 ili etkileyen depremlere, çok sert ithamların olduğuna ve bunların hepsine cevap verilebileceğine, Meclis gündemine, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne ve eski Başbakan Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın vefatının 12'nci yılına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok büyük depremlerle sarsıldık. 11 ilde yaşanan, Gürcistan'dan Mısır'a kadar hissedilen bu depremlerde ne yazık ki çok sayıda vatandaşımızı kaybettik, çok sayıda yaralımız var, kaybettiğimiz vekilimiz oldu, eski vekillerimiz oldu; vekillerimizin, Meclis çalışanlarımızın yakınları, akrabaları hayatını kaybetti. “Hafif acılar konuşabilir ama derin acılar dilsizdir.” demişler. Tam da böyle bir an yaşıyoruz.

Çok sert ithamlar oldu, hepsine cevap verilebilir ancak bugün bu cevapların çok anlamsız olduğunu, bu polemiklerin yersiz olduğunu düşünüyorum. Yoksa “O bölgede her partiden belediye başkanı var.” denebilir, “Kentsel dönüşüm kimler karşı çıktı?” tartışması başlatılabilir. “Her yıl 20 bin binayı dönüştüreceğiz.” deyip de geldiğimiz dört yılda bırakın 80 bini, “8 binayı dönüştüremeyenler nasıl konuşabiliyor?” denebilir. Enkazın önünde seçim tartışması yapanların ne kadar ayıp ettikleri söylenebilir.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Hesap verin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Hakkımızı helal etmiyoruz.” diyen arkadaşlara “Zaten sizden hak helalliği beklenmiyor ki bu bambaşka bir konu, bu bir irfan meselesi; bunu anlayamıyorsunuz.” denebilir ama bugün kalp atışlarımızın âdetâ birleştiği, dualarımızın hep bir ağızdan âmin bulduğu bir gün olması lazım. Geçmişte birçok badireyi beraber atlattık, milletçe atlattık, tekrar bu sorunları atlattığımızı ısrarımızı vurgulayabilirim. Kaybettiğimiz canlarımıza tekrar Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremlerden dolayı zor bir süreç içerisindeyiz, canımız yanıyor, yaralarımızı ivedilikle sarmak için uğraşıyoruz. Ancak uzun bir aradan sonra bugün Meclisimizi açma imkânı bulabildik. Bugün uzun zamandan beri üzerinde çalıştığımız, ilk etapta yaklaşık 2,5 milyon, toplamda 5 milyon vatandaşımızı ilgilendiren EYT düzenlemesine başlamayı planlıyoruz. Tüm partilerimizin olumlu katkılarıyla süreleri makul ve dengeli kullanarak bu akşam yasalaştırmayı ümit ediyoruz. Ancak bu süre konusunda uzlaşılı olmasa yarın ya da öbür gün yasalaştırmayı hedefliyoruz; ümidimiz, niyetimiz bu akşam mutlaka bu kanunun yasalaşması şeklinde.

Şimdiden milletimize hayırlı olmasını ümit ediyorum.

EYT düzenlemesinin ardından da Gaziantep Arkeoloji Vakfının kurulması hakkındaki kanun teklifini görüşmeyi planlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28 Şubat postmodern darbesinin üzerinden bugün yirmi altı yıl geçti. 28 Şubat, milletimizin yıllarını çalan, zulümlerle, insan hakları ihlalleriyle dolu ibretlik bir darbeydi. Nitekim milletimizin iradesiyle, Meclisimizin olağanüstü mesaisiyle sorumluların hepsi yargı

önüne çıkarıldı. “Bin yıl sürecek.” denilen 28 Şubat milletimizin iradesiyle, dirayetiyle tarihe gömüldü. Birileri unutsa da bizler o günü unutmayacağız çünkü biliyoruz ki unutulmuş zulüm tekrara adaydır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün, ülkesine sevdalı, bilgeliği, devlet adamlığı ve davası yolundaki mücadelesiyle siyasi tarihimizde unutulmaz izler bırakan eski başbakanlarımızdan Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hocamızın vefatının 12’nci yılıydı. 28 Şubat mağdurlarından, ömrü büyük bir dava bilinciyle geçen “Aslında, bütün mesele şerefli bir ölüm içindir.” diyen merhum hocamıza bir kez daha Allah’tan rahmet diliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekilleri; birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.30

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.49****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 66’ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, AKPM Türk Delegasyonu Başkanı Denizli Milletvekili Ahmet Yıldız ve AKPM Türk Delegasyonu Üyesi Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali’nin, Ukrayna AKPM Ulusal Heyet Başkanı Maria Mezentseva’nın girişimleriyle savaşın başlangıcının yıl dönümü olan 24 Şubat 2023 tarihinde Kiev Parlamentosunda farklı ülkelerden yabancı parlamenterlerin katılımıyla düzenlenecek özel oturumla ilgili programa katılmalarına ilişkin tezkeresi (3/2304)

23/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Ukrayna AKPM Ulusal Heyet Başkanı Maria Mezentseva’nın girişimleriyle savaşın başlangıcının yıl dönümü olan 24 Şubat 2023 tarihinde Kiev Parlamentosunda farklı ülkelerden yabancı parlamenterlerin katılımıyla özel bir oturum düzenlenecektir.

Programa AKPM Türk Delegasyonu Başkanı, Denizli Milletvekili Ahmet Yıldız ve AKPM Türk Delegasyonu Üyesi, Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali davet edilmiştir. Söz konusu davete icabet hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 9’uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi İsveç Dönem Başkanlığı ve Avrupa Parlamentosu tarafından 27-28 Şubat 2023 tarihlerinde Belçika’nın başkenti Brüksel’de düzenlenecek olan “Avrupa Birliği İçinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim” konulu parlamentolararası konferansa katılımın sağlanması hususuna ilişkin tezkeresi (3/2305)

23/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Birliği Konseyi İsveç Dönem Başkanlığı ve Avrupa Parlamentosu tarafından 27-28 Şubat 2023 tarihlerinde Belçika’nın başkenti Brüksel’de “Avrupa Birliği İçinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim” konulu parlamentolar arası konferans düzenlenecektir.

Söz konusu konferansa katılım sağlanması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, deprem felaketinin yıkıcı etkileri ve sonuçlarıyla birlikte siyasi, ekonomik ve demografik riskler sebebiyle Suriyeli sığınmacıların vatanlarına dönüş sürecinin derhâl planlanması ve başlatılması amacıyla 27/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Erhan Usta
Samsun
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, deprem felaketinin yıkıcı etkileri ve sonuçlarıyla birlikte siyasi, ekonomik ve demografik riskler sebebiyle Suriyeli sığınmacıların vatanlarına dönüş sürecinin derhâl planlanması ve başlatılması amacıyla 27/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/2/2023 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Aydın Milletvekili Sayın Aydın Adnan Sezgin.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat günü ve devamındaki günlerde yaşadığımız deprem felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, milletimize başsağlığı diliyorum; yaralılara acil şifalar temenni ediyorum.

Yaşadığımız depremler elbette büyük doğal afetlerdir, büyük facialardır; facianın ağır acısı içindeyiz, yara koskocaman açıktır. Evet, deprem önlenemez ama felaket hem öngörülebilir hem önlenemez; bunun dünyada örnekleri çoktur. Bu depremin de bu denli ağır bir felakete dönüşmesi siyasi

iktidarın ihmal ve yanlışlar silsilesinin bir sonucudur, siyasetinin bir neticesidir. Bu büyük felaketin içindeki yanlış ve eksiklikler silsilesine bir de Kızılay faciası eklenmiştir.

Değerli arkadaşlar, yaşadığımız felaket 11 ilimizdeki pek çok yerleşim yerini harap etmiş, cumhuriyet tarihinde görülmemiş can kaybı yaşanmıştır. Dindirilmesi hiçbir surette mümkün olmayan bir acı yaşıyoruz. Can kayıplarımızın fiziki ve manevi yaralarının yanında maddi hasarlar da had safhadadır. Konutlar, iş yerleri, fabrikalar, makineler, araçlar ve eşyalar gibi pek çok fiziki maddi varlık faciayla birlikte yok olmuştur. Bölgenin ve Türkiye'nin üretim kapasitesi ağır darbe almıştır. Halkımız, iktidarın beceriksiz ekonomi yönetimi nedeniyle zaten ağır ve uzun süreli bir ekonomik kriz altında can çekişmekteyken şimdi buna bir de depremin neden olduğu kayıp ve aksaklıklar eklenmiştir. Hayatta kalabilenler, deprem bölgesini terk ederek diğer illerimize yerleşmeye başlamıştır. Kalıcı olma ihtimalini barındıran kitlesel bir iç göç hareketi yaşıyoruz. Felaketin neden olduğu siyasi ve demografik riskler de giderek daha belirgin hâle gelmektedir. İktidarın yanlış Suriye politikasının birçok ağır maliyetinin yanında ortaya çıkmış olan sığınmacı sorunu esasen bölgedeki demografik denge üzerinde önemli bir tehdit oluşturmaktaydı. Felaket sonucunda Suriyeli sığınmacıların deprem bölgesindeki kalabalık nüfusları demografik riskleri katlamıştır. Bölge zaten birçok hassasiyet taşımaktadır. Bölgenin demografik yapısındaki kırılmalar bugünden gözle görülür ama ileride daha da derinleşecek tehlikeleri beraberinde getirmiştir.

Değerli arkadaşlar, iktidarın 2011'den bu yana süren Suriye gafletinin ülkemize büyük zarar veren sonuçlarından biri geçici koruma statüsünde bulunan Suriyeli nüfustur. Resmî kayıtlara göre bu 3,5 milyondur, iktidar mensupları bile gerçekte bu nüfusun en az 5 milyon olduğunu ifade etmektedirler. Dünyada en çok sığınmacı bulduran ülke konumundayız. Ekonomik çaresizlikten birkaç 100 bin dolara vatandaşlık satılması ve yabancılara mülk edinme konusunda sağlanan imkânlar durumu daha da vahim hâle getirmiştir. Bu imkânlar ancak sömürge geçmişi olan adacık ülkelerde sağlanmaktadır, onların uygulamaları bile daha ciddi ve kurumsaldır. Bu uygulama değiştirilmelidir, deprem bölgesinde ve civar illerde behemehâl durdurulmalıdır.

Partimiz, Suriyeli sığınmacılar sorununun millî güvenlik ve ekonomi açısından sakıncalarını yıllardır dile getiriyor. Ülkemiz, sığınmacı meselesi nedeniyle bugüne kadar 100 milyar doları aşan bir mali külfet yüklenmiştir. Bazı hesaplamalara göre, yaşadığımız facianın ekonomik maliyeti de bu düzeydedir. Deprem felaketi sonrasında ülkemizin, sığınmacıların oluşturduğu ekonomik külfeti ve muhtelif alanlardaki ağır riskleri daha uzun süre taşıyabilmesi mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Ayrıca, sığınmacılar her açıdan istismara açık bir kitle oluşturmaktadır. Sığınmacıların ülkelerine dönüşlerine yönelik derhâl bir strateji oluşturulması ve en hızlı şekilde dönüşlerinin temin edilmesi gerekmektedir; bu, Türkiye'ye yakışan koşullarda gerçekleştirilmelidir. Suriye yönetimiyle bu amaca dönük görüşmeler bir an önce başlatılmalı, uluslararası düzeyde gerekli diplomatik girişimler hayata geçirilmelidir. Sığınmacıların ülkelerine dönmeleri, Suriye'ye ait dengeler ve bölgenin jeopolitik dengeleri açısından da önemlidir.

İYİ Parti Grubu olarak meselenin etraflıca ele alınabilmesi amacıyla genel görüşme açılması talebimizi yüksek millî menfaatlerimizi de göz önünde bulundurarak değerlendirmenizi ümit ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Hüda Kaya.

Buyurun Sayın Kaya.

HDP GRUBU ADINA HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, yaşadığımız felaketten dolayı hem Meclis içinde hem de yurdumuzun her bir köşesinde kaybettiğimiz tüm canlarımızı rahmetle anıyorum ve halkımıza geçmiş olsun diyorum.

İYİ Partinin Suriyeli göçmenlerin ülkelerine gönderilmesiyle ilgili vermiş olduğu önerge hakkında partim adına söz almış bulunuyorum.

AKP iktidarının savaşı ve yayılcı politikalarına bazı muhalefet çevrelerinin destek vermesiyle bölge yıllardır bir ateş topuna döndü. Toplumlar için doğal afetler nasıl kitlesel göçe sebep oluyorsa savaşlar da toplumlar için bir afettir ve kitlesel göçler kaçınılmazdır. O yıllarda bunu sayısız kereler söylemiştik iktidara; savaş, toplumlar için bir yıkımdır ve o yıkım sadece o bölgedeki halkları değil, çevresini de bölgeyi de yıkar, ezer demiştik ve o yıkımı, etkilerini toplumumuz da maalesef yaşamaya mahkûm edildi yıllardır. Fakat bunun çözüm yolu, asla bir göçmen düşmanlığına yol açacak politikalar üretmek olmamalıdır. AKP'nin göçmenleri istismar ederek onların üzerinden dünya ülkelerine bir şantaj ve rant meselesine dönüştürmesi nasıl insanlık, hukuk ve vicdan dışı ise göçmenleri eşit insan görememek, göçmen düşmanlığı üzerinden prim yapmak, göçmenleri en insani haklarından mahrum bırakmak, yaşam ve barınma haklarına engel olmak da bir insanlık, hukuk ve vicdan dışılıktır. İktidarın savaş, rant ve talan politikalarının neden olduğu yoksulluk bahane edilerek gündeme getirilen göçmen düşmanlığı, yaşadığımız deprem felaketiyle yeniden bir tahrike sebep olmamalıdır. Deprem bölgelerinde Türkiye vatandaşı olmayan bazı göçmenlere ayrımcılık uygulandığına dair, hedef gösterildiğine dair pek çok iddialar ve görüntüler mevcuttur. Bu yardım ve dayanışma kampanyaları insani yardım ve dayanışma kampanyalarıdır. Kim olursa olsun, vatandaşımız olsun ya da olmasın deprezede herkese eşit şekilde bu yardımları ulaştırmak bizim insanlık görevimizdir. Binlerce, milyonlarca göçmenin burada olmasının sebebi, bu Mecliste savaş tezkerelerine “evet” diyenlerdir. Ülkemizin açlığa, yoksulluğa girmesinin sorumluları göçmenler değildir; savaşa “evet” diyenlerdir, sermaye sahipleridir, iktidar ile devlete çöken mafyalardır, savaş baronlarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜDA KAYA (Devamla) – Göç, bir sonuçtur, bir insanlık meselesidir. Herkesin özgürce kendi yurdunda, toprağında yaşayacağı barış politikalarını savunmak, göçmenlerin sorununu da çözecektir. Göçmenler, saray rejiminin bir kozu ve göçmen düşmanlığı noktasında hedef tahtası olamayacak kadar önemli bir insanlık meselesidir. Meselenin çözümü basit ve nettir: Öncelikle Suriye'deki savaşın derhâl sonlandırılması ve ülkemizde ve bölgede kalıcı barışın, demokratik ortamın sağlanması meseleye, soruna en net çözümü getirecektir. Bu, siyasi ve toplumsal ahlaka sahip olan her kesimin üstlenmesi ve yerine getirmesi gereken tarihsel bir sorumluluktur.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Gaziantep Milletvekili Sayın Bayram Yılmazkaya.

Buyurun Sayın Yılmazkaya.

CHP GRUBU ADINA BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle deprezede bir milletvekili olarak tüm ülke vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum. Benim gibi uzaktan ve yakından akrabalarımı kaybeden bütün vatandaşlarımızın başı sağ olsun diyorum ve

yaralılarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Cenab-ı Allah'ın ülkeme ve insanlığa bir daha böyle acılar yaşatmamasını diliyorum.

Deprem felaketinin yıkıcı etkileri sonrası ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacıların vatanlarına dönüş sürecinin derhâl planlanması hakkındaki İYİ Partinin genel görüşme önerisiyle ilgili grup önerisi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli arkadaşlar, zaten başlangıç itibarıyla dünyada şöyle bir şey kabul görmez: Bir ülkeden başka bir ülkeye milyonlarca insanın göç etmesi, sınırların rahat bir şekilde açılarak bu insanların tamamını içeri alma veya tamamını içeri aldıktan sonra illerinde, merkezlerinde normal bir yaşam süreci sağlamak gibi bir şey dünyanın hiçbir yerinde yok. Evet, savaş ortamından kitle hâlinde kaçan yoğun bir nüfus geldi; bunları biz sınırlarda konteyner kentlerde, çadır kentlerde o an için o ateş anından korumak için gereken şeyi ve yapılması gerekeni yapmak zorundaydık ama bakın, 2011 yılından beri -3,5 milyon resmî sayıları- 5 milyondan fazla Suriyeliyi şu anda illerimizde bulunduruyoruz. Daha da ilginçini söyleyeyim değerli arkadaşlar: 5 ilimizde toplamda 2 milyon Suriyeli vatandaş var; bakın, Gaziantep, Urfa, Hatay, Kilis, Mardin bölgesinde 2 milyon vatandaş var. Bunu bile kontrol edemedik, düşünün bu 2 milyon vatandaşın bu bölgedeki durumunu.

Şimdi, bu Suriyeli vatandaşlar yaşam tarzları, kendi aralarındaki ilişkilerinden dolayı hiçbir zaman iç içe bir tablo sergilemediler. Bakın, kendi elimde bile şu anda mahalleleri ayrı, gettoları ayrı, kendi kendilerine iş yerleri açmışlar, birbirlerinden alışveriş yapıyorlar, birbirleriyle ailesel ilişkilere girmişler, birbirlerini kolluyorlar, birbirlerini koruyorlar ve böyle bir yapı oluşmuş. Şimdi, bu kadar insanı bir arada tuttuğumuzda ülkemizle ilgili herhangi bir felaket veya darboğaz anında bunlar da aynı sıkıntıyı yaşayacak ve yarın, kitle hâlindeki bu insanlar herhangi bir dış güç tarafından herhangi bir nedenle kullanıldığında o bölgede büyük bir ateş ortaya çıkacaktır arkadaşlar. Bakın, ilk andan beri söylüyorum, ülkemizi büyük bir felaket beklemektedir; o bölgede Arap-Türk, Arap-Kürt kavgaları meydana gelebilir. Bakın, 11 yaşında ülkemize –genç- gelen insanlar şu anda 25 yaşında ve bellerinde değişik değişik aletlerle sokaklarda geziyorlar ve yarın bu ülkede başka sorunlara neden olabilirler. Ha, depremden dolayı zaten insanlarımızın göç hâlinde olmasından, zaten nüfusun başka illere gitmesinden dolayı şu anda o bölgede ayrı bir sıkıntı başladı. Deprem anında toplanma alanlarında vatandaşlarımızla birlikte Suriyeliler beraber kaldılar. Bakın, o anda bile, Türkiye'deki bizim kendi vatandaşlarımız o insanlara karşı bir tepki gösteriyorlardı, onların orada duruşuna bile bir tepki vardı -tabii, böyle olsun istemiyoruz ama- maalesef, kendilerinin yaşam tarzları, gıda dağıtımı esnasındaki tepkileri bile vatandaşlarımızın gözüne batar hâle geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, bu Suriyeli vatandaşlar bu gidişle bölgeyi daha da tehdit eder bir hâle gelecek; kendi vatandaşlarımız da bunlarla ilgili daha ön yargılı, daha katı, daha sert bir tutuma doğru gitmektedir. O nedenlidir ki bu Suriyeli vatandaşların en kısa sürede ülkelerine geri dönüşü için gerekli bütün önlemler alınmalıdır.

Tabii, biz, bunları kovarak değil, şartlarını düzelterek, ülkedeki barış ortamını sağlayarak en kısa sürede bu Suriyeli vatandaşların ülkelerine dönüşü için gereken neyse yapmak zorundayız diyorum, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

İYİ Partinin önergesini desteklediğimizi söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu.

Buyurun Sayın Uslu.

AK PARTİ GRUBU ADINA ATAY USLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok büyük bir afet yaşadık. Ölen kardeşlerimize Allah’tan rahmet diliyoruz, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz. İnşallah, tek yürek olup yaraları hep beraber saracağız.

Değerli milletvekilleri, afet yaşadığımız bugünlerde, Suriyelilerin Türkiye’ye giriş için sınırlara akın ettikleri şeklinde, maalesef yanlış bilgiler ortaya atıldı. Suriyelilerin bu dönemde Türkiye’ye geçtikleri bilgisi kesinlikle yanlıştır; aksine, özellikle deprem illerinde yaşayan Suriyeliler kayıpları nedeniyle Suriye’nin kuzeyindeki güvenli bölgeye dönüyorlar. Toplamda 600 bin, afet döneminde de yaklaşık 40 bin Suriyeli gönüllü bir şekilde bölgeye döndü, geri dönüşler artarak devam ediyor. Göç İdaresi başta olmak üzere ilgili birimler bu dönüşleri yönetmeye devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, deprem nedeniyle oluşan iç göçler sonunda demografik yapının bozulacağıyla ilgili söylemleri duyuyoruz. Deprem sonrasında yapılan tahliyeler, misafirlik projeleriyle şehirlerden geçici göçler oldu. Yıkılan her evin daha iyisini, daha yenisini yapacağız; zarar gören her fabrikayı, her işletmeyi, her dükkânı tekrar ayağa kaldıracamız; depremden etkilenen şehirlerimizde deprem öncesinden daha canlı ekonomi, daha canlı üretim, daha canlı ticaret, daha canlı sosyal hayat, daha canlı tarım, velhasıl daha canlı bir gelecek kuracağız. Bölgede demografi de değişmeyecek, nüfus da azalmayacak.

Sayın milletvekilleri, Hatay’da duvar yazılarını hep beraber okuduk “Umudunu yitirme, geri döneceğiz Hatay.” yazıyordu. Bu konuda sizinle bir yaşamışlığı paylaşmak isterim. 2011 Van depremi sırasında Vali Yardımcısı olarak görev yapıyordum. Van depremini yaşamış, depremde koordinasyonda çalışmış biri olarak şu tecrübeyi ifade etmek isterim: Afetin ilk şokları, depremin yıkımları, artçı depremler nedeniyle geçici barınma için il dışına çıkışlar, şehirleri geçici terkler oluyor. Van depreminde öyle oldu, 6 Şubat depremlerinde de bunu görüyoruz. Van depreminde arama kurtarma faaliyetleri sona erdikten sonra yani ilk yirmi günden sonra bazen tek başına şehri geceleri gezerdim; karanlık sokakları, ağır hasar almış binaları, yıkılmış iş yerlerini gördükçe, caddelerdeki sessizliği hissettikçe o vakit hayalet şehre dönüşmüş Van’a bir daha kimsenin dönmeyeceğini, kimsenin geri dönme ihtimalinin olmadığını düşünürdüm. Çok değil depremden otuz-otuz beş gün sonra konteynerlere yerleşim, kalıcı konutların temelleri atılmaya başlayınca önce küçük sanayi esnafından başlayarak orada ciddi bir hareketlilik oluştu; şehirde imar ve inşaa hareketliliğiyle beraber canlılık başladı, hızlı bir dönüş oldu. Depremden bir yıl sonra Van’ın nüfusu depremin öncesini geçmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Deprem konutlarını depremezdelere sattınız, sattınız!

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ATAY USLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Hatay’da, Kahramanmaraş’ta, Adıyaman’da, Malatya’da, velhasıl depremden etkilenen bütün şehirlerimizde aynısını yaşayacağız, çok değil kısa bir süre sonra bu canlılığı hissedeceğiz. Hiç şüphensiz olmasın, duvarlarda yazılanlar gerçek olacak, dönüşler olacak, demografi de değişmeyecek, medeniyetimizin izleri de kaybolmayacak.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Çünkü siz gideceksiniz.

ATAY USLU (Devamla) – Şehirlerimizi yeniden inşa edeceğiz, yeniden ihya edeceğiz; inancımız, imkânımız, imanımız, kardeşliğimiz, birlikteliğimizle güçlü bir şekilde bu süreçten çıkacağız.

Kardeşlerimizi kaybettik; her birine Allah'tan rahmet diliyoruz. Evet, biliyoruz ki manevi izleri silmek mümkün değil ama inanıyoruz ki devletimizin ve milletimizin dayanışmasıyla maddi olan her şeyi fazlasıyla inşa, imar ve ihya edeceğiz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İnşaat, müteahhitlik sizin işiniz, değil mi? Hemen inşaat, aklınız fikriniz inşaat!

ATAY USLU (Devamla) – Yazarın deyişiyle “toparlanın, gitmiyoruz” her zorlukta umudun olduğunu biliyoruz, devlet ve millet olarak hep birlikte yaraları saracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Maraş depreminin idari ve siyasi sorumluluğunun açığa çıkartılması amacıyla 28/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2023 Salı günü (bugün) toplanmadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

28 Şubat 2023 tarihinde Siirt Milletvekili, Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili, Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından (24012 grup numaralı) Maraş depreminin idari ve siyasi sorumluluğunun açığa çıkartılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak 28/2/2023 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Ağrı Milletvekili Sayın Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurun Sayın Taşdemir.

HDP GRUBU ADINA DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Ben de televizyonları başında bizi izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Evet, 6 Şubatta meydana gelen depremde yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifa ve ailelerine sabır diliyorum.

Bizler de depremin ilk gününden itibaren alandaydık. Yaşanan acıyı, trajediyi tarif etmek maalesef mümkün değil. 11 ilimizde bir doğal afet yaşandı ama bu afeti, zamanında müdahale etmeyen AKP bir insani felakete dönüştürdü. Binlerce insan kurtarılabilirdi ama AKP tarafından kurtarılamadı. İnsanları deprem öldürmedi; insanları AKP'nin yarattığı rant düzeni öldürdü, yolsuzluk öldürdü, talan öldürdü, yalan öldürdü; içini boşalttığı, arpalığa dönüştürdüğü, liyakatsizleştirdiği kurumların beceriksizliği öldürdü.

Depremin 2'nci günü sabah erkenden bizler de Pazarcık'taydık. İlçeye girdiğimizde tek bir AFAD temsilcisi, tek bir Kızılay yöneticisi, kent belediyesi ve hatta bir bekçi bile yoktu. İnsanlar, kendi imkânlarıyla, çıplak elleriyle enkaz altında yakınlarını kurtarmaya çalışıyorlardı ama yakınlarını kurtarmak için ekipman bile bulamıyorlardı. AFAD'ı aradıklarında AFAD utanmadan ne diyordu biliyor musunuz? "Ekipmanı bulun, biz gelip kurtaralım." İnsanlardan ekipman bulmasını talep eden bir AFAD vardı. Burada bir kez daha sormak istiyorum: AFAD'da jeneratör, hilti neden olmaz? Neden olmadığını biz biliyoruz çünkü siz, bu ekipmanları Suriye'de cihadistlere peşkeş çektiniz, onun için de olmaz tabii ki.

Evet, ilk üç gün siz, insanları kaderine terk ettiniz, yalnız bıraktınız; ağır kış koşullarında insanlara çadır vermediniz, su vermediniz, yaralarını sarmadınız. İnsanlar feryat fğan içinde çadır talep ederken bu çadırı tedarik etmekle sorumlu olan kurum ne yapmış? Çadırları ilk üç gün bekletmiş, sonra bu çadırları satmış.

Şimdi yok "Hava koşulları kötüydü." yok "Depremden kaynaklı yollar kapanmıştı, biz gidemedik." diye yalanlar söylüyorsunuz topluma, toplumu bir kez daha kandırıyorsunuz. Depremin ilk gününde Van'dan, Hakkâri'den, Muğla'dan, Antalya'dan gençler, gönüllüler kendi imkânlarıyla deprem bölgesine gelmişti. Siz, bu kadar olanağa sahipken, devletin bütün imkânlarını kullanırken nasıl oldu da bu bölgelere gelemediniz? Şimdi, kendi beceriksizliğinize, bu rant düzeninize kılıf uydurmaya çalışıyorsunuz ve buna da inanmamızı bekliyorsunuz.

Ülkemizin deprem kuşağında olduğunu herkes biliyor. Sabah akşam bilim insanları uyarıda bulundular, sözler söylediler, hatta depremin olacağı bölgelerin haritalarını çıkardılar. Peki, siz ne yaptınız? Hiçbir şey yapmadınız.

99'dan beri vergiler alınıyor; enkaz altında bıraktığınız insanlardan vergi aldınız. Peki, nerede bu vergiler, ne yaptınız? Çarçur ettiniz; bu aldığınız vergiler de sizlere haram olsun, bin kez daha haram olsun.

Uyarılara kulağımızı kapattınız, kendi bildiğinizi okudunuz çünkü sizde şu düşünce var, diyorsunuz ki: "Tıpkı maden faciasında, Çorlu tren kazasında ve orman yangınlarında olduğu gibi biz televizyonlara çıkar 'Ya, vallahi ilahi adaletti, kader planı.' der ve işin içinden çıkarız." Ama halklarımızın artık bu yalanlara karnı toktur.

Depreme hazır hâle getirmediğiniz, uyarıları dikkate almadınız; şimdi, deprem olmuş, çıkıp diyorsunuz ki: "Ya, vallahi biz bir iki gün geç kaldık, hakkınızı helal edin." O bir iki günde ne oldu, siz biliyor musunuz? Canlar öldü, aileler yok oldu, çocuklar öldü, gençler öldü, kadınlar öldü, yaşlılar öldü. Bu, bir afet olarak geçiştirilemez; bu, cinayettir; bu cinayetin sorumlusu da AKP iktidarının ta kendisidir. Şimdi, bunları söylediğimiz zaman bunu söyleyenleri tehdit ediyorsunuz, not tutuyormuşsunuz. Biz sizin suçlarınızı söylemeye devam edeceğiz; asıl, halk size zamanı geldiğinde notunu verecektir. Biz, insanca yaşamak için size hesap soruyoruz, itiraz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bir kez daha enkaz altında kalmamak için AKP iktidarından hesap sormaya devam edeceğiz.

İnsanları enkaz altından kurtarmadığımız gibi ölen insanların cenazelerini sokakta bıraktınız, hastane morglarında bıraktınız, kefensiz defnettiniz. Refakatsiz çocukları cemaatlerin, derneklerin, kişilerin insafına terk ettiniz. Kendi yapmadığınız yardımı yapan gönüllüleri, kurumları, siyasi partileri engellediniz. Alanda bağımsız haber yapan gazetecileri tehdit ettiniz, kriz koordinasyon merkezlerine kayyum atadınız. Bakın, deprem anında bir umut olan Twitter’ı kapattınız. İnsanlar sağken, çılglık çılgılayken ne yapıyordunuz? Sela okutuyordunuz. Bence bunda gülünecek bir durum yok, utanılacak bir durum var.

Tüm bu suçları işlediniz, suçlusunuz, bu tablo karşısında halk sizi istifaya davet ediyor; eğer azıcık erdem olsa, hayâ olsa, vicdan olsa bir gün bile o koltuklarda oturmazdınız.

Teşekkür ediyorum.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Ya, işine bak, işine!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Senin işin ne? Laf atmak mı? Boş konuşmak mı?

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Tamam otur, hadi...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen otur, sen kimsin!

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andıcan.

Buyurun Sayın Andıcan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Arkadaşlar, bu konuşmaya gülünmez, ağlanır; gülünecek bir konuşma değil ki, ağlanır buna.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ağla tabii, bence de ağla.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Durumunu tespit ediyorum, ağla işte. Vallahi utanmanız lazım, utanın!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Niye laf atıyorsunuz? Ne şirretsiniz! Çok ayıp ya yaptığınız! Bu nasıl bir bakış, bu nasıl bir cevap vermek ya!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ya, bu ne ayıp bir şey! “Ne kadar şirret...” Ne biçim kelime o? Hiç bu yakıştı mı?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, konuşmacıyı kürsüye davet ettim.

Buyurun Sayın Andıcan.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deprem felaketinde hayatını kaybeden yurttaşlarımıza rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

AKP’li Cumhurbaşkanı Erdoğan dün Adıyaman’da “İlk birkaç gün istediğimiz çalışmayı yürütemedik, bu nedenle sizden helallik istiyorum.” diyerek kendi iktidarının 45 bin vatandaşımızla birlikte enkaz altında kaldığını itiraf etmiş oldu.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Altyapı çöktüğü için dedi Adıyaman’da.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Sayın Erdoğan, bilmiyorsanız söyleyeyim: Depremlerde o “birkaç gün” diye geçtiirdiğiniz süre çok önemlidir. Enkaz altında kalanların yüzde 95’i ilk yetmiş iki saatte çıkarılır, sonrasında sağ çıkarılanların oranı ancak yüzde 5’tir. Sayın Erdoğan Türk milletinin başına bela ettiği FETÖ olayından “Aldatıldım, af diliyorum.” diyerek sıyrıldığı gibi helallik isteyerek deprem başarısızlığından da elini yıkayacağını zannediyor ama yanılıyor. Hayır Sayın Erdoğan, bu

millet size helallik vermeyecek. Yirmi yıl boyunca vatandaşımıza müjde olarak sunduğunuz imar aflarıyla milyonlarca denetimsiz kaçak yapıya ruhsat verdiğiniz için helalleşmeyecek. Yirmi yıl boyunca topladığınız milyarlarca dolar deprem vergisini ve imar aflarından topladığımız paraları deprem güçlendirmeye harcamadığımız için helalleşmeyecek.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kentsel dönüşüme harcadık.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – EMASYA Protokolü'nü ve DAFYAR uygulamasını iptal ederek afetlerde en güçlü donanım, insan gücüne, beceriye ve organizasyon yeteneğine sahip olan askeriyeye anlaşılmaz korkularınız nedeniyle ilk günlerde “Beklemede kalın.” dediğiniz için bu millet size helallik vermeyecek. Sivil savunma ve askeriye yerine ikame ettiğiniz 6.250 kişilik AFAD'ın bu felaketlerde yeterli olamayacağını, yakınları enkaz altında kalanların “Devlet nerede?” diye haykıracaklarını öngöremediğiniz için, af dileyeceğiniz yerde haykırانları deftere kaydederek “Hesap soracağız.” diye tehdit ettiğiniz için helalleşmeyeceğiz.

Sırf yetersizliğiniz görülmesin, duyulmasın diye enkaz altında kalanların yerlerini bildirme yolu olan internet bandını daralttığınız, “tweet”leri durdurduğunuz için helallik alamayacaksınız.

En şiddetli depremlere bile dayanıklı inşa edilmesi gereken yerlerin en önde geleni havaalanlarıdır, bütün dünya bunu bilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Bütün uyarılara rağmen kurumuş göl zeminine havaalanı inşa ettirerek depremde hasar görünce de bölgeye erken dönemde arama kurtarma ekiplerinin gelmemesine, intikalinin yapılamamasına sebep olduğunuz ve dolayısıyla binlerce canın kaybına sebep olduğunuz için helallik alamayacaksınız.

12 şirket kurdurarak AKP arpalığına çevirdiğiniz, yurt dışındaki yandaş vakıflara milyonlarca dolar transfer ettirdiğiniz, bu transferleri de “vergiden kaçınmak” olarak tanımladığımız, depremzede vatandaşlarımız “Çadır, çadır!” diye feryat ederken deposundaki çadırları, bağışlanan yiyecek ve giyecekleri satan Türk milletinin yüz elli beş yıllık yardım simgesi hâlindeki Kızılayı bir ticarethaneye çevirdiğiniz için helallik alamayacaksınız. Artık bir yardım cemiyeti olmaktan çıkmış, holdingleşmiş Kızılay.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – “Kızılay nerede?” diyenlere de bırakın bir Cumhurbaşkanına, sıradan bir insana bile yakışmayacak şekilde “Be ahlaksız, be namussuz, be adi!” diyerek hakaret ettiğiniz, aşağıladığınız için millet sizinle helalleşmeyecek ama hesaplaşacak.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Andican.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Burhanettin Bulut.

Buyurun Sayın Bulut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, yitirdiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır, ülkemize başsağlığı, yarahlara da acil şifalar diliyorum.

Hepimiz, gerek bölgede olanlar gerek yakınlarını kaybedenler derin acılar yaşıyoruz ve Türkiye'nin dört bir yanından da yardımlar yapıyor; özellikle gerek bölgede bu yardımı yapanlara, AFAD'a ve belediye çalışanlarına gerek UMKE'ye, yardım için tüm gelenlere de teşekkür ediyoruz.

Bu acıları elbette hafifleteceğiz, bu yara izini yok etmemiz mümkün değil ama burada bize bir başka görev veriliyor. Bu çatı, toplumun bize verdiği yetki, sorumluluk, bu dönemde, bugün orada, bu olağan dışı durumda ihmalleri olanların hepsinin hesabını sorma yetkisini de bize veriyor. Eğer biz bugün, bu vatandaşlara karşı bu hesabı soramaz isek bu depremde acılarıyla baş başa olan insanların da yanında olamayız.

Evet, bu bir afet ama aynı zamanda Türkiye açısından da yüzyılın utancı ve yüzyılın rezaleti çünkü oraya müdahale etmesi gereken kurumlara baktığımızda, afetin hemen ertesinde hiçbiri orada olmadılar. Bazı bölgelerde yirmi dört saat, bazı yerlerde kırk sekiz saat, bazı yerlerde dört gün sonra bile ne Kızılay ne AFAD oraya ulaşamadı. Bunların hepsinin sebebi, yıllardır, özellikle 2018'den bu yana eleştirdiğimiz partili Cumhurbaşkanlığı sistemi. Neden bu felaketin başlangıcı orası diye söylüyoruz? Çünkü 2018'den bu yana tüm kurumların içini boşalttılar; kurumlarda değer yargısını kaldırdılar, kurumlarda liyakatı kaldırdılar, kurumları yandaşların arpalık yeri hâline getirdiler ve bu işte de maalesef acı bir tabloyla bunu Kızılayda görüyoruz. Bakın, Kızılay yüz elli beş yıllık bir kurum, çocuklar kumbarada topladıkları parayla yardımda bulunurdu. "Kara gün dostu." diye tabir ediyorduk ancak Kızılay, afetin 3'üncü günü, sürekli eleştirilen ve iktidar tarafından hedef yapılan Ahbap Derneğine çadır sattı. Hani diyoruz ya: "İtibar... İtibardan hiçbir şekilde tasarruf edilmez." diye, en büyük itibarsızlığı Kızılayın başındaki zat yaptı. Kızılayın başındaki Kerem Kımık hani topluma bir ifade de bulundu ya, ben de buradan diyorum ki: En ahlaksızca işi sen yaptın, en akılsızca işi de sen yaptın, en vicdansız olan da sensin! O gün, depremin olduğu gün Adıyaman'da insanlar donarak öldü ve yakınlarını bekleyenler de eksi 10 derecede çadır beklediler ancak yağlı müşteri diye gördükleri Ahbapa kapı arkasından satış yaptılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) - Bu satış devlet ile millet arasındaki güveni de sarsmıştır, bu satış 23'üncü gününü bulan bu deprem sonrası enkazı daha da ağırlaştırmıştır.

Başka bir şey daha, yine Türk Eczacıları Birliğine çadır satmıştır Kızılay. Türk Eczacıları Birliği sahra eczaneleriyle, 26 tane sahra eczanesiyle enkaz bölgesindeki vatandaşlarımıza ilaç yetiştirmeye çalışıyordu tümüyle de eczacıların kendi bütçeleriyle gönderdiği ilaçlarla ama baktığımız zaman onlara da yine Kızılay çadır satmış durumda.

Son olarak şunu söyleyeyim: Erdoğan helallik istiyor, Allah affeder mi bilmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURHANETTİN BULUT (Devamla) - Ama yakınları ölenlerin, depremde enkaz altında kalanların yakınlarının sizi affedeceğini zannetmiyorum çünkü vicdanını yitiren bir iktidara karşı helallik alınmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bulut.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Tahir Akyürek konuşacak.

Buyurun Sayın Akyürek.

AK PARTİ GRUBU ADINA TAHİR AKYÜREK (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 6 Şubat 2023 tarihli yaşadığımız büyük depremler büyük acılara neden oldu hepimiz için. Bilim adamlarınca dünyanın en büyük kara depremlerinden biri olarak bildirilen ve ülkemiz açısından da asrın felaketi olarak tarihe geçen bu depremler nedeniyle 11 ilimiz, 62 ilçemiz, yaklaşık olarak 10.190 mahallemiz ve burada yaşayan 10 milyona yakın, 15 milyona yakın insanımız doğrudan

etkilenmiştir. Şu ana kadar 44.374 insanımız vefat etmiş, 115.350 insanımız yaralanmış, 500 binden fazla insanımız da bölgeden tahliye edilmiştir. Vefat eden tüm kardeşlerimize rahmet, yaralılarımıza acil şifalar, aziz milletimize de başsağlığı diliyorum.

Depremle birlikte hepimiz seferber olduk; iktidarıyla muhalefetiyle, sivil toplum kuruluşlarımızla, resmî-özel tüm kuruluşlarımızla yaraları sarmaya çalıştık. Ben, bütün belediyelerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza, katkı yapan bütün vatandaşlarımıza halkımız adına, milletimiz adına şükranlarımı arz ediyorum. Milletimize yakışır bir seferberliğe hep birlikte imza attık.

Şu andaysa, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız koordinesiyle 7.328 uzman ekip bir yandan hasar tespit çalışmalarını yürütüyor, diğer yandan 565 bin adet bağımsız bölümün yenilenmesine yönelik olarak enkaz kaldırma, yer seçimi, zemin etüdü, ilk etap yapım faaliyeti devam ediyor. Deprem bölgesini en kısa sürede, tekrar güçlü bir şekilde, Allah'ın izniyle, inşallah ayağa kaldıracacağız.

Depremi yaşadığı 11 ilde şu ana kadar TOKİ eliyle yapılan 168.324 konutun hiçbirinde hasar olmaması, ağır hasar yaşanmaması da çok dikkat çekici bir olgudur; bu da kentsel dönüşümün ne kadar önemli olduğunu bize gösteriyor. Polemik yapmak istemiyorum ama 481 riskli alanın, kentsel dönüşüm ve yenileme alanının 119'unun çeşitli yollarla engellendiğini de buradan belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Tahkikatlar yönüyle ise depremle ilgili şu anda 7.598 binada delil tespit işlemleri tamamlandı. Şu ana kadar 612 şüpheli hakkında adli işlem yapıldı; 184 kişi hakkında tutuklama, 214 kişi hakkında adli kontrol, 71'i hakkında yakalama, 55'i hakkında gözaltı kararları verildi, 16'sının da depremde vefat ettiği tespit edildi, ona göre kararlar oluşturuldu. Şu anda sorumlularla ilgili tahkikatlar devam ediyor. Acımız büyük; dayanışmamız, her türlü güçlüğü yenecek şekilde daha da büyüktür.

Bu duyguyla, bir daha böyle felaketlerin yaşanmamasını Cenab-ı Hak'tan diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, 60'a göre...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Pazarcık'ta bir derneğe kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın hatip sataşmadı ama bir teşekkür etti dayanışma gösterenlere. Ben, dayanışma gösteren önemli merkezlerden Pazarcık'ta bir derneğe kayyum atandığımı buradan ifade etmek istiyorum ve o derneğe ben de bizzat gittim, yardım malzemeleri toplanıyordu, herkes gönüllü olarak çalışıyordu ve Pazarcık'ta en azından yeme içmeye –çorbaya, suya kadar- hizmet veren bir merkezin kapatılması da bu iktidara nasip oldu. Artık yardıma da can kurtarmaya da açlığı giderme dayanışmasına da kayyum atayan bir iktidar oldu maalesef.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Maraş depreminin idari ve siyasi sorumluluğunun açığa çıkartılması amacıyla 28/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın İlhan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, ülke olarak çok zor günlerden geçildiğine ve depremde vatandaşların ihtiyaçlarının hâlâ çok fazla olduğuna ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ülke olarak çok zor günlerden geçmekteyiz; acımız büyük, telafisi çok zor travmalarla karşı karşıyayız. O sebeple, tüm ülke olarak mağdur vatandaşlarımızla uzun süreli dayanışma içinde olmamız çok önemlidir. Aziz milletimiz de bu anlamda takdir edilecek büyük bir dayanışma örneği göstermiştir.

Bir depremde annemiz, gönderdiği kıyafetin cebine kendi telefonunu yazıp “İhtiyaçlarınız için lütfen arayınız.” diyen Kırşehirlili kardeşimize özellikle Meclis kürsüsünden teşekkür etmemi istedi. Bu örnekten de anlaşılacağı üzere, yüksek ferasete sahip aziz milletimiz gerekli hassasiyeti göstermiştir ancak geçen hafta sonuna kadar deprem bölgesinde olmamız sebebiyle depremde vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının hâlâ çok fazla olduğunu belirtmek isterim. Bu sebeple umarım milletçe bu musibetten ders alırız ve bulunduğumuz coğrafyanın deprem alanı olduğunu kabul edip ona göre hazırlıklarımızı yaparız. Zira, vuku bulan felaket savaşa bile kıyaslanamayacak düzeyde büyük.

Bu vesileyle depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay...

43.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Hükûmetin talan projelerine devam ettiğine ve deprem alanındaki asbest riskine ilişkin açıklaması

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Deprem bir doğa olayıdır. Deprem öldürmedi, rant ve kâr politikaları, piyasacı mantık öldürdü.

Hükûmet talan projelerine devam ediyor. Depremin hemen arkasından, 5'inci günü müteahhitlerle toplantı yaparak enkaz kaldırmayı tartıştı, ihaleleri paylaştı.

Sahada, deprem alanında büyük bir asbest riski var. Asbest kanserojendir, akciğer kanseri yapar. Enkazlar tozlar bastırılmadan kaldırılıyor ve enkazlar sulama alanlarına, tarım alanlarına atılıyor, atık yönetimine, yasalara, yönetmeliklere uyulmuyor. Buradan tüm yetkilileri göreve çağırıyorum; asbest ve atık yönetimi konusunda yasalara, yönetmeliklere uyulsun; insan sağlığı, halk sağlığı, çalışanların sağlığı, gönüllülerin ve depremedelerin sağlığı korunsun.

BAŞKAN – Sayın Eronat...

44.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Kahramanmaraş merkezli depremden Diyarbakır'ın da etkilendiğine ve devletin ilk dakikadan itibaren depremedeleri yalnız bırakmadığına ilişkin açıklaması

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kahramanmaraş merkezli, bütün bilim adamlarının asrın felaketi olarak tanımladığı depremlerden memleketim olan Diyarbakır da etkilenmiştir. 6 binanın yıkıldığı, 411 canımızı kaybettiğimiz felaketin daha ilk dakikalarından itibaren devletimiz bütün kurumlarıyla depremedelerimizi yalnız bırakmamıştır. Şu an, Müslümeğik mevkisinde 1.956 adet çadırımız kullanılır hâlde olup konteyner kentimizin altyapı çalışmaları da tamamlanmak üzeredir. Yine, bütün KYK yurtlarımız depremedelerimizin kullanımına açılmış durumdadır.

Bu depremlerde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza buradan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Yaralarımızı hep birlikte saracağız diyorum, saygılarımı sunuyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Kızılayın deprem sonrası acil bir kamu hizmeti olarak halka ulaştırması gereken yiyecek ve çadırların satışına ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla 28/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

28/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Kızılayın deprem sonrası acil bir kamu hizmeti olarak halka ulaştırması gereken yiyecek ve çadırların satışına ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla 28/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3916 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/2/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl.

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Yaşanan bu büyük acıyı yaşamayanlar asla anlamayacak, bu travmayı yaşayanlar ise asla anlatamayacak.

6 Şubat sabahı insanlık büyük bir dayanışma örneği gösterdi. Evet, sabahın erken saatlerinden itibaren bütün yurttaşlarımız ayakta ve “Ne yaparız?”ın arayışı içerisindeydi. Yurttaşlarımız ayakta ama Kızılay ile AFAD yönetimi uykuydu. Bugün Kızılayla ilgili konuşacağımız konuda Kızılay emekçilerinin asla eleştirilecek bir yanı yoktur. Onlar, canları pahasına her felakette müthiş bir özveriyle çalışarak hayat kurtarmaya kendilerini âdeta adanmış insanlar. Onları yürekte kutluyorum ve kesinlikle bu tartışmanın dışında tutuyoruz. Tartışmanın dışında tuttuğumuz ikinci önemli kurum da Kızılayın kendisi. Kızılay asla tartışma konusu yapılamaz ama bizim konuşacaklarımız Kızılayı yönetenler ile yönetim anlayışından ibaret. Evet, eleştirilerin odağında Kızılay yöneticileri var. Kızılay yöneticileri çadır satmış, gıda maddesi satmış. Kızılay yöneticilerinin sabıkaları o kadar kalabalık ki bununla sınırlı değil. Bu, çadır ve gıda satma bu dönemde deşifre oldu.

Şimdi, Kızılayda vergi kaçakçılığı yapılıyor. Nasıl mı? Şartlı bağışlarla. Değerli milletvekilleri, bir kişi ya da bir şirket bir kurum üzerinden niçin şartlı bağış yapar? Eğer gerçekten gönlünden geçiyorsa gider, bağış yapacağı o kuruma o bağışı yapar. Kızılayın üzerinden şartlı bağış yapıyor, diyor ki: “Ben Kızılaya bağış yapacağım ama sen bu bağışı kullanamayacaksın.” “Peki, ne yapacağım?” “O bağışı

benim öngördüğüm vakfa, cemaate, tarikata ya da kuruma vereceksin.” Bunun adı ne? Kızılay vergiden muaf olduğu için, vergi kaçakçılığı.

Başka? Şimdi, düşünün, bu dönemde Kızılay bir hayır kurumu olmaktan çıktı. Kızılay, bir şirket mantığıyla yönetiliyor, bir holding. O ulvi hayır kurumu şimdi şirketleşerek bunlar tarafından yönetiliyor. Bugün Türkiye’de liyakat sahibi o kadar yurttaşlarımız var ki bu Kızılayda ve oluşturulan şirketlerde ücretsiz, bir kuruluş huzur hakkı almadan yöneticilik yapabilecekler ama gelin görün ki Kızılayı yöneten Kerem Kınık ve yöneticiler her şirketten 3 asgari ücret karşılığı huzur hakkı alıyorlar ve Kerem Kınık hem 12 şirketin ve de o 12 şirketin bağlı olduğu holdingin Yönetim Kurulu Başkanı. Şimdi, sadece 2021’de 11 milyon 701 bin lira üst düzey yöneticilere sağlanan fayda var. Yazık değil mi? Bu para bu yöneticilere verileceğine, hayır kurumu olarak Kızılay ihtiyaç sahiplerine verseydi daha iyi bir iş yapmış olmazlar mıydı? Hayır. Niye? “E, biz yöneticiyiz, şirket yönetiyoruz, onun için biz bu parayı alacağız.” Bir de kılıf buluyorlar, diyorlar ki: “Efendim, biz alıyoruz da sonra Kızılaya bağışlıyoruz.” Ya, yapmayın Allah aşkına ya, karşınızda çocuk yok. Niye kulağımızı tersten gösteriyorsunuz? Almayın, olsun bitsin; almayın bu huzur haklarını, hiç kimse de böyle şaibeli bir noktaya sizi sürüklemesin.

Başka ne yapıyorlar? Şimdi, bu son dönemde Kızılay çadır satıyor. Kerem Kınık açıklıyor, diyor ki: “Ya, bu hatalı bir davranış.” Haberi yokmuş. Ya, Allah’tan kork ya! Sen bu şirketin Yönetim Kurulu Başkanısın ve sadece Ahbapa değil, birçok özel şirkete, birçok sivil toplum kuruluşuna çadır satmışsın, çadır. Ve diyor ki: “Birleşmiş Milletlerin siparişi.” E, sen bu çadırı deprem bölgesine gönderdiğinde Birleşmiş Milletler senin yakana yapışp “Benim siparişimi niçin gönderdin?” mi diyecek? Aksine, Birleşmiş Milletler o gün tüm dünyaya “Suriye’ye ve Türkiye’ye yardım yapın.” diye çağrı yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Onun siparişini gönderdiğinde Birleşmiş Milletler senin yakana mı yapışacak? Hayır. Peki, ne yaptı? Çadırları sattı. Hatalı olduğunu söylüyor ama hâlâ orada oturuyor. El insaf! Ya, biraz ar damarı çatlamayan insan bundan sonra o yetimin, o garibanın, o fukaranın hakkını elinden alan insanlara karşı utanır, yüzü kızarır ve istifa eder. Edemez. Niye? Çünkü Kızılayın bir onursal başkanı var. Onursal başkan müsaade etmeden adım dahi atamazlar bu kurumdakiler. Kim o onursal başkan? Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan Kızılayın ve Türk Hava Kurumunun onursal başkanıdır ve maalesef, bu iki güzide kurum bugün şirket mantığıyla, tıpkı sarayın yönetildiği gibi yönetiliyor ve Türkiye bugün, maalesef, bu iki kurumun o önemli, o güzide işlevlerinden uzak tutuluyor.

Anlatılacak çok şey var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bu çadır satışları sıradan bir iş değil.

BAŞKAN – Selamlayalım lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ve şöyle bir durum söz konusu: Çadır satarken haberi olmadığını, hatalı olduğunu söyleyen bu şahıs, Kerem Kınık 12 tane şirketi kurarak “Ben, Kızılayı bir şirket mantığıyla yöneteceğim.” diye eski yöneticilerini görevden aldığı eski yöneticilerin huzurunda söylüyor. Başka bir şey daha yapıyor; sırf seçimi kazanmak için, 250’nin üzerindeki Kızılay derneğini görevden alıyor, 15 bin kişiyi kendine yakın yandaş derneklerden, kurumlardan, vakıflardan üye yapıyor. Bir usulsüzlük daha yapıyorlar; derneklere üye aidatı yatırılması gerekirken bir kişinin adına toplu bir para bir yerden geliyor ve 15 bin üyenin aidatları o hesaba, Kızılayın genel merkezinin hesabına yatırılıyor.

Yani neresinden bakarsanız bakın, neresinden görmeye çalışırsanız çalışın, bu kurum işgal edilmiştir ve bu, hayır kurumu niteliğini kaybetmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Kızılaya söyleyecek tek sözümüz yok, Kızılayı yeniden ayağa kaldırmak bizim boynumuzun borcu ama bu saatten sonra, bu araştırma önergesine olumlu oy vermeyen tüyü bitmemiş yetimin hakkını gasbedenlerle aynı paralelde olacaktır diyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bingöl.

İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Kızılayın deprem sonrası acil bir kamu hizmeti olarak halka ulaştırması gereken yiyecek ve çadırların satışına ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla verilen önerge üzerine partim İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşadığımız deprem felaketi hepimizi derin üzüntüler içinde bırakmıştır. Yaralılarımızın acil şifa bulması, depremin yarattığı manevi ve maddi yıkımın ve yaraların bir an önce sarılabilmesi tek dileğimizdir. Depremde yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'deki coğrafi yapı göz önüne alındığında, Türk Kızılayın ülkemiz için olmazsa olmaz can damarlarımızdan biri olduğu aşikârdır. Ancak, ne var ki son yıllarda tarihin en köklü kurumlarından biri olan Türk Kızılay yolsuzluk, usulsüzlük, adam kayırmacılık gibi birtakım iddialarla gündeme gelmektedir. Bu yaşadığımız acılı günlerde de Kızılayın deprem bölgesinde çadır ve konserve satışını üzüterek ve hayretle takip etmekteyiz. Kimin malını kime satıyorsunuz, milletten aldığımızı millete hangi yüzle pazarlıyorsunuz? Üzülüyoruz. Türk Kızılay kâr amacı gütmeyen, yardım ve hizmetleri karşılıksız olarak sağlayan ve kamu yararına çalışan gönüllü bir sosyal hizmet kuruluşu olarak tanımlanmaktadır. Kâr amacı güden, yardım ve hizmetlerini para karşılığı yapan, felaket bölgesinde çadır satan, tarafsızlığını, bağımsızlığını, amacını yitiren, hatta yemek satan bir kurum hâline geldikçe üzülmekteyiz. Vatandaşın “Nereye yardım yapacağım?” sorusunda ilk aklına gelen, Türk milletinin göz bebeği, en çok güvendiği Türk Kızılayın Türk milletinin gözünde itibarının düştüğünü, şahıslar tarafından kurulan çeşitli yardım kuruluşlarının ise Türk Kızılayın karşısında güveninin arttığını gördükçe üzülmekteyiz. Yaşadığımız deprem felaketinde en çok ihtiyaç duyulan Türk Kızılay gibi köklü bir kurumun düştüğü bu durumdan, sattığı çadırları konuşmaktan Türk milletinin bir ferdi olarak üzüntü duymaktayız. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi'nin de söylediği gibi “İyiliğin gücüyle insanın ve toplumun onurunu korumak, dirençliliğini arttırmak ve ızdırabını dindirmek için çalışmak anlayışıyla kurulan Türk Kızılayını, paranın gücüyle...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYHAN EREL (Devamla) – “...insanını yalnız bırakan, binbir dümen kurup içini boşaltan bir anlayışa mahkûm ettiniz. Yazıklar olsun!” diyor, ilgili araştırma önergesine destek vereceğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Halkımıza başsağlığı ve sabır diliyor, canla başla çalışan tüm örgütlere, gönüllülere, belediyelere teşekkür ediyorum.

Kızılay Genel Müdürünün aldığı maaş 98 bin lira, Genel Müdür Yardımcıları 76 bin lira alıyor. Bu maaşlarla çalışanlar, afet zamanında yurttaşların çadır, gıda ihtiyacını karşılamak yerine, ellerindeki malzemeleri satmak için beklemiş; önce Ahbap Derneğine 2.050 çadırı 46 milyon liraya sattıkları ortaya çıktı, sonrasında deprem bölgesinde ilaç dağıtmak için çadır isteyen Türk Eczacıları Birliğine 5 adet çadır 800 bin liraya satılmış. Başta bu satışları yasal, akılcı ve ahlaki bulan Kızılay Başkanı Kerem Kınık, dün akşam, bu satışlardan haberinin olmadığını söyledi. Bugün gazeteci Murat Ağirel Michelin lastik firması, Opet ve Arçelik gibi şirketlerin de Kızılaydan yardım için çadır satın aldığını belgeleriyle yayınladı. Başkanın bu satışlardan da mı haberi yoktu? Bir de çadır satışlarının maliyetine yapıldığını iddia ediyor. Ahbapa satılan çadırların tanesi 22.440 lira, Arçelike satılanların tanesi 22.420 lira, Opet ve Micheline satılanların tanesi 19 bin lira. Bu mudur maliyet? 9 bin liraya çadır buldu belediyeler.

Satışlar sadece çadırla da sınırlı değil, konserve gıdaları hatta yardım için gönderilen ikinci el eşyaları da satmışlar. Kızılayın 2021 Yılı Faaliyet Raporu'na göre 2019 yılında 1 milyon, 2020 yılında 759 bin ikinci el eşya satışı yapılmış. Şimdi soruyorum size: 99 depreminden sonra milyonlarca dolar tutarında vergileri topladınız mı? Topladınız. Ne yaptınız halkın vergilerini? Çadır niye stoklamadınız? Katlanır konteyner niye stoklamadınız? İlaç niye stoklamadınız? Mazot niye stoklamadınız? Seyyar sahra çadırlarını niye stoklamadınız? Ordunun lojistiğini niye seferber edip milyonlarca insana eklemek yedirmediniz? Evet, şu anda 50 binin üzerinde ölüm yaşandı, belki 150 bin olacak ama bırakın 150 bini, ya 4 kişi, 5 kişi bile ölse bir taneniz sormaz mı kendisine “Ben neyi eksik yaptım, ben sorumlu değil miyim?” diye? Sormazsınız çünkü her şeyi satmaya ve kâr elde etmeye odaklanmışsınız. Sormazsınız çünkü siz talimat almadan istifa bile edemezsiniz, istifa!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, bizim çocukluğumuzda kahverengi zarflarda para toplanırdı ve hepimiz Kızılay koluna girmek için çaba gösterirdik; böyle bir geçmişten geliyoruz. Şimdi ne yaptınız bu kurumu? Çadır sattı, gıda sattı, kan sattı. Daha ne satacaktı ya? Bizi mi satacaktı? Kimse bana bundan sonra Mecliste temiz dil falan hatırlatmasın. Halkın görmek istediği şey temiz dil oyunları falan değil, temiz bir siyaset, şeffaf bir siyaset görmek istiyor halk. Gerçekten, helallik isteyeceğinize kendinize acilen bir avukat tutun. Bunca yoksulluk ve yağmadan, bunca yolsuzluktan, ölüme terk edilmiş insanların hayatlarından sorumlusunuz siz ve hesap vereceksiniz.

Nasıl insanların ölümüne neden oldunuz biliyor musunuz? Hatay'a gittiğimizde bize “Buralara geldiniz de sizi de riske attık.” diyen incelikte insanları öldürdünüz; kahretsin!

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Kocaeli Milletvekili Sayın İlyas Şeker.

Buyurun Sayın Şeker.

AK PARTİ GRUBU ADINA İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat Pazartesi günü, yaklaşık 110 bin kilometrekarelik alanı, 11 ilimizi ve 13,5 milyon vatandaşımızı doğrudan etkileyen, Kahramanmaraş merkezli, asrın felaketi olan depremle birlikte tüm ülke olarak sarsıldık.

Değerli milletvekilleri, devletimiz ve milletimiz tek yürek olarak, depremin ilk saatinden itibaren sahada yer aldı. Binlerce gönüllü vatandaşımız, sivil toplum kuruluşlarımız, Kızılayımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalarına ve yardımlarına iştirak ettiler.

Değerli milletvekilleri, Kızılay Derneğimiz yüz elli beş yıllık bir iyilik hareketidir. Kuruluşundan bugüne kadar hayırseverlerin, milletimizin desteğiyle hizmet etmekte. Yapılan bağışların dışında Kızılayın düzenli gelir imkânına kavuşturulması için Mustafa Kemal Atatürk 1926 yılında Afyonkarahisar Maden Sularının imtiyazını Kızılaya bırakarak düzenli bir akara sahip olmasını sağlarken Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri -Atatürk'ten sonra- tarafından da röntgen filmlerinin, sıtma ilaçlarının tekeli Kızılaya bırakılıyor ancak gelinen aşamada Kızılayın elinde düzenli akar olarak sadece maden suyu imtiyazı bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Kızılay sürdürülebilir finansman ihtiyacını karşılamak için yüzde 100 sermayesi Kızılaya ait olan yatırım grubunu oluşturmuştur. Kızılay Derneği kendisine bağışlanan her bir kuruşu ihtiyaç sahiplerine ulaştırırken insani yardım malzemesi tedarikini de uzmanlaşmış Kızılay Yatırım Grubu üzerinden yapmaktadır. Kızılay Derneği depolarında sürekli olarak belirli miktarda çadır stoklarını tutarken bu stokların dışında ise sadece afetlerde kullanılmak üzere -tekrar ifade etmek istiyorum, sadece afetlerde kullanılmak üzere- ülkemizde ve dünyada kendisinden talep eden kurum ve kuruluşlar için, örneğin, Birleşmiş Milletler kuruluşları, AFAD, bakanlıklar, STK'ler için de Kızılay Çadır-Tekstil Grubu eliyle ücreti mukabilinde çadır üretmektedir. Elde ettiği tüm kazancı insani yardım amaçlarıyla kullanılmak üzere Kızılay Derneğine de aktarmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Kızılay Derneği Türkiye Afet Müdahale Planı'nın kendisine yüklediği sorumlulukları yerine getirmek için var gücüyle sahada 11 ili kapsayan 834 noktada vatandaşımızın 3 öğün ücretsiz besleme hizmetini, kan ihtiyacını, birinci basamak sağlık hizmetlerini, psikososyal hizmetlerini, açtığı ücretsiz mağazalarla afetzedelerin ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Kızılay 2022 yılında dünya üzerinde 45 milyondan fazla insana yardım ulaştıran küresel bir insani yardım aktörü hâline gelmiştir. Canla başla milletin bağışlarıyla hizmet eden Kızılayı yıpratmaya yönelik olan bu araştırma önergesine katılmadığımı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul emeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Aygun...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hava aracı kiralayacağına çocuklara sahip çıkması gerektiğine ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 5 Ocak 2023-5 Ocak 2024 tarihleri arasında kullanılmak üzere, tek bir şirketin sunduğu teklifle 16 milyon 510 bin liraya hava aracı kiralamıştır. 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş'ın Pazarcık ilçesinde 7,7; Elbistan ilçesinde 7,6; 20 Şubatta Hatay'ın Defne ilçesinde 6,4 büyüklüğünde meydana gelen depremlerde büyük acılar yaşayan vatandaşlarımıza yardım açısından

AK PARTİ iktidarı çok başarısız bir tablo vermiştir. Arama kurtarma faaliyetlerinden barınmaya, gıdadan temizliğe kadar her alanda depremzedelere destek sağlayamamış Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının mevcut koşullarda uçak kiralaması ülke kaynakları açısından uygun değildir. Aile Bakanlığı çocuklarımıza sahip çıkamamıştır, bin çocuğun kaybolduğu söylenmektedir. Anne-babası depremde ölen kimi çocukların müftülük eliyle tarikat eline teslim edildiği iddiası giderek artmaktadır. Aile Bakanlığı olarak, uçak alacağınıza çocuklarımıza sahip çıkın, tarikatlar elindeki tüm çocukları devlet korumasına alın, aksi hâlde ileride Yüce Divanlık olmayasınız diye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çolakoğlu...

46.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun, deprem bölgesinde fedakârca çalışan madencilere ilişkin açıklaması

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubatta Kahramanmaraş merkezli depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Depremi ilk gününde devletin bütün imkânlarının ve bütün sivil toplum kuruluşlarının arama kurtarma faaliyetleri için bölgede olduklarına şahit olduk; yirmi dört saat, ara vermeden çalışmalarına devam ettiler. Ayrıca, ülkemizin dört bir yanından gelen gıda, giyim ve barınma ihtiyaçları depremzedelerle buluşturuldu; ülke olarak yine tek yürek olduk, Türkiye'nin dört bir köşesinden yardımlar, arama kurtarma ekipleri afet bölgelerine ulaştı. Bununla beraber, Zonguldak Türkiye Taş Kömürü madencilerimiz ilk gün, 6 Şubatta deprem bölgesine ulaştı ve diğer bütün ekipler gibi fedakârca çalışmalar sonucunda Zonguldak'a dönüş yaptılar. 13 ekip, 3.903 madenciyle arama kurtarma çalışmalarında faaliyet gösteren bütün madencilerimize buradan teşekkür ediyor ve tebrik ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 405, 404 ve 407 sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1’inci, 3’üncü ve 4’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Mart 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine, 404 ve 407 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

28/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bülent Turan

Çanakkale

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 405, 404 ve 407 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1’inci, 3’üncü ve 4’üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Mart 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

28 Şubat 2023 Salı günkü (bugün) birleşiminde 405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

1 Mart 2023 Çarşamba günkü birleşiminde 393 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

1 Mart 2023 Çarşamba günkü birleşiminde 393 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 2 Mart 2023 Perşembe günkü birleşiminde 393 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

2 Mart 2023 Perşembe günkü birleşiminde 393 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 3 Mart 2023 Cuma günü saat 14.00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 393 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

7 Mart 2023 Salı günkü birleşiminde 404 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

8 Mart 2023 Çarşamba günkü birleşiminde 404 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

9 Mart 2023 Perşembe günkü birleşiminde 407 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi,

404 ve 407 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

404 Sıra Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 12’nci Maddeler	12
2. Bölüm	13 ila 24’üncü Maddeler	12
Toplam Madde Sayısı		24

407 Sıra Sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4895)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 7'nci Maddeler	7
2. Bölüm	8 ila 13'üncü Maddeler (Geçici Madde 1 Dâhil)	7
Toplam Madde Sayısı		14

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tatlıoğlu.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle depremde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilerim.

Değerli arkadaşlar, Yaşar Öncel, Adana'da benim sınıf arkadaşım. Saat dört buçuk gibi Adana'dan hareket etti ve yedi buçuk saat sonra memleketi olan Adıyaman'a ulaştı. Adıyaman'da evini buldu ve 2 oğlu; birisi 36 yaşında eczacı Mustafa Öncel ve diğeri, iki numaralı oğlu Kemal Öncel olmak üzere binadaydı. Biraz eliyle malzemeleri kaldırdığında Mustafa Öncel'in sesini duydu, Mustafa Öncel seslendi ona dedi ki: "Baba beni buradan al." Arkadaşlar, tam otuz saat sonra buraya malzemeli personel geldi ve Mustafa Öncel, Allah'ın rahmetine gitti; Kemal Öncel, bir ayağını orada kaybetti, diğer ayağını kaybetmemek için Hacettepe Üniversitesine.

Dünyanın her yerinde bu afetlerin felakete dönmesini önleyecek mekanizmalar vardır. Şili'de de 8,4 büyüklüğünde deprem oldu, 600 kişi kayboldu. Böyle bir felakette bu ülkenin en donanımlı, en hızlı ekibi olan Türk Silahlı Kuvvetlerine 50 bin personeliyle bu 10 ilde görev alma talimatı niçin verilmemiştir? Niçin sabah ışıklar yanarken, öğlen ezan okunurken oranın insanları kendi askerleriyle beraber o yıkıntıların altından çıkma mücadelesi vermemişlerdir? Bu karar zafiyetinin sebebi nedir?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sekiz saat arayla 2 deprem oldu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Nedir bunun sebebi? Sarayın uyanmasını beklemek, sonra askerinin sorumluluğunu üstlenen 2 bakanın birlikte karar alamamasının sebebi nedir? Bu, bu depremin ölümcül hatasıdır, ölümcül hatası.

İki, depremin büyük bir ayıbı vardır, İstanbul Borsasının açık tutulması. Edinilen bilgi: "Saraya ulaşmak iki gün sürmüştür." Bu, çok büyük bir ayıptır, tarihî bir ayıptır. Bu ayıp, bugünkü yöneticilerin boynundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Fotoğraf çok bellidir. Bir sanatçının sorumluluğundaki "Ahab" diye bir grubun devletin bütün kurumlarından daha itibarlı olması bir fotoğraftır, herkese yeter.

Türkiye’de bugün Türkiye’yi yönetenlerin ve Hükümetin istifası için hangi sebep eksiktir? Vatandaşın bir cebinden para alıp ihale yapmak, devlet etmek değildir. Devlet nüfusla, kilometrekareyle olmaz; devlet organizasyon gücüdür, devlet hareket kabiliyetidir ve bugün Türkiye’yi yönetenlerde bu yoktur.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurun Sayın Kenanoğlu.

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, 6 Şubat tarihinde yaşanan depremin hemen sabahı biz HDP Genel Merkezinde bir kriz koordinasyonu oluşturduk ve ben de orada görev yapmaya başladım. Bölgeden çok yoğun telefonlar geliyordu. AFAD’ın merkezini aradık ulaştık ve söyledikleri söz şuydu: “Şu anda helikopter dışında hiçbir ulaşım aracıyla bölgeye gidemiyoruz.” Söyledikleri buydu. O şaşaalı yollar, işte, o harcanan paralar, o bilmem kaç şeritli yolların hepsi devre dışı kalmış, hiçbirini işe yaramıyordu. Helikopter gidiyor muydu, o da ayrı bir konu.

Şimdi, biz hemen o günün akşamı yola çıktık ve 6 Şubat gecesi Maraş’taydık, Göksun’a gittik. Sonra, sabah Narlı’ya ve ondan sonra Pazarcık’a geçtik, Maraş merkezi dolaştık, Elbistan’a gittik yani bir hafta orada kaldık bu süreç içerisinde, Nurhak’a gittik, beldelerini dolaştık, köylerini dolaştık, bütün o bölgelerde yer aldık.

Şimdi, biz, Pazarcık’a gittiğimizde -yani 2’nci günün sabahı Pazarcık’taydık- insanlar enkaz altındaydı ve orada herhangi bir arama kurtarma çalışması yoktu, yoktu! İnsanların gönüllü olarak kendilerinin yapmış olduğu çalışmalar vardı. İlk gün çadırı bizim gençlik meclisimiz kurdu ve ilk sıcak corbayı biz kaynattık orada, Pazarcık’ta.

Şimdi diyorsunuz ya: “Bilim insanları bunu dünyanın ‘en büyük felaketi’ olarak tanımıyor.” Bak, kelime oyunu yapıyorsunuz. Bilim insanları “dünyanın en büyük depremi” demiyor, “en büyük felaketi” diyor. En büyük depremlerde böyle felaket yaşanmıyor çünkü. Siz, kelime oyunu yapıyorsunuz. En büyük depremlerde daha az insan yaşamını yitiriyor çünkü bu depremleri felakete döndüren, dönüştüren işte beceriksizliktir ya da yönetim anlayışıdır ya da tercihidir.

Şimdi, bu bir tercih meselesi. Yani “Ülkeyi anonim şirket gibi yöneteceğim.” diyen bir CEO’nun aynı zamanda kurumları da ticarethaneye dönüştür. Hani Kızılay çadır satmış, ilaç satmış, kuru fasulye satmış, pirinç satmış, nohut satmış; tuhaf karşılıyor, garip karşılıyor ve “akıl almaz bir durum” diye hepimiz değerlendiriyoruz yani aklın durduğu nokta. Depremin 3’üncü günü insanlar orada çadır beklerken Kızılay, depolarındaki çadırları satışa çıkartıyor. Siz ülkeyi bir ticarethaneye dönüştürseniz, yönetim anlayışınız bir ticarethane olarak çalışırsa kurumlarımız da işte bu şekilde davranır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – O anlamıyla yaşanan felaket sizin sayenizde oluşmuş bir felakettir, sizin yüzünüzden oluşmuş bir felakettir, iktidarın yüzünden oluşmuş bir felakettir. En büyük deprem değildir, çok daha büyük depremler vardır ve bunun en büyük örneği de Şili’dir.

Şimdi, biz Deprem Araştırma Komisyonu üyesiydik, bakın bu kitabı çıkardık, Komisyondaki bütün arkadaşlar çok iyi bir çalışma yaptılar, buradaki öneriler ortaya çıkarıldı. Peki, bu öneriler ne oldu? Bu önerilerin hangi biri yerine getirildi, ne işe yaradı bu çalışma? Dedik ki biz Komisyonda: Ya, bu kadar dört ayımızı buna harcayacağımıza bir heyet oluşturalım, şu Şili’ye bir gidelim, ya, bu işi nasıl çözmüşler dinleyelim, gelelim, burada uygulayalım; bu kadar basit yani deprem orada

burada farklı olmuyor ki. Sonuçta çok güzel bir rapor çıktı, bu rapor çok güzel bir rapor ama bu rapor uygulanmadıktan sonra nedir bu, biliyor musunuz? Çöp! Başka hiçbir işe yaramaz ve bu rapor şu anda çöptür. Çünkü kullanmadınız, çünkü gereğini yerine getirmediniz.

(Hatibin elindeki raporu yere atması)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Kenanoğlu.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – O kitabı alırsınız değil mi oradan ayrılırken? Alın onu oradan lütfen.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sormana gerek yok, ben alırım.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 milletvekilinin, (2/3686) esas numaralı OHAL Kanun Hükmünde Kararnameleriyle Kamu Görevinden İhraç Edilmiş Olup 19 Temmuz 2018 Tarihine Kadar veya Bu Tarihlerden Sonra Haklarında Soruşturma veya Kovuşturma Başlatılmamış Olanlar ile Haklarında Başlatılan Soruşturma ve Kovuşturma İşlemleri Lehlerine Sonuçlanan Kamu Görevlileri, Yargı Organı Çalışanı ve Diğer Kurum ve Teşkilat Görevlilerinin İadesine, Haklarında Uygulanan Tedbirlerin Kaldırılmasına ve Bazı Düzenlemelerin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/202)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/3686) esas numaralı Kanun Teklifi'mizin İç Tüzük'ün 37'nci maddesi uyarınca doğrudan gündeme alınması hususunu saygılarımla arz ederim.

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kaboğlu.

Süreniz beş dakikadır.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; bu yasa önerisi, partimizin, Cumhuriyet Halk Partisinin adil yargılanma hakkı gerekleri çerçevesinde hazırlamış olduğu 12 yasa önerisinden 1 tanesidir; “Olağanüstü Hâl Kanunu Teklifi” kısaca. Kapsamı şudur: OHAL KHK ek çizelgelerinde adları yer alan kamu görevlileri; bir, haklarında soruşturma ve kovuşturma işlemleri yapılmamış olanlar; iki, soruşturma ve kovuşturma işlemleri lehlerine sonuçlanmış olanlar görevlerine iade edilecekler, haklarında uygulanan tedbirler kaldırılacak ve bazı düzenlemeler de yürürlükten kaldırılacaktır.

Sayın vekiller, bu düzenlemeler, bu bahsettiğim düzenlemeler Anayasa'nın “Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz”, “Suç ve cezalar geriye yürütülemez.” ve “Temel hak ve özgürlükler savaş hâlinde bile ancak durumun gerektirdiği ölçüde durdurulabilir.” temel kurallarına

tamamen aykırıdır. En temel, en dokunulamaz, en genel kurallarına aykırılık bugün de devam etmektedir yani ihlal durumu bugün de devam etmektedir. Bu düzenlemeler yürürlükte olmasına karşılık, aslında aradan geçen zaman içerisinde bu bizim yasa önerimizin gerekçesini oluşturacak yargısal gelişmeler olmuştur. Anayasa yargısı, adli yargı, idari yargı hatta seçim yargısının verdiği kararlar, bir; ikincisi, burada oyladığımız yasalar; üçüncüsü, yürütmenin, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunu lağvetmiş olması; aslında bu yasa önerisinin gerekçesini teşkil etmektedir. Ne var ki ihlal durumu devam ediyor. Nasıl devam ediyor ihlal durumu? En acımasız bir biçimde devam ediyor. Zira haklarında herhangi bir kovuşturma bulunmayanlar veyahut kovuşturma lehlerine sonuçlanmış olanlar veya yargı kararıyla aklanmış olanlar, kamu görevlerine iade edilmiyorlar, üniversitelere iade edilmiyorlar. Bu bakımdan, ilgili kamu kuruluşları, üniversiteler ve YÖK suç işlemeye devam etmektedir; onlar hakkında suç duyurusunda bulunuyorum.

Aynı şekilde, bunlar yetmezmiş gibi, TÜBİTAK, depremzede olan kişiler arasından KHK'zedelere burs vermemektedir; dahası, Vakıfbank, KHK'zedenin eşine kredi vermemektedir; bunlar suç işlemektedirler. Bunlar, zamanla sınırlı olan olağanüstü hâlin nasıl acımasız ve insanlık dışı davranış, tavır ve uygulamalarla devam ettiğini gösteren acı örneklerdir, gerçeklerdir.

Dahası, AFAD konusunda çok konuşuldu, Kızılay konusunda çok konuşuldu. Bu açıdan, aslında böyle bir yasa yürürlüğe konmalıdır ve bu haksızlıklar bir an önce giderilmelidir. Peki, nedir OHAL'in devam eden yönü? Biz 9 Şubat günü burada neden yeni bir OHAL'in ilan edilmemesi gerektiğini açıkladık ve uyardık: "Yürürlükteki mevzuat yeterlidir, yeni bir OHAL ilan edilmesine gerek yoktur." dedik ama gelin görün en azından... Sadece 126 sayılı OHAL CBK'si bile Anayasa'ya çok yönlü aykırıdır. Oysa yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin mevzuat yeterlidir, yeterli olduğu hâlde Anayasa'ya aykırı bir biçimde CBK çıkarılmakta ve zamanla sınırlı olmayan düzenlemeler yapılmaktadır. Hâliyle burada depremedelerin ihtiyacını karşılamak adına ormanlar ve meralar yerleşime açılmakta ama hangi ölçütlerle yerleşime açılmakta olduğu da belirsiz durumdadır çünkü bu yetki sadece bakanlığa bırakılmaktadır. Yani bilim, uzmanlık ve liyakat yerine siyasal saikler öne çıkmaktadır ve hâliyle insan yaşamının söz konusu olduğu durumlarda yeni hatalara, yeni yanlışlara, yeni bedel ödemelerine gidilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler.

Sayın vekiller, buradaki halka şöyle özetlenebilir: On yıllık Anayasa ve liyakat dışı yönetim, ülkemizi 15 Temmuz darbe girişimine sürükledi. Hukuk ve liyakat gereklerince yönetime dönme yerine suç ortaklığı perdelemek için Türkiye, sivil ölüler mezarlığına çevrildi. Denetim dışı yapılaşma, adam kayırma ve hırsızlık, ülkeyi depremzede mezarlığına çevirdi. Şimdi, hayatta kalanlara yine Anayasa ve TBMM dışlanarak, konut sağlama görüntüsü verilerek yaşam hakları, ülkesel yaşam alanı imha edilmek isteniyor.

Sayın vekiller, yasa önerisine "evet" oyu, Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuka dönüşü için önemli bir adım olacaktır. Bu bakımdan desteklerinizi bekliyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş olan doğrudan gündeme alınması önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.19

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.29****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 66’ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 405) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 405 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Az önceki konuşmalarımızda ifade ettik ancak bu deprem nedeniyle hayatını kaybeden bütün milletimize ve vatandaşlarımıza, canlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum, yaralılarımıza da Cenab-ı Allah’tan şifa diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.

Şimdi, nihayet, EYT’yle ilgili, emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda 405 sıra sayısıyla görüşüyoruz. Bu önemli bir konudur, önemli bir gündür çünkü “EYT” büyük ve uzun bir mücadelenin adıdır, azmin adıdır “EYT” uzun bir mücadeleden

(*) 405 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

sonra, bizlerin de verdiği destekle nihayet iş bu aşamaya gelmiştir ve inşallah, bugün, biz EYT kanun teklifinin de Mecliste en hızlı şekilde çıkması için elimizden gelen her şeyi de yapacağız. Yani çok temel gördüğümüz konularda, 2 tane maddesinde konuşup diğer maddelerde konuşmamayı planlıyoruz yani bir saat önceyse de bir saat önce bu teklif çıksın, EYT'liler bir an evvel beklediği bu emeklilikle tanışsın istiyoruz; o anlamda da İYİ Parti Grubu olarak konuşmalarımızı mümkün olduğu kadar kısa tutacağız.

Tabii, birazdan kanun teklifinin içeriğine geleceğiz. Bu hakkın elde edilmesi açısından İYİ Parti Grubu olarak çok ciddi bir katkımızın olduğunu zaten Türkiye kamuoyu biliyor. Aslında, EYT'nin çözümüne ilişkin kırılma noktası 24 Ekim 2018 tarihidir. Hatırlarsanız o tarihte emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili İYİ Parti Grubunun verdiği önerge Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmişti fakat ikinci oylamada reddedilmişti ancak ondan sonra herkes biliyordu ki artık EYT meselesi mutlak surette çözüme kavuşturulacaktı. Bu konu bütün Türkiye'ye mal olmuş bir konu hâline gelmiştir.

Şimdi, gecikmiş bir düzenlemedir, bunu mutlaka tespit etmemiz gerekir. Ben, buradan, tabii, AK PARTİ Grubuna özellikle sormak istiyorum: Neyi beklediniz bu vakte kadar yani niye bu kadar geciktirdiniz veya ne değişti? Sayın Cumhurbaşkanı hani "Seçim kaybedeceğimi bilsem bile bu yasayı geçirmeyeceğim." diyordu. Tabii, insan "Ne değişti de bu yasayı getiriyorsunuz?" diye sormadan edemiyor. Tabii, öyle anlaşılıyor ki AK PARTİ Grubunun artık iktidarı kaybetme korkusu, EYT'yi -bizlerin de gayretiyle, tabii en fazla EYT'lilerin o örgütlü gayretleriyle- AK PARTİ Grubunu bu noktaya getirmiştir fakat tabii, bunun seçim malzemesi olması, bunun seçim önünde yapılması da hiç yakışık almamıştır; onu söyleyeyim çünkü ortada bir mağduriyet varsa bu mağduriyete kulağımızı tıkamamız gerekirdi. Bu kapsamda, milyonlarca insanın, 4,8 milyon insanın olduğunu etki analizinde görüyoruz, aileleriyle birlikte 20 milyon insanı o zaman niye bu kadar mağdur ettik, niye seçimi beklediniz bu iş için?

Buradan, tabii "Biz, bunların, EYT'lilerin gönlünü yaparız, artık oy alırız." diye düşünüyorsunuz... Hani derler ya: "Kurt kışı geçirirmiş ama yediği ayazı unutmazmış." EYT'lilerin de size siyaseten bu anlamda destek vereceğini hiçbir şekilde düşünmüyoruz.

Şimdi, tabii, kanun teklifinin eksikliklerini anlatacağız, nasıl olsa daha iyi olurdu onları anlatacağız ama nihayetinde bu hâliyle bile de destek verdiğimizizi baştan ifade etmek isterim, sonda söyleyeceğimi baştan söyleyeyim. Destek vereceğiz çünkü işte, yetmez ama yine de "evet" diyeceğiz. Tabii, bizim, bu teklifin oluşmasında, 11 Mayıs 2022 tarihinde Sayın Genel Başkanımızın İYİ Parti grup toplantısında yaptığı İYİ Parti çözüm önerisinin temel bazı hususlarının da büyük ölçüde dikkate alındığını görüyoruz, bu da memnuniyet verici.

Bunlardan özellikle bir tanesi şu: Biliyorsunuz, AK PARTİ Grubu kanunları genelde şöyle çıkarıyor: "Şu vakte kadar müracaat edenlere..." veya "Şu vakitte bu hakkı elde etmiş olanlara bu hak verilir." şeklinde, bu tür kanunları genelde hep böyle çıkarmıştır ancak burada o yapılmadı yani bugün belki prim gününü doldurmamış olsa bile önümüzdeki aylarda, bu kanun çıktıktan sonra prim gününü dolduranların da yaş nedeniyle yaşa katılmalarının önüne geçilmiş oluyor. Bu, bizim çok ısrarla üzerinde durduğumuz ve her defasında, her platformda önemsedığımız bir konuydu. Ben bu konunun da kanun teklifinde Bakanlık tarafından dikkate alınmış olmasının iyi olduğunu, önemli olduğunu düşünüyorum yani bu pencere önümüzdeki dönem boyunca da açık olacak. Bugün, işte, buradaki rakamlara göre 2 milyon 250 bin kişi prim ödeme gün sayısını doldurmuş yaş nedeniyle bekliyor fakat önümüzdeki dönemde de bir bu kadar daha insan prim ödeme gün sayısını doldurup yaş nedeniyle bekleyecekti; onların beklemeyeceği ifade ediliyor, dolayısıyla bu pencerenin açık olması bu anlamda doğru bir şey.

Şimdi, kanun teklifi ne getiriyor? Aslında ifade ettik, prim ödeme gün sayısını kanun teklifi değiştirmiyor, buna ilişkin bir eleştirimiz var, onu söyleyeceğim. Primlik süresini de değiştirmiyor ancak 99'da çıkan kanunla getirilen bir kısım kademeli yaş şartları da burada kaldırılmış oluyor. Dolayısıyla, kanun teklifinin en büyük eksikliği prim ödeme gün sayısının kademeli olarak artıyor olması. Bu anlamda şunu da söylememiz lazım: Hakikaten, iktidar tarafı yani Hükümet yetkilileri -bakan olabilir, Sayın Cumhurbaşkanı olabilir veya AK PARTİ Grubundan arkadaşlar olabilir- hiçbir şekilde iyi bir iletişim yapmamıştır, Komisyonda Sayın Bakan 5000 günü zikretmiştir "5000 günü dolduranlar emekli olacak." demiştir fakat önümüze getirilen teklifle bunun 5975 güne kadar kademeli olarak çıktığını görüyoruz. Tabii, bu da bir mağduriyete neden oldu. Niye? İnsanlar 5000 gün üzerinden yaptılar. İşte, birtakım borçlanmalarını yaptı, borçlanma için arabasını sattı, efendim, kredi çekti, eşinden dostundan bulabildiyse borç aldı, ondan sonra parasını yatırdı; şimdi biz ona diyoruz ki: "5975 gün." Kimisi için bunu söylüyoruz. Tabii, bu doğru bir şey olmadı, bu anlamda EYT'liler mağdur edilmiş oldu. Biz buna ilişkin 5000 güne çekilmesi için önerge verdik, önergemiz Plan ve Bütçe Komisyonunda reddedildi. Umarız ki birazdan vereceğimiz, maddede vereceğimiz önerge kabul edilir, kabul edilmesi durumunda EYT'lilerin bu mağduriyeti giderilecektir.

Şimdi, bunun dışında ne getiriliyor? Bizim yine sık sık gündeme getirdiğimiz bir husus vardı, biliyorsunuz bu kanun hükmünde kararnameyle taşerondan memuriyete geçirilenler vardı. Bunlar için şöyle bir hüküm konulmuştu: Emeklilik hakkını elde ettiklerinde zorunlu olarak onları da emekli ediyordu. Şimdi, kimisini emekli etmeyen, kimisini de emekli eden bir anlayış vardı. Bunun yanlış olduğunu, bu insanların çalışmak istiyorlarsa çalışmalarını gerektiğini, buna müsaade edilmesi gerektiğini söylemiştik; kanunla bu düzenleme de yapılıyor, bu yönüyle bizim ısrarla üzerinde durduğumuz bir düzenlemenin burada yapılmış olması da bu anlamda memnuniyet verici.

Diğer bir husus da sosyal güvenlik destek primi yani şu: Emekli olduktan sonra bir kısım insanlar çalışmak isterse yüzde 32 oranında prim yatırarak hem emekli aylığını alıyor hem de çalışmaya devam edebiliyordu. Şimdi, normal şartlarda bu 5 puanlık indirimden sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışanlar faydalanamıyordu, burada o kısım da EYT'liler için, bu kanun çerçevesinde ilk defa emekli olacaklar için düzeltilmiş oldu, bu da aslında doğru bir şey oldu yani EYT'lilerin mevcut iş yerlerinde biraz daha çalışmasının önü açılmış oldu, teşvik edilmiş oldu.

Şimdi, eksiklikleri nelerdi? Bir tane eksiklik prim ödeme gün sayısının açıklandığı şekilde yapılmayıp kademeli olarak 5975'e kadar çıkması. Bu bizim itiraz ettiğimiz hususlardan bir tanesi.

Bir diğeri, 9 Eylül 1999 tarihi esas alınıyor, tamam ancak bu tarih yine "yüzyılın depremi" dediğimiz, o dönemde büyük bir depremin hemen akabinde olmuş bir şeydi. Birçok insan deprem nedeniyle bu işlerle ilgilenemediği için, bir kısım süreçleri başlatamadığı için, aslında çalışıyor olmasına rağmen bir kısım resmî prosedürdeki eksiklikler nedeniyle onların bir mağduriyeti oldu, onları burada gidermek gerekiyordu; o yapılmadı.

Diğer bir yapılmayan husus, staj ve çıraklık başlangıcının uzun vadeli sigortalılık başlangıcı sayılması gerektiğini çok sık ifade ettik, o da burada düzeltilmedi. Diğer bir eksikliği de bu, bunu da önümüzdeki günlerde mutlak suretle -artık başka bir kanunda- düzeltmemiz gerekiyor.

SSK ve BAĞ-KUR adaletsizliği devam ediyor. Şimdi, BAĞ-KUR'lularda biliyorsunuz, daha uzun bir süre prim ödenmesi gerekiyor ama şöyle durumlarda bile... Mesela şöyle düşünelim; işte, 5000 günün üzerinden emekli olabilecek birisini düşünelim: Efendim, 3000 günü SSK'li ama son döneminde BAĞ-KUR'lu olmuş, 2000 günü de BAĞ-KUR'dan yatırmış; şimdi orada bunlar için primin 5000 gün değil, 9000 güne çıkmış olması ciddi bir adaletsizlik getiriyor, bu da düzeltilmesi gereken veya bu kanunun eksik olduğu yönlerden bir tanesi.

Son olarak da şunu söyleyebiliriz: Emekli aylığı hangi döneme göre bağlanacak, bu da belirsiz; bu, kanunun belirsizliği, eksikliği değil de belirsizliğidir yani 1999 öncesine göre mi, sonrasına göre mi? Halbuki kanunlarda “belirlilik” ilkesi vardır, buranın da mutlaka düzeltilmesi gerekiyor.

Şimdi, tabii, biz bu EYT konusunda çok ısrarlı olduğumuz için önceki yıl da yapmıştık, bu yıl da yine Plan ve Bütçe Komisyonunda EYT’liler için bir ödenek konulması gerektiğini düşündük çünkü bu bir mali yük oluşturacak; bu -EYT’lilerin suçudur, değildir, o ayrı bir konu, ondan bağımsız bir şekilde-bütçeye bir yük getireceğine göre buna ilişkin önerge vermiştik -tabii, iktidarın anlayışı bu- o gün o önerge reddedildi. Yani bizim önergemizi reddediyorsunuz, siz kendiniz niye koymadınız? Bir ödeneği filan da yok. Yani bunun biraz, böyle, seçime yönelik, yine paldır küldür olduğunu veya işte, bütçe disiplininin, planlama anlayışının olmadığını... Bırakın uzun vadeli bakışı, birkaç ay sonrasını dahi görmeden iş yapan bir iktidar anlayışının, daha doğrusu sonu gelmiş bir iktidar anlayışının tezahürü olmuştur bu durum; ödeneği konulmamıştır uyarılarımıza, ikazlarımıza, önerilerimize rağmen.

Şimdi, bir etki analizi var kanun teklifinde. Aslında ekinde de konulmadı bu, hiç olmazsa... Etki analizinin detaylarına birazdan gireceğim dolayısıyla bu konuyu biraz daha irdelemiş olacağız mali yönden de iktisadi yönden de. Bir defa, etki analizinin kanun teklifiyle gelmesi lazım mevzuata göre; kanun teklifiyle gelmiyor. Kanun Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülürken “etki analizi” diye şöyle birkaç sayfalık bir şey getiriliyor. Ha, buna da çok şükür, o tamam. Yani bunu getirmeyenler de vardı, bu anlamda, yine, biz Sayın Çalışma Bakanını aslında tebrik etmek istiyoruz.

Fakat şimdi, bu öyle bir şey ki değerli arkadaşlar, 5018 sayılı Kanun, bakın, bu Hükûmetin çıkardığı bir kanun, ilk acemilik döneminde -çünkü bir kural getiriyordu, bu Hükûmet kuralı sevmediğini sonra anladı, 5018’i şimdi çalıştırmıyor o ayrı bir şey ama- yanlış hatırlamıyorsam 2003 yılının Aralık ayında çıkmış bir kanun. Bunun 14’üncü maddesi diyor ki: “Kamu gelirlerini azaltıcı veya kamu giderlerini artırıcı bir kanun teklifi getirilirse bunlar için üç yıllık bir yük hesabı, mali yük hesabı yapılarak kanun teklifinin ekine konulur.” Bakın, normal mali yüklerde... “Bu, sosyal güvenliğe ilişkin olursa yirmi yıllık hesap yapılıp, aktüeryal hesap yapılıp getirilir.” deniliyor.

Şimdi, sosyal güvenliğe ilişkin bir kanun teklifini görüşüyoruz -kanun teklifinin ekine konulmamış, Komisyonunda verilmiş; bu da bir zafiyet- getirilen hesap ne kadar arkadaşlar? On aylık. Yani arkadaşlar utanmasalar, çekinmeseler üç aylık getirecekler. Herhâlde şu psikolojiyle hareket ediliyor: “Ya, bizim ömrümüz, işte, nihayetinde 18 haziranda bitiyor. Dolayısıyla o vakte kadar olan yükü biz hesap ederiz, ondan sonraki yükü gelecek olanlar hesap etsin.” Ama böyle bir anlayış olmaz, devlet yönetimi bu değildir. Yani madem bir şey getiriyorsunuz buraya, bunun yirmi yıl boyunca... Bu, piyasalara güven vermek açısından da önemli. Bakın, bir de -birazdan detaylarına gireceğim- hiç, burada söylendiği gibi büyük rakamlar filan değil. Yani rakamlar o kadar büyük değilse piyasaları korkutmanın da bir anlamı yok. Yani “Acaba bütçede ciddi bir disiplinsizlik mi başladı?” diye piyasaları tedirgin etmenin, dolayısıyla risk primini artırmanın da bir anlamı yok. Bizim önümüze, daha doğrusu hem Meclisin hem de kamuoyunun önüne, güzel hazırlanmış ve uzun dönemde... Ya, bunu biz yapıyoruz arkadaşlar, biz İYİ Parti Grubu olarak bunun on beş yıllık yük hesabını yaptık, birazdan buradan rakamları açıklayacağım. Bürokratlar burada, rakamlarımıza bir itirazları varsa çıkıp kendileri de buna -bürokrat çıkamaz ama AK PARTİ Grubundan arkadaşlar çıkıp- itirazlarını dile getirebilirler. Ya, böyle bir şey olabilir mi? Devlet yönetiyorsunuz, Bakanlık elinizde, her şey elinizde, on aylık yük geliyorsunuz ya, bu ayıp size yeter; on aylık arkadaşlar, on aylık yük hesabıyla geliniyor. Hesap da yanlış, sistematik hataları var yani metodoloji hataları var, onları da bir kenara bırakıyorum ya; on aylık yük hesabıyla getiriyorsunuz. Kanun diyor ki: “Yirmi yıllık hesapla gelmeniz lazım.” Yani biz bir muhalefet partisi olarak bunun on

beş yıllık yük hesabını yapabiliyorsanız siz niye yapamıyorsunuz, yapmadan mı getiriyorsunuz, yapıp da bir şeyi mi bizden gizliyorsunuz, bunların bilinmesi lazım, kamuoyunun bunu bilmesi gerekiyor.

Şimdi, ne deniliyor hesapta? “2,2 milyon insan hemen emekli olabilecek. Bunlar primini doldurmuş, yaş nedeniyle bekliyordu, olabilecek potansiyel var. Toplamda 4,8 milyon insan da kademeli olarak önümüzdeki dönemde faydalanacak.” deniliyor. Bunun SGK’ye maliyetinin 144,7 -yuvarlayarak söylüyorum- 145 milyar lira olduğu söyleniyor. 50 milyar lira da emekli olanların yerine yeni personel alınması durumunda onun getireceği personel gideri artı bütçe tarafından ödenecek -o, Emekli Sandığı’nın ödemesi değil- işte, kıdem tazminatı veya emekli ikramiyesi türü hesaplar.

Bir defa, arkadaşlar, ben buradan şunu soruyorum: AK PARTİ Grubu adına veya MHP Grubu adına arkadaşlar konuşurken bize cevap versinler, bu 50 milyar TL nedir? Yani niye personel gideri? Şimdi, zaten biz burada bir personel gideri ödemiyo muyuz? Yani bunlar emekli olunca bunun yükünü, zaten EYT olarak Sosyal Güvenliğin üzerine yükü de hesap edip oraya koyuyorsunuz. Zaten benim personelim çalışıyor ve buna ben maaş ödüyorum, bedava çalışmıyor ki bunlar; bunlar sanki hiç yokmuş gibi “Yeni personel alınacak.” deyip, şimdi tekrar gelip bunun üzerine bir de 50 milyar lira personel yükü hesap edilmesinin anlamı nedir; doğrusu, ben bunu anlayabilmiş değilim. Burada bir yanlışlık var, bir defa bunu yük hesabından çıkarmanız lazım, 145 milyar lira üzerinden konuşmak gerekiyor diye düşünüyorum. Eğer ben yanlış düşünüyorsa arkadaşlarımız düzeltirse memnun olurum.

Şimdi, bir diğer husus şu arkadaşlar: Tabii, bir yıllık yük verince... Hatta bu 145 bir yıllık da değil, on aylık yük. İşte, bunun bir yıllığı da neye gelir? Yaklaşık bir 30 milyar daha üzerine koyarsanız kabaca -145, 30 daha koy- “175 milyar olur.” demek istiyor anlaşılın; Sosyal Güvenlik tarafına gelecek yük. Şimdi, aslında baktığımızda, bu yük önümüzdeki dönemde giderek azalacak çünkü sayılara bakarsanız... Bir de sayı da verilmiyor arkadaşlar. Ya, Allah aşkına ya, sadece “2,2 milyon” diyorsunuz, toplamda 4,8 milyon.

Bakın, ben size bir anekdot anlatayım. Ben MHP Grup Başkan Vekiliyken eski Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan ve eski Çalışma Bakanı Jülide Hanım beni o zaman ziyaret etmişti; 2018 yılında da 4,8 milyonda bu. Ya, o günden bugüne... Her yıl 200-300 bin kişi sistemden çıkıyor, zaten vakti dolduğu için emekli oluyor; bu 4,8 milyon nasıl sihirli bir rakamdır da o günden bugüne hiç değişmedi, aradan geçmiş dört yıl, beş yıl? Bu hesapta bir şey var, 4,8 milyonunuzda. Yani bunları yüksek göstermenin bir anlamı yok, bu hiç kimseye bir şey kazandırmaz. Piyasaları da âciz etmenin veya piyasayı tedirgin etmenin de bir anlamı yok. Dolayısıyla buraya da bir bakmak gerekiyor, ya o gün verdiğiniz rakam, 2 eski bakanın bize verdiği rakam yanlış ya da bugün burada ortaya koyduğunuz rakam yanlış.

Şimdi, yük giderek azalacak. Niye azalacak? Mesela, bizim hesaplarımıza göre, bir yıl kala... Yani bir yıl daha yapmamış olsak zaten sistemden 113 bin kişi çıkıyor. Şu anda iki yıl kalanlar 235 bin kişi, üç yıl kalanlar 267 bin kişi diye bu sayılar böyle gidiyor, bizdeki rakam bu. “Bizdeki rakam” derken bunlar da yine devletin rakamı efendim ama bu rakam nasıl işlendiğine bağlı; tabii, rakamı işlemek de bir uzmanlık gerektirdiği için, o yüzden rakamlarımız farklılaşıyor olabilir. Şimdi, dolayısıyla, zaten bir yıl sonra sistemden kendiliğinden çıkacaklar vardı, onların yükü bir yıllık yani 2’nci yıl zaten onlar emekli olacaklardı, onların sisteme yükü zaten gelecekti, dolayısıyla bunu ilave bir yük olarak saymamamız lazım. Buradan baktığımız zaman bu yükün -sabit fiyatlarla konuşuyorum- 2023 veya 2022 fiyatlarıyla sürekli düşüyor olması lazım. Ha, bu yükü artıracak olan ne? İlavesi de şu olacak: İlave girenler yani şu anda prim ödeme gün sayısını doldurmamış ama önümüzdeki dönemde dolduracak olanlar da ilavesi olacak. Ama onların hem emekli aylık bağlama oranları az olacağı için hem sayısı da ilk yıllarda çok yığılma olmadığı için, bizim hesabımıza göre, oradan gelecek yük düşüşten daha az olacak. Dolayısıyla, totalde baktığımız zaman değerli arkadaşlar -sabit fiyatlarla söylüyorum, emekli maaşları aynı kaldığı

varsayımıyla sabit fiyatlarla konuşmak lazım- bu rakam, bu yük giderek azalacak bir yükür. Dolayısıyla burada piyasaları da bu anlamda çok tedirgin etmenin de bir gereğinin olmadığını düşünüyorum.

Burada ben kendi hesabımız için de yani çok cesaretili bir şekilde paylaşmak istiyorum, varsa bir itiraz gelsin. Tabii, tamamının emekli olacağını varsaymak doğru değil yani işte, siz yüzde 25 almışsınız, biz onu... Yüzde 25 bile memurlarda daha az olacaktır. Biz her şeye rağmen SSK'lilerde de yüzde 10 civarında emekli olmayacak bir kesimin, özellikle beyaz yakalılardan olmayacak bir kesimin olacağını düşünüyorum. O varsayımlarla yaptığımızda ilk yıl, yıllık yükün -on aylık değil- biz 126,3 milyar lira olacağını düşünüyorum arkadaşlar, bizim hesabımız bu. Toplam yük de -12'ye bölerek söyleyeyim- 548 milyar lira; 1 milyon 990 bin kişinin yani bugün itibarıyla prim ödeme gün sayısını doldurmuş, kanun çıktığında emekli olabilecek kişilerin toplam on beş yıllık yükü, bakın on beş yıllık yükü -hesap bu, on aylık yükü gelmeyeceksiniz buraya- sabit fiyatlarla 548 milyar TL. Şimdi, ilave sisteme gireceklerle -sisteme girecekler dediğim yani 9 Eylül öncesi yine işe başlamış ama bugün prim ödeme gün sayısını doldurmamış, diyelim ki bir sene sonra prim ödeme gün sayısını dolduracak ama yaş nedeniyle bir on yıl beklemesi gerekenler vardı, onlar da emekli olma hakkını bir yıl sonra alacağı için- birlikte baktığımızda, bizim hesabımıza göre değerli arkadaşlar, 883 milyar lira sistemin yani bugün EYT'li olanlar ve potansiyel EYT'lilerle birlikte bütün sistemin on beş yıllık yükü sabit fiyatlarla 883 milyar TL arkadaşlar. Şimdi, sizin hesaptan bakarsak, 200 milyar lirayı on aya koyarsanız -yaklaşık 195 milyar lira- ve bunun da sürekli artacağı gibi bir şeyle çıkarsanız sizin en az 3 trilyon lira filan gibi... Bir hesap koymuyorsunuz da insanların aklına öyle bir hesap gelir, bunun yanlış olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum. İnşallah, doğrusunu da bize verirsiniz diye değerlendiriyorum.

Vaktim çok az kaldı.

Şimdi, tabii, şu kuşku herkesin aklına gelebilir: Ben arkadaşlara ısrarla sordum -çünkü bunlar konuşuldu- bunun yürürlük maddesini geciktirme gibi bir şeyin var mı diye. Dolayısıyla yürürlük maddesinde bir geciktirme olmayacak yani EYT kanunu çıktığı andan itibaren yürürlüğe girecek, bizim de zaten istediğimiz şey bu.

Şimdi, kimi arkadaşların aklına şu gelmiş olabilir: Ya, şimdi bir deprem felaketi yaşıyoruz, bunun ciddi bir kaynak finansman ihtiyacı olacak, bir yandan da EYT'nin yükü gelecek, bu işin altından nasıl kalkılacak? Ha, bu işin altından AK PARTİ Hükümeti kalkamaz, onu söyleyeyim; bu işin altından güvenle kalkılır, bu işin altından ekonominin ehil ellerde olmasıyla kalkılır ama bu ikisi birbirinden farklı bir durum, onu da söylemek gerekir.

Değerli arkadaşlar, şimdi, burada, depremlerle ilgili hususta 3 aşamada kaynak ihtiyacımız olacak: Birinci aşamada makro aşamada ülkenin genel bir kaynak ihtiyacı var tasarruf-yatırım açığı anlamında çünkü sermaye stokumuz tahrip oldu ve o sermaye stokunu yerine getirecek. İkinci aşamada, bütçenin bir kaynak ihtiyacı olacak. Üçüncü aşamada, işte, bireylerin bir kaynak ihtiyacı olacak; bu, deprem kısmı. Bu taraftaki kaynak ihtiyacında ise burada bir sermaye stoku tahribatı yok yani bir şeyimiz yıkılmış değil; aslında bir tür transfer bu yani bütçeden veya sosyal güvenlik sisteminden vatandaşlara bir transfer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayım lütfen.

ERHAN USTA (Devamla) – Tabii, toplam talebi artırması yönüyle bunun da tüketim üzerinde falan etkisi olacaktır, o ayrı bir şey ama burada bir sermaye stoku inşası falan olmadığı için diğerindeki gibi o anlamda -bütçe açığı açısından demiyorum- ekonominin genel kaynak ihtiyacı açısından benzer bir durum yoktur, ikisini birbirine karıştırmamak lazım. Deprem meselesi daha kritik bir konudur;

sermaye stokunuz gitmiş, konutlarınız gitmiş, havalimanınızda bir şey olmuş, diyelim ki okullarınız yıkılmış, yollarınız bozulmuş, yeni bir sermaye stoku inşa edeceksiniz, bunun için ciddi bir dış kaynak ihtiyacı var. Ama burası için öyle değil, burası yurt içerisindeki kaynağın dönüşümünde bir değişim ihtiyacıdır, ikisini birbirine karıştırmamak gerekir diye düşünüyorum.

Dolayısıyla, bu kanun teklifini destekliyoruz ve bütün eksikliklerine rağmen -eksiklikleri için mücadele edeceğiz ama- bir an evvel çıkması için de mücadele edeceğiz ve konuşmalarımızı bu anlamda da bir miktar kısa keseceğimizi ifade ediyorum.

Şimdiden EYT'lilere bu kanunun hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, sizleri de saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun Sayın Kalaycı.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 405 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle, sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

11 ilimizde büyük bir yıkıma ve can kayıplarına neden olan ve ardı arkası kesilmeyen deprem felaketi milletimizin tamamını çok olumsuz etkilemiş, vicdanları kanatmış, yürekleri yakmıştır. Üzüntümüzün ve acımızın tanımı ve tarifi yoktur. Depremde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, tedavi altında bulunan vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

“Dünyanın en büyük iç depremi” olarak tanımlanan felaketin yıkım etkisi 14 milyon vatandaşımızın yaşadığı, 100 bin kilometrekarelik alanda bulunan 11 ilimizde birden meydana geldiği için, doğal olarak, birçok zorlukla karşı karşıya kalınmıştır. Devletimizin tüm imkânları seferber edilmiştir. Milletimiz, asil bir dayanışma ve yardımlaşma örneği göstererek 85 milyon birden varını yoğunu bölgeye sevk etmiş ve depremedelere kucakını açmıştır. Koca yürekli, yüce gönüllü, kadirşinas Türk milleti tek yürek, tek ses olmuş, devletiyle bir ve bütün hâline gelmiştir. Resmî ve sivil tüm arama kurtarma ekiplerimiz, madencilerimiz, itfaiyecilerimiz, iş makinesi operatörlerimiz, askerlerimiz, polislerimiz, bekçilerimiz, sağlık çalışanlarımız, gönüllülerimiz ve dünyanın dört bir yanından gelen ekipler muazzam bir çalışma yapmış ve hâlen de yapmaktadır. Dondurucu soğuğa, ayaza, uykusuzluğa ve daha pek çok zorluğa rağmen kendi canlarını ortaya koyarak çalışan ve binlerce vatandaşımızı enkaz altından kurtaran tüm ekiplerden Allah razı olsun. Türk milleti zor günümüzde yardıma koşan dost ülkeleri de hiç unutmayacaktır. Türk milleti tarihi boyunca nice badireleri aşmış, pek çok belayı yenmiş, sayısız zorlu etapları geçmesini bilmiştir. Türk milleti bu badireyi de atlatacaktır. Yeter ki felaketlere umut bağlayanlara karşı uyanık olalım, yeter ki devletimizi güçsüz gösterenlere azami dikkat edelim. Gerçekleri çarpıtan, karanlıktan medet uman, yalan ve yanlış bilgileri servis eden bir güruhun varlığı bize göre utanç vesikasıdır.

Depremin yaraları hızla sarılmaya çalışılmaktadır. Depremzede vatandaşlarımıza gerekli aynı ve nakdî yardımlar sağlanmaktadır. Geçici barınma kapsamında, sosyal donatılarıyla birlikte çadır kentler, konteyner kentler kurulmakta, prefabrik ve tuğla evler yapılmaktadır. Kalıcı konutların inşasına da başlanmış olup bir yıl içinde tamamlanacağı açıklanmıştır. Milletimiz çok iyi biliyor ki Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan söylediye mutlaka yapar, nitekim yapılmaktadır. Elbette yaparsa Cumhuriyet yapar. 11 ilimiz yeniden ayağa kaldırılacaktır. Allah'ın izni ve inayetiyle bu zor günleri aşacağız. İman ediyoruz ki güçlülükle beraber bir kolaylık vardır. Türkiye büyük ve güçlü bir ülkedir. Türkiye Cumhuriyeti devleti her zorluğun üstesinden gelecektir. Nitekim,

bugüne kadar yaşanan deprem, orman yangını, heyelan ve sel felaketlerine karşı daha ilk andan itibaren vatandaşımızın yardımına koşulmuş, özverili çalışmalarda bulunulmuş, deprem ve afet yaraları hızla sarılmıştır.

Covid-19 salgınıyla mücadelede de aralarında ABD ve Avrupa ülkeleri olmak üzere güçlü ekonomilere sahip ülkeler zor durumda kalırken Türkiye salgının başından itibaren gösterdiği başarılı kriz yönetimiyle her alanda etkili önlemler almış, tanı ve tedavi hizmetleriyle dünyayı kendisine hayran bırakmış ve zor durumda kalan 150’den fazla ülkeye ve uluslararası kuruluşlara da malzeme yardımı yapmıştır.

Vatan ve vicdan hassasiyetini kaybetmemiş her Türk vatandaşı, devletimizin afetlere ve felaketlere karşı mücadelede ve yaraların sarılmasında sağladığı başarılı yönetim gerçeğini bihakkın teslim edecek ve onaylayacaktır, nitekim onaylamaktadır. Allah devletimize zeval vermesin, Allah her türlü afet ve musibetten milletimizi esirgeyip korusun, gufranını üzerimizden eksik etmesin.

Değerli milletvekilleri, emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımızın büyük bir umutla bekledikleri kanun teklifini görüşüyoruz. Son yıllarda çalışma hayatıyla ilgili en fazla gündeme gelen ve tartışılan konuların başında EYT’lilerin yani emeklilikte yaşa takılanların mağduriyeti gelmektedir. 8 Eylül 1999 günü ve öncesinde sigortalı olan ve diğer şartları sağlayıp emeklilik yaşını bekleyen vatandaşlarımız, işe girdikleri tarihte yaş şartının olmadığından hareketle emeklilik haklarının verilmesini talep etmişlerdir. Emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımız doğrudan ve kurdukları dernek ve platformlarla büyük bir mücadele vermişlerdir; siyasi partilere, bakanlara, milletvekillerine, bürokratlara, yüz yüze görüşmelerle, basın ve sosyal medya aracılığıyla, yaşadıkları sorunu anlatmışlar, çözüm talebini iletmışlerdir. EYT dernek ve platformlarını, bıkmadan, yorulmadan yıllarca verdikleri mücadeleden ve emeklerinin karşılığını alacak olmalarından dolayı kutluyor, alacakları aylıkların hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Emeklilikte yaşa takılanların mağduriyetinin giderilmesi konusuna ilk defa, 12 Haziran 2011 tarihli Milletvekili Seçimleri’yle ilgili Milliyetçi Hareket Partisinin Seçim Beyannamesi’nde yer verilmiş, bu vaat 7 Haziran 2015, 1 Kasım 2015 ve 24 Haziran 2018 Seçim Beyannamelerimizde de yer almıştır. Dolayısıyla, Milliyetçi Hareket Partisinin verdiği bir sözü daha yerine gelmektedir.

Bilindiği gibi, geçen yıl Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Hükümetin gündeminde olan EYT dosyası üzerinde çalıştıklarını söylemiş ve Cumhurbaşkanımız 28 Aralık 2022 tarihinde bu düzenlemenin müjdesini vererek emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımıza büyük bir sevinç yaşatmıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız ile Hazine ve Maliye Bakanlığımız emeklilikte yaşa takılanlar konusunda aylarca çalışmış, her bakımdan etki analizini ve hesabını yapmıştır. Emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi için sırayı kanuni düzenleme etabı almıştır. Cumhuriyet milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifi 2 Şubat 2023 Perşembe günü Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek kabul edilmiştir, inşallah bugün de Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilip yasalaşacak ve emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımızın mağduriyetleri köklü çözümlerle buluşturulacaktır.

Kanun teklifinin 1’inci maddesinde sigortalılık başlangıcı 8 Eylül 1999 ve öncesi olan sigortalıların emekli aylığına hak kazanma koşullarından yaş şartının kaldırılması düzenlenmektedir. Teklif, özü itibarıyla sadece emeklilikte yaş şartına takılmayı kaldırmaktadır. Adı üzerinde, emeklilikte yaşa takılanların bu sorunu çözüme kavuşturulmaktadır.

Emekli aylığına hak kazanma koşullarından prim gün sayısını ve sigortalılık süresini bu yıl dolduran yaklaşık 2 milyon 250 bin vatandaşımız talep etmeleri hâlinde yaşa takılmadan emekli olabileceklerdir. İlgili mevzuat hükümlerine göre varsa askerlik, doğum ve yurt dışı borçlanmalarla sigortalılık başlangıcı

tarihi 8 Eylül ve öncesi olacak şekilde geriye götürülenler de bu düzenlemeden yararlanacak, yaş şartına takılmaksızın emeklilik hakkına sahip olacaktır. Teklifin yasalaşıp bu hafta Resmî Gazete’de yayımlanması hâlinde yayım tarihinden itibaren emeklilik başvurusunda bulunanlara emekli aylığı bağlanacaktır. Sosyal Güvenlik Kurumumuz tüm hazırlıklarını yapmış olup gerekli teknolojik altyapıya da sahiptir ve emeklilik taleplerini hızla yerine getirecektir. Emekli aylıkları başvuru tarihinden itibaren hesaplanıp bağlandığı tarihe kadar olan farkla birlikte hesaplara yatırılacaktır. Aylık bağlananlar Ramazan Bayramı’yla ilgili nisan ayında ödenecek bayram ikramiyesini de alacaklardır. Emeklilik başvurularının dijital ortamda yapılması gerekli işlemlerin hızla tamamlanıp emekli aylıklarının bağlanmasında ve Sosyal Güvenlik Kurumunun iş yükünün hafifletilmesinde büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle vatandaşlarımızın emeklilik başvurularını e-devlet üzerinden yapmaları emekli aylıklarının kısa sürede alabilmelerini de sağlayacaktır. Bu düzenlemenin sadece 2023 yılında SGK’ye getireceği maliyetin 144,7 milyar lira olacağı; 49,7 milyar liralık kamu personeli yüküyle birlikte merkezî yönetim bütçesine maliyetinin toplam 194,4 milyar lira olacağı tahmin edilmektedir. Devletimiz gerçekten büyük bir fedakârlıkta bulunmaktadır. Bu kapsamda yaşlılık ve emekli aylığı bağlananların işten ayrılış tarihini takip eden on gün içerisinde en son çalışılan özel sektör iş yerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlamaları hâlinde, sosyal güvenlik destek primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmına isabet eden tutarın hazinece karşılanması öngörülmektedir. Hazinece karşılanacak indirim tutarı bugün için en az 500 liradır.

Teklifin 2’nci maddesinde de taşeron personeliyken kadroya alınmış olanlara yönelik zorunlu emeklilik uygulaması kaldırılmaktadır. Bilindiği üzere kamuda taşeron personeli olarak anılan ve hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4 Aralık 2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan aranan şartları taşıyanlar sürekli işçi kadrolarına geçirilmiştir. Ancak bunların istihdam süreleri hiçbir şekilde emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçememekte, zorunlu olarak emekliliğe sevk edilmektedir. Teklifte bu durumda olanların iş sözleşmelerinin zorunlu olarak feshini öngören hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır. Dolayısıyla, taşerondan kadroya geçen söz konusu çalışanlar EYT düzenlemesiyle emekliliğe hak kazansalar bile çalışmaya devam edebileceklerdir.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı, emeğin, emekçinin ve emeklinin hep yanında olmuş ve olmaya devam edecektir. Ocak ayında 8.507 liraya yükseltilen net asgari ücret geçen yılbaşına göre yüzde 100, önceki yıla göre ise yüzde 200 oranında artırılmıştır. 2022 yılında kamu çalışanları ve emeklilerin aylıklarında yapılan artış yüzde 85,5; SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıklarındaki artış ise yüzde 78,6 olmuştur. Ocak ayında tüm emeklilerin ve kamu çalışanlarının aylıkları yüzde 30 oranında artırılmış, yaklaşık yüzde 15 oranında refah payı verilmiştir. En düşük emekli aylığı da 2022 yılında yüzde 133,3 oranında, 2023 Ocak ayından itibaren de yüzde 57,1 oranında artırılarak 5.500 liraya çıkarılmıştır. Asgari ücretle çalışanların asgari ücret kadar gelirleri vergi dışı bırakılarak tarihi bir reform gerçekleştirilmiştir. Bu yıl ücretlerin 120.096 liralık geliri vergiden istisna edilmiştir. Ayrıca, ücretlilere yönelik gelir vergisi tarife dilimleri bu yıl yaklaşık yüzde 120 oranında yükseltilerek çalışanların ücret ve aylıklarında önemli tutarda artış sağlanmıştır. Sözleşmelerle ilgili yapılan düzenlemeyle 458 bin 615 personelin kadroya alınması çok önemli ve sevindirici bir gelişme olmuştur.

Kamu çalışanları için bir başka sevindirici gelişme, 2022 yılında yapılan ek gösterge düzenlemesi olmuştur. Ek gösterge artışı özellikle emekli ikramiyeleri ve emekli maaşlarında ciddi kazanımlar getirmiştir. Ek gösterge artışıyla bu yıl kamu emeklilerinin aylığı 260 lirayla 2.561 lira düzeyinde artmıştır.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle de 8 Eylül 1999 günü ve öncesinde sigorta girişi olan yaklaşık 5 milyon vatandaşımız yaş şartı aranmaksızın kademeli olarak emeklilik hakkına kavuşmaktadır. Önümüzdeki süreçte de emeklilerin ve çalışanların beklentilerinin karşılanması, aylık ve gelirlerinin artırılması konusunda kararların alınmaya devam edileceğine yürekten inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün açıklanan verilere göre, Türkiye ekonomisi 2022 yılının dördüncü çeyreğinde yüzde 3,5; 2022 yılının tamamında yüzde 5,6 büyüme kaydetmiştir. Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla 10.655 dolara yükselmiştir. Dünya ekonomisi 2022 yılında Covid-19 salgının devam eden etkileri ve Rusya-Ukrayna savaşının tetiklediği enerji ve gıda krizi gibi bir dizi şokla karşı karşıya kalmış, ekonomik faaliyetler yavaşlamıştır. Makroekonomik veriler dikkate alındığında küresel ölçekteki gelişmeler ve mukayeseli değerlendirmeler Türkiye ekonomisinin giderek güçlendiğini ve değişen şartlara büyük bir hızla uyum sağlayabildiğini ortaya koymaktadır. Türkiye, zorlu küresel koşullara rağmen büyüyen, gelişen ve güçlenen bir ülkedir. Türkiye ekonomi modeliyle büyümede, üretimde, makine-teçhizat yatırımlarında, istihdamda, ihracatta ve turizmde tarihî rekorlar kırmıştır. İstihdam 2022 Aralık ayı itibarıyla bir yılda 1 milyon 585 bin kişi artarak tarihî en yüksek seviye olan 31 milyon 573 bin kişiye ulaşmıştır. Ekim ayı itibarıyla yüzde 85,51'e kadar yükselen yıllık enflasyon, aralık ayında yüzde 64,27'ye, ocak ayında yüzde 57,68'e inmiştir; inşallah daha da inecektir.

Türkiye kamu borçluluğu, reel sektör borçluluğu ve hane halkı borçluluğunda en az borçlu ülkeler arasındadır. Türkiye'nin AB Tanımlı Genel Yönetim Borçluluk Oranı 2022 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 39,3 iken AB üyesi ülkelerde ortalama yüzde 86'dır. Bankacılık sektörünün takipteki alacaklar oranı 2020 yılında yüzde 5, 2021 yılında yüzde 4 düzeyindeyken 2022 yılında yüzde 2,1'e kadar inmiştir. Aynı şekilde, protestolu senetler ve karşılıksız çeklerde pandemi öncesine göre ciddi azalma bulunmaktadır. İcra dosyalarında da pandemi öncesine göre azalma söz konusudur.

Türkiye insani gelişmişlik yönünden Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Endeksi'nde en yüksek kategori olan çok yüksek insani gelişme kategorisinde yer almaktadır. Türkiye, Dünya Bankası'na da üst-orta gelirli ülkeler arasında gösterilmektedir. Dünya Bankası raporuna göre küresel nüfusun yaklaşık yüzde 47'si günlük 6,85 dolar yoksulluk sınırının altında yaşamaktayken Türkiye'de bu oranın yüzde 11,3 olduğu ifade edilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk beş yıllık dönemi cumhuriyet tarihimizin tüm hükümet sürelerinden daha uzun süren bir yönetim dönemi olmuştur. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle istikrara kavuşmuştur. Bu dönemde birçok alanda tarihî adımlar atılmış, başarılar elde edilmiştir. Türkiye bir yandan pandemi ve savaş kaynaklı ekonomik sorunlarla bir yandan terörle başarılı bir mücadele verirken diğer yandan da maruz kaldığı bölgesel ve küresel dayatmaları, ekonomik ve siyasi baskıları boşa çıkarmıştır. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin istikrarlı ve güçlü yönetim yapısıyla; yatırım, üretim, istihdam ve ihracat odaklı büyüme politikası ve millî teknoloji hamlesiyle; çok yönlü insani, dengeli ve etkin dış politika anlayışla millî birlik ve dayanışma ruhu içinde "lider ülke Türkiye"ye doğru kutlu yürüyüşünü kararlılıkla sürdürecektir. Toplumsal mühendislik hesaplarıyla Türkiye'yi kargaşa ve kaos iklimine sokmaya, ülkemizin rotasını değiştirmeye de kimsenin gücü yetmeyecektir. Yalanlarla, dezenformasyonla, algı operasyonlarıyla bu milletin önünü kesemezler, kutlu yürüyüşünü durduramazlar. Türk milleti algı oyunlarına gelmez, müfterilere inanmaz, adaletinden asla sapma göstermez.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak "kabul" oyu vereceğimiz bu kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurun Sayın Paylan.

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, depremde vefat eden yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, cumhuriyet tarihi boyunca herhâlde bu kürsüden yüzlerce milletvekili buraya gelip yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet ve yakınlarına başsağlığı dilemiştir, öyle değil mi? Ama ne oldu arkadaşlar? Her seferinde bizim görevimiz yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet dilemek mi, başsağlığı dilemek mi yoksa “Bizim görevimiz nedir?” diye bir kere titreyip düşünmemiz gerekmez mi arkadaşlar, bir kere titreyip düşünmemiz gerekmez mi? Her seferinde gel buraya, Allah'tan rahmet dile, iki yıl sonra yine yurttaşlarımız enkaz altında kalsın, sel felaketlerinde ölsün, deprem felaketlerinde ölsün.

“Asrın felaketi” diyorsunuz, değil, asrın cinayeti bu, cinayeti. Felaket nedir, beklenmeyen şeydir öyle değil mi? Beklenmeyen bir konu olur, buna felaket diyebilirsiniz ama bilim insanları “Deprem geliyor.” diyor, Mersin’de “Deprem geliyor.” diye bar bar bağırdı. Meclis raporları “Deprem geliyor.” dedi, hatta AFAD’ın raporunda bile “Çok yakında Maraş merkezli bir deprem olacak.” deniliyor.

Değerli arkadaşlar, buradan siz nasıl bir felaket çıkarıyorsunuz, buna nasıl “Kader planı” diyorsunuz? Ya, bu kader planı bir tek Türkiye’de mi işliyor? Neden demokratik ülkelerde bu kader planı işlemiyor da bilimi, aklı esas alan ülkelerde bu kader planı işlemiyor da bir tek Türkiye’de bu kader planı işliyor ve iki yılda, üç yılda, beş yılda bir yurttaşlarımız enkaz altında kalıyor? 1999 depreminde ben deprem bölgesinde sabah oradayım, arama kurtarma faaliyetlerine katıldım, binlerce yurttaşımızın cenazelerini gördüm. O zaman ne dedik? “Bir daha asla! Bu depremden ders çıkaracağız, şehirlerimizi depreme karşı güvenli hâle getireceğiz.” dedik. Dönemin milletvekilleri burada Allah'tan rahmet dilediler, sonra araştırma komisyonu kurdular; tuğla kalınlığında araştırma komisyonu raporu var. O araştırma komisyonu raporundakilerin yüzde 50’si yapılsaydı bugün yurttaşlarımızın büyük çoğunluğu hayattaydı değerli arkadaşlar.

Bakın, size söyleyeyim: Bu anlamda, bizlerin görevi Allah'tan rahmet dilemek değil, derhâl gereğini yapmak. Bu gereği de nedir biliyor musunuz? Ben depremin ilk gününden beri sahadayım arkadaşlar ve tecrübeyle insanlara dokunmaya çalıştım, enkaz altındakileri kurtarmaya çalıştım, ilk yardım faaliyetlerinde onların yaralarını sarmaya çalıştım ama oralarda en çok hissettiğim duygu neydi biliyor musunuz? Utanma duygusuydu, utanma! Ben bir muhalefet milletvekiliyim, her yerde başım aşağı düştü, utandım yurttaşlarımızdan. Peki, siz utanıyor musunuz arkadaşlar? Bakın, size söyleyeyim, utanma duygunuz yoksa hiçbir şeyiniz yoktur; böyle bir noktada önce utanmanız gerekir ve yurttaşlarımızdan özür dilemeniz gerekir, özür! Ama siz ne yapıyorsunuz? Yurttaşlarımızı azarlıyorsunuz, tehdit ediyorsunuz, dayanışma faaliyetlerini durdurmaya çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, titreyip bir kendinize gelmenizi istiyorum. Bakın, bu dünyanın hesabından korkmuyorsanız öbür dünyanın hesabından korkun. Vebali büyük bunun ama biz öbür dünyaya bırakmayacağız, bu dünyada bunun hesabını göreceğiz. Neden? Çünkü cezasız kalan suçlar tekrarlanır. Osmanlı Meclis-i Mebusanında bile depremlerle ilgili aynı görüşmeler yapılmış, biliyor musunuz güvence altına almak için. Bu ülkede de yapıldı, Türkiye Cumhuriyeti devletinde, Meclisinde de bunlar yapıldı ama gerekleri yerine getirilmedi arkadaşlar.

Bir yurttaş kamu yönetiminden ne bekler? Can güvenliğini güvence altına almasını bekler, değil mi? Deprem güvenli şehirlerde, deprem güvenli evlerde yaşatmasını bekler, değil mi? Ya, yirmi dört yıl geçti 1999 depreminden. Ne yaptınız arkadaşlar? Ne yaptınız? Ne yaptığınızı söyleyeyim: Rant çarkını daha hızlı döndürdünüz. Gözünüz paradan başka bir şey görmüyor. İnsan yaşamını esas almıyorsunuz, parayı esas alıyorsunuz, rantı esas alıyorsunuz. Batsın o rant düzeniniz! Batsın o rant düzeniniz! O rant

düzeninizin, rant çarkının altında çocuklarımız, bebekler, kadınlar, gençler kaldı, yaşamlar kaldı, hayalet şehirler kaldı. İnsanlarımızı kaybettik, şehirlerimizi kaybettik, hikâyemizi kaybettik, insanlığımızı kaybettik. Şimdi bu insanlığımızı geri kazanmak için ne yapacağız değerli arkadaşlar? Ne yapacağız?

Bakın, imar affını getirdiniz buraya, değil mi? O Mehmet Özhasseki'nin yatacak yeri yok, Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki'nin. Getirdi buraya imar affını. Neymiş? “Biz imarı affedeceğiz, gelen kaynakla da şehirlerimizi depreme karşı güvenli hâle getireceğiz.” Değil mi? Nerede o Mehmet Özhasseki? Sokağa çıkabiliyor mu, insan içine çıkabiliyor mu? Çıkamaz. Çünkü dedik ki: “Bu katil bir düzenlemedir arkadaşlar, yapmayın etmeyin, tabut evlere yurttaşlarımızı mahkûm etmeyin.” AKP buna destek verdi değerli arkadaşlar. Maalesef HDP dışında diğer siyasi partiler de buna “evet” dediler ve seçim öncesi oyu düşündüler çünkü. Biz “hayır” dedik. Niçin? Çünkü biz yaşamı esas alıyoruz.

Öfkeli yurttaşlarımız “Hükûmet istifa!” diyor değil mi? Siz bu sesleri kısmaya çalışıyorsunuz. Ya, demokratik bir ülkede böyle 50 bin kişi ölmüşken “Hükûmet istifa!” demekten daha meşru ne vardır be? Demokratik bir ülkede değil 50 bin 50 kişi ölse o ülkede ne hükûmet kalır ne bakan kalır ne AFAD Başkanı kalır; hepsi istifa eder ve görevden alınır, hatta Japonya’da harakiri yapıyorlar be! Biz sizden harakiri yapmanızı da beklemiyoruz, istifa edin diyoruz; bu işi bilen, ehil insanlar görev başına gelsin, yaraları sarsın diyoruz.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum çıkmış “Binalar yapacağız, İstanbul’a binalar yapacağız.” diyor. Yıllardır bakanlık bütçesinde önerge veriyoruz “Sayın Bakan, bütçenizde kaynak yok şehirleri depreme karşı güvenli hâle getirmek için, beş kuruş kaynak yok; her yıl 50 milyar, 100 milyar kaynak koyalım.” diyoruz. “Bu kaynakla da şehirlerimizi depreme karşı güvenli hâle getirelim.” dedik. Ne yaptı Bakan? Reddedti. AKP ve MHP bu önergelerimizi reddetti. Bugüne kadar 2 trilyon liralık önerge vermişiz; bugünkü değerle o 2 trilyon lira olsaydı yüz binlerce yurttaşımızı kurtarabilirdik, 50 bin yurttaşımız ölmezdi, şehirlerimiz depreme karşı güvenli hâle gelirdi ama bu önergelerimizi reddettiniz değerli arkadaşlar. Hâlâ utanmıyor Murat Kurum boyum boyum gezmeye, istifa etmiyor; büyük bir vebaldir bu.

Değerli arkadaşlar, bakın, depremden sonra hadi şehirleri hazırlamadınız... Bir hekimden siz ne beklersiniz? Koruyucu hekimlik beklersiniz değil mi? Bir insan kanser olduktan sonra hekim yakalamış, neye yarar? Bir insan kalp krizi geçirdikten sonra hekim onu yakalamış, neye yarar? Önce yakalamasını beklersiniz, kalbinize anjiyo yapmasını beklersiniz. İşte, biz bunu yapamadık. Bunu yapamadığımız gibi afet planını da devreye sokamadık. Niye? Çünkü afet planı yoktu bu iktidarın be, yoktu, bir afet planı yoktu, ne yapacağımı bilmiyordu. Kırk sekiz saat, yetmiş iki saat insanlar enkaz altında inim inim inlediler.

Arkadaşlar, ben, deprem kurtarma konusunda uzmanım. İlk on iki saat içinde enkaz altındakilerin yüzde 90’ı ölür, geri kalanlar mucizedir. 1 kişi, 3 kişi mucizeyle kurtarıldı, on binler öldü. Afet planı olsaydı yurttaşlarımız kurtarılabilirdi ama afet planınız yoktu. Çadırların nereye gideceği belli değildi, hatta çadırlar da yoktu çünkü çalmışsınız, yemişsiniz, çadır paralarını yemişsiniz. Yetmedi, Sayın Cumhurbaşkanı “Ülkeyi bir şirket gibi yönetmek istiyorum.” dedi, değil mi? Öyle demedi mi tek adam rejimine geçerken? “Şirket gibi yöneteceğim.” dedi. Ama “Devlette şirket gibi yönetmek olmaz. Şirketlerde kâr esastır; devlette kamu yararı, yurttaş yararı esastır.” dedik, dinlemedi. Kızılay Başkanı bundan ne anlamış? Şirket gibi yönetecek ya, kâr esas. 5 bin liraya çadırı mal ettim, üç gün bekletirsem 25 bin liraya kadar çıkar diye düşünmüş o alçak. Açıkça söylüyorum: Bu, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin gördüğü en büyük alçaklıklardan biridir. Üç gün o çadırları bekletmek alçaklıktır. Adıyaman’da eksi 15 derecede titredi yurttaşlarımız ya. Nerede Adıyaman milletvekilleri? Eksi 15 derecede titredi yurttaşlarımız Hatay’da, Maraş’ta, Adıyaman’da. Ve o alçak üç gün o çadırları bekletiyor, 5 binlik

çadırı 25 bin liraya satarım diye. Bu, alçaklığın şahikasıdır arkadaşlar. Ve hâlâ utanmadan o kişi görevde duruyor ve hâlâ Cumhurbaşkanı o kişiyi görevden almıyor. Böyle bir şeyi siz nasıl kabul ediyorsunuz, nasıl vicdanlarınıza sığdırıyorsunuz değerli arkadaşlar? Ve bunu da unutmayın, bunun mutlaka hesabı sorulacaktır. Niçin hesabını soracağız? Bir daha olmasın diye.

Arkadaşlar “Yaraları sarmalıyız.” diyoruz, değil mi? Nasıl saracağız bu yaraları, nasıl saracağız? Yurttaşlarımızı enkaz altından kurtaramadık, çadırlarını kuramadık. Şimdi ne yapmamız lazım arkadaşlar? Bakın, ne oldu? Ben Malatyalıyım ya. Malatya’da arkadaşlarımız yeniden enkaz altında kaldı dün. Niye? Eşyalarını kurtarmak için. Hatay’da enkaz altında kaldı. Şunu diyemiyor musunuz be vicdansızlar, “Eşyanız, malınız, mülkünüz bizim güvencemizde. O ağır hasarlı evlere girmeyin.” diyemiyor musunuz be? Bunu niçin diyemiyoruz arkadaşlar? Yurttaşlar enkaz altından bir buzdolabı, bir çamaşır makinesi kurtarmak için ağır hasarlı binalara giriyorlar. Utanmıyor musunuz be? Ben utanıyorum. Niye sokuyorsunuz o yurttaşlarımızı o evlere? Bırakın, girmesinler “O eşyanız bizim güvencemizde, biz size sağlayacağız.” deyin. Niye diyemiyorsunuz arkadaşlar?

Bakın, artçı depremler oluyor. Sayın Cumhurbaşkanının yöntemi ne? Bütün müteahhitleri toplamış “Sen 5 bin ev yapacaksın, sen 20 bin ev yapacaksın.” diyor. Niye? Güç gösterisi yapacak, seçim öncesi güç gösterisi yapacak. Bakın, ben inşaattan da anlıyorum; artçı deprem olurken inşaat yapılmaz. Niye? Beton sallanır ve o betonun özelliği gider. Artçı depremler 3’üncü aydan sonra hafifler yani temellerin ancak 3’üncü aydan sonra atılma olasılığı doğar. Jeolojik araştırmalar yapmalıyız; bir daha yurttaşlarımız deprem altında kalmamasın diye jeolojik araştırmalar yapıp artçı depremlerden sonra binaları başlatmamız lazım. Ama gün var mı? Yok. “Mayısta seçim yapacağım, martta temel atmam lazım.” Niye? “Güç gösterisi yapacağım.” Yapmayın arkadaşlar, bu rant çarkı yurttaşlarımızı öldürdü.

Şimdi yapmamız gereken, bir üst kurul kurmak yani TMMOB gibi, mimar ve mühendisler odası, şehir plancıları odası gibi sivil toplum kuruluşlarını, meslek örgütlerini bir araya getirmeliyiz ve şehir nereye yapılır, nasıl yapılır, kültürüyle, tarihiyle nasıl barışık hâle gelir birlikte planlamamız lazım, yerel yönetimlerle birlikte planlamamız lazım ama merkezden Sayın Cumhurbaşkanı ferman yazıyor. Bunları kabul etmeyin değerli arkadaşlar.

Başka, OHAL ilan etti, değil mi? Meclisi kapattı üç hafta, ekonomik ve sosyal tedbirler için OHAL ilan etti, değil mi? Ne tedbir aldı biliyor musunuz Sayın Cumhurbaşkanı arkadaşlar? Depremde işsiz kalan yurttaşlarımıza aylık 3.972 TL vermeyi reva gördü. Bu vicdansızlığa Meclis sessiz mi kalacak arkadaşlar? Aylık 3.972 lira. Ne oldu? O yurttaş Mersin’e göç etti. Git Mersin’e -Rıdvan Turan söylesin- 10 bin liranın altında ev var mı? Yok. Evine eşya koyacak, ne yapıyor? Yıkık binasına gitmeye çalışıyor. O yurttaşlarımıza 3.972 lirayı reva görüyor Cumhurbaşkanı. Meclis ne yapacak arkadaşlar, Meclis? İşte, depremde yaraları saracak yasaları çıkarmak zorundayız. Değerli arkadaşlar, çünkü bunlar bizlerin sorumluluğu, bunlar bizim yurttaşlarımız.

Bakın, size söyleyeyim, bütün kamu kaynaklarını seferber etmeliyiz ama bu noktada tercihler değişmeli. O lüks Mercedeslerinizden vazgeçeceksiniz, saraylarınızdan vazgeçeceksiniz, kamu kaynaklarını yandaşlarınıza aktarmaktan vazgeçeceksiniz, kamu kaynaklarını savaş politikalarına, aşırı güvenlikçi politikalara aktarmaktan vazgeçeceksiniz. Böyle en az 1 trilyon liralık tasarruf elde ederiz. Bu 1 trilyon lirayla depremzedenin yarasını sarabiliriz ama yetmez, 1 trilyon daha lazım; ülkemizi deprem güvenli bir ülke yapmak için 1 trilyon daha lazım kısa vadede. İstanbul’u, Bingöl’ü, Hakkâri’yi yeni depreme hazırlamalıyız, bunun için de bir deprem bütçesi yapmalıyız. Bak, Meclis üç hafta kapalı kaldı, belki üç hafta sonra kapanacak. Hepinize önerim, bir deprem bütçesi yapalım arkadaşlar; bütçeden israfı giden kaynakları keselim ve yurttaşlarımızın yarasını saralım, şehirlerimizi depreme güvenli şehirler hâline getirelim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı kira desteği olarak 3 bin lira verecekmış; Allah Allah ya, 3 bin liraya kulübe var mı memlekette ya, kulübe var mı, kulübe, kulübe? Buna bu Meclis sessiz mi kalacak? Saraydaki halktan kopmuş, halkın hâlini bilmiyor, peki, milletin vekilleri de mi halkın hâlini anlamıyor arkadaşlar? Bakın, enkaz altında kalan yurttaşın güvenidir, bunu unutmayın. Enkaz altında kalan güvendir, bu güveni tekrar yerine getirmeliyiz. Yaşam hakkını esas alacak şekilde güvenilir şehirler yapmalıyız değerli arkadaşlar.

Bakın, değerli arkadaşlar, EYT'yi çıkarıyoruz değil mi, EYT yasasını? EYT'liler uzun bir mücadele verdiler ve uzun mücadele sonucunda bugün başarıya ulaşacaklar ama buruk bir başarı. Niye biliyor musunuz? Adıyaman'da bir baba -diyeyim 75-80 yaşında- evladı enkaz altında bekliyordu ve sonra ölü olarak çıkarıldı, dedi ki: "Evladım EYT yasasını göremeden öldü." Bunu bu kulaklar duydu arkadaşlar. Binlerce EYT'li enkaz altında kaldı. EYT'liler de buruk bir şekilde sevinecekler hatta sevinemeyecekler. Niye? Binlerce EYT'li de bu depremde hayatını kaybetti değerli arkadaşlar.

Çok ironik bir şey daha söyleyeceğim. Deprem 6 Şubat 2023 tarihinde oldu değil mi, yirmi iki gün önce? Yirmi iki gün sonra biz yasayı görüşüyoruz. 17 Ağustos 1999 depreminden tam yirmi iki gün sonra da Meclis bu mezarlıkta emeklilik yasasını görüşmüştü yani 17 Ağustos depreminden yirmi iki gün sonra. Aynı bugün olduğu gibi 8 Eylül 1999'da EYT çıkmıştı yani yurttaşlarımız EYT'li olmuştu. Bir deprem felaketinden bir deprem felaketine geldik ve mahvettiğimiz, mezarda emekli ettiğimiz yurttaşlarımızın yarasını sarmaya çalışıyoruz. Peki, size sorarım: Şimdi bugün deseniz ki -yurttaşlarımızla ilgili bir düzenlemede- "Bugün başvurmak zorunda Maraşlı, Hataylı, Adıyamanlı." Ne olur, başvurabilir mi yurttaşımız? Siz söyleyin, başvurabilir mi evi yıkılmış, çadırda kalmış? O günlere gidelim, o gün Kocaeli'de, Sakarya'da, İstanbul'da olan yurttaşlarımıza da diyorsunuz ki: "O gün başvurmadın sen, işe girişini yapmadın, ben seni EYT'li saymıyorum." Bunun için Komisyonunda dedik ki gelin, en azından 17 Ağustos 1999 depremi nedeniyle bu işin miladını 31 Aralık 1999 yapalım AKP ve MHP bunu reddetti. Bütün EYT'lilere şikâyet ediyorum değerli arkadaşlar.

Başka neyi şikâyet ediyorum? EYT'lilerin talebi neydi? "8 Eylül 1999 tarihi öncesindeki kazanılmış hakkımız neyse onu istiyoruz." dediler. Neydi kazanılmış hak? Kadınlarda yirmi, erkekler yirmi beş yıl sigortalılık ve 5000 prim ödeme gün sayısı. Şimdi bu yasayla ne oluyor? 5975 güne kadar prim ödeme gün sayısı oluyor yani emeklilikte yaşa takılanlar, emeklilikte prime takılan hâline geliyor değerli arkadaşlar. Bunun da düzeltilmesi için AKP ve MHP'ye önerdik, AKP ve MHP bunu reddetti; EYT'lilere şikâyet ediyorum.

Başka neyi şikâyet ediyorum? Stajyer ve çırakların işe girişlerini işe giriş olarak saymıyor bu düzenleme. MHP'nin seçim bildirgesinde bu olmasına rağmen -ki MHP'nin seçim bildirgesinde var-biz önergemizi verdik "Stajyer ve çırakların işe girişi işe giriş sayılsın, o tarih esas alınsın." dedik, AKP ve MHP bunu yine reddetti; EYT'lilere bunu da şikâyet ediyorum değerli arkadaşlar.

Başka neyi söyledik? 8 Eylül 1999 öncesi 3600 günle kısmi emeklilik hakkı vardı; bununla ilgili de önerge verdik, AKP ve MHP bunu da reddetti.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yaparsa Cumhur İttifakı yapar.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Siz konuşursunuz, Cumhur İttifakı yapar.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, size söylüyorum: Bunu AKP ve MHP yapmadı ya değerli EYT'liler, üç vakte kadar seçim olacak, ama iki ay ama üç ay sonra seçim olacak, biz bu iktidarı değiştireceğiz ve stajyer ve çırakların işe girişini esas alacağız, 5000 prim gün ödeme sayısına düşüreceğiz ve 3600 prim ödeme gün sayısı ile kısmi emekliliği sağlayacağız ve işe ilk giriş tarihini de 31 Aralık 1999 yapacağız deprem gerekçesiyle.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onu da biz yapacağız.

GARO PAYLAN (Devamla) – Size söyleyeyim, aynı şeyi, benim söylediğim şeyleri Çalışma Bakanı Vedat Bilgin de söylemişti ama Sayın Vedat Bilgin hâlâ bugüne kadar istifa etmedi, “8 Eylül 1999 öncesi şartlar neyse o.” dedi: Maalesef memleketimizde istifa gibi onurlu bir müesseseyi kullanan kimse yok. Ne deprem bölgelerinde telefonları çalıştırmayan Adil Karaismailoğlu istifa etti ne depremzedeye elektrik sağlayamayan Enerji Bakanı Fatih Bey istifa etti ne de AFAD’ı batıran Süleyman Soylu istifa etti. Elbette EYT’yle ilgili talebini ortaya koyup bunun arkasında duramayan Çalışma Bakanı da istifa etmeyecek değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GAROPAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ben, son olarak, yeniden, yurttaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum ama yeniden çağrı yapıyorum tüm Meclise: Bakın, Meclisin son haftalarındayız. Hepimiz şapkayı önümüze koyup bir daha böyle afetlerin yaşanmayacağı düzenlemeler yapmalıyız ve yaraları hep beraber sarmalıyız. OHAL düzenlemesiyle sarayın vicdanına bu işi bırakırsanız saray bu işi böyle batıracağı gibi yeniden batırır. Hiç kimse unutmamasın; 1 milyon konutu 1 trilyon lira kaynak olmadan kimse yapamaz. Sayın Cumhurbaşkanının da böyle bir kaynağı yok, aynı İzmir depremde olduğu gibi yurttaşlarımıza vaatte bulunuyor ama bu vadin yerine gelebilmesi için, bir, akla ihtiyaç var, bilime ihtiyaç var; iki, kaynağa ihtiyaç var. Bu açıdan, hepimizi kamu kaynaklarını deprem yaralarını sarmak için seferber etmeye çağırıyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.33

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.54****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Şeymus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 66’ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Depremde hayatını kaybedenlere de Allah’tan rahmet diliyorum. Depremde ailelerini, çocuklarını, anne-babalarını, hatta tüm yakınları kaybedenlerin de Allah sabrını artırsın dileklerimi iletmem istiyorum. Yine, bu depremde yıllarca alın teri dökerek birikimleriyle aldıkları evlerini kaybedenlere geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Ekmek teknelerini, iş yerlerini, araçlarını, hayvanlarını, kayısını, tütününü, mısırını, arpasını, yani ekmeklerini kaybedenlere de geçmiş olsun demek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ben buradan destek olan bütün yurttaşlarımıza; Edirne’den, Kırklareli’den, İzmir’den, Erzurum’dan, Ardahan’dan, Kars’tan Türkiye’nin her yerinden deprem bölgesine destek olanlara da buradan şükranlarımı, minnetlerimi sunuyorum. Ben, depremin ilk saatten itibaren Malatya’da kimi zaman enkaz altında kalan insanların çığlıklarını duydum, kimi zaman kapanan yollarla ilgili köylülerin yanında oldum. Buradan ifade edeyim değerli arkadaşlar: Hayat normalleşinceye kadar da Malatya’da hemşehrilerimle birlikte olmaya devam edeceğim.

Değerli arkadaşlar, tabii, EYT düzenlemesi olmasaydı bugün Mecliste olmazdım, geçtiğimiz gece EYT düzenlemesi Meclise gelince burada olmam gerektiğini düşündüm. Çünkü en başta, depremde enkaz altında kalıp ölen arkadaşların çoluk çocuğuna sözüm olduğunu, vicdan borcum olduğunu söylemek istiyorum, EYT’lilere de tabii ki sözümüz var.

Değerli milletvekilleri, depremde ölen EYT’li insanların emekli maaşları hak sahiplerine derhâl ve hızlı bir şekilde bağlanmalıdır, EYT’li olup eksik primi olan ve depremde hayatını kaybedenlerin eksik primlerini de devlet karşılamalıdır. Aynı şekilde, iş yeri yıkılan, zarar gören esnafın da EYT prim eksiklerini devlet karşılamalı ve hemen aylık bağlamalıdır. Eğer illerin boşalmasını istemiyorsak, eğer yaşam normalleşsin diyorsak zarar gören iş yerlerine uzun vadeli faizsiz kredi verilmeli ve iş yerleri hızlıca esnafa verilmelidir.

Değerli arkadaşlar, EYT sorunu 17 Ağustos deprem felaketinin ardından ortaya çıkmıştı. Cumhurbaşkanının “Seçim kaybetsem bile yokum.” dediği EYT’liler yıllarca mağdur edildi. Kaybetme korkusu sarınca EYT gündeme geldi. Tabii ki burada EYT’nin gelmesini demokrasiye borçlu olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Başta muhalefet partileri -ki en çok Cumhuriyet Halk Partisi- ve bağımsız, sivil, AKP’ye bağlı olmayan EYT derneklerinin de büyük mücadelesi olduğunu hep beraber görüyoruz. Eğer onlar Maltepe Meydanı’nda ya da Türkiye’nin çeşitli yerlerinde mitingler yapmasaydı, “Edirne’den Kars’a, Jüpiter’den Mars’a” diye sloganlar atmasaydı bugün bu meseleyi konuşmuyor olacaktık.

Bu düzenlemedeki eksiklere bakınca, bu düzenlemenin eksik olduğunu ve enkaz altında kaldığını görmekteyiz. Bu teklifte 5975 gün primine takılanlar, çıraklık ve staja takılanlar, BAĞ-KUR tesciline takılanlar, 9000 güne takılanlar, kısmi emekliliğe takılanlar, depreme takılanlar olduğunu görüyoruz. Değerli arkadaşlar, bir günle on yedi yıl fazla çalışmaya mahkûm edilenlerin sorunları bu teklifle çözülmüdü, çözülmeyecek, EYT sorunu enkaz altında kalmaya devam edecek.

Enkaz altında kalan bu yasada neler yok, şimdi bir bakalım: Son dakikada ortaya çıkan 5975 gün sorunu... İlk önce Çalışma Bakanı Vedat Bilgin'in EYT düzenlemesiyle ilgili Komisyonda yaptığı konuşmayı tekrar hatırlatmak istiyorum. "Prime takılanlar olmayacak çünkü o günkü 8 Eylül 1999 öncesi prim şartını değiştirmiyoruz yani EYT'de 1999 öncesi ve 5000 gün prim şartını değiştirmiyoruz." dedi. Bu, Sayın Bakanın ifadeleri ama getirilen yasaya baktığımız zaman kademeli prim koşulu getirildi. İnsanlar AKP'ye güvenip 5000 günde emekli olmayı hayal ederken 5000 ile 5975 gün arasında değişen prim şartına takıldılar. İnsanlar iktidara güvendiler, 5000 güne borçlandılar -görmüşsünüzdür internette- telefonlarını sattılar, arabalarını sattılar, eksik primlerini ödeyerek emekli olmaya çalıştılar ama maalesef, getirilen yasayla tam 975 gün yani iki yıl yedi ay insanlar emekli olamayacak. Bir de depremde evlerini kaybeden, ailelerini kaybeden, iş yerlerini kaybedenler var; yeni bir prim şartını getirmek hele bu deprem ortamında vicdansızlıktır, haksızlıktır değerli arkadaşlar.

Bir başka sorun, staj ve çıraklık mağdurları. Staj ve çıraklık yapanlar bir dönem -deyim yerindeyse- ucuz iş gücü olarak kullanıldılar ama bugün staj ve çıraklık yapanlar bu haktan mahrum ediliyorlar, bu insanlara "Sen emekli olamazsın." diyorlar. Değerli arkadaşlar, arkadaşlarımız da gündeme getiriyor, çırak ve stajyerlerin de mutlaka bu kapsama alınması gerektiğini buradan bir kez daha ifade ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir diğer kangren olmuş sorun BAĞ-KUR tescili mağdurları. Vergi levhası, esnaf odası kaydı olan ama BAĞ-KUR kaydı açılmamış olan esnafın 2008 öncesi tescil tarihini düzeltmesi ve borçlanma hakkının verilmesi gerekli ama duymadınız, on binlerce esnaf bugün burada bu mağduriyetin giderilmesini bekliyor. Diyorlar ki: "Hep devleti, milleti sömüren yandaş iş adamları, çeteler için düzenleme yapıyor, onlar için af getiriliyor ama maalesef fakir fukara esnafın sesi duyulmuyor." Ben buradan da o fakir fukara, hakları yenilen esnafa da bir çağrı yapmak istiyorum: Bugün deprem ortamında sizin sesinizi duymayanların sandık geldiğinde siz de sesini duymayın.

Değerli arkadaşlar, bir başka sorun 9000 gün eşitsizliği. Biliyorsunuz, 4/A'lı yani eski deyimle sigortalı bir EYT'li 5000 günde emekli olurken BAĞ-KUR'lu birisi 9000 günde emekli olabiliyor ve bir ucube ki 9000 gün prim yatırmasına rağmen daha az emekli maaşı alıyor. Değerli arkadaşlar, neredeyse 2 katı, on bir yıl daha fazla çalışması, prim yatırması gerekiyor. Bu insanlara da bir kereye mahsus borçlanma hakkının getirilmesini talep ediyoruz.

Bir başka sorun yaş haddinden emeklilik. "Yaş haddinden emeklilik" dediğimiz kısmi emeklilik; SSK'liler için on beş yıl, 3600 günde emekli olunuyordu. Emekli olma koşulu 99 öncesinde kadınlarda 50, erkeklerde 55 iken 99'da kadınlar 58, erkekler 60'a çıkarılmıştı. 99 öncesi EYT kapsamında olması gereken bu insanlar da düzenlemede yok.

Bir diğer sorun aylık bağlama oranları. Değerli arkadaşlar, 2002'de en düşük SSK emekli aylığı asgari ücretin 1,39 katıydı, en düşük memur maaşı asgari ücretin 2,04 katıydı. Eğer SSK emekliliği buna göre olsaydı SSK emekli aylığı 11.823 lira olacaktı, bugün 5.500 lira; en düşük memur emekli aylığı ise 17.352 lira olacaktı, bugün 6.925 lira. Maalesef, 2000 yılı sonrası yapılan düzenlemelerle aylık bağlama oranları yüzde 70-75'ten yüzde 30 seviyelerine düşürüldü. 2008 yılında AKP tarafından yapılan düzenlemeyle, büyüme oranları yüzde 100 dikkate alınıyorken bu değişikliklerle yüzde 30'a düştü. Ayrıca, emeklilerin intibak, sağlık giderlerinde katkı payı sorunları da devam ediyor. Toplumun

herhâlde en mağdur kesimi olmaya devam ediyorlar. Maalesef, doğal gazı açamayan, kombiyi açamayan emeklilerin çokluğunu görmekteyiz.

Değerli arkadaşlar, şimdi depreme gelmek istiyorum. Buradan sözümün başında söylemek istiyorum: Depremde görevini yapması gerekenler görevlerini yapmadılar ancak görevi olmayanlar, üzerine vazife olmayanlar da -haklarını teslim etmek lazım- görevlerini yaptılar. Türkiye'nin dört bir yanından belediyeler, STK'ler, milletimiz üzerine düşeni fazlasıyla yapmaya çalıştılar. Van'dan Edirne'ye, Giresun'dan Tokat'a, Tunceli'den Çorum'a, İzmir'den Ardahan'a kadar herkese teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben de depremi duyar duymaz bakanlarla birlikte özel bir uçağa binerek Malatya'ya ulaştım, saat 10.00 gibi Malatya'daydım. Malatya'yı biraz anlatmak istiyorum. Buradan söyleyeyim, Malatyalıların da serzeniş: Tabii ki çok büyük bir deprem Adıyaman, Maraş, Hatay, Gaziantep için ama Malatya'nın da merkezinin maalesef yüzde 60'ı yıkılmış durumda. Malatyalılar, Malatya'nın biraz gölgede kaldığını, kamuoyunda deprem olmamış gibi bir havanın estirildiğini söylüyor. Bu serzeniş de size ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, hemen iner inmez -saat 9.30-10.00 arası- Malatya'daki en prestijli konutlardan, eski SSK hastanesinin karşısındaki Hayat Sitesi'ne gittim. Buradan bir kez daha rahmetle anıyorum, Kadın Kolları Başkanımız Güllü Tuncer ve Doktor Ekrem Tuncer'in bulunduğu enkaz alanına gittik, orada çalışmaları biraz inceledik; ardından bizim meşhur "İnönü Caddesi" dediğimiz, Türkiye'nin en uzun caddelerinden biri sayılan İnönü Caddesi'ndeki enkazları geze geze Valiliğe ulaştık. Şimdi, değerli arkadaşlar, oraya gittik, oradaki yetkililere, komutanlara arama kurtarma çalışmalarının yeterli olmadığını, sahada askerin olmadığını söyledim ve sahadan o yalvarışları aynı şekilde, yalvarır şekilde oradaki komutanlara ifade ettim. Örneğin 2'nci Ordunun karşısında 89 kişinin öldüğü Hakimbey Apartmanı'ndaki birkaç asker dışında maalesef üzüler söylemek isterim ki sahada askeri göremedik. Ardından asker gelir diye tekrar döndük, Hayat Sitesi'nin önüne gittik. Hayat Sitesi'nin önünde beklerken arama kurtarma ve itfaiyenin sayesinde enkazdan 1 kişiyi canlı çıkardık. Bir yirmi saniye geçti, 5 bloklu Hayat Sitesinin 2 bloku hemen biz oradayken çöktü; biz, Hekimhan Belediye Başkanımız ile İl Başkanımızla yirmi saniyeyle falan kurtulduk.

Değerli arkadaşlar, sonra oradan çıktık -isim de vereyim- Şehit Feyzullah Taşkınsoy Ortaokulunun önünde bir enkaz var, birkaç genç gördüm, bir insan enkazın üzerinde yatıyor. Ne yapıyorsun dedim, "Öldü." dediler. Elinde demir testere ama sapı yok, eli kanamış o gencin -bunların hiçbiri resmî değil- kadın bağıyor "Kurtarın, elinizi ayağımızı öpeyim, kurtarın!" diyor, sıkışan o kadını demir testereyle kurtarmaya çalışıyorlar. Yanımızdan geçen itfaiyeyi durdurmaya çalışıyoruz, ambulansı durdurmaya çalışıyoruz; 4 kişi o çocuğu kurtarmaya çalışıyor. Ardından benim de evimin bulunduğu Zaviye Mahallesi Arslanlar Sitesi'nin önüne gittim. Bir baba bir aşağı bir yukarı koşarak, haykırarak bağıyor. Geldi, yakamı tuttu "Kurtar kızımı." dedi. Ne yapabilirim ben, ne yapabilirim? Gittim, enkazın altında bağırdım. "Gizem, Gizem, Gizem" diye bağırdım. Gizem sesimi duydu. Vali Bey'i aradım, lütfen, size yalvarıyorum, Gizem'i kurtarın dedim. Gizem, şükürler olsun, oradan kurtarıldı.

Değerli arkadaşlar, 2 büyük depremi aynı gün yaşayan Malatya'da ikinci depremle maalesef bizim beldelerimiz, ilçelerimiz yok oldu; Doğanşehir ilçesi diye bir ilçe yok artık. Bugün, o Büyükşehir Yasası'nı getirenler de seslenmek istiyorum. O Büyükşehir Yasası'nı getirenler enkazın altında kaldı. Bizim belde belediyelerimiz vardı. Örneğin, 1927'de belde olan Polat vardı. Değerli arkadaşlar, koca Polat beldesinde 1 tane iş makinesi yok, belediyenin 1 tane iş makinesi yok. İnsanlar kendi imkânlarıyla, kendi tırnaklarıyla o cesetlerini çıkararak kendi imkânlarıyla gömmeye çalıştılar. Kurucaova da Erkenek de öyle, Ören de öyle. Ören'e -sevgili Ulaş Karasu burada- Ulaş Karasu'yla gittik, muhtara

geçmiş olsun dedik. Bizim yönetici Veli Sarıgül ve eşinin de evinin yıkıldığını öğrendik; gidip Veli ağabeye bir geçmiş olsun diyelim dedik, “Gitmeyin.” dediler. Niye? “Veli ağabey ve eşi öldü.” dediler. “Arabanın içinde.” diyorsunuz dedik, “Gömecek yer bulamadık, kimse gelmiyor, arabanın içinde bekliyor.” dediler.

Yine, 2 kişi yaşayan bir eve akşam 3 kişi misafir olmaya gidiyor, birinci depremden kaçıyorlar; 5 kişi ölüyor, 2 kişiyi tanıyorlar -Örenli- 3 misafiri tanıyan yok, cesetler yolda yatıyor.

Yine, değerli arkadaşlar, bir asker arkadaşımın, Gözeneli Cumali'nin ve benim daha önce danışmanlığımı da yapan sevgili Avukat Hüseyin Can Güner'in teyzesinin bulunduğu -Haluk Hocam bilir- Sivas Caddesi'ne gittik, -yeminle söylüyorum- Sivas Caddesi'nde, Cumali ne yapıyorsun, çocuklar nerede dedim, “Çocuklar kamyonun arkasında.” dedi. Gidip bir geçmiş olsun diyelim dedim, “Gitme.” dedi. Niye dedim, “Çocuklarım öldü.” dedi. Niye bekliyorsun dedim, “Cenaze aracı yok.” dedi. Neyse, Malatya Mezarlıklar Müdürünü aradık, sağ olsun, cenaze aracını gönderdi, aldı. Hüseyin orada beklemeye devam ediyor annesiyle, günlerce bekledi. Biz Kadın Kolları Başkanımızın bulunduğu enkaza her gün gidiyoruz, ailesiyle bekliyoruz. Değerli arkadaşlar, bunu Allah kimseye yaşatmasın; bakın, ilk üç gün insanlar kurtulurlar diye umut ettiler ama 4'üncü, 5'inci günden sonra önce bütün çıksınlar diye, sonra kopmadan çıksınlar diye insanlar dua etti. Şimdi, burada hiç kimse konuşmasın. “Arama kurtarma yeterliydi, AFAD vardı, asker vardı.” diyorsanız vallahi yalan söylüyorsunuz, vallahi billahi yalan söylüyorsunuz. Her şeyin üzerine yemin ediyorum; bakın, her şeyin, ölmüş annemin üzerine yemin ediyorum, ne asker vardı -yine Malatya şanslıydı- ne AFAD vardı; gittim Adıyaman'ı gördüm, gittim Erkenek'i gördüm değerli arkadaşlar, insanlar kendi imkânlarıyla çıkarmış. Şimdi ben size söyleyeyim, bakın, diyorlar ya “Asker çıkmadı.” Niye? Kimisi diyor ki: “Soylu çıkarmadı.” Kimisi diyor ki: “Akar çıkarmadı.” Kimisi diyor ki: “Askeri vesayet olmasın, asker gözükmemesi diye çıkarılmadı.” Kimisi “Erdoğan'ın darbe paranoyasından dolayı çıkmadı.” diyor. Kim çıkarmadıysa Allah onların bin türlü belasını versin. Ya, böyle şey olur mu, enkaz...

Bakın, dün ben Malatya'daydım, bir deprem yaşadık, 20'nin üzerinde bina yıkıldı, hemen enkazlara gittik değerli arkadaşlar, arama kurtarmanın hızlı olmasının ne anlama geldiğini orada gördük. Bir baba ve kızı evlerinden kızın çeyizini almaya gidiyorlar, bina o sırada çöküyor. Arama kurtarma geldi, baba ve kızı sağ çıktı. Yine bir başka yerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının orada 1 kişi sağ çıktı. Zaviye Mahallesi'nde 1 kişi enkazdan sağ çıktı. Niye? Çünkü arama kurtarma zamanında yapılmıştı. Maalesef bugün kayıtlı can kaybı 45 bin ama ben bu rakama inanmıyorum çünkü insanlar ölümlerini kokmasın diye kaydedilmeden mezara gömdüler. Bir şeyi daha ifade edeyim: Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda askerlerimiz şehit oldu, kefenlenerek gömüldüler; Çanakkale Savaşı'nda askerlerimiz öldü, kefenlenerek gömüldüler. Değerli arkadaşlar, depremde ölenlere kefen bulamadık. Depremde ölenler kefensiz gömüldüler değerli arkadaşlar, battaniyeyle gömüldüler, gözümle gördüm.

ALİ ŞEKER (İstanbul)- Perdeyle gömüldüler.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Kefen bulunamadı, perdeyle gömüldüler, toplu gömüldüler. Maalesef, Kurtuluş Savaşı'nda, Çanakkale Savaşı'nda bile kefenle gömduğümüz, yıkadığımız insanları depremde ayakkabılarıyla gömdük, ayakkabılarıyla. İnsanların -isim de vereyim, Topraktepe köyünde- cesetlerinin kurt saldırısına uğradığını gördük değerli arkadaşlar. Hiç kimse iddia etmesin, hiç kimse “Biz arama kurtarmayı iyi yaptık; şöyle yaptık, böyle yaptık.” diye söylemesin.

Değerli arkadaşlar, bakın, asker o kadar önemli ki... Diyor ki Akar: “Biz 7.200 askerimizi soktuk sahaya.” Malatya, 2'nci Ordunun merkezi -hadi 40 bini sağda, solda- 80 bin asker var. Bir karşılaştırma için utanarak söylüyorum: Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin göndermiş olduğu araç sayısı 6.400, AK PARTİ'li belediyeler de muhtemelen o kadar göndermiştir; eder 12.800. Ya, bir bu rakama bak,

bir de Türk Silahlı Kuvvetlerinin gönderdiği askere bak. Hâlâ -ey Hulusi Akar, ey Hulusi Akar- algı yaratmak için “Asker gönderdim.” diyor; vallahi yalan, billahi yalan, yalan! Ne askeri! Bakın, o asker ki hepimizin askeri. Gördük, enkaz çalışmasında 3’üncü gün, 4’üncü gün gördük, Ankara’dan gelen, Van’dan gelen askerleri gördük; Allah onlardan razı olsun, ayaklarına taş değmesin. Kendilerini riske atarak o askerler insanları çıkarmaya çalıştılar ama maalesef hâlâ algı yaratmak için... Ne yapmışlar? İyi yapmışlar. Ne yapıyorlar? Twitter’ı yasaklıyorlar. Ne yapıyorlar? Algı yaratıyorlar. Bu enkazda kaldınız.

Allah’ın sopası yok, Allah’ın sopası yok; ne diyorlardı 99 depreminden sonra: “Depreme ulaşamadı devlet.” Allah, Ecevit’e rahmet etsin; Ecevit’in ahı tutuyor. Ecevit, 99 depremi olduğunda -şahittir Engin Özkoç, Grup Başkan Vekilimiz- öğleyin Valiliğin önünde basın açıklaması yaptı; Erdoğan üç gün gidemedi bölgeye. Şimdi diyorlar ki: “Üç gün çadır veremediniz.” Yaşadıklarımı anlatıyorum, bugün 23’üncü gün.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hâlâ çadır yok, hâlâ mesaj geliyor.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Dün 22’inci gündü, yaşadığım bir olayı anlatayım: Yeşiltepe Mahallesi; Avcılar ilçe örgütü 100 tane çadır kurdu oraya, çadırdan dolayı kavga çıktı arkadaşlar; çadırdan dolayı kavga çıktı, insanlar birbirlerini dövdü taşlı sopalı. Niye? Diyorlar ki: “Gidin muhtardan alın.” Muhtar nereden alacak çadırı? Kaymakama gidiyor, yok; Valiye gidiyor, yok; AFAD’a gidiyor, yok. Bin hanelik yere 50 tane çadır vermiş, çadır yok. Bakın, buradan söylüyorum: Telefonlara bakamıyorum, Malatyalılar da duysun beni, telefonlarıma bakamıyorum. Vallahi billahi bizde de çadır yok. Çadır bulamıyoruz; el öpüyoruz, ayak öpüyoruz, çadır bulamıyoruz. 23’üncü gün, hâlâ “Çadır, çadır, çadır, çadır...” diyoruz; yok çadır, yok. Konteynerden vazgeçtik, konteynerden vazgeçtik.

Değerli arkadaşlar, bir şey daha söyleyeyim: Malatya, Kızılay’ın konteyner üretim merkezi; 580 dönümlük eski vagon onarım fabrikasında konteyner üretiyorlar. Gittim ziyarete, gittim. Ne yapıyorsunuz? Sayın Grup Başkan Vekilleri, ODTÜ mezunu bir makine mühendisi, nitelikli bir arkadaşına benziyor, ne kadar konteyner üretiyorsun dedim, günlük 20 tane... 20 tane, 580 dönümlük arazide günlük 20 tane konteyner üretiliyor arkadaşlar. Bakın, çadır yok. Çadır niye yok? Diyorlar ki: “Suriye’ye gönderdi.” “Suriye’ye gönderdi.” diyorlar, konteyner Suriye’de. Peki, buradaki fakir fukara ölsün mü dunsun mu? Dunsun mu arkadaşlar? Vallahi billahi zenginin de çadırı yok, fakirin de çadırı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bir başka şey söyleyeyim arkadaşlar, yine yeminle söylüyorum: Bakın, su içmemenin ne olduğunu bilir misiniz? Yemin ediyorum, insanlar kar suyu eritip iki gün boyunca kar suyu içtiler. Ekmeğin olmaması ne demek bilir misiniz? Allah Ankara Büyükşehir Belediyesinden razı olsun -yine Ulaş Karasu şahit- 100 bin ekmek getirdik, 80 binini Büyükşehir Belediyesine verdik, 20 binini biz dağıttık. 8-10 milyonluk araca binenlerin ekmek istediğini düşünün, 8-10 milyonluk araca binenlerin su istediğini düşünün. Yine, imdadımıza Tunceli yetiştii, Elâzığ yetiştii, Arapgir yetiştii, Arguvan yetiştii, Hekimhan yetiştii; oradaki fırınları açtık, millete ekmek dağıttık. Değerli arkadaşlar, bu planlanmayacak bir şey mi? Planlanmayacak bir şey mi? Bir ekmek fırını... Elâzığ’ı düşünemediniz mi? Ne bileyim, Bingöl’ü düşünemediniz mi? Ne bileyim, Bitlis’i düşünemediniz mi? Maalesef, büyük bir koordinasyonsuzlukla karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Selamlamak için buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, burada atıyorsunuz, Kızılaya atıyorsunuz, AFAD'a atıyorsunuz. Değerli arkadaşlar, "AKUT" denilen bir kurum vardı, AKUT; duyduunuz mu? İlk kez 99'da duyduk. 600-700 AKUT görevlisi vardı, herkes hayran hayran izliyordu, dünyanın her yerine ilk onlar gidiyordu. Sonra başındaki zatın yani Nasuh Mahruki'nin siyasi görüşlerini beğenmediğiniz için AKUT'a el koyduunuz, AKUT da 500-600 kişiyle çalıştı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu doğru değil ama.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Doğru, aynen doğru.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yanlış konuşuyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Nasuh Mahruki'ye "Ya istifa et ya da buraya kayyum atayacağız." dediniz; net doğru.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Veli Bey...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Net doğru, net doğru.

Değerli arkadaşlar, ülke vasıfsızlığa, liyakatsizliğe teslim edilmiş durumda. Ya, elinizi vicdanınıza koyun; çadır yok, konteyner yok, adam ortada geziyor. Niye? Siyasi yakınınız ya da başka bir yakınlık... Onur varsa, şeref varsa istifa eder. Bir kişi istifa etti mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Kızılay Başkanına bak, hâlâ ortada geziyor ya, hâlâ ortada geziyor; insanlar çadırsız, insanlar hâlâ donuyor! Yazıklar olsun size! (CHP sıralarından alkışlar)

(AK PARTİ sıralarından "Sana yazıklar olsun!" sesi)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Çankırı Milletvekili Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

405 sıra sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizin geneli üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen bütün vatandaşlarımızı hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, tarihin kaydettiği en büyük deprem afetlerinden bir tanesi olan ve 11 ilimizi etkileyen, gerçekten hepimizin yüreğini yakan, büyük yıkımlara sebebiyet veren depremde vefat eden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet ve mağfiret diliyorum; bütün yaralı kardeşlerimize, vatandaşlarımıza acil şifalar niyaz ediyorum; buradaki bütün vatandaşlarımızın ve aziz milletimizin başı sağ olsun diyorum. İnşallah, millet ve devlet kaynaşmasını depremin ilk anından itibaren göstermek suretiyle bu acıyı, bu yaraları sarmaya hakikaten, hep birlikte, hep beraber gayret gösterdik. Bu çerçevede, depremin ilk anından itibaren arama kurtarma ve devamında bütün yaraları sarmaya dönük çalışan bakanlıklarımıza, kamu kurum ve kuruluşlarımıza, belediyelerimize, tüm sivil toplum kuruluşlarımıza, bu noktada, yurt dışından yardım çağrısına uyarak gelip burada her türlü desteği veren

bütün kurum ve kuruluşlara, dost ve kardeş ülkelere yüce Meclisin çatısı altından teşekkürlerimi ifade ediyorum.

Tabii, bu konuda, şundan herkes emin olsun ki inşallah, bu yaraları hep birlikte saracağız çünkü milletimiz büyük bir millettir, devletimiz büyük bir devlettir. Bu konuda, Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde bugüne kadar verdiğimiz sözleri nasıl yerine getirdiysek; daha önce Van depreminde, İzmir depreminde, Adıyaman depreminde, birçok afet ve felakette hep beraber nasıl yaraları sararak onardıysak inşallah, bu durumda da bütün sözlerimizi yerine getireceğiz ve bir yıl içerisinde, bütün hak sahiplerinin hakkını gözetmek suretiyle 11 ilimizi büyük bir oranda demografik yapısına, yerel mimarisine göre yeniden ihya ve inşa edeceğiz; bu konuda hiç kimsenin endişesi, şüphesi olmasın. Bilimsel çalışmalarla, yapılan zemin etütleriyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın koordinasyonunda TOKİ marifetiyle bugüne kadar ülkemizde nasıl 1 milyon 200 bin konutu vatandaşlarımıza teslim ettiysek, deprem gören illerimizde vatandaşlarımızın yuvalarına kavuşmasına vesile olduysak inşallah, bu süreç içerisinde mutlaka bunu da gerçekleştireceğiz ve sıcak yuvalarına güzel insanlarımızı hep beraber kavuşturacağız.

Bu çerçevede, şunu ifade edeyim: Bugün önemli bir gün, gerçekten bugüne kadar verdiğimiz sözleri nasıl yerine getirdiysek bir sözumüzi daha yerine getirmenin kanun teklifi üzerinde hep beraber görüşüyoruz. 2021 yılı Aralık ayında 2022 yılı bütçesini görüşürken buradan yüce Meclisin huzurunda beş adım atacağımızı ilan etmiştik ve demiştik ki: Önce asgari ücretle ilgili düzenlemeyi yapacağız, ardından memur ve emeklilerle ilgili düzenlemeyi gerçekleştireceğiz, daha sonra üçüncü adım olarak 3600 ek göstergelyi yasalaştıracağız, dördüncü adım olarak da 500 bine yakın sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesini inşallah temin edeceğiz ve bir sıralama ve süreç yönetimi olarak da beşinci adım olarak da inşallah EYT’li kardeşlerimizin talepleri doğrultusunda bu düzenlemeleri yasal hâle getireceğiz. 2021 Aralık ayında bütçe görüşmeleri, 2022 yılı bütçe görüşmeleri yapıldığı esnadaki Meclis tutanaklarında bunlar mevcut. Sonuç itibarıyla, dördünü bu süreç içerisinde yasalaştırdık, yerine getirdik; ilgili kararları aldık, yasa gerektirenleri yasayla düzenledik. Şimdi de işte Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmiş olan EYT teklifimizi şu anda Genel Kurulda hep beraber görüşüyoruz.

Inşallah, bu EYT teklifimizle ilgili kısaca size, yüce Meclise bir bilgi vermek istiyorum. Biz bu Aralık 2021’deki açıklamaları yapınca EYT platformları, dernekleri, federasyonu temsil eden bazı yetkili arkadaşlarımız Şubat 2022 itibarıyla bizleri ziyarete geldiler, gerek Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili arkadaşlarımızı gerekse bizi Cumhur İttifakı olarak ziyaret ettiler; bu konuyla ilgili düşüncelerini, kanaatlerini bizlerle paylaştılar ve bu çerçevede bize birçok konu başlığını tabii ki zikrettiler, bununla beraber ifade ettikleri en önemli konulardan bir tanesi 1999 yılında yürürlüğe giren yeni yasayla beraber sigortalılık süresi, prim gün sayısı ve yaş şartını taşıma durumunda emekli olunabileceğini; bununla beraber 1999 yılından, 8/9/1999 tarihinden önce sisteme girenlerle ilgili bir yaş şartı söz konusu olmadığını, bununla beraber 2022 Şubat ayı itibarıyla yürürlükteki mevzuata göre 5000 ila 5975 prim gün sayısını doldurdukları hâlde, çalışma süresini doldurdukları hâlde maalesef yaş şartını doldurmadıkları için evde beklediklerini, yaşlarını doldurmak için bekleyen birçok insanın bulunduğunu... “Bu münasebetle, adı üzerinde olan emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili bu yaş şartı evet, AK PARTİ’den önce düzenlenmiş bir durumdur bu, buna siz sebebiyet vermemiştiniz; bununla beraber bu düzenlemeyi sizden bekliyoruz, siz bunu yapabilirsiniz.” şeklindeki yaklaşımlarına da muhatap olduk. Bu çerçevede görüşmelerimiz yıl içerisinde de 4-5 ayrı zaman dilimi içerisinde -2022 yılı içerisinde- gerçekleşti. Bu çerçevede tabii ki stajla ilgili bazı talepleri gündeme getirenler oldu. Biz de kendilerine bunun ayrı bir başlık olduğunu, ayrıca ele alınması hususunu ifade etmiştik.

Bununla beraber, sizlere, ekran başında bizleri izleyen bütün vatandaşlarımıza ve EYT’li kardeşlerimize açıklıkla ifade etmek isterim ki şöyle bir cümle kuruluyor bazen: “AK PARTİ ve

Cumhur İttifakı'nın getirmiş olduğu ve şu an görüştüğümüz yasa teklifiyle sanki bir kademeli geçiş teklifi sunuluyor." Bu, doğru değil. Dolayısıyla bunu izah etmek ve kamuoyuyla paylaşmak, yüce Meclisle paylaşmak istiyorum. 1999 yılı 8 Eylül'den önce ve 8 Eylül'den sonra olmak üzere iki farklı hukuki statü getiriliyor. Yani 9 Eylül 1999'dan önce yaş şartı yok. Bununla beraber, 9 Eylül 1999'la beraber 99'dan bugüne kadar yürürlükte olan mevzuat aynı mevzuattır, 99'daki mevzuat bugüne kadar geçerli bir mevzuattır ve o mevzuatta da emekli olabilmek için üç şart aranmaktadır. Bunlardan birincisi sigortalılık süresini doldurmak, ikincisi 5000 ile 5975 gün arasında işe başlama tarihi itibarıyla değişkenlik arz eden bir kademeli prim günü sayısını doldurmak, üçüncü şart olarak da değerli arkadaşlar, yaş şartını doldurmak. Dolayısıyla üç şart yerine geldiğinde emekli olabilmek hakkı elde edilebiliyor. Biz bu konuda AK PARTİ iktidarlarından önce mevcut bulunan üç şarttan bir şartı, yaş şartını tamamen ortadan kaldırıyoruz ve bugün itibarıyla 1999'dan itibaren şu ana değin yürürlükte olan mevzuata göre, kanunlara göre çalışma süresini, sigortalılık süresini ve tabii olduğu prim gün sayısını dolduran ve 1999'dan önce sigortalılık başlangıcını başlatabilen bütün çalışanlarımıza yaş şartı aranmaksızın emekli olma hakkı getiriyoruz. Dolayısıyla işin doğrusu, özü ve esası tam da budur; bunun dışındaki değerlendirmeler hakikati asla ve kata ifade etmemektedir.

Dolayısıyla bir kez daha altını çiziyorum ki biz, bugün getirdiğimiz ve üzerinde görüşmelerini yaptığımız EYT yasasıyla üç hususa düzenleme getiriyoruz. Bir tanesi; yaş şartını kaldırarak -yaklaşık 5 milyon insanımızın- yaşa takılmadan çalışma süresini, sigortalılık süresini ve 5000 ile 5975 prim gün sayısını, 1999'dan itibaren devam eden bu prim gün sayısını dolduran kişilerin hepsi 2023 yılı içerisinde de 2023 yılı sonrasında da yaş şartına bağlı olmaksızın emekli olabilecek; bunlar yaklaşık 5 milyon çalışanımızı ifade ediyor. 2023 yılı içerisinde ise yaklaşık 2 milyon 250 bin vatandaşımız bu konuda emekli olabilmek hakkını elde etmiş olacak. Dolayısıyla gerçekten çok önemli bir reformdur. Bu, AK PARTİ'nin, Cumhuriyet İttifakı'nın verdiği sözü pandemiye rağmen, enerji krizine rağmen, depreme rağmen, her şeye rağmen verdiği sözü nasıl yerine getirdiğinin, "Yaparsa AK PARTİ yapar, yaparsa Cumhuriyet İttifakı yapar." sözünün nasıl ete kemiğe büründüğünün bir hakikat olduğunun tescilidir. Bu çerçevede, biz, bütün verdiğimiz sözleri yerine getirmenin bugün bir örneğini de hep beraber yaşamış oluyoruz. İnşallah, bu konuda bir problem söz konusu olmayacak ve herhangi bir ilave şart geçirilmeden, var olan 3 şarttan 1 şartı ortadan kaldırmak suretiyle, bu noktada, 2023 yılı içerisinde 2 milyon 250 bin değerli çalışanımız emekli olmaya hak kazanabilecek. Ben şimdiden bu kardeşlerimiz için hayırlı olsun diyorum.

Bununla beraber, 1 milyona yakın taşerondan kadroya geçirdiğimiz çalışanlarımız var. Bu çalışanlarımızla ilgili de zorunlu emeklilik söz konusuydu, efendim, zorunlu olarak emekliliğe ayrılmaları söz konusuydu. Ancak biz, bu konuda gerek bakanlıklarda gerek belediyelerde, il özel idarelerinde ve bunlara bağlı şirketlerde çalışan, taşerondan kadroya geçen bütün çalışanlarımızın emekliliği hak ettiklerinde ister emekli olabilmeleri isterse çalışmaya devam edebilmeleri imkânını bu düzenlemeyle getiriyoruz.

Üçüncü olarak da bütün özel şirketlerde, özel kesimde, özel teşebbüste emekliliği hak eden çalışanlarımızın aynı iş yerinde emekli olduktan sonra da çalışabilmelerine imkân tanıyoruz ve bu manada işverenlere, iş yerlerine de yüzde 5'lik bir sosyal güvenlik destek primi vermeyi düzenliyoruz. Bu çerçevede, kişi başına, çalışan başına o iş yerine 500 lira ile 3.753 lira arasında değişen bir desteği -bu iş yerlerine çalışan başına- vererek bu şekilde yatırım, üretim, istihdam, ihracat ve cari fazlaya dayalı millî ekonomik büyüme modelimizle beraber kesintisiz bir şekilde bu çalışma hayatının verimli, kalifiye insanlarımızla da devam etmesine imkân tanıyoruz. Dolayısıyla bu çerçevede, hakikaten önemli bir reforma imza atıyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın 2022 yılı sonunda Kabine toplantısı sonrasında ortaya koyduğu bu iradeyi, sağlam iradeyi kanun teklifine dönüştürülmek suretiyle yüce Meclise gelmesine biz hep beraber vesile olduk. Bu çerçevede, başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, Cumhuriyet'in çok değerli Milliyetçi Hareket Partisi, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanlarına, bütün milletvekillerimize, Komisyonlarda destek veren bütün milletvekillerimize, burada, Genel Kurulda bütün partilerimizin bütün milletvekillerine, destek verecek olan bütün herkese ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum. Tabii ki bu konuda ne demişsek onu yaptık, yaptığımızı söylüyoruz; söz verdiysek, vadettiyssek mutlaka yerine getirdik, getiriyoruz ve bu yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatı olarak milletimizin hafızasındadır, milletimizin bilgisi dâhilindedir.

Dolayısıyla, deprem bölgesindeki bütün vatandaşlarımıza tekrar büyük geçmiş olsun diyorum. İnşallah, bundan sonraki aşamalarda da bu noktadaki bütün yaraları saracağımıza ve Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde bir yıl içerisinde bütün bu 11 şehrimizi imar ve ihya edeceğimize olan inancımı sizlerle paylaşıyor, bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi şahıslar adına ilk söz, Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin'e aittir.

Buyurun Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Binlerce yurttaşımızı yitirdiğimiz, binlercesinin yaralı olarak tedavi gördüğü, kentlerimizde taş üstünde taşın kalmadığı acı bir deprem sürecini hep beraber yaşıyoruz. Yurttaşlarımızla birlikte binlerce canlıyı da yitirdik. Ölenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Aç, susuz, uykusuz, günlerce enkazı elleriyle kaldırarak hiç tanımadıkları canlar için binlerce insanımızı göçük altından kurtaran yerli, yabancı kurtarma ekiplerine, madencilere, gönüllülere minnettarız.

Değerli milletvekilleri, insan ne söyler şimdi bu on binlerce önlenebilir ölümün ardından? Yaşama hakkı da gömülme hakkı da yok edilen on binlerin ardından insan ne söyler şimdi? Annesiz-babasız kalan çocuklar için, çocukları ardından ağlayan anne-babalar için insan ne söyler şimdi? En insani ihtiyaçlarını karşılayamayan milyonlarca evsiz için, salgınla, hastalıkla, yoksullukla yüz yüze kalan milyonlar için insan ne söyler şimdi? Toplu mezara dönüşen şehirlerde enkaz başında çaresizce yakınlarını bekleyenlere toplu konut müjdelenirken insan ne söyler şimdi? Yas bile tutamayan, acılarını yaşamaları bile mümkün olmayanlar için insan ne söyler şimdi? Boğazımızda bir yumru gibi takılı duran acımızla şunu haykırıyoruz: Sadece binalar çökmedi, piyasacılık çöktü; arsızlık, hırsızlık, bencillik düzeni çöktü; kibir çöktü “Ben bilirim.” çöktü, çok bilmişlik çöktü; tek adam rejimi çöktü. Kamuculuğun yerini piyasacılık aldığı için, bilimin yerini kadercilik aldığı için, devletin yerini şirket aldığı için, planın yerini idareimaslahat aldığı için, liyakatin yerini kayırmacılık aldığı için, erdemin yerini kurnazlık aldığı için, nezaketin yerini nobranlık aldığı için, iyiliğin yerini kötülük aldığı için yaşadık biz bu büyük felaketi. Tutunabildiğimiz tek umut dayanışmaydı; dayanışma ezilenlerin inceliğidir. Yeni doğum yapan anneler bebeğinin sütünü paylaştı annesiz kalan yavrularımızla; öğrenciler burslarını bölüştü, yollara düştü “Bir enkazda işe yararım.” diye; kentlere gelen depremzedelerimize eşya bulmak için dayanışmalar oluştu. “Bu ülke bizim, bu halk bizim.” diyen milyonlar, iktidarın acziyetine karşı bu ülkenin insanına sahip çıktı; hepiniz onurumuzsunuz.

Değerli milletvekilleri, yalnız başına acı değil yaşadığımız, acımızı katmerleyen bir de öfkemiz var. Türkiye Cumhuriyeti'ni vatandaşlarına günlerce çadır dahi bulamayacak acziyete düşürenlere öfkeliyiz; yirmi yıldır ülkeyi depreme hazırlamayan iktidara öfkeliyiz; vergisini veren halkın devleti

yanında göremediği için öfkeliyiz. Deprem milyonlarca yıldır oluyor ve olmaya da devam edecek. Depremi felakete dönüştüren, bilimden, sosyal devletten uzaklaşan iktidarın rant odaklı politikalarıdır. “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir.” diyen bir liderin çizdiği yoldan ayrılırsak doğa olayları bir felakete dönüşür, bunu en acı şekilde yaşadık. Bir deprem ülkesi olduğumuzu bilmemize rağmen neden depremler bizde bir faciaya dönüşüyor? Örneğin Japonya’da 9,1 şiddetinde deprem olurken can kaybı olmuyor da neden biz canlarımızı kaybediyoruz? Biliyoruz ki bilimin kılavuzluğunda ve kamucu bir yaklaşımla etkin önlemler alınsaydı bu depremler böylesine bir felakete dönüşmezdi. Şimdi çıkıp “asrın depremi” diyerek neden olduğunuz asrın cinayetinin, asrın ihanetinin üstünü örtemezsiniz. Halkımıza sözümdür: Fay hatları kadar tehlikeli bu siyasi rant faylarını temizleyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, bu iktidar, pandemide 2 maskeyi dağıtmadı, orman yangınlarında yeterli uçak kaldırmadı, depremde çadır temin edemedi, insanları kefen bezi için feryat etmek zorunda bıraktı. Yirmi yıllık AKP iktidarının özeti: Sarayımız var, çadırımız yok; hâlâ yok!

İktidar koltuğundakiler, size söylüyorum: Hiç mi yüzünüz kızarmıyor? Sözde uzaya gidecektiniz; depremedelere çadır götüremediniz, çadır!

Değerli milletvekilleri, Sayın Erdoğan 2015 yılında ne demişti? “Ben, ülkenin anonim şirket gibi yönetilmesini istiyorum.” İşte bu anlayış Kızılay gibi bir kurumu anonim bir şirkete, ticarethaneye çevirdi. Halk “çadır” diye inlerken Kızılay, Ahbapa utanmadan satış yapıyor mu! Ey Kızılay, sen kimin çadırını satıyorsun? Kızılay Başkanı o çadırları evindeki çeyrek altınları bozdurarak mı yaptırmış da utanmadan satışı savunuyor? O çadırları vatandaşın vergileriyle yapmadınız mı?

Bir de Sayın Erdoğan çıkmış “İstedığımız birkaç çalışmayı yapamadık, helallik istiyorum.” diyor. Senin görevlendirdiğin çadır ticareti yaparken helalliği istenenler donarak öldü, canlarını enkazda bıraktı Sayın Erdoğan.

Değerli milletvekilleri, “Tek adam rejiminde hızlı karar alacağız.” dediler, gördük ki tek adam korkusundan afette bile bir adım atılmıyor. Devlet kurumlarının tüm refleksleri törpülenmiş; bürokrasi, basiretini kaybetmiş; tek adamdan icazet almadan hiç kimse adım atmaya cesaret edemiyor. Bu kadar canımız göz göre göre gelen bir depremde yitirilmişse bunun sorumluluğu iktidarda değil de kimdedir? Bu sorumluluğu hatırlatınca küplere binip “Siyaset yapıyorsunuz.” demek en büyük aklama siyaseti değil midir? Hastaneden okullara, tüm bürokrasiye, hatta fare deliğine kadar siyaseti sokan siz değil misiniz? Tüm kurumların tek adamdan talimat almaksızın harekete geçme yetisinin olmaması nedeniyle tüm bir devlet organı felç edildi. Siyaset bacadan girince liyakat kapıdan çıktı.

Değerli milletvekilleri, eşi, çocuğu, kardeşi, ana-babası enkaz altındayken “Yardım!” diye feryat eden insanlar bile konuşmalarını niçin “Ne yaparlarsa yapsınlar, isterlerse beni tutuklasınlar.” diye bitiriyor? Bunu lütfen sorgulayalım. İnsanlar gözyaşı içinde çaresizce tepkisini dile getirirken tutuklanacağını düşünebiliyor. İktidara soruyorum: Bu sizi utandırmıyor mu? Ey iktidar sahipleri, ey tehdidi alışkanlık hâline getirenler; Halkın isyanı ilk seçimde sizi belirli bir süre oturttuğu o koltuklardan söktüp atacak; tribünler bunu söylüyor, haykırıyor. Halkına parmak sallayanların sonu tarihin tozlu raflarıdır. O kof kibrimizden fişkırın öfkenin ardında yatani biliyoruz. Beceriksizliğinizle yüzleşmenin öfkesini yaşıyorsunuz. Ağzınızdan küfürler dökülürken gözlerinizdeki korku da ele veriyor kendisini.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sizin ağzınızda...

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) - Kaybedeceğiz diye korkudan ödünüz patlıyor, patlasın. Üniversiteleri kapatsanız da, statları boşaltsanız da, televizyonları karartsanız da, sosyal medyayı sustursanız da bir şey değişmeyecek; yolun sonu görünüyor, az kaldı.

Değerli milletvekilleri, EYT'ilerin örgütlü mücadelesi ve Genel Başkanımızın ısrarla dile getirmesi sonucu EYT teklifi nihayet Meclise geldi. Getirilen teklifte yaş şartı kalktı, kademeli prim şartı devam ediyor. Oysa Sayın Bakan "1999 öncesi haklar tamamen iade edilecek." demişti. Teklifte 2000 sonrası için adil bir kademeli geçiş yok, emekliler için intibak yok, norm birliği yok, çıraklık ve stajın sigorta başlangıç tarihi sayılması yok, 1999 depremi mağdurları yok, emekli aylık bağlama oranlarının yükseltilmesi yok, aylıkların bağlanmasında refah payı verilmesi yok; kısacası, iktidarın arkasında mağdur bırakmadan bu işi çözmeye yetisi de yok.

Değerli milletvekilleri, demokratik, sosyal bir hukuk devletinde bir gün, bir ay veya birkaç yıl arayla bir hakka erişim on yedi yıl fark yaratamaz. 2000 sonrası için kademeli geçiş sistemi getirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Aynı koşullarda prim yatırıp ve çalışıp farklı emekli aylığı alanlar arasındaki farklar giderilmeli ve intibak düzenlemesi mutlaka yapılmalıdır. Aylık bağlama oranları eski düzeylerine çekilmeli, emekli aylıklarının alt sınırı asgari ücret olmalı, emekli aylığı artışlarında enflasyonun yanında büyüme de mutlaka dikkate alınmalıdır; aksi hâlde, emekli yoksulluğunun büyümesi kaçınılmaz. EYT sorununun bütün emeklilik sistemini hakkaniyetli bir yapıya dönüştürecek şekilde çözümünü ilk seçimden sonra Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına son konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Halil Etyemez.

Buyurun Sayın Etyemez.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat'ta merkez üssü Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan, ardından Hatay Defne, Malatya Yeşilyurt'ta yaşanan depremler son yüzyılın en büyük depremleri arasında kayda geçmiştir. Asrın felaketinin ardından yaklaşık 10 bin artçı deprem meydana gelmiştir. Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elâzığ illerimizde hayatını kaybeden tüm kardeşlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet niyaz ediyor, tedavi altında bulunun vatandaşlarımıza ise acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Kahramanmaraş'ta meydana gelen ve birçok ilimizde hissedilen deprem sonrası devletimizin tüm kurumları ivedilikle çalışmalarını yürütmeye başlamıştır. Devletimiz bütün imkânlarıyla depremden etkilenen bölgelerde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu süreçte devletimizin tüm kurumları gibi Gazi Meclisimiz de yaşananları her boyutuyla yakından takip etmiştir, etmeye de devam etmektedir. Milletvekillerimizin büyük bir kısmı depremden etkilenen yerleşim birimlerimizdeki çalışmaları yakından izlemek ve yardım çalışmalarına bizzat katkı sunabilmek amacıyla deprem bölgesine intikal etmiştir. Bu bağlamda Hatay'a giden bir arkadaşınız olarak devletimizin ilgili tüm birimlerinin deprem bölgesinde olağanüstü gayret ve çabayla çalıştığını ifade etmek istiyorum. Yaşadığımız bu asrın felaketinde ülkemizin dört bir yanından deprem bölgesini arama kurtarma ekipleri ve ekipmanları sevk edilmiştir. Aziz milletimiz ise ilk andan itibaren deprem bölgesine yardıma koşmuş, bölge halkının yanında olmuştur, olmaya da devam etmektedir. Milletimizin göz bebeği askerlerimiz

ve polislerimiz de deprem bölgesinde AFAD'la koordineli olarak milletimizin yardım elini depremzede vatandaşlarımıza ulaştırmaya devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, tüm kurumlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız, belediyelerimiz, gönüllülerimiz ve aziz milletimizin destekleriyle vatandaşlarımızın yanındayız. Son verilere göre bölgede hâlen 12 bin arama kurtarma personeli görev yapmaktadır. AFAD, Emniyet, Jandarma, Millî Savunma Bakanlığı, UMKE, ambulans ekipleri, yerel güvenlik, yerel destek ekipleri ve 3.455 gönüllü dâhil olmak üzere saha personel sayısı birlikte bölgede görev yapan toplam personel sayısı yaklaşık 240 bindir. 10 il ve 130 noktada konteyner kent kurulumları devam etmektedir. Kalıcı konutlar için de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız gerekli çalışmaları başlatmıştır. Afet bölgesinde ve afet bölgesi dışında çadır, konteyner, öğrenci yurtları, oteller, kamu misafirhaneleri ve diğer tesislerde barınma hizmeti sunulan kişi sayısı yaklaşık 2 milyondur.

Değerli milletvekilleri, asrın felaketinin dünyada meydana gelen en büyük depremlerden olduğunu biliyoruz; acımız çok büyüktür, yüreğimiz yanmaktadır. Bugünler, 85 milyon tek yürek, tek bilek olma günleridir; bir olma, beraber olma, kenetlenme günleridir. Hepimizin birimiz, birimizin hepimiz olacağı bir zamandayız. İnaniyorum ki el birliği ve gönül birliğiyle bu zor günleri de aşacağız inşallah.

Değerli milletvekilleri, bugün 28 Şubat. 28 Şubat postmodern darbesinin üzerinden yirmi altı yıl geçmiştir. Darbe bir insanlık suçudur. 28 Şubat, demokrasi tarihimizde millî iradeyi hedef alan kara lekelerden biridir. Milletimizin iradesine sahip çıkma mücadelesiyle “Etkileri bin yıl sürecek.” denilen 28 Şubat darbesi de tarihin kara sayfalarında yerini almıştır. Artık darbeler devri kapanmıştır; iktidarlar seçimle gelir, seçimle gider. Aziz milletimiz 28 Şubatı gerçekleştiren zihniyete çok kısa bir süre içerisinde kendi iradesini iktidara taşıyarak cevap vermiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemiz her anlamda büyük değişim ve dönüşüm süreci yaşamıştır. Son yirmi bir yılda bölgemizdeki tehditlere, saldırılara, afetlere ve depremlere karşı birliğimizi, dirliğimizi, siyasi ve ekonomik istikrarımızı korumak için büyük mücadeleler verdik, vermeye de devam ediyoruz. Ülkemizin her yönden bağımsızlığını pekiştirecek, toplumsal refahını artıracak ve çalışma hayatını rahatlatacak adımlar atmak en önemli önceliğimizdir, zira bizlere gayemiz için gayret etmek yakışmaktadır.

Değerli milletvekilleri, “büyük ve güçlü Türkiye” sevdasıyla çalıştığımız bu yolda devasa sorunları bir bir çözdük. Hükümetlerimiz olarak çalışanını koruyan, çalışmayanına bakan gerçek bir sosyal devlet anlayışıyla politikalarımızı hayata geçirdik. 2007'de kamuda geçici işçi olarak görev yapan 214 bin çalışanın sürekli işçi veya sözleşmeli personel statüsüne geçmesini temin ettik. 2011 ve 2013'te yaptığımız düzenlemelerle 300 bini aşkın sözleşmeli personeli kadroya geçirdik. 2018'de yaptığımız düzenlemeyle kamuda görev yapan yaklaşık 725 bin taşeron personelimizin kadro meselesini çözüme kavuşturduk. Geçtiğimiz günlerde ise 458.615 çalışanımızı kadroya geçiren kapsamlı bir çalışmayı hep beraber imzaladık. Çalışma hayatına ilişkin bu saydıklarım dışında birçok düzenlemeyi hayata geçirdik; sadece 2022 yılını baz aldığımızda, çalışma hayatı açısından çok kapsamlı düzenlemelerin yapıldığı bir yıl olduğunu göreceğiz. 2022 yılında çalışma hayatına ilişkin yaptığımız düzenlemeler altın harflerle hizmet siyasetimize yazılmıştır. 3600 ek gösterge düzenlemesi, 2023 yılı asgari ücret oranları, sözleşmeli personelin memur kadrolarına geçirilmesi, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun hayata geçirilmesi, memur ve emeklilerimizin maaş zamları, gelir vergisi istisnaları ve vergi dilimindeki düzenlemeler gibi birçok düzenlemeyi bu dönemde hayata geçirdik.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurula getirdiğimiz bu kanun teklifimizle uzun süredir toplumun önemli gündem başlıklarından biri olan emeklilikte yaşa takılanlar konusunu kalıcı olarak artık çözüyoruz. Yapacağımız düzenlemeyle ilk defa 8 Eylül 1999'dan önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında sigortalılığı başlayanlardan mevcut yürürlükte olan mevzuattaki emekliliği hak

kazanma koşullarından sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısı şartını yerine getirenlere yaş şartı aranmaksızın aylık bağlanmasını amaçlıyoruz.

1999 yılında yapılan düzenlemeyle getirilen kademeli yaş şartı SSK sigortalıları için de kademeli prim gün sayısı ve sigortalılık süresi şartlarından yaş şartı kaldırılmaktadır. SSK sigortalıları ilk işe giriş tarihine göre belirlenen 5.000 ila 5975 gün sayısı, kadınlarda yirmi yıl, erkeklerde yirmi beş yıl sigortalılık süresini, Emekli Sandığı ile BAĞ-KUR sigortalılarında ise kadınlarda yirmi yıl, 7200 gün; erkeklerde yirmi beş yıl, 9000 gün hizmet sürelerini tamamlaması hâlinde yaş beklemezsizin aylığa hak kazanacaklardır. Sigortalılarımız eksik günlerini çalışmaya devam ederek, askerlik ya da doğum borçlanması gibi borçlanmalar yaparak, BAĞ-KUR kapsamında prim borcunu ödemedikleri için durdurulan sürelerin prim borcunu ödeyerek, hiçbir sigortalılığı olmayanlar ise isteğe bağlı sigortalı olmak suretiyle tamamlayabileceklerdir. Bu kapsamda, 2023 yılı içinde emekli olabilecek 1 milyon 700 bin işçi, 89 bin esnaf ve 496 bin memur olmak üzere toplam 2 milyon 200 bin kişi bulunmaktadır. 3,5 milyon işçi, 619 bin bağımsız çalışan, 669 bin devlet memuru olmak üzere emeklilik için yaş bekleyen ve ilerleyen yıllarda bekleyecek olan kişi sayısı da toplam 4 milyon 800 bindir. Emekli veya yaşlılık aylığı alan kişilerin çalışma hayatına devam etmek istemeleri durumunda bu kişilerin kayıtlı istihdamlarının da teşvik edilmesinin sağlanması adına işverenlere prim teşviki verilmesi de sağlanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Etyemez.

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülke olarak zor günlerden geçiyoruz, yaralarımızı hep birlikte sarıyoruz. Acımız büyük ama birliğimiz, beraberliğimiz ve kardeşliğimiz daha büyüktür. Ülke ve millet olarak birlik ve beraberlik içinde bu felaket günlerini de geride bırakacağız inşallah.

Bu duygu ve düşüncelerle kanun teklifimize gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda katkı sunan kıymetli milletvekillerimize gerekse Genel Kurul aşamasında destek veren herkese teşekkür ediyorum. Ülkemizi yasa boğan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet, ailelerine, yakınlarına ve milletimize başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyor, bu düzenlemeden yararlanacak 5 milyon vatandaşımıza da hayırlı olması temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 95- Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanlar, söz konusu hükümlerde yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde

yaşlılık veya emekli aylığından yararlanırlar. Bu fıkra esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük hak talep edilemez.

Birinci fıkra kapsamında yaşlılık veya emekli aylığı talebinde bulunarak ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlardan, yaşlılık veya emekli aylığı talebi nedeniyle işten ayrılış bildirgesi verilenlerin işten ayrılış tarihini takip eden 10 gün içerisinde en son çalışılan özel sektör işyerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlamaları halinde, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışılmaya başlandığı tarihten itibaren bu Kanunun geçici 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sosyal güvenlik destek primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. Sosyal güvenlik destek primi işveren hissesi indiriminden yararlanan sigortalının işten ayrılması halinde, söz konusu sigortalıdan dolayı bu indirimden tekrar yararlanılamaz. Bu fıkroda yer alan indirimden, bu Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan diğer şartlar sağlanmak kaydıyla yararlanılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Durmuş Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – (2/4914) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında İYİ Partinin görüşlerini paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce, ülkemizi derin bir yasa boğan deprem felaketinde hayatını kaybeden yurttaşlarımıza Rabb’imden rahmet diliyor ve onlara merhametiyle muamele etmesini diliyorum. Ayrıca yakınlarına ve ülkemizin tüm kesimlerine başınız sağ olsun diliyorum ve tekraren başın sağ olsun Türkiye’im diliyorum.

Değerli milletvekilleri, aralık ayında bütçe görüşmelerini tamamladıktan sonra, yılın başından bu tarafa ve önümüzdeki seçim takvimi de dikkate alınarak gündemimize önemli yasalar getirildi ve getirilmeye de devam edilecek gibi görünüyor ve edecek. Bu yasalar, bizim önümüzdeki on yıllarımızı etkileyecek olan önemli yasalar. Dolayısıyla, bu yasaların görüşülmesi, müzakere edilmesi, eksikliklerinin tamamlanması son derece önemli. Eğer herhangi bir konuda yanlışlık yaparsak tekrar geri dönmek zorunda kalıyoruz ve geri döndüğümüzde de yaptığımız yasanın bize olan maliyeti yükseliyor. O nedenle, ben özellikle Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanından istirham ediyorum, gelen yasalarla ilgili olarak yapılan etki analizi çalışmalarının yasanın Komisyon üyelerine dağıtılmasıyla birlikte verilmesini ve üzerinde çalışılmasına imkân tanınmasını rica ediyorum. Şu anda görüşmekte olduğumuz yasada ve ondan önce görüştüğümüz yasalarda da yönetim etki analizi yaptı fakat etki analizi bize yasanın görüşülmesi esnasında usul üzerinde görüşmeler yapılırken geldi ve görüşmeler esnasında da şunu gördük ki yapılan etki analizlerinin çoğunun doğru olmadığı ve gün içerisinde değişik tabloların yapılarak bazı tabloların yeniden gözden geçirildiği ortaya çıktı. Doğru karar alabilmemiz ve doğru yasa yapabilmemiz için bu etki analizlerinin bize zamanında gelmesi gerekiyor. Şu anda görüşmekte olduğumuz yasayla ilgili olarak da etki analizi bize kanunla ilgili, teklifle ilgili usul görüşmeleri yapıldıktan sonra ve üyelerin ısrarıyla dağıtıldı. Aslında, yasayla birlikte gelseydi bu çok daha güzel olurdu diye düşünüyorum. O nedenle, etkili, doğru yasa yapabilmek için, etki analizlerinin doğru ve zamanında Komisyon üyelerine dağıtılması gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi, uzun süredir beklenen ve iktidar tarafından uzunca bir süredir de reddedilen “emeklilikte yaşa takılanlar” olarak kamuoyunda yer almış EYT sorununa

ilişkindir. Bilindiği gibi, kamuoyunda “emeklilikte yaşa takılanlar” diye anılan vatandaşlarımız normal sigortalılık süresini doldurmuş ancak çalışma yaşlarının sonuna gelmedikleri için emekli olamamıştır. Bu mağduriyet, iktidarın ülkemizi getirdiği ekonomik ve toplumsal refah seviyesini iyice gün yüzüne çıkarmıştır. Sorunun çözümünün toplumun bütün kesimlerinin bir araya gelip bir çözüm seti çıkarmasıyla gerçekleşeceği ve bu türde gerekli çalışmalar yapıldığında mağduriyetlerin giderilmesi için birçok alternatif yolun üretilebileceği vurgulanmıştır. Ancak iktidar, sorunun çözümüne odaklanmak yerine, seçim hedefi olarak EYT’li vatandaşlarımızı istismar etmeyi tercih etmiştir diyorum. Maalesef bu tespiti yapmak zorundayım, kızmayın. EYT’li vatandaşlarımız uzun bir süredir kararlılıkla mücadelelerini sürdürmektedir. Bu süreçte iktidar temsilcileri bu sorunu görmezden gelmiş, EYT mağdurlarını dışlamış hatta Cumhurbaşkanı tarafından “Seçim kaybetsek de ben bu işte yokum.” açıklaması yapılmıştır. Yaşanan süreçte Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener 2018 yılından bu yana birçok konuşmasında ve Türkiye Büyük Millet Meclisi zemininde emeklilikte yaşa takılanlar problemini net olarak gündeme getirmiş ve çözeceklerini ifade etmiştir.

24 Ekim 2018 tarihinde EYT’li vatandaşlarımızın bu sorununun çözüme kavuşması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda araştırma komisyonu kurulmasına yönelik sunduğumuz önergemiz maalesef burada reddedilmiştir. Bugün ise yeni bir seçim kazanma şansı kalmayan iktidar yıllardır görmezden geldiği bu sorunu çözmek için adım atmıştır. Bunu yaparken, tarafımızca ortaya konulan çözümlerimizi dikkate almadığı görülmektedir. Çünkü çözüm olarak sunulan bu konuda yaş sorunu yerine prim sorunu getirilmektedir. Birçok vatandaşımız, bu teklife göre, 3975 prim gün sayısını tamamlayamadığı için mağdur edilecektir.

Değerli milletvekilleri, 2023 bütçe görüşmeleri sürecinde, 11 Kasım 2022 günü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Bilgin tarafından 5000, 5400 prim günü şartı dile getirilmiş ve bu sorunun çözümüne yönelik yasal düzenleme hazırlıklarının başladığı ve kısa zamanda hayata geçirileceği vurgulanmıştır. Yapılan düzenlemeler sonunda iktidar tarafından yapılması gereken, kaç kişinin mağduriyet yaşadığı, maliyeti ödenen prim miktarı gibi verileri incelemek ve gerek siyasi partilerle gerekse kamuoyuyla paylaşmak, çözüm üretmek için ivedilikle bir girişimde bulunmaktır ancak 28 Aralık günü Cumhurbaşkanının açıklamaları sonrası iktidar, şu anda görüşmekte olduğumuz yasayı bizim önümüze koymuştur.

Yasanın bugün itibarıyla çıkarılması mutlaka gereklidir ve dolayısıyla da sonuç itibarıyla İYİ Parti olarak bizim bu konudaki görüşümüz olumlu oy kullanmaktır ancak yasada, benden önceki konuşmacıların da belirttiği gibi, birçok eksik var. Bu eksikler aslında tamamlanarak getirilseydi toplumun büyük bir kesimi çok daha mutlu edilecekti ve dolayısıyla da çözüm daha hızlı bir şekilde... Toplumsal refah artacak ve dolayısıyla da yasayla ilgili olarak üretilecek olan rıza daha da büyük olacaktı ama maalesef, belli bir kesim yasa kapsamına alındı, bazı kesimler bütün ısrarlarımıza rağmen yasa kapsamına alınmadı; alınmadığı için de bu yasa eksik çıkıyor.

Biz, Kasım ayında bir yasa çıkardık. Çıkardığımız yasayla öğrencilerin kullandıkları kredileri affettik. O gün o yasa görüşülürken dedik ki: Bu yasada bir eksiklik var, dolayısıyla bu yeniden bir gözden geçirilsin. Ama biz dinlenmedik. Şimdi, önümüzdeki hafta görüşeceğimiz yasada bu konuyla ilgili bir düzenleme var. Kasım ayında yaptığımız yasayı tekrar düzenler hâle geldik. Aslında burada da böyle bir şey yapılacak çünkü burada, bu aylıkların nasıl bağlanacağı, nasıl çalışılacağı ve hangi yönetmeliğe göre -2008 öncesi, 2008 sonrası- olacağı vesaire gibi konularda herhangi bir açıklama yok. Komisyon aşamasında bu konuların bu yasaya yazılması, dercedilmesini istedik ama maalesef bunlar da dikkate alınmadı. O nedenle, ben bu yasa geçtikten sonra vatandaşlardan gelecek olan şikâyetlerin artacağını düşünüyorum. O nedenle, yönetim bu yasayla ilgili olarak maaş bağlama sürecine geçmeden önce çıkaracağı yönetmelikte bu konuları açık ve net olarak ortaya koymalı ve bunu da vatandaşlarımızla paylaşmalı. Yoksa eksik kanun çıkarmış olacağız ve dolayısıyla da memnuniyet oranımız son derece düşük olacak.

Ben sözlerime burada son verirken bir kere daha söylüyorum: Eksik bir yasa, daha kapsamlı olabilirdi ama maalesef, bizim Komisyon aşamasında ortaya koyduğumuz önerilerimiz kabul edilmedi.

Ama bütün bunlara rağmen yasanın ivedilikle geçmesini ve hak sahiplerinin bir an önce haklarına kavuşmasını diliyoruz ve İYİ Parti olarak da yasayı destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 60’a göre bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Prof. Dr. Ahmet Ercan'ın gözüaltına alınmasına ve Pazarcık'ta Hasankoca Köyüne kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Medyaya düşen bir habere göre, Profesör Doktor Ahmet Ercan halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçundan gözüaltına alınmış. Hepimiz, bu deprem vesilesiyle Ahmet Ercan'ı yakından tanıdık; günlerdir, yirmi iki gündür sosyal medyasından depreme ilişkin önlemleri, uygulamaları ve depremin sonuçlarını anlatan bir jeolog aynı zamanda.

Hakikaten, bu deprem vesilesiyle halkı susturmaya çalışmaları artık kabul edilemez, bıçağın kemiği çoktan geçtiği bir aşamaya vardı. Onları gözüaltına alacaklarına, asıl, depremin sorumlularını, denetlemeyenleri, kayyumları, buna yol verenleri gözüaltına almaları gerekiyor.

Başka bir gelişme de -demin söylemiştim- Pazarcık'ta Hasankoca Köy Evi'ne kayyum atandı; kayyum yardımcıları dağıtmadı ve bugün kamyonları yardım merkezinin önüne getirip, doldurup, götürüp AFAD'a teslim etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O yardımcıları, bizim kampanyamızla, halk dışından, her şeyinden kısarak topladı ve Pazarcık halkına ulaştırmaya çalıştı. AFAD, halkın topladığı yardımlara da kayyum eliyle el koyuyor ve halka dağıtmıyor.

Bunu net söylüyorum: Bu gözüaltıları, bu baskıları böyle bir felaket döneminde uygulamaya devam etmelerinin hiçbir şekilde kabul edilebilir, izah edilebilir, tartışılabilir bir yanı yoktur. Depremin yaralarını saralım derken yaraları daha da derinleştiren, yaralara tuz basan bu uygulamaları kabul etmiyoruz, kınıyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 405) (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden, İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurun Sayın Aksu.

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 405 sıra sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, 6 Şubat günü Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen, 11 ilimizde büyük bir yıkıma yol açan ve milletçe yüreğimizi dağlayan depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifa, yakınlarına sabır, milletimize başsağlığı diliyorum.

Devletimiz tüm kurumlarıyla ve imkânlarıyla deprem bölgesindedir ve müşfik eli depremezdelerimize uzanmıştır. Milletimiz depremezdelere destek ve acılarını paylaşmak için seferberlik hâindedir. İnaniyoruz ki devletimizin kudreti, milletimizin desteğiyle kısa sürede yıkılan yapılacak, eksikler tamamlanacak, acılar paylaşılarak azalacak, yaralar el birliğiyle sarılacaktır. Türk millet tarihindeki birçok felakette olduğu gibi dayanışma ruhuyla bu badireyi de atlatacak, hep birlikte Türkiye olup kutlu yürüyüşüne devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, bugün, yaklaşık 5 milyon vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren ve önemli bir beklenti hâline gelmiş bulunan emeklilikte yaşa takılma sorununu çözüme kavuşturan kanun teklifini görüşüyoruz. Öncelikle, yüce Meclisimizin iradesiyle yasalaşacak olan teklifin EYT'li kardeşlerimize hayırlı olmasını diliyorum. Kanun teklifi esas itibarıyla sigortalılık başlangıcı 8 Eylül 1999 ve öncesi olanların mevcut mevzuattaki emekliliğe hak kazanmaya ilişkin koşullardan yaş şartının kaldırılmasını hükme bağlamakta, bu kişilerden çalışmaya devam edenlere sosyal güvenlik destek primi teşviki sağlanmasını öngörmektedir. Sosyal güvenlik sistemlerinde emekli olabilmek için, yaş, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi olmak üzere 3 temel şart aranmaktadır. “EYT” kavramı, sosyal güvenlik sisteminde emeklilik için gerekli bulunan bu 3 şarttan 2'sini yerine getirdiği hâlde yaş şartını taşımadığı için emekli olamayanları ifade etmektedir. Hatırlanacağı gibi, ülkemizde geçmişten günümüze bu şartlarda çeşitli değişiklikler yapılagelmiştir. 1992 yılında 3774 sayılı Kanun'la o dönem yürürlükte olan yaş şartı kaldırılmış, sigortalıların sadece belirli bir prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi şartıyla emekli olmalarına imkân sağlamıştır. 4447 sayılı Kanun'la ise emekliliğe hak kazanmak için yaş mecburiyeti yeniden getirilmiş, mevcut çalışanların durumu da işe giriş tarihlerine göre kademelendirilmiştir. Ancak bu düzenleme sigortalıların işe giriş tarihlerinde olmayan bir yükümlülük olarak yaş şartının kendilerine uygulanmasına yol açmıştır. Görüştüğümüz kanun teklifiyle bu durum ortadan kaldırılmakta, mezkûr hükümlerin yürürlüğe girdiği 8 Eylül 1999 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlayanlar ile bu tarihten sonra çalışmaya başlamalarına rağmen borçlanmalarla sigortalılık başlangıç tarihini 8 Eylül 1999 öncesine götürenlerin mevcut mevzuattaki emekliliğe hak kazanma koşullarından yaş şartı kaldırılmaktadır. Teklifte, ayırım yapılmaksızın, SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığına tabi herkes için, yaş şartı aranmadan emekli olma imkânı getirilmektedir. Buna göre, 506 sayılı Kanun'un geçici 81, 1479 sayılı Kanun'un geçici 10, 2925 sayılı Kanun'un geçici 2'nci maddeleri ile 5434 sayılı Kanun'un geçici 205'inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığına hak kazanma koşullarından prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresi şartları değiştirilmeksizin sadece yaş sınırlamasının kaldırılması, ayrıca bu maddede esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaması madde öngörülmektedir.

Düzenleme 2 milyon 245 bin 626'sı 2023 yılı içinde emekliliği hak edebilecek durumda olanlar olmak üzere toplamda 4 milyon 787 bin 297 emeklilikte yaşa takılan vatandaşımızı doğrudan ilgilendirmektedir. Bunların 1 milyon 661 bini SSK'li, 88.626'sı BAĞ-KUR'lu, 496 bin kişisi de Emekli Sandığına tabi çalışanlardan oluşmaktadır.

Diğer taraftan 8 Eylül 1999 öncesinde sigortalı sayılanlardan bu maddenin yürürlük tarihinden sonra ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlananların aynı iş yerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya devam etmeleri hâlinde hazineye karşılanacak destekle bu işverenlere 5 puanlık prim indirimi sağlanması öngörülmektedir. Bu şekilde, istihdam piyasasında dalgalanma oluşturulmaması, kayıtlı çalışmanın desteklenmesi ve bu sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin sosyal güvenlik destek primi maliyetinin azaltılması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, kamu kurumlarında taşerondan kadroya geçmek suretiyle sürekli işçi olarak çalışanların emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmaları hâlinde iş sözleşmelerinin zorunlu feshini gerektiren hükümlerin yürürlükten kaldırılması, bunların iş sözleşmesinin sürdürülmesi ya da sona erdirilmesi kararının sözleşmenin taraflarına bırakılması öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, böylece, emeklilikte yaşa takılan kardeşlerimizin mağduriyetleri giderilmekte, EYT konusu köklü bir çözüme kavuşturulmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığı yönetim istikrarı ile atılan reformist adımlar çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı birliğinde daha evvel, asgari ücretin vergi dışı bırakılması, 3600 ek gösterge, sözleşmelilerin kadroya geçirilmesi, mali ve sosyal haklar ile çalışma şartlarına ilişkin iyileştirmeler gibi çalışan ve emeklilerimizin birçok talep ve beklentisi yerine getirilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamelerimizde yer verdiğimiz EYT'lilerin mağduriyetlerinin giderileceği taahhüdümüz de teklifin yasalaşmasıyla gerçekleşecektir. Bundan sonra da işimizin, memurumuzun, çalışanımızın, emeklimizin ve tüm toplum kesimlerinin sorunlarını çözmek, beklentilerini karşılamak için samimiyetle gayret göstermeye devam edeceğiz. Milli birlik ve dayanışma anlayışı içinde her türlü sorunun üstesinden gelecek, yaşadığımız çağın afeti depremin yaralarını da saracağız.

Bu düşüncelerle kanun teklifinin EYT'li vatandaşlarımıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Cenab-ı Allah'tan ülkemizi ve milletimizi her türlü afet ve musibetten korumasını niyaz ediyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurun Sayın Turan.

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Asrın cinayetinden birazdan bahsedeceğim, ondan öncesinde EYT'ye ilişkin birkaç sözüm var. İktidar her konuda olduğu gibi bu konuda da büyük bir eksiklik içerisinde. “EYT problemini, 99 depreminden bugüne kadar süregelen bu problemi çözeceğim.” derken şimdi başka mağduriyetler yaratıyor. O yüzden, Garo Paylan grubumuz adına bunlardan daha geniş olarak bahsetti, ben kısaca tekrar etmek istiyorum. Deprem mağdurlarının böyle bir deprem döneminde bu işin içerisine dâhil edilmemiş olması kabul edilebilir değildir. O sebeple, 31/12/1999 ve öncesini referans olarak almak ve insanları, deprem mağdurlarını bu şekilde bu kapsam içerisine dâhil etmek doğru olacaktır.

Yine, stajyerlik ve çıraklık başlangıcının sigorta başlangıcı sayılmasına ilişkin Komisyonunda çok şey söyledik ama bu, Cumhurbaşkanlığı tarafından reddedildi; büyük bir mağduriyet sebebidir, onların çıraklık ve stajyerlik başlangıcının sigorta başlangıcı olarak addedilmesi önemlidir.

Yine, BAĞ-KUR'lular bunun içerisinde yok. BAĞ-KUR'lular büyük bir mağduriyet içerisindedir, kapsam içerisine alınmaları gerekiyor. Haklar 8/9/1999 öncesindeki gibi tanzim edilmeli, kısmi emeklilik mutlaka kapsanmalı ve kademeli geçiş de yer verilmeli.

Şimdi, değerli arkadaşlar, “asrın felaketi” diye anlattığınız şey palavra. Çünkü Türkiye’de daha öncesinde daha büyük depremler meydana geldi, mesela Erzincan depremi böyle bir depremdi. Bu depremde yıkılmayan binaları dikkate aldığımızda ve yıkılan, hemen yanında yıkılan binaları dikkate aldığımızda demek ki binalar yıkılamayabiliyormuş, demek ki sağlıklı yapılan binalar ayakta kalabiliyormuş. Bu arada söz edilmesi gereken “asrın felaketi” falan değil, AKP eliyle yirmi küsur yıldır sürdürülen yanlış politikalar sebebiyle söz konusu olmuş olan asrın cinayetidir. Yirmi üç gündür hâlâ çadır yok, hâlâ enkaz altında cenazeler var, hâlâ elektrik yok, hâlâ su yok.

Buradan değerli halkımıza seslenmek istiyorum: Değerli halkımız, felaketin sebebi -hiç eğmeye bükmeye gerek yok- Recep Tayyip Erdoğan ve onun kurduğu sistemdir. Felaketin sebebi neoliberal, siyasi İslamcı, faşist, inşaata dayalı birikim rejimidir. Felaketin sebebi liyakatsizlik, kurumların içinin boşaltılması ve her şeyin Erdoğan’a bağlanmasıdır. Her şey tek adama bağlandığında ve o tek adam da her zaman olduğu gibi o kritik saatte ortada olmadığında işte insanlar bağıra bağıra can vermek durumunda kalıyor. Yani aslında tek adam rejimi göçük altında kalmış durumda.

Recep Tayyip Erdoğan, “Ülkeyi anonim şirket gibi yöneteceğim.” dedin ve yönettin. Uyguladığın inşaata dayalı sermaye birikim modeliyle her tarlayı inşaat alanı olarak gördün. 5’li çeteleri ve onların arkasında nicelerini var ettin, bilimsel kriterleri hiçe saydın, 7 defa imar affı çıkarttın, 8’incisi eğer deprem olmasaydı çıkmış olacaktı. Riskli alanları kanun hükmünde kararnamelerle risksiz hâle dönüştürdün, “Ülke şirket yönetir gibi yönetilir mi kardeşim?” diyenlere hakaret ettin, al sana anonim şirket Türkiye. İki yüzyıllık Kızılay, sayende çadır, kumanya satan sefil bir ticarethaneye dönüştü; patronun izin almadan adım atamayan bürokratlar cennetine dönüştü. Sağlıktan, eğitimin sonrasını kurtarmayı da üzerinden kâr elde edecek bir sektör hâline dönüştürdün. Recep Tayyip Erdoğan açıkça suç işledin.

Doğal olaydan bir felaket yaratan sistemi sorgulamadan yeniden inşaatçılık naraları atıyor ve yandaş müteahhitlere ihaleler dağıtıyorsunuz, depremler devam ederken beton dökerek yeni facialara kapılar aralıyorsunuz. “Alanda Kızılayı görmedik” diyen depremzede yakınını kaybetmiş halka ve ahlaksız “Be ahlaksız, be namussuz, be adi.” diye hakaret ediyorsun, suç işlemeye devam ediyorsun ve şimdi çıkmış helallik istiyorsun. Ne dememizi istiyorsun Sayın Erdoğan? “Vallahi, 45 bin vatandaşımızı, sayende çoluğumuzu çocuğumuzu kaybettik ama olur böyle şeyler, hakkımız helal olsun.” dememizi mi istiyorsun? Yağma yok, demeyeceğiz, çok beklersiniz ve bunların hesabını soracağız.

Sayın Erdoğan, ülke tarihinin en büyük madenci katliamları senin döneminde oldu, en büyük seller, orman yangınları senin döneminde oldu, “kader” dedin, en büyük deprem katliamı senin döneminde oldu ve “kader” diyorsun, bunlar kader mi yoksa bu ülkenin başına gelmiş en büyük felaket olan sizin “şahsım” iktidarınızın sonucu mu? Çıkmış bir sene daha istiyorsun. Niye istiyorsun bu bir seneyi? Enkaza gömmediklerinizi enkaza gömmek için mi istiyorsunuz bir sene daha? Daha çok beton dökmek, inşaat dikmek adına ülkeyi mahvettiniz. “2023’te Ay’a gideceğiz.” derken, Adıyaman’a, Hatay’a, Maraş’a gidemediniz, 23’üncü günde hâlâ çadır ulaştıramadınız, cenazeler hâlâ enkaz altında. İçinde olduğum grupla bir hafta boyunca Adıyaman’da çadır bulalım diye debelendik, çalmadığımızı kapı kalmadı, 5 tane çadır bulduk; o da sizden gelmedi. Dışarıdan gelenlere de utanmadan el koydunuz. Şimdi kalkmış depremin müteahhit ayağına operasyon yapıyorsunuz öyle mi, inanalım mı buna? Depremin siyasi ayağı ne olacak, sizler ne olacaksınız, imar afları çıkaranlar ne olacak, bunlara el kaldıranlar ne olacak? Riskli alanı risksiz ilan eden Recep Tayyip Erdoğan ne olacak?

SALİH CORA (Trabzon) – Kentsel dönüşüme karşı çıkanlar ne olacak?

RIDVAN TURAN (Devamla) – Uygunsuz inşaatlara imkân sağlayanlar, bilimi hiçe sayanlar, sahi sizler ne olacaksınız?

SALİH CORA (Trabzon) – Kentsel dönüşüme karşı çıkanlar ne olacak?

RIDVAN TURAN (Devamla) – Hiç merak etmeyin, bunların hesabını sizden soracağız, hiç merak etmeyin.

Sayın Erdoğan, gerçekleri inkâr ettin “İnşaatlar bizden evvel yapılmış.” dedin, seni TÜİK’in yalanladı. “Ülke tarihinin en büyük depremi” diyorsun ama siz de ülke tarihinin en büyük kaynağını kullandınız, 3 trilyon dolara yakındır bu kaynak ve deprem için bu memlekette bir tırnak ucu kadar adım atmadınız.

Sayın Erdoğan, topladığın deprem vergilerini duble yol müteahhitlerine yedirdin. Asırlık Kızılaya yakınlarını doldurdun. Bağışları oğlunun vakıflarına yönlendirdin. Kızılayı yardımları satan adi bir şirkete dönüştürdün. AFAD’ın başına bu işle alakası olmayan emir erlerini diktin. Sayıştay raporlarını görmezden geldin. Toplanma alanlarını yapılaşmaya açtın, “Yapma.” diyenlere “vatan haini” dedin. “Oraya havaalanı yapmayın.” diyen mühendisleri “ihaneççi” ilan ettin. “Parklara AVM yapmayın kardeşim.” diyen şehir plancılarını cezaevine attın. Uzmanları “felaket tellalı” ilan ettin ve bildiğini yapmaya devam ettin.

Bu Parlamentoda yalnızca HDP olarak dedik ki: “İmar affi cinayettir arkadaşlar, imar affına ‘evet’ demeyin.” Bize “terörist” dedin. Hepimiz büyük Türkiye’nin önüne dikilen dış mihraklardık, vatan hainleriydik öyle mi Sayın Erdoğan? Al sana büyük Türkiye, al sana büyük Türkiye. Enkaz altında insanların bağıra bağıra öldüğü büyük Türkiye; çadır bulamadığı, depremde kurtulunanların soğuktan ölüme terk edildiği büyük Türkiye, senin eserin bu; herkesin kışkırdığı büyük Türkiye, Recep Tayyip Erdoğan senin eserin. Suf sızı eleştirmesinler diye Twitter’ı kapattınız, insanları hapse attınız, OHAL ilan ettiniz. Şimdi de statları kapatmayı konuşuyorsunuz, kapatın, size yakıştır. Sahi nerede şimdi o trilyoner yaptığımız müteahhitler?

Bakın, düşman ilan ettiğin ülkelerin insanları geldi, buradaki insanların imdadına yetişti ama siz yetişemediniz. Aşağıladığın, hakaret ettiğin, “çapulcu”, “sürtük”, “terörist”, “sanatçı müsveddesi” dediklerin hiçbir kişisel çıkar gözetmeksizin insanları kurtarmaya çalışıyor ama siz orada yoksunuz. Bir de kalkmış helallik istiyor, sadaka dağıtır gibi insanlara para dağıtıyorsunuz. Sizin yerinize utanmaktan bıktık, sizin yerinize utanmak yine bize düşüyor ne yazık ki. Sayın Erdoğan, bunun bedelini ağır ödeyeceksiniz, bundan emin olun. Derhâl istifa edin, yoksa ölüme terk ettiklerinizin öfkesiyle gideceksiniz. 99 depreminin enkazından çıktınız, 2023 depreminin enkazına gömüleceksiniz.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, sözü önce bana verir misiniz? İzin verirsiniz yer değiştirebilir miyiz?

İsterseniz yer değiştirebilir miyiz Sayın Bekaroğlu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Peki.

BAŞKAN – Peki, değiştirelim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle “asrın felaketi” diye nitelenen, 6 Şubat tarihinde gerçekleşen, belki bugüne kadar görülmemiş, 11 vilayeti kapsayan 7,7; arkasından, dokuz saat sonra 7,6 büyüklüğünde bir deprem, ölçülere göre dünyadaki en büyük şiddette sayılabilecek... Bilim adamlarından, bilim insanlarından öğrendiğimiz en büyük şiddet 12’ymiş ama 7,7 büyüklüğündeki depremin şiddetinin 11 olduğu, 7,6 büyüklüğündeki 2’nci depremin de 10’un üzerinde bir şiddette olduğu ve... Yeryüzüne 7 kilometrelik bir mesafede gerçekleşen bu deprem, hakikaten yaşanmamış bir hadisedi.

Buradan öncelikle şunu ifade edeyim: Değerli milletvekili arkadaşlarımızın gerçekten samimiyetle, iyi niyetle, vicdan muhasebesi yaparak, göçük altında kalmış, can pazarı yaşayan insanlara yardım etmek için koşan Türk milletinin değerli milletvekillerini, bütün arkadaşlarımızı iyi niyet ve samimiyet ama kötü niyetleri olanlar hariç...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sensin kötü niyetli.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün AK PARTİ milletvekilleri, diğer partilerin milletvekilleri de dâhil olmak üzere, 285 milletvekilimiz var...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kötüleri nasıl ayıracaksınız?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Daha ne kötülük yapacaksınız bu halka?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Kötü niyetli deyince niye alınıyorsunuz ya?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kötüleri ayırmanın kriteri nedir?

OYA ERSOY (İstanbul) – Farklı düşünenler niye kötü düşünenler?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Niye alınıyorsun kötü niyetli deyince?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Nedir kötülerin kriteri? Yok gerçekten...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Niye kötü niyetli deyince alınıyorsunuz?

OYA ERSOY (İstanbul) – Size “kötü” diyenler kötü niyetli mi?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yok, gerçekten kötülüğün kriteri nedir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yarası olan gocunur.

BAŞKAN – Sayın Kaya, Sayın Elitaş; karşılıklı konuşmayalım lütfen, Genel Kurula hitap edelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hayır, gerçekten kötülüğün kriteri nedir?

BAŞKAN – Buyurun, Genel Kurula konuşalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün metanet içerisinde olacağız, acımız büyük.

HÜDA KAYA (İstanbul) – En iyi sizsiniz!

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen rica ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Kim ne haysiyetsizlik yaparsa yapsın...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hepsini siz yapıyorsunuz.

OYA ERSOY (İstanbul) – Siz yaptınız onları.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...kim ne ahlaksızlık yaparsa yapsın içimize sindireceğiz, dinleyeceğiz çünkü çiğiriz yanıyorsa.

OYA ERSOY (İstanbul) – Onları enkaz altında canlı canlı olarak öldürerek siz yaptınız.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hepsini siz yaptınız.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Siz yaptınız, siz, siz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Afeti siz yaptınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 45 bin insan hayatını kaybetmiş, büyük bina yıkıntılarıyla karşı karşıyayız.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Siz yaptınız, siz, siz. Neden bahsediyorsunuz? İnsanları öldüren sizsiniz.

BAŞKAN – Sayın Gülüm, lütfen rica ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün 1,5 milyon civarında, 2 milyon civarında insan şehri değişirmiştir...

OYA ERSOY (İstanbul) – Utanmazlar!

HÜDA KAYA (İstanbul) – “Asrın lideri” dediniz, asrın kötülüğünü yaptınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, bu ülke “ahlaksız” diye hakaret edilen bir konuşmayı hak etmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 85 milyon kucaklaşmış birbiriyle bütünleşmiş ama birileri kalkacak ahlaksız bir şekilde kalkıp da “Bunun sorumlusu sensin, sebebi sensin.” diye ifade etmek, ahlaksızlığın en büyüğüdür.

OYA ERSOY (İstanbul) – Katilsiniz, katil!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sizsiniz siz. Bütün ölümlerin sorumlusu sizsiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ahlaksızlığın en büyüğüdür.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sizsiniz, siz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bütün ölümlerin sorumlusu sizsiniz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hesaplarını vereceksiniz.

OYA ERSOY (İstanbul) – İnsanlar bağırarak öldü, bağırarak.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – 45 bin insan öldü. El insaf!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, şimdi bir şey okuyacağım. Biraz önce birisi söyledi, dedi ki “Bilim insanıyla ilgili şöyle şöyle bir şey alınmış.”

OYA ERSOY (İstanbul) – “İmdat!” dediler, yetişmediniz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hesap vereceksiniz, korkuyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, ne diyor... Adamın kimliği profesör. “Mesleği ne?” diye sordum: Jeoloji profesörü. Jeoloji profesörünün ilgilenmesi gereken konu nedir? 28 Şubat tarihinde yazdığı bir “tweet”. Ya, böyle böyle jeolojik faaliyetler var, fay kırıkları var, şunlar var, bunlar var. Fay kırıklarına niye inşaatlar yapıldı? Niye önlem alınmadı vesaire denilmesi gerekir ama bu adam, öyle bir profesör ki 28 Şubat tarihinde attığı “tweet” -sonradan silmiş herhâlde- 13.34 attığı saat de: “İlk iki gün asker inmediği için korumasız kadınlara tecavüz edilmiş!” Ya, Allah aşkına, böyle bir şey olur mu!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yalan söyleyenin Allah belasını versin!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yetkililere söyleyeceksin, yalan söylemek artık bilim adamlığı, bilim insanlığı değil; ahlaksızlığın daniskasıdır.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kızılaydan niye tek gözaltı yok? Sorumlulardan niye gözaltı yok?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İkinci konu, yine bak 13.31 saatinde atılan “tweet”.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – “Tweet” peşinde koşturun, devam edin; koltuğunuzu koruyacaksınız!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – “Deprem bölgesini geziyoruz. Malatya’daki bin kadar çocuk yitik; organ mafyası ya da çocuk pornocularından kuşkuluyoruz.”

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ya, siz enkazın altından insanları niye çıkarmadınız, onun hesabını verin! Ne okuyorsunuz oradan bize?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli milletvekilleri, bu toplum, hassas bir toplumdur.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne anlatıyorsunuz bize?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Acımız büyük.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Acısı büyükmüş!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sizin acımız büyük falan değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İnanın, şurada konuşmayı arzu etmiyordum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, siz depremzedelere para dağıtıyorsunuz para!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Acımız büyük olsaydı böyle yapmazdınız! Hangi acıdan bahsediyorsunuz!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Konuşmayı ifade etmek istemiyordum ama böylesine bir nefret dilini, böylesine aşağılık bir söylemi burada cevaplamak mecburiyetindeyim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Koltuklarınızda rahat rahat oturuyorsunuz!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – 50 bin insan öldü, 50 bin!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ne 50 bini ya! Daha geçen Adıyaman’da 50 bin insan öldü, sadece Adıyaman’da.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yüreğimiz yanıyor, biz bu insanlara nasıl konut yapabiliriz...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hiçbir yeriniz yanmıyor sizin.

OYA ERSOY (İstanbul) – Siz yapmayın, yeter! Enkaz altında kalmak istemiyoruz!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, konteynerde, çadırkentlerde yaşayan insanların bir an önce sıcak bir yuvaya ulaşabilmesi için Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Siz toplumu tehdit etmekten başka bir şey bilmiyorsunuz! Susturmaya çalışmaktan başka bir işiniz yok!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya, yeter ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın gayretleri sonucunda en uygun bölgelerde temin edilen, tespit edilen yerlerde 1 Mart tarihinden itibaren, yarıdan itibaren temel atılacak.

Bugün 200 bin konut bir yıl içerisinde inşallah...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, kepçelerle kaldırdığınız cesetler nerede, nerede?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya, yeter ya! Haddini bil! Otur! (HDP sıralarından gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kaldırdığımız cesetler nerede?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bir dakika Zülfü! Zülfü!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Siz konuşurken biz böyle mi yapıyoruz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Zülfü, otur!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yeter ya!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sana mı soracağım yetip yetmeyeceğini! Sana mı soracağım ben! Haddini bil ya! Bu kadar insan ölmüş, haddinizi bilin!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İnsanlar ölmüş hâlâ konuşuyorsun sen oradan!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ölülerini götürdünüz enkaza gömdünüz ya!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Kaldırın şu boşu oradan ya!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Dinleyin!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sen önce sakızını çıkar!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Utanmazlar!

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, Sayın Gülüm; lütfen, rica ediyorum.

Sayın Elitaş, devam edin lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, Sayın Cumhurbaşkanımız 200 bin konutu bir yıl içerisinde vatandaşlarımıza teslim etme sözü verdi. Niye? Çünkü yirmi yıl içerisinde TOKİ 1 milyon 200 bin konut yapmış... (HDP sıralarından gürültüler)

Ya, niye rahatsız oluyorsunuz gerçekleri duymaktan? Burada o kadar hakaret ediyorsunuz milletvekili arkadaşlarımız ağızını açıp bir şey söylemiyor ama ahlaksızlığa susamayız, ahlaksızlara cevabını vermek zorundayız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya “ahlaksız” demeyin ya, lütfen ya! “Ahlaksız” ne demek ya?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ahlaksızlık çadır satmaktır, çadır.

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımız ne dedi? Sayın Cumhurbaşkanımız dedi ki... (HDP sıralarından gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ahlakın sahibi siz misiniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, şimdi şu “tweet”i atmak...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz mi ahlakın sahibisiniz, önünüze gelene “ahlaksız” diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, arkadaşlar lütfen, ya, niye alınıyorsunuz Allah aşkına ya?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ya, size mi diyor, ahlaksızlara diyor, niye üstünüze alınıyorsunuz, niye gocunuyorsunuz?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Niye herkese “ahlaksız” diyor? En büyük ahlaksızlığı siz yapıyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Şimdi, bu “tweet”i atan “Kadınlara, bin kadına tecavüz etmiştir.” deyip...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – “Ahlaksız” diyor üstünüze alıyorsunuz, size mi diyen var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Fuat...

“Bin kadına tecavüz edilmiştir.” diyerek, insanları infiale uğratarak, insanları sokağa dökerek, kargaşa ortaya çıkaracak, birbirlerine düşürecek...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Canlı canlı gömdünüz insanları ya.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsanları kurtarmadığınızı için insanlar isyan ediyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...Malatyalıları, diğer şehirlerdeki, Kahramanmaraş'taki, Urfa'daki, Hatay'daki, Antep'teki kardeşlerimizi töhmet altında bırakacak bir şeyle felaketleri insanların vücudundan faydalanmak şeklinde gösterilecek bir konuyu gündeme getirmek ahlaksızlığın en dik âlâsıdır. Bunları susturmak gerekir çünkü hep beraber bunlara susun dememiz gerekir. Acılarımızı yaşamamız, o insanlara katkı sağlamamız için, o kardeşlerimizle kucaklaşabilmek için, onların yaralarını sarabilmek için bugün hep birlikte beraber olma günüdür, tek yürek olma günüdür ama maalesef tek yürek olmak yerine parçalama içerisinde gayret eden insanlar var.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ancak demagoji. Halkımız tek yürek oldu, sizinle tek yürek değiliz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Neredeydiniz, deprem günleri neredeydiniz? Hangi yaradan bahsediyorsunuz, hangi sarmadan bahsediyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Biz halkımızla tek yüreğiz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum.

Sayın Elitaş, devam edin lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın milletvekillerim, size söylüyorum, ben burada bir şeyi ifade ediyorum: Ahlaksızlık yapanlara, dezenformasyon yapanlara, vatandaşı infiale uğratacak toplumsal bir hareket ortaya çıkarabilecek bu sosyal medya denilen konuyu canavarlaştırarak insanları birbirine düşürmeye çalışanlara karşı hep birlikte gayret edelim diyorum ama siz “ahlaksız” dedikçe ayağa kalkıyorsunuz. Niye ayağa kalkıyorsunuz, niye alınıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Elitaş, lütfen...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – O saydıklarınız Kızılay.

OYA ERSOY (İstanbul) – İnfial yaratan Kızılay.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, binlerce insan canlı canlı gömüldü.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Siz önce Kızılaya “ahlaksız” deyin.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Çünkü Kızılaydan büyük ahlaksızlık yok. Kızılaydan büyük ahlaksızlık mı var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben bu ahlaksızlığı yapanları, haysiyetsizlik gösterenleri ifade ediyorum. Sayın Cumhurbaşkanımızın söylediği oydu. Bu vatandaş bir olmuş, tek yürek olmuş...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Vatandaş olmuş da siz yoksunuz, siz! Vatandaş tek yürek ama devlet yok.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Üç gün ortada yoktunuz, üç gün; bundan daha büyük ahlaksızlık mı var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - ...bir ve beraberce yaralarımızı sarmak için, insanlarımıza yardım edebilmek için hiçbir ayırım yapmadan bu konuyla ilgili gayretle çalışan insanlara teşekkür etmiş ama iyi niyet dışında, insanlara yapılan yardımı farklı bir şekilde gösterip insanlara tecavüz edilmiş gibi, çocuklar kaçırmış, çocuk pornocuları olmuş gibi, sanki yandaşlarına yardım ediliyormuş gibi göstermeye çalışanlara da muhakkak ki bir refleks göstermesi mecburiyeti vardı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz kötü niyetlisiniz, kötü! Rant ekonominiz kötü, her şeyiniz kötü sizin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Algı yaratmayın ya! İşiniz gücünüz algı yönetmek.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Kızılay Başkanını niye almadın gözaltına?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Değerli milletvekillerim, sizden özür diliyorum, milletim, sizden özür diliyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Özur dile yapamadıklarınız için, yapmadıklarınız için, öldürdükleriniz için, kurtarmadıklarınız için.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Böyle bir günde, acılarımızın daha hâlâ sıcak olduğu bir günde, yüreğimizin yandığı bir günde böyle bir konuşmayı yapmayı hiç arzu etmezdim ama maalesef, üzümlere ifade ediyorum ki yedi düvelden gelip de Türkiye'ye yardım etmeye çalışan, her biri gayret gösteren, her biri arama kurtarma çalışmalarında faaliyet gösteren, hayatını hiçe sayan, bütün komşu ülkelerden dost düşman kim varsa, Yunanistan'dan, İsrail'den nereden gelirse gelsin arama kurtarma ekiplerini gönderen, maddi kaynak ve katkı sağlayan bütün ülkelerin temsilcilerine teşekkürlerimi sunuyorum ama içimizde barınarak bu milletin ekmeğini yiyip hâlâ bu millete ihanet söylemlerinde bulunanlara da üzüntülerimi ifade etmek istiyorum.

Tekrar başımız sağ olsun, geçmiş olsun Türkiye'm.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan...

GÜLÜSTAN KOÇYİĞİT KILIÇ (Muş) – Milletin ekmeğini yiyip millete ihanet edenler sizsiniz, siz!

HÜDA KAYA (İstanbul) – AKP'yi eleştirmek devlete ihanet değildir, görevimizdir; yanlışlarınızı söyleyeceğiz.

BAŞKAN – Arkadaşlarınız susarsa size söz vereceğim.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, sataşmadan da olabilir. (AK PARTİ sıralarından “Ne sataşması ya!” sesleri)

Ben not aldığımı söylüyorum, Sayın Elitaş reddediyorsa...

BAŞKAN – Bana notu söyler misiniz lütfen?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İlk giriş cümlesini -nokta nokta diyorum- not aldım, “Kim ne haysiyetsizlik yaparsa yapsın, ahlaksızlık yaparsa yapsın sinemize çekeceğiz.” diye söze başladı.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yaptın mı?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Özne yok orada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bize söylemediyseniz biz buradan ayrıca değerlendirme yapacağız.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sen niye üstüne alındın, onu anlamadım?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yaptın mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca, çocuk pornocularını, şunu bunu savunuyor... Yani çok şey söyledi.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sen niye üstüne alınıyorsun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yapanlara söylüyor.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ahlaksızlığı siz mi yaptınız ki üzerinize alınıyorsunuz?

BAŞKAN – Bir müsaade eder misiniz, duyamıyorum arkadaşlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Sayın Elitaş “Ben bunu size söylemedim.” diyorsa -bizim konuşmacılara- ben buradan konuşacağım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yapanlara, yapanlara...

BAŞKAN – Şimdi, benim anladığım...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya, haysiyetsizliği yapanlara söylüyor.

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, lütfen...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben size direkt bir sataşma görmedim, genel anlamda size...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Ahlaksız bir şekilde...”

Sayın Başkan, bizim hatibimiz özür...

BAŞKAN – Bir müsaade eder misiniz, bitireyim, ne gördüğümü, ne duyduğumu söyleyeyim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam.

BAŞKAN – Size, sizin söyledikleriniz üzerine, sizin laflarınızı ve sözlerinizi alarak da bir sataşmada bulunmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, sözlerimi almadı.

BAŞKAN – Genel anlamda bir çerçeve çizdi Sayın Elitaş buradan; kendi penceresinden, kendi zaviyesinden bir değerlendirme yaptı diyelim ama size direkt bir sataşmada bulunmadı. Eğer bunu iddia ediyorsanız tutanakları getireceğim ama “Yerimden 60’a göre bir söz istiyorum, bir açıklama yapacağım.” diyorsanız yerinizden söz vereyim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben önce yerimden söz alabilir miyim?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Ahmet Ercan’ın “tweet”inden de bahsedin.

BAŞKAN – Buyurun.

Siz de bir sataşmaya mahal vermeyin lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın 405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sorun sadece bir “tweet” değil; biz onu üstümüze alınmak gibi bir kaygıyla hareket etmiyoruz ama bizim hatibimizin konuşmasından sonra “ahlaksızlık” “haysiyetsizlik” kavramlarıyla, vücut diliyle bizi işaret ederek konuşmasını, evet, üstümüze alındık. Siz lütfen tutanakları inceleyin.

BAŞKAN – Peki.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Tutanaklarda vücut dili görünüyor mu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şu anda Adalet Bakanı bu ülkede depremde ihmali olanların, suçlu olanların, kastı olanların gözaltına alınmasından önce kim “tweet” atmış bunun listesini paylaşıyor ya! Çadır satanların listesini tutmuyor, Kızılay Başkanını gözaltına almıyor, istifa etmiyor.

Bugün, biz, 22 milletvekili ve Eş Genel Başkanlarımızla Kızılay önüne gittik, bir açıklama yapacaktık. Bizim etrafımızı 500 polis sardı, 500’ü aşkın polis sardı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Sayın Başkanın konuşmasıyla ne alakası var söylediğinizin?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Burada, Kızılay’ın önüne gidemezsiniz.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben aynen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Müsaade edin arkadaşlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...Sayın Elitaş'ın metaforuyla söylüyorum: Ahlaksızlık bu ülkede enkaz altında insanlar varken konserve satmaktır, çadır satmaktır; insanlar canlı canlı o enkazların altına gömülürken AFAD'ın gitmemesidir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ne alakası var!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 3'üncü gün ben Adıyaman'daydım, AFAD yoktu!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yalan!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yalan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben 4'üncü gün Maraş'taydım, AFAD merkezde çalışıyordu.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yalan!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ne yalanı!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bütün illeri gezdim ve burada gördüğümüz grup, burada gördüğümüz grup, yirmi bir gün deprem bölgesindeydi, her biri bütün illerde gece çadırlarda ve arabalarda uyudu. Biz, anlattıklarımızı ezbere anlatmıyoruz, ben size burada yaşadıklarımı anlatsam; kim, ne yaşadı...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Biz neredeyiz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Adıyaman'da kefen istediler benden ya, videoları var! Gömülü yere gittim, şöyle gömülmüşler, battaniyeyle gömülmüşler.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Mezar kazacak...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İnsanlara kefen gönderdik ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne alakası var ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kefen gönderdik, ne anlatalım!

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Beştaş.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, siz niye söz talep ettiniz?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – E, gönderdiniz kefen.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ya, bir sus be!

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, lütfen müsaade eder misin. Bir müsaade et, duyamıyorum sizin yüzünüzden.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – E, diyorum kendileri kefen götürseydi.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bir sus ya!

BAŞKAN – Bir lütfen müsaade et bize, herkese laf yetiştirmeyi bırakın.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şu boşu buradan kaldırın ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, herkese laf atmak zorunda mısın sen ya?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ya, şu boşu kaldırın buradan ya!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Siz o sorunları çözdünüz Sayın Elitaş, “tweet”ler kaldı değil mi?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, siz niye?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 60’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – 60’a göre, buyurun.

49.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın 405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; Cumhurbaşkanı “Ben helallik istiyorum.” demiş, siz “Yalan söylüyorsunuz.” diyorsunuz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Neden dolayı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani arkadaşlar, “Biz, ilk üç günle ilgili helallik istiyoruz.” demiş. Niçin istiyor?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Genel değil, Adıyaman için dedi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, arkadaş, her şeye cevap vereceksen çık benim adıma da sen konuş ya, buyur!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – E, biz de konuşamıyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, buyur kardeşim, sen konuş ya!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, Sayın Özkoç...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bizde Mustafa Bey çıktı, kimse konuşturmadı!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, sen Cumhurbaşkanı mısın ya!

BAŞKAN – Demirbağ, oturur musunuz yerinize!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Grup Başkan Vekilimizi kimse konuşturmadı, yapmayın!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, böyle terbiyesizlik olur mu!

BAŞKAN – Lütfen, rica ediyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Dinle, bana bağırma! Mustafa Bey çıktı, konuşturmadınız!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böyle terbiyesizlik olur mu ya! Çık Allah aşkına ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Mustafa Bey çıktığında kimse konuşturmadı!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayret bir şey ya, bağırıyoruz, çağırıyoruz, konuşuyoruz burada!

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böyle terbiyesizlik olur mu!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Soruyorsun söylüyoruz; hayır, Adıyaman’la ilgili söyledi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne biçim insansın sen, hayret bir şey ya!

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – “Adıyaman’la ilgili söyledi.” diyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir üslup var kardeşim.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne biçim ahlaksızlık bu ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen ahlaksızsin be!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, bırak Allah aşkına ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ahlaksız sensin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşuyoruz ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sensin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Terbiyesiz adam!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sensin, terbiyesiz sensin!

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, Sayın Demirbağ...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sensin!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ne utanmaz insansın sen ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sensin! Sensin! Sizensiz!

BAŞKAN – Ya, alın arkadaşlar...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İşte, gerçek yüzünüz bu!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, uymayın.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sensin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gerçek yüzünüz bu!

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sensin!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz onların acısına saygı duyacak cibilliyette bile değilsiniz!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, değerli arkadaşlarım; bir Grup Başkan Vekili olarak gayet sakin konuşma yapıyorum ya; bağırıyorum, çağırıyorum. Kendimizi ifade edemeyecek miyiz bu Mecliste? Herkesi mi susturacaksınız? Konuşamayacak mıyız arkadaşlar yani? Elitaş çıktı, konuştu; tek bir arkadaşımızdan ses çıktı mı, Cumhuriyet Halk Partisinden tek bir arkadaşımızdan ses çıktı mı?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Çıkmayacak şekilde konuştuk.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakın, hâlâ konuşuyorsunuz arkadaşlar ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, Allah aşkına ya, bir susun ya!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, Genel Kurula hitap edin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Elitaş, Türkiye’de bir kişi çıkmış bir şey yapmış, onun arkasına sığınarak bütün günahlarınızı kapatamazsınız, bunu yapamazsınız. Bakın, Genel Başkanınız Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturuyor ve “Ben helallik istiyorum.” diyor. Neden? Çünkü “Orada gerekeni yapamadık.” diyor. Gerekeni yapamadıysanız buradaki en büyük olgunluk hatanızı kabul etmenizdir. Bir kişinin yaptığı şey üzerinden... Sanki bu büyük bir kıyamet ve bunun arkasından konuşan, haklı olan, eleştiren bütün herkesin eleştirisi yok oluyor, gidiyor; böyle bir yaklaşım doğru

değil. “İnsanlarımız öldü.” diyorsunuz, insanlarla ilgili, ölümleriyle ilgili helallik istiyorsunuz; hiç olmazsa istediğiniz şeyin arkasında durun, bir kere yapın bunu ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir erdemlilik gösterin ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, Sayın Özkoç isimle de hitap ederek kısa bir sataşmada bulundu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vallahi arkasından tekrar tekrar cevap veririz.

BAŞKAN – Ama bir sataşma yok ki Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, Sayın Başkan...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hiçbir sataşma yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, isterseniz 60’a göre bir söz verin.

BAŞKAN – 60’a göre yerinizden çok kısa, bir dakika söz vereyim, siz de yeni bir sataşmaya mahal vermeyin, bitirelim bu konuyu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Beni çağırmadınız mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Bekaroğlu, çok özür diliyorum, kusura bakmayın sizi 2 keredir oraya...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kaç kere çağırdın Başkanım ya!

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, henüz buyurun demedim, adınızı söyledim ama buyurun demedim, erken davrandınız.

Buyurun Sayın Elitaş.

50.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, Sayın Cumhurbaşkanımız asrın felaketinde... Bugün 45 bine yakın insanın hayatını kaybettiği, 120 bin civarında insanın yaralandığı, dün hâlâ 5,6 şiddetinde, büyüklüğünde bir depremin hasıl olduğu Malatya Yeşilyurt'ta ve 1 insanımızın hayatını kaybettiği, 29 kişinin de enkazdan çıkarılma gayretleri olduğu bir süre içerisinde, çok büyük bir felaket içerisinde “Gönül isterdi ki ilk gün, ilk anda, ertesi gün veya diğer gün enkaz altındaki kardeşlerimizin hepsini çıkarabilseydik ama olmadı, imkânlarımız bu çerçevede. Ben, buradan, bir vatandaş olarak, bir Cumhurbaşkanım olarak, erdemli biri olarak özür diliyorum.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Allah aşkına, bununla ilgili bir şeyi, vatandaşlarının, 44.500 insanımızın hayatını kaybetmesinden duyduğu vicdanen, o acıyı, hissettiği acıyı ifade edebilmek, onlarla ilgili paylaşabilmek adına...

Bakın, AK PARTİ Grubunda 285 milletvekili var, 285 milletvekilinin 250'si oradaydı; insanların acılarını paylaşmak, yaralarını sarmak, dertlerine derman olmak içindi ama hiçbir AK PARTİ milletvekili fitne çıkarmak için orada olmadı.

Bütün milletvekili arkadaşlarımıza söylüyorum: Samimiyetle, iyi niyetle orada insanların yanında olmak için gayret gösteren milletvekili arkadaşlarımızın büyük bir çoğunluğu, belki de hiçbiri fitne çıkarmak için orada değildi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne alakası var? Konumuzla ilgisi ne bunun?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Fitne çıkarana kim ya? Böyle bir şey olur mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Orada emek veren, gayret gösteren tüm değerli milletvekillerine teşekkürlerimi sunuyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Halka yapmadıklarınızla ilgisi ne bunun? Konu bu sanki!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 60'a göre söz talep ediyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

51.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yahu, arkadaşlar, bu nasıl bir yaklaşım? Kim fitne çıkarmak için oraya gitti ya? Ya, böyle bir yaklaşım olur mu ya? Yani bu Mecliste, gerçekten, hiç olmazsa tecrübesi olan, birikimi olan insanlarla birlikte doğru belli bir şeyi tartışamayacak mıyız ya? “Fitne çıkarmak.” ne demek? Biz AK PARTİ’li bir tek kişiye “Fitne çıkarmak için gitti.” dedik mi ya?

Arkadaşlar, ya, yani Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı -burada videoda kayıtlı- “Bir daha, 99 depreminde olduğu gibi ‘Devlet nerede?’ dedirtmeyeceğiz size.” diye bu millete söz vermiş, sözünü yerine getirmemiş, bununla ilgili helallik istemiş. Şimdi, AKP’nin Grup Başkan Vekili onun da sözünü ayrıca açıklayıcı bir konuma mı getiriyor kendini?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tek bir şey söylemiş ya, bırakın söylediğiyle kalsın.

Arkadaşlar, yapılabilecek şeyler... Asrın felaketi olduğu için değil, yapılabilecek tedbirler önceden alınmadığı için bunları yaşadık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, yerinizden lütfen.

52.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Fitne çıkarmak meselesini ne amaçla söylediği gayet açık. Ben dedim ki: Grubumuz, şu anda burada bulunanların hepsi deprem bölgesinden geldi ve şu anda da deprem bölgesinde burada olmayan milletvekillerimiz bulunuyor, ben de bizzat oradan geldim ve ben de hiçbirine “Fitne çıkarmak için iktidar vekilleri sahaya çıktı.” demedim. Böyle bir şeyi bir mevkidaşıma, halkın oylarıyla seçilen bir vekile söyleme gibi bir duruma asla düşmedim. Biz, iktidarın politikalarını eleştiriyoruz; biz, AFAD’ın, Kızılayın... Bu konuda depremle ilgili bir komisyon kurduk, bir kitap -bugün vekilimiz gösterdi- öneri var, önlem var, bilim insanların gece gündüz uyarıları var. Bunların hiçbiri dikkate alınmadı. Asrın felaketi falan değil, musibeti felakete siz çevirdiniz, siz çevirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben öğlen örnek verdim, Şili’den Japonya’ya kadar 10 noktada bilmem kaç deprem olmuş, insanlar ölmemiş. İstanbul depremi kapıda, önlem alma sorumluluğu kimin? Ayrıca, bu helallikle olacak bir şey değil; Anayasa var, objektif sorumluluk var. Zamanında müdahale edilememiş, bu bari kabul edilsin ya!

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Allah rahmet eylesin, iktidar grubunun milletvekili depremde canını kaybetti ya! Ailesine başsağlığı diliyorum. Ona bile ulaşamadınız, özür dileyin bari. Gerçi bu özürle olmaz, hesap vereceksiniz, on binlerce insanın ölümünün hesabını vereceksiniz.

BAŞKAN – Evet, sağ olun.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 405) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İki dakika daha fazla süre vereceksiniz.

BAŞKAN – “Buyurun.” dedikten sonra geleceksiniz Sayın Bekaroğlu, erken davranıyorsunuz, bunu gençliğinize veriyorum.

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Peki.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri, Grup Başkan Vekilleri; size bir şey söyleyeyim: Şu tavrınız var ya, bu tavrınızdan dolayı ilk günlerde sorunlar yaşadımız Sayın Cumhurbaşkanının itiraf ettiği gibi. Ya, deprem elbette oluyor, felaket; doğru, fakat bu felaket olmadan önce ne yapacağınızı bileceksiniz, felaket olduktan sonra gereğini yapacaksınız. Siz bunu düşünmediniz, belki de hazırlıklarınız vardı, yetersizdi belki ama vardı; düşünmediniz aynen bugünkü psikolojiye o sabah kapıldınız. “Aman ya, bu deprem oldu, şimdi iktidarımız bunun altında mı kalır? Acaba bunu nasıl örtelim?” Böyle bir psikolojiye girdiniz, buna gerek yok. Şu saatte de aynı şeyi yapıyorsunuz, buna gerek yok değerli arkadaşlarım. İstanbul’da bunu yaptınız, aleyhinize oldu. Bu tutum, tavır siyasi de değil değerli arkadaşlarım, bunu bir öneri olarak, bir uzman önerisi olarak bir tarafa not edin.

Değerli arkadaşlarım, bu EYT’yle ilgili düzenlemede Sayın Grup Başkan Vekili, AKP’den konuşma yapan arkadaşımız, tabii, yanlış bilgiler verdi. “Millet, milletvekilleri hiçbir şey okumuyor, bilmiyor.” gibi filan davrandı. Öyle değil yani “Biz söz vermiştik.” filan... Söz möz vermemiştiniz, Sayın Cumhurbaşkanı çıkmıştı “İktidarına mal olsa bile ben bunu yapmayacağım.” falan demişti. Hatta daha büyük bir laf etmişti bugüne de biraz benzer, “SGK sisteminin çökmesini istemelerinin tek sebebi kaos ortamından kendilerine siyasi rant devşirmek.” Ya, böyle laflar da etmişti. Şimdi, kaos

ortamında rant devşirmek için mi getirdiniz bu yasayı? Değerli arkadaşlarım, böyle değil yani siz söz vermemişsiniz. İnanmıyorsunuz buna ama “Ne yapalım seçim geldi meçim geldi, epey de geciktirdik.” falan diyorsunuz.

Bakın, bu olay öyle anlatıldığı gibi değil değerli arkadaşlarım. “Evet, bizden önce çıktı, bizle ilgisi olmayan.” dedi. Var, sizinle bal gibi ilgisi var. Evet, bu kanun önce 8/9/1999’da yürürlüğe girdi ve denildi ki: “İşte, bu saatten sonra, bugünden sonra işe girenlerde kadınlar 58, erkekler 60 yaşında emekli olur şu günleri doldurduktan sonra.” Sadece yetmedi orada “Kadın iştirakçilerden yirmi, erkek iştirakçilerden yirmi beş fiilî hizmetini dolduranlar istekleri üzerine emekli olurlar.” diye bir şey de tanıdı. Bir madde daha ekledi. “İki yıldan az kalan iştirakçiler için kadınlar 38, erkekler 43 yaşında emekli olabilir.” dediler.

Sonra Anayasa Mahkemesi dedi ki: “Ya, yanlış yaptınız, büyük bir haksızlık var, bunu kademeli yaparak bir miktar düzeltin.” diye öneride bulundu. Onu kalkarak... Aynı Ecevit Hükûmeti bu sefer seçimden, hani sizin iktidara geldiğiniz seçimden bir süre önce, 23/5/2002 tarihinde bir kanun çıkararak kademeli emeklilik sistemini getirdi.

Bugün sizin başımıza bela olan ve Akbaşoğlu’nun da hiç okumadığı belki de ya da bile bile görmezden geldiği şey budur. Bu kademeli emeklilik sisteminden dolayı siz bugün verdiğiniz sözü tutamıyorsunuz. “5000 prim gününü tamamlayan yaşa bakılmadan emekli olacak.” diye açıkladınız ya; öyle yapmadınız, 5975 güne kadar çıkardınız. Niye? Bundan dolayı. Bu da sadece Ecevit Hükûmetinin sizin başımıza açmış olduğu şey değil. Siz 2006’da geldiniz değerli arkadaşlarım, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’yla geldiniz; hani 58’i 60’a çıkarmıştı ya Ecevit Hükûmeti ve bela açmıştı size; siz de kademeli bir şekilde kadın ve erkeği eşitlediniz –bak, toplumsal cinsiyete filan da karşısınız- siz eşitlediniz onları ve kademeli bir şekilde 65 yaşa çıkardınız emekliliği yani sizin yaptığımız iş, düzeltilen şey budur. Bunları açık açık millete söyleyeceksiniz yani. Her şeyden -problem olmasa bile problem varmış gibi- problem çıkaracaksınız ve ondan sonra da suyun üzerine çıkacaksınız, öyle değil arkadaşlarım. Büyük eksiklikler var, sadece bu değil.

Çıraklar, çıraklar en kötü şartlarda çalışan insanlar ya; bunlar prim de ödüyorlar ama bunlar sakatlığa, iş kazasına sayılıyor yani SGK primi olarak kabul edilmediğinden dolayı bu insanlar emekli olamıyor. Büyük haksızlıklar yaptınız. Emeklilerle ilgili şimdi düzeltebilirsiniz. Çok düşük oranda emeklilik maaşı bağlanıyor. Arkadaşlar, 5.500 liraya nasıl geçinilir ya? Neyse, onları geçiyorum.

Gelelim depreme, depremle ilgili birkaç bir şey söyleyeyim. Bakın, bir adam bir şey söylemiş, iki adam bir şey söylemiş; şimdi, bunu buraya getirip on dakika EYT’de şey yapacaksınız; efendim, ille de işte, zeytinyağı misali suyun üzerine çıkacaksınız ve... Bütün insanları, kim olduğu belli değil... “Fitne için gittiniz.” “Efendim, kötü niyetle gittiniz.” “Ahlaksızlar!” Kimler bu ahlaksızlar Sayın Cumhurbaşkanım? Vazgeçti Sayın Elitaş, gitti, işte “Ahlaksız, adi...” bilmem ne diye millete hakaret etti, sonra vazgeçti. Bir uzman ona dedi ki: “Sayın Cumhurbaşkanı, bu tutum yanlış.” Ne yaptı Adıyaman’a? “Buraya üç gün gelemedik, kusura bakmayın; helallik istiyorum.” dedi. Kimden helallik istiyorsun? Nasıl helallik istiyorsun? Bu ayrı bir konu. Doğrusu budur, bu yolla devam edin, burayı germeyin; burada... Birkaç ay kaldı değerli arkadaşlar.

Bakın, siz çöktünüz. Aslında “İstifa edin.” diye statlarda bağırıldılar ya yani istifa etseniz bile devam edeceksiniz, seçime şurada üç ay kaldı, devam edeceksiniz ama hiçbir şey yapmayın, hiçbir şeye elinizi sürmeyin, sadece sivil toplumu da diğer partileri de katın, deprem bölgesindeki acil işler yapılıns çünkü sizin yapacağımız hiçbir şey yok.

Değerli arkadaşlarım, araştırdım. Ya, bu ne arkadaşlar ya? 2018’de Kızılay holdingi kurdunuz; Kızılay İçecek, Kızılay Etli Yatırım, Kızılay Biyomedikal, Kızılay Teknoloji, Kızılay Gayrimenkul

ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi -faizciliğe başladı- gibi 12 tane şirket kurdunuz. Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir millî insani yardım kuruluşu holding olmamış, siz bunu nereden keşfettiniz? Sayın Cumhurbaşkanı tüccar siyasetinden falan söz etmişti, bu kadar basit değil.

Siz hani Amerika'ya karşı çıkıyorsunuz ya "Ey, Amerika!" falan, siz Amerika'nın dibisiniz, neoliberalizmin Türkiye'deki temsilcisisiniz. "Neoliberalizm" filan deyince susuluyor. Neoliberalizm değerli arkadaşlarım, o zamana kadar ticaretin konusu olmayan her şeyi, her malı mülkü, hizmeti, havayı, suyu, her şeyi ticarileştirmektedir. Sosyal yardımı ticarileştirdiniz değerli arkadaşlar. Ya, siz depremde zaten gömüldünüz. Ya, Sayın Elitaş, ne bağırıp çağırıyorsunuz burada, milleti geriyorsunuz? Bitti bu iş yani bunu kabul edin. Niye? Ya, insanlar donuyor, titiyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Sizin belediyeleriniz niye çadır göndermiyor?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Hani, gitmediniz iki gün, insanlar donarak öldü filan.

SALİH CORA (Trabzon) – Ankara, İstanbul niye çadır göndermiyor Sayın Bekaroğlu? İstanbul, Ankara niye çadır üretmiyor ya?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Ama canlı çıkanlar titiyor, ölüyor.

Kızılay yardım veriyordu. Arkadaşlar, ben çocukken Kızılaydan dolayı beş gün, bir hafta okula gitmedim. Niye biliyor musunuz? Zarf verdiler bana, zarf; eve getirdim, annem bir kuruş atamadı, atamadığından dolayı, para gelip, dayımdan borç alıp oraya bir para koyana kadar ben okula gitmedim. Kutsal bir şey bizim için. Bunu kirlettiniz, bunu yok ettiniz ya, daha ne yapacaktınız siz değerli arkadaşlarım? Bu gerçek. Yani siz tükendiniz, olabilir; yorulunuz, olabilir; çekilin, artık yapacak hiçbir şeyiniz yok. "Efendim, stadyumu kapatacağız." İşte "Beşiktaştan istifa edeceğiz." "Şunu yapacağız, bunu yapacağız..." Bunlarla gidecek hiçbir şeyiniz yok. Milleti fazla germeyin.

Değerli arkadaşlar, imar affı çıkardınız. Şurada, Mehmet Muş arkadaşımız ben konuşurken dedi ki: "Hadi bakalım, söyle Bekaroğlu, söyle Bekaroğlu, karşı mısın imar affına, söyle!" Seçmene şikâyet edecek. Çıkardınız. Orada dedik ki size: "Hiç olmazsa bunu fırsata çevirelim arkadaşlar, şöyle bir şey koyun: Depreme, afete dayanıklı olmayan, afete ilgili sınavı geçemeyenler için iki sene zaman koyalım. Toplanan paraların bir kısmını, hatta hepsini... Bütün Türkiye'nin konut stokunu, bina stokunu tamamıyla muayene edelim; sakat olmayanlara, tamam, verelim belgeyi, siz de bunun siyasi rantını geçin, yaşayın." 2018 seçiminden evvel Sayın Cumhurbaşkanı Maraş'a gitti "150 bin kişinin evini verdim." Dedi, Hatay'a gitti, "180 bin kişinin evini verdim." dedi, Adıyaman'a da aynı şeyi dedi: "100 küsur bin kişi..." Şimdi, Adıyaman'a gitti "Hakkınızı helal edin, iki gün gelemedim, insanlar donarak öldü. Evet, biz de hata yaparız." dedi. Niye dedi bunu? Buna inandığı için demedi arkadaşlar, kusura bakmayın, niyet okuması falan yapmıyorum; uzmanlar, iletişimciler dediler ki: "Sayın Cumhurbaşkanı, bak, bu şekilde davrandığın için İstanbul'da battın, gene batarız. Bu küfür müdür..." "Küfür" kelimesini çıkarıyorum. "Böyle hakaret makaret, böyle şeyleri yapmayalım, daha alttan alttan alalım, milletle kavga olmaz." Bakın, milletle kavga olmaz, size söyleyeyim ama bu taraftar var ya taraftar, hele hele Beşiktaş taraftarıyla kavga hiç olmaz. Aman ha, aman ha, tribünlerle falan kavga etmeyin, bunlar öyle değil. Bakın, siz 4,5 milyar dolar imar affı için para topladınız. Deprem vergileri filan kaç liradır, ne kadardır, nerede yazıyor onları bilmiyorum? Onları da sorduk, doğru dürüst cevap vermediniz. Bakın, bu para 4,5 milyar. Sadece bu, yeni yeni, 2018'den bu yana. Ne yaptınız 4,5 milyarla?

SALİH CORA (Trabzon) – TOKİ'nin yaptığı konutları görmüyor musun Sayın Bekaroğlu?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Yani gerçekten yirmi küsur sene siz depremle ilgili ne yaptınız, ben size söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – TOKİ'nin yaptığı konutları görmüyor musun Sayın Bekaroğlu?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Evet, TOKİ'yle yaptınız, sattınız onları.

SALİH CORA (Trabzon) – Bir tanesi yıkıldı mı?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Emlak Konut üzerinden sattınız, zenginlere verdiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Bir tanesi yıkıldı mı?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Deprem dönüşümü farklı bir şey. 2012'de miydi?

SALİH CORA (Trabzon) – Kentsel dönüşüm yapmadık mı?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – 2013'te çıkarmış olduğunuz yasa, dönüşüm yasası bambaşka bir şeydi; onu rant için kullandınız, kızılıyorsunuz. “Kim ‘rant’ dediyse bu depreme o sebep oldu, ölümlere...” Hayır, siz onu istismar ettiniz, hiçbir zaman gidip Zeytinburnu'nda dönüşümde kullanmadınız çünkü oradaki binalar para etmiyordu. Nerede kullandınız? Yahu Bağdat Caddesi'nde yenilenmeyen bina kalmadı. Bu mudur yani Fikirtepe'de falan yaptığınızı? Deprem dönüşümü bu değil arkadaşlar. Hiçbir şey yapmadınız, bunun karşılığını aldınız ve en kötüsü -milletin yardım için cebinden keserek vermiş olduğu- Kızılayı holding hâline getirdiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Siz ne yaptınız?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – O Kızılay Başkanı hâlâ duruyor; dün akşam bir televizyonda bir havalar, afralar, tafralar, her şeyi biliyor filan. Yazıklar olsun ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Millet size öyle bir şamar atacak ki, öyle bir şamar atacak ki bizim bir şey dememize gerek yok arkadaşlar. Millet her şeyi görecektir...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – O kadar mıydı? Neyse, ben helal ediyorum hakkımı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

1'inci madde üzerinde gruplar adına söz talepleri karşılandı.

Şimdi şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağız.

Şahıslar adına İstanbul Milletvekili Sayın Arzu Erdem.

Buyurun Sayın Erdem.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; EYT düzenlemesine ilişkin şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kahramanmaraş merkezli 11 ilimizde meydana gelen depremlerin ardından devletimiz, bakanlarımız, kurumlarımız, güvenlik güçlerimiz tüm imkânlarıyla seferber edilmiştir. Liderimiz Devlet Bahçeli Beyefendi'nin talimatıyla, teşkilatlarımız, Ülkü Ocaklarımız ve partililerimiz aracılığıyla deprem bölgelerine her türlü destek AFAD koordinasyonunda gönderilerek zor günde bir olmanın maneviyatı yaşanmıştır. Ayrıca, binden fazla Ülkü Ocaklı kardeşimiz ve 5 binden fazla eğitilmiş gönüllümüz deprem bölgelerinde görevlendirilmiş, yaralara merhem olmaya çalışmıştır. “Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için.” diyerek birlik olma mesajı verilmiştir. Allah bu zor günlerde bir ve beraber olma bilincini hisseden ve çalışmalarıyla katkı sağlayan her bir kardeşimizden razı olsun. Deprem felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, hâlen tedavi altında bulunan

vatandaşlarımıza acil şifalar temenni ediyorum. Başımız sağ olsun, vatanımız sağ olsun, milletimiz sağ olsun.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk “Beni olağanüstü bir kişi olarak yorumlamayınız. Doğuşumdaki tek olağanüstülük Türk olarak dünyaya gelmemdir.” demiştir. Türk milleti, engin ferasetiyle devletiyle el ele vererek “Devlet nerede?” diyenlere tarihî bir ders vermiştir, vermeye de devam etmektedir.

MURAT EMİR (Ankara) – Ayıp, ayıp!

ARZU ERDEM (Devamla) - Bu hususta liderimiz Devlet Bahçeli Bey’in şu mesajını sizinle paylaşmak istiyorum: “Devlet nerede?” diyenler şimdi kulağını açıp dinlesinler. Devlet, depremzedeye ekmeğe dağıtan belediye başkanıdır; çorba kaynatan, yardım konvoylarının koordinasyonunu yapan, trafiği düzenleyen, asayişi ve güvenliği temin eden isimli isimsiz nice kahramandır. Devlet, su dağıtan zabıta çavuştur, arama kurtarma yapan askerdir, AFAD görevlisidir, gönüllü insanlardır. Devlet, yağmacıyı yakalayıp doğduğuna pişman eden cesur polistir. Devlet, dozer süren teknisyendir, ambulans süren şofördür, sela okuyan müezzindir, muayene eden doktordur, iğne yapan hemşiredir, pansuman yapan hasta bakıcısıdır. Türk yönetim felsefesine göre devlet millettir, millet devlettir. Tarihin zor ve zahmetli dönemlerinde bu ikisini ayırt etmek asla mümkün olmamıştır.”

Malatyalı bir amcamızı yurttan ziyaret ettim, Malatya’dan gelmiş, İstanbul’da yurttan; ağlıyor. Dedim ki: Amca üzülme, yaralarımızı birlikte saracağız. Dedi ki: “Benim yaram yok, kayıplarım önemli değil. Benim üzüldüğüm, devletimize çok yük olduk.” O sebeple, bu insanlar “Devlet nerede?” diyenlere elbette gerekli dersi verecektir. Rabb’im milletimizi ve ülkemizi her tür kaza, bela, afet, musibet ve fenalıktan korusun, kollasın.

Değerli milletvekilleri, uzun süredir vatandaşlarımızın beklediği ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizin önemli gündem başlıklarından biri olan emeklilikte yaşa takılanlar konusunda kalıcı çözüme kavuşmanın heyecanını ve gururunu yaşıyoruz. 2 milyon 250 bin çalışana doğrudan, yaklaşık 5 milyon vatandaşı dolaylı olarak ilgilendiren bu düzenlemenin Türk milletine hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Bu önemli çalışmanın her adımını yakından takip eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Beyefendi’ye ve liderimiz Devlet Bahçeli Beyefendi’ye şükranlarımı sunuyorum. Cumhuriyet Halk Partisi olarak uzun zamandan beri, ince detaylarına kadar, en ideal sonucun oluşması için; Milliyetçi Hareket Partisi grubumuz olarak liderimiz Devlet Bahçeli Beyefendi’nin talimatıyla vermiş olduğumuz kanun teklifleri de dikkate alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur, Hazine ve Maliye Bakanlığının da katılımıyla etki analizleri de yapılarak organize bir çalışma yürütülmüştür. Bu hususta Sayın Bakanlarımıza da ayrıca teşekkür etmek istiyorum, emeği geçen herkese aynı şekilde.

Kanun teklifi 3 temel esas üzerine inşa edilmiştir. Birincisi, sigortalı olduğu tarih 9 Eylül 1999 öncesi olan SGK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı dâhil tüm emeklilikte yaşa takılanların düzenlenmeden yararlanabilmesi. İkincisi, emekli olduktan sonra aynı iş yerinde on gün içerisinde çalışmaya başlayanlar için yüzde 5 destek priminin sağlanması. Üçüncüsü ise kadroya alınan işçiler ile işçi statüsüne geçirilenlerin emekli olmaya hak kazanmaları hâlinde iş sözleşmelerinin feshini ve emekli olmalarını zorunlu tutan düzenlemenin yürürlükten kaldırılması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARZU ERDEM (Devamla) – Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

Teklifte, Anayasa’nın 60’ncı maddesinde yer alan “Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.” hükmüyle güvence altına alınmış ve sosyal güvenlik sistemimizde aktüer denge korunmuştur.

Bunun neticesinde, bugün çıkacak olan, kanunlaşacak olan, emeklilikte yaşa takılanların sorunlarına tam olarak çözüm getirecek olan kanunun hayırlara vesile olmasını temenni ediyorken, yine, deprem bölgesinde mücadele eden tüm kahramanlarımıza buradan dualarımızı, dileklerimizi, temennilerimizi göndermek istiyorum.

Yine, aynı şekilde “Oraya tekrar döneceğim. Ben bölgemde olacağım, ben memleketimde olacağım.” diyen bütün Malatyalıların, bütün Maraşlıların, bütün İskenderunluların, bütün Hataylıların, bütün Gaziantepçilerin, bütün Diyarbakırlıların tamamını buradan selamlıyorum ve buradan tekrar dualarımı gönderiyorum.

Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 1’inci madde üzerinde 4 önerge vardır, okutup sırasıyla işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4914) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesiyle 5510 sayılı Kanun’a eklenen geçici 95’inci maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (B) bendi ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlar, münhasıran 5000 prim ödeme gün sayısı koşulunu ve söz konusu hükümlerdeki sigortalılık süresi şartlarını sağlamaları halinde yaş koşulu aranmaksızın yaşlılık veya emekli aylığından yararlanırlar.”

“Birinci fıkrada sayılı kanunların ilgili hükümleri uyarınca yaşlılık veya emekli aylığından yararlanmada 31/12/1999 (dâhil) tarihi dikkate alınır.”

Bedri Yaşar	İmam Hüseyin Filiz	İsmail Koncuk
Samsun	Gaziantep	Adana
Hayrettin Nuhoglu	Fahrettin Yokuş	Durmuş Yılmaz
İstanbul	Konya	Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Ayдын) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk.

Buyurun Sayın Koncuk.

İSMAİL KONCUK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aziz milletimize geçmiş olsun, ölenlerimize yüce Allah'tan rahmet olsun inşallah. Allah bir daha böyle bir felaketi milletimize göstermesin diye diliyoruz ama tabii, çok şey konuşacağız. Aslında, böylesine bir afeti yaşadıkten sonra çok fazla konuşmak da yüreğimize gelmiyor, gelmiyor. İşte, televizyonda görüyoruz, o toplu defni görüyoruz, o buldozerlerle insanların üzerinin örtülmesini görüyoruz. Allah ölümün de hayırlısını nasip etsin inşallah. Onun için, bütün kayıplarımıza Allah cennetini nasip eylesin, geride kalan insanlarımıza sabır versin, anasız-babasız kalan çocuklarımıza inşallah hayat bundan sonra çok daha kolay olsun. Bunları tartışacağız, birbirimizi kırmadan, birbirimizi üzmeden tartışacağız ama aziz milletimiz şunu bilsin: Eğer yanlışlarının bedelini siyaset kurumu ödemezse millet öder. Bu gerçeği de aziz milletimizin her ferdinin görmesi lazım. Yani a siyaseti, b siyaseti, kim olursa olsun, yanlışın bedelini ödemek zorunda kim yanlış yapıyorsa. Onu da milletimizin yüksek ferasetine bırakacağız. Akif çok güzel söylüyor: “Allah’a dayan, Sa’ye sarıl, hikmete ram ol.../ Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol.” Diyor ki: “Allah’a güven ama çalış, gayret et yani çürük binalar yapma, izin verme, yaptırma. Ondan sonra Allah’a emanet et gerisini, Allah takdir etsin.” Bu anlamda çok güzel bir söz.

Şimdi, çok konuşacağız, bu mevzu Türk milletinin en önemli mevzusu, bu mevzuyu unutmayacağız. İYİ Parti olarak depremlerle ilgili her meseleyi burada gündeme getireceğiz.

Şimdi, konumuz EYT konusu. İYİ Parti olarak bir değişiklik teklifi veriyoruz. “5000 prim günü” iktidar partisinin ağzından çıkan sözdür. Sayın Grup Başkan Vekili Yılmaz Tunç’un “tweet”lerini hatırlıyoruz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Bilgin’in “5000 prim günü” sözünü hatırlıyoruz ama bu kanuni düzenlemede 5000 prim günü yok. Onun için, bu düzenleme bir acıyı, bir eksikliği gidermek amacıyla yaptığımız bir düzenleme ise “prime takılanlar” problemi doğurmayan bir düzenleme olmalı ve söz verdiğimiz üzere, 5000 prim gün sayısını burada bu değişikliği yaparak, İYİ Partinin verdiği teklifi kabul ederek kabul etmemiz lazım.

Bir de değerli milletvekilleri, 1999 depreminde işe geç başlayanlar oldu, çok gündeme geldi; 8 Eylül 1999 sonrasında deprem sebebiyle geç başlayan vatandaşlarımız oldu ve bu haktan mahrum bırakılıyor. Onun için burada İYİ Parti olarak bir teklif veriyoruz, bunun geçerlilik tarihinin, yararlanma tarihinin 31/12/1999 dâhil olarak düzenlenmesi gerektiğini buradan ifade ediyoruz. İnşallah verdiğimiz bu teklifi kabul edersiniz; bizi şimdi milyonlarca insan dinliyor, burada teklife nasıl bir oy vereceğinizi göreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Burada zaman zaman bize gelen şöyle tereddütler var, endişeler var: Maaşlarının çok düşük olacağına dair endişeleri var. Aslında Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener bunu defaatle “En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesinde olmalıdır.” diye söyledi. Emeklilikte yaşa takılan birçok vatandaşımızın maaş aldıklarında çok ciddi hayal kırıklıkları yaşayacağını görüyoruz. Keşke o teklifimizi, İYİ Parti olarak verdiğimiz teklifi kabul etseydiniz. Emeklilikte yaşa takılanlara, bütün emeklilere asgari ücret seviyesinde teklif getirmiştik Salih Bey, daha önce bu kabul edilmemişti; eğer kabul edilseydi emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımız da en düşük maaş olarak şu anda 8.500 TL alacaklardı. Biz, tabii, olumlu oy vereceğiz.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 405 sıra sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na eklenen geçici 95'inci maddenin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde, ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "10 gün" ibaresinin "30" gün olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

"Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 81. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Kanunun geçici 10. maddesinin ikinci fıkrası, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesinin (B) bendi ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205. maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emeklilik aylığı bağlanacak olanlar, söz konusu hükümlerde yaş dışındaki şartlar ve 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 81. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde pirim gün şartının sigorta başlangıç tarihine bakılmaksızın 5000 gün olması halinde yaşlılık ve emekli aylığından yararlanırlar."

Süleyman Girgin
Muğla

Emine Gülizar Emecan
İstanbul

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul

Hüseyin Yıldız
Aydın

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Emine Gülizar Emecan.

Buyurun Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Genel Kurul, 405 sıra sayılı -kısa adı "EYT düzenlemesi"- Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz değerli arkadaşlar. Ancak EYT kanunuyla ilgili konuya geçmeden önce asrın felaketiyle ilgili birkaç söz söylemek istiyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, 6 Şubat 2023; Türkiye olarak hepimiz büyük bir felakete uyandık. Büyük bir felakete uyandık ve o günden itibaren, o saatlerden itibaren artık ne biz eski biziz ne de bu Türkiye eski Türkiye. 6 Şubat bu ülkede bir milattır; ülkenin, iktidarın enkazın altında kalmasının bir miladıdır. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza öncelikle Allah'tan rahmet dilemek istiyorum.

Gerçekten çok acı. Neden bir deprem olayı bu ülkede bir felakete dönüştü, neden? Belki bunu sorgulamalıyız, öyle değil mi? Neden insanlar enkazın altında bağıra bağıra ve donarak öldüler, neden? Acaba iktidarınızın yirmi yıldır yaptıkları ve yapmadıkları sebebiyle olabilir mi?

Bakalım yaptıklarınıza: 1999 depreminden dersinizi aldınız mı? Evet, aldınız. "Acaba nasıl ranta çeviririz bu depremi?" "Nasıl bu ülkeyi müteahhitlerle birlikte betona gömeriz?" "Nasıl para kazanırız?" dediniz. İmar afları getirdiniz, hatta bir tanesini de yine seçim öncesi getirmek üzereydiniz. Yeşil alanları, toplanma alanlarını imara açtınız. Bugün İstanbul'da toplanma alanı kalmadı ve İstanbul'da bir deprem bekleniyor. Para, rant tatlı geldi değerli arkadaşlar sizlere ve şehirleri depreme hazırlamadınız, devletin kurumlarını da maalesef arpalık hâline getirdiniz.

Eskiden, öğrenciliğimizde, ilkokuldayken önemli, değerli kollar vardı; biri sınıf başkanlığıydı, diğeri de Kızılay koluydu; o kolları takmak çok gurur verici bir şeydi. Bu ülkenin gurur verici bir kurumuydu Kızılay; bugün ne hâle geldi, bir arpalık hâline geldi ve bu depremde maalesef kâbusa dönüştü.

AFAD, AFAD'ın kurtarma faaliyetleri... Arkadaşlar, bunları ne zaman konuşacağız, nasıl konuşacağız? Sabahtan beri dinliyorum sizleri, bir itiraz, bir itiraz. Neye itiraz ediyorsunuz değerli arkadaşlar? Bunlar sizin yirmi yıllık iktidarınızda olmadı mı? İlk kırk sekiz saatin, ilk yetmiş iki saatin hesabını siz nasıl vereceksiniz? İnsanlar enkaz altındayken arama kurtarma ekiplerinin ulaşmamasının, askerinin sahaya çıkmamasının hesabını vermeyecek misiniz? Burada devamlı itiraz ediyorsunuz, bağırıyorsunuz.

İki gün boyunca insanlar enkaz altında bağıra bağıra bekledi, insanlar kazıyarak enkazların altından yakınlarını çıkardılar. Bakın, ikinci gün AFAD'ın görevlileri, kadın görevlileriyle konuştum "Sizin için ne yapabiliriz?" "Vekilim, bizim yedek kıyafete ihtiyacımız var, ıslandık ve kıyafetimiz yok." dediler. Kendi elemanına kıyafet sağlayamayan bir kurumdan bu ülkeye ne hayır gelir?

Çok şeyler yaşandı, söyleyecek çok şey var ama bugüne kadar ne bilimi dinlediniz ne meslek odalarını dinlediniz; hiçbir şey yapmadınız ve bu ülkeyi enkazın altına gömdünüz. Şimdi de Cumhurbaşkanı Erdoğan helallik istiyor; hangi yüzle istiyor, hangi yüzle istiyorsunuz bu helalliği? Peki, hesap verecek misiniz? Elbette ki vereceksiniz, deprem paralarını nereye kullandığının hesabını da vereceksiniz, bu depremde yapmadıklarınızın hesabını da vereceksiniz, gün gelecek hepsinin hesabını vereceksiniz.

Şimdi, İstanbul'u konuşacağız yakında, İstanbul'la ilgili önlemleri konuşacağız, bakalım o zaman nasıl yaklaşacaksınız? Lojistik büyük bir problem oldu, siz ne yaptınız İstanbul'da? Atatürk Havalimanı'nın pistlerini sahra hastanesi yapmak için kırdınız, döktünüz. Geri eski hâline dönüştürecek misiniz? Soruyorum size. Biz yapacağız onu, biz.

Değerli arkadaşlar, EYT kanun teklifi hayırlı uğurlu olsun. İçinde bir sürü eksik var. Yirmi iki yıllık bir mücadele, Sayın Genel Başkanımızın da söylemleri ve konunun üstünde durması, grubumuzun konuşmalarıyla bu mücadele bugün kanunlaşıyor. Ama durdunuz, durdunuz, durdunuz, beklediniz; bunu da seçime üç gün kala getirdiniz. Değerli arkadaşlar, bu bir seçim yatırımı, önce onun altını bir çizelim.

Getirdiğiniz bu kanun teklifiyle yaş kuralını kaldırıyorsunuz ama başka bir sürü şey getiriyorsunuz, yani bir sürü mağduriyet yaratıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bütün dünyayı emekli etseler gene iktidar olamazlar.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Mesela 9 Eylül 1999'dan önce 5.000 gün olan sigorta prim gün sayısını kademeli hâle getirdiniz...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, dünyayı emekli etseler gene iktidar olamazlar.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – ...insanlar borçlandılar, borçları yanlarına kâr kaldı. Bu kanundan sonra 8 Eylül 1999 bir milat gibi çünkü bir gün farkla araya on yedi yıl giriyor yani örneğin, aynı iş yerine 8 Eylül 1999'dan bir gün sonra işe giren kadınlar on yedi yıl sonra, erkekler yirmi yıl sonra emekli olacak; böyle bir eşitsizlik.

Hangi eksiklikler var başka? Prim eşitsizlikleri devam ediyor, dönemlere göre aylık bağlama oranları arasındaki eşitsizlik devam ediyor, intibak yasasını çıkarmadınız, çıraklık ve stajyerliği sigorta başlangıç tarihi saymadınız, kadınların şartsız doğum borçlanma talebini kabul etmediniz, en düşük emekli aylığı asgari ücret düzeyinde olmalı dedik ama yapmadınız; emeklilerimizi yoksulluğa mahkûm ettiniz değerli arkadaşlar. Emeklilik ve sigorta sistemindeki geçmişten gelen çarpıklıklar hâlâ devam etmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha uzatabilir misiniz?

BAŞKAN – Peki, selamlayalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ancak geçmiş dönemde oluşan bazı mağduriyetleri giderdiği için EYT kanun teklifine “evet” oyu veriyoruz, destekliyoruz. Cumhuriyet Halk Partisinin en önemli hedeflerinden biri cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında çağdaş, adil, hak temelli bir sosyal güvenlik sisteminin yeniden kurulmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti’nin tüm değerleriyle ve tüm gelenekleriyle, her şeyiyle yeniden inşasıdır aslında hedefimiz. Bir inşaat mühendisi olarak bugün şu depremle yaşadıklarımızdan dolayı gerçekten utanç duyuyorum ve vatandaşlarımızı tekrar buradan saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi ile 5510 sayılı Kanun’a eklenmesi öngörülen geçici 95’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bağlanacak olanlar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “5000 prim ödeme gün sayısı koşulunu ve” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Garo Paylan	Züleyha Gülüm	Musa Piroğlu
Diyarbakır	İstanbul	İstanbul
Serpil Kemalbay Pekgözegü	Hüda Kaya	Gülüstan Kılıç Koçyiğit
İzmir	İstanbul	Muş

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ya, bu sıralarda çok konuştuk, birçok da konuşma hazırladık; birçoğuna iyi hazırlanalım, iyi konuşalım, halkımızı iyi temsil edelim diye de kara kara düşündük; makaleler okuduk, araştırmalar yaptık ama bugün uzun uzun düşündüm, beş dakikalık konuşmam var, ben ne anlatacağım, o kürsüden ne söylersem acaba vekil arkadaşların, AKP’li vekillerin gerçekten bir dönüp düşünmelerini sağlarım? Biliyorum, hepimiz, siz de deprem bölgesindeydiniz, hepimiz oradaydık, birçok arkadaş sahadaydı ama gerçekten düşünüyor musunuz... Mesela ben çok düşündüm bir muhalefet milletvekili olarak, daha mı çok bağırmalıydık Mecliste, daha mı çok direnmeliydik, daha mı çok ses çıkarmalıydık bu imar

aflları çıkarken? Acaba neyi eksik yaptık da bugün yüz binlerce insanımız enkaz altında? Acaba neyi eksik yaptık da biz yüz binlerce insanımızı ev diye mezarlıklarda oturttuk? Acaba neyi eksik yaptık da toplu mezarlara ki savaş sırasında bile olmayacak görüntüleri biz bu ülkenin halklarına, bu ülkedeki topluma, hepimize, hepimiz yaşadık ve yaşattık? Biz bu halkı temsil için buraya geldik, bu insanlara söz verdik, burada yemin ettik onları en iyi şekilde temsil etmek için, onların hakkını hukukunu korumak için, onların zarar görmemesi için, iyi bir ülkede, iyi bir dünyada, iyi bir çevrede yaşamaları için yemin ettik, bunun için yollara düştük. Hiçbirimiz kişisel çıkarları için herhâlde gelip bu Meclis sıralarına oturmadı, en azından birçoğumuz öyle; biz öyleyiz, bilmiyorum. Peki, ne oldu arkadaşlar? AFAD'ın resmî rakamı 45 bin; ben size söyleyeyim, o 145 bin. İnsanlarımız kokuyor ya, enkazların altında kokuyor. Yakınıni beklemekten vazgeçmiyor insanlar ama kokudan yanaşamıyorlar o enkazlara. Ben 1'inci gün Diyarbakır'daydım akşam, 2'nci gün Malatya'daydım. İlk gittiğim yer Akçadağ'dı, Ören'di; cenazeyi bir Doblo'nun arkasına koymuşlardı, -Sayın Ağbaba da söyledi- gömememişlerdi. İnsanlara ekmeği yurt dışındaki yakınları Hekimhan'daki fırınlardan alıp göndermişti. Bir anne feryat ediyordu "Ben Malatya'dan çocuğumu kaçırdım, getirdim, Ören'de depremden kurtaramadım." diye. Mesela düşünüyor muyuz, biz hızlı hareket etseydik, biz seferberlik ilan etseydik OHAL ilan edeceğimize, biz yardımları hızlı ulaşırsaydık -İstanbul Sabiha Gökçen'de, Adana'da insanlar saatlerce bekledi- konvoyları, o yardıma gelenleri bekletmeseydik acaba kaç insanı kurtarırdık, kaç kişi yaşama tutunurdu? Mesela şunu söylediğimizde burada... Bütçede de biz bu bakanlıklarla ilgili onlarca defa konuştuk, Sağlık Bakanlığı bütçesinin hepsinde konuştuk, "Bu şehir hastaneleri ölümdür." dedik, "Sağlıkta dönüşüm değil, sağlıkta yıkım projesidir." dedik. Ne oldu? Ne oldu? Hatay'da bir tane hastane ayakta kaldı mı? Enkazdan yaralıları kurtaranlar onu bir doktora götüremediler ya, götüremediler, kan kaybından öldü, iç kanamadan öldü; ondan ölmeyenler de soğuktan öldü.

Çelikhan'a gittim ya! Hepsî sizin tabanınız, hepsî size oy veriyor. "Vekilim, dağlara ulaşamıyoruz, dağ köylerine. Yollar kapalı, haber geliyor 'Kurtlar dadanmış ölümlerimize.' diye." dediler. Kahroldum ya, insan insanlığından utanıyor ya, insan olmaktan utanıyor, tanıklığından dolayı vicdan azabından ölüyor ya! Bizim helikopterimiz yoktu arkadaşlar, hiçbir şeyimiz yoktu. Malatya sizin tabanınız ya, yüzde 90'ı size oy veriyor. "Vekilim, nerede, nerede, bizim vekillerimiz nerede?" dediler, "Bak, sen Muş'tan çıkıp gelmişsin, bizimkiler nerede?" dediler. "Orada değildiniz." diye demiyorum ama görün be arkadaşlar, görün ya, muhasebe yapın ya! Bir kere de deyin ki: "Ya, biz nerede yanlış yaptık? Biz niye fay hatlarına şehir kurduk? Biz niye denetimleri aynı şirketlere verdik? Biz niye TMMOB'un yetkilerini kısıtladık? Biz niye bu muhalefet milletvekillerini bir gün dinlemedik? Biz niye bu halkın sağduyusuna, sesine kulak vermedik?" Ya, bu insanlar, bu toplum bu yoksulluğu hak ediyor mu, bu ölüm şeklini hak ediyor mu, bu gömülmeyi hak ediyor mu? Hak ediyor muyuz arkadaşlar bunu? Ben hak etmediğimizi düşünüyorum; hak etmiyoruz, bu insanlar da bunu hak etmiyor. Ama bunun için önce hissetmek lazım ya, hissetmek!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Hissetmek lazım; hesaplaşmak için, dönüp aynaya bakmak için, "Ben de şurada eksik yaptım." demek için o ölümden acı duymak lazım. Ya, o benim çocuğum olabilir, sizin çocuğunuz olabilir. Yakınları ölen vekilleriniz var ya. Hüseyin Yayman'ın 15 yakını öldü değil mi, 10'dan fazla? Başka vekilleriniz var. Ama bunun sorumluluğu sizde. Yirmi yıldır bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz, biz yönetmiyoruz. Yirmi yıldır yasaları siz yapıyorsunuz, binaları siz denetliyorsunuz, AFAD'ı siz yönetiyorsunuz, Kızılay'ı siz yönetiyorsunuz. Niye sormazsınız: "Kızılay, sen çadır bekleyen çocuğa çadır göndermek yerine o çadırı nasıl satarsın ya?" Siz rahatsız etmiyor mu

arkadaşlar? Bence etmeli, bence ediyor olmalı; etmesini umuyoruz hâlâ. Umudumuz olsun istiyoruz bu ülkeden, bu insanlıktan. Umudumuzu yok ediyorsunuz böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Ama söyleyelim, umut sokakta, umut o çadırların başında hiçbir şeyi olmadan günlerce bekleyen o kahraman gönüllülerde, bu ülkenin geleceğinde.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4914) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle 5510 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici 95'inci maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "10" ibaresinin "30" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Ramazan Can

Erkan Akçay

Çanak kale

Kırıkkale

Manisa

Arife Polat Düzgün

Tamer Dağlı

Bayram Özçelik

Ankara

Adana

Burdur

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Görüşülmekte olan teklifle 8/9/1999 tarihi ve öncesinde sigortalılık başlangıcı bulunanlardan bu kanunun yürürlük tarihinden sonra ilk defa emekli veya yaşlılık aylığı bağlananların sosyal güvenlik destek primine tabi olarak en son çalıştıkları iş yerlerinde tekrar işe başlamaları hâlinde sosyal güvenlik destek primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazinece karşılanması öngörülmüştür. Öngörülen düzenlemede sigortalının tekrar işe başlaması için verilen sürenin kısa olduğunun değerlendirilmesi nedeniyle daha önce teklif edilen on günlük sürenin otuz güne çıkarılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.39

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.50****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 66’ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2’nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 2- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 23 üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesi ile geçici 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

11 ilimizde meydana gelen deprem felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum. Millet olarak depremin yaralarını sarmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ yıllarca itiraz ettiği EYT’yle ilgili düzenlemeyi nihayet seçimlerin arifesinde Meclisimize getirdi. Bu düzenlemede 2 milyon 200 bin EYT’li düzenleme çıktıktan sonra emeklilik hakkını elde ediyor, toplamda ise bu sayı 5 milyon civarına kadar yükseliyor.

Her düzenlemede olduğu gibi maalesef bu düzenlemede de iktidarımız tam müteşekkil yani dört başı mamur bir düzenleme getiremedi, bunda da birçok eksiklikler var. AK PARTİ, EYT sorununun kendi iktidarından önce olduğunu birçok mecrada dile getirmiştir ancak şu bir gerçektir ki AK PARTİ iktidarı yirmi yıldan uzun süredir devam eden iktidarında bu sorunu çözmek için seçim sathını beklemiştir ve seçim sathında bu düzenlemeyle yine oy devşirme arzusunu bir kere daha göstermiştir. Hatırlayınız, bu husus Türkiye’de konuşulmaya başlandığında Sayın Cumhurbaşkanı nasıl itiraz ediyordu “Çift dikiş, öyle yağma yok. Çift maaş alacak bunlar, biz buna razı olmayız.” diyordu. Bugün ise yeni bir seçim kazanma şansı kalmayan iktidar, yıllardır görmezden geldiği bu sorunu çözmek için adım atmıştır. Bunu yaparken tarafımızca ortaya konulan çözüm önerilerimiz ise maalesef dikkate alınmamıştır. İstedik ki bazı eksiklikler giderilsin. Birçok vatandaşımız, bu teklife göre, 5975 prim gün sayısını tamamlayamadığı için mağdur edilecek. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile AK PARTİ’li tüm yetkililer yaş şartının kaldırılacağı söylemelerine rağmen kısmi emeklilikteki yaş şartı da aynen kalmaktadır. Yani kısmi emeklilikten yararlanmak isteyen EYT’liler 58, 60 yaşını beklemek zorunda kalacaklar.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz hafta ülkemizi derinden sarsan deprem felaketinin ardından depremin yarattığı sorunların da dikkate alınması gerekmektedir. Afetzedelerin sosyal güvenlik haklarıyla ilgili düzenlemeler de keşke bu EYT yasasına eklenseydi diye düşünüyoruz. Cumhurbaşkanlığınca çıkarılan 22 Şubat 2023 tarihli kararnamede işverenler tarafından kolaylıkla göz ardı edilecek olan

işten atma yasağı ile kısa çalışma ödeneği yürürlüğe konulmuştur. Aynı kararnamede sendikaların toplu sözleşme faaliyetleri ile grev uygulamalarına ise yasak getirilmiştir. 13 milyon insanın yaşadığı bu geniş bölgedeki afetzedeler için deprem felaketinin yaralarını sarmak amacıyla çalışanların iş ve gelir güvencesinden emeklilik ve diğer sosyal güvenlik haklarını kapsayıcı acil önlemlere ihtiyaç vardır. Sosyal güvenlik hakları açısından öncelikle deprem bölgesinde hayatını kaybedenlerin hak sahiplerine ön şart aranmaksızın ölüm aylığı bağlanmalıdır. Depremde sakatlanan ve çalışma gücünün en az yüzde 60'ını kaybedenlere de koşulsuz, şartsız malullük aylığı bağlanabilmelidir.

Deprem bölgelerindeki BAĞ-KUR üyesi esnafımızın malları ve mülkleri ziyan oldu. Oldukça zor durumda olan esnafın mağduriyetlerinin acilen giderilmesi gerekmektedir. Komisyondan geçen yasa teklifinde BAĞ-KUR'lu EYT'liler için 9000 gün prim ödeme yükümlülüğü vardır. Özellikle deprem bölgesindeki esnaf için bu prim gün sayılarının azaltılması gerekmektedir.

SSK'li EYT'liler için 5000 ila 5975 günlük bir prim ödeme yükümlülüğü, Emekli Sandığına tabi olanlar için ise 7200 günlük bir süre söz konusudur. Deprem felaketi de dikkate alınarak BAĞ-KUR'luların 9000 günlük prim ödeme yükümlülüğü mutlaka indirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, EYT mağduriyeti yaşayan 1,5 milyon civarındaki çalışanımız 8 Eylül 1999 öncesi çırak ya da stajyer olarak işe başladıkları hâlde bu dönem sigortalılık başlangıcından sayılmadığı için EYT kapsamına alınmadı, mağduriyetleri hâlâ devam ediyor.

Yine 17 Ağustos 1999 Marmara depremi sırasında çalıştıkları hâlde deprem koşulları nedeniyle sigorta bildirgesini yaptıramayanlar da EYT kapsamı dışında tutulmuştur.

Ayrıca 4447 sayılı Yasa çıkmadan önce vergi mükellefleri veya ticaret sicil kaydı olduğu hâlde BAĞ-KUR kaydı açılmadığı yani tescil yapılmadığı için EYT kapsamına girememiş ve mağdur olmuş esnafımız var. Aynı şekilde farklı statülerde prim yatırımların mağduriyeti de bu düzenlemede ne yazık ki giderilemiyor. Sigorta başlangıcı SSK'den olup daha sonra BAĞ-KUR'a geçen vatandaşlarımız primlerinin çoğunu SSK üzerinden yatırmış olmalarına rağmen BAĞ-KUR şartlarına bağlı olup 9000 gün prim şartına takılmaktadır. Hiç değilse şu ana kadar yatırdıkları primlerin çoğunluğu SSK üzerinden olanların EYT kapsamında 9000 prim şartını beklemeden emekli olabilmeleri sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, EYT'liler yıllarca mağduriyet yaşamış ve sabırla yüce Meclisten çıkacak bu düzenlemeyi beklemişlerdir. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener 2018 yılından bu yana her platformda emeklilikte yaşa takılanlar problemini dile getirerek Mecliste çözeceğimizi ifade etmiş idi. Tam da seçim zamanı yaklaşırken iktidarın birdenbire EYT'yi gündeme alması ve seçim öncesi bir propaganda aracı olarak kullanılmasına elbette ki şaşırmadık. Biz İYİ Parti olarak EYT mağduru milyonlarca vatandaşımızın mağduriyetlerinin giderilmesine fayda sağlayacak her düzenlemeye elbette destek veririz.

Değerli milletvekilleri, bir kez daha buradan söylüyorum, depremde sakatlanan ve çalışma gücünün en az yüzde 60'ını kaybedenlere ön şart aranmaksızın malullük aylığı bağlanmalıdır. SSK'li EYT'liler için prim günü 5000 gün olarak kalmalıdır. Kısmi emeklilikteki yaş şartı kaldırılmalıdır. Çıraklık ve stajyerlik sigortalılık başlangıcı olarak kabul edilmelidir. Hem 1999 depremi mağdurları hem de BAĞ-KUR tescil mağdurları EYT kapsamına alınmalıdır. BAĞ-KUR'lu EYT'liler için 9000 günlük prim süresi indirilmelidir. EYT'lilerle ilgili emekli aylığı hesaplamasında gösterge ve katsayı uygulaması 8 Eylül 1999 öncesi esas alınarak yapılmalıdır, doğrusu da budur. 2000 sonrası emeklilerin aylıklarındaki hak kayıplarının giderilmesi için de bir intibak düzenlemesi yapılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, buradan defalarca söyledik ve sözleşmelerin kadroya geçirilmesi hususunda hiçbir çalışan kapsam dışında kalmamalıdır dedik ama o düzenlemeyi yaparken de birçok

insanımızı yani 150 bin sözleşmeliyi mağdur ettiniz, onları kapsama almadınız. Getirdiğiniz 3600 ek gösterge düzenlemede yüz binlerce memuru mağdur ettiniz, haklarını gasbettiniz, adaletten uzak davrandınız. Taşeron düzenlemede yine, binlerce çalışanı kapsam dışına attınız. Emeklilerimizin hiç olmazsa en düşük emekli maaşı asgari ücret kadar olsun dediğimize itiraz ettiniz, emeklilerle ilgili intibak yasasını yapalım, düzeltelim dedik, onlara da “Hayır.” dediniz. Şimdi EYT’yi getiriyorsunuz, bunu da tam getirmiyorsunuz, burada da birçok eksik yapıyorsunuz. Allah aşkına daha önce de ifade ettim, şu Mecliste çalışma hayatıyla ilgili bir düzenleme getirseniz de adaletli, hakkaniyetli, herkesi kapsayacak ve biz de gönül rahatlığıyla tam desteğimizi verebilsek ama siz alışkınsınız, hiçbir düzenlemeyi ayırım yapmadan, herkesi kapsayacak şekilde yapmazsınız, yapamazsınız ama sorun yok çünkü artık yolun sonu görünüyor, şurada iki buçuk ay süreniz kaldı. Bütün bu yapmadıklarınızı, bütün bu eksiklikleri evelallah, Allah’ın izniyle İYİ Parti iktidarında eksiksiz yerine getireceğiz, bu kürsülerden ne söylediysek onları hayata inşallah geçireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, burada son bir dakikayı da şöyle kullanmak istiyorum: Evet, bu düzenleme SGK, Çalışma Bakanlığı tarafından getirildi. Siz biliyor musunuz; SGK’de 30 bin çalışmamız, memurumuz var, bu çalışanlarımız oldukça mağdur. 2012 yılında 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle SGK çalışanlarının ücretleri azaltıldı yani büyük haksızlığa uğradılar. “Gelin, bu yasa teklifine, bu EYT’lilerin bütün sorununu SGK’liler çözecek, onlar gece gündüz çalışıyor, milyonlarca dosyayla uğraşüyor, 85 milyon insanımıza hizmet veriyor 30 bin SGK çalışanı, hiç olmazsa onlarla ilgili bir fıkra ekleyesiniz. Mesela, sosyal hizmet sınıfı ekleyesiniz.” dedik. Mesela, sosyal güvenlik tazminatı getirseydiniz de bu yasa teklifinde onları da güçlü bir şekilde desteklemiş olsaydınız diyor, iyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Tamer Osmanağaoğlu.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; konuşmamın başında heyetinizi ve yüce Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

6 Şubatta meydana gelen, merkez üssü Kahramanmaraş ilimizin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan ikiz depremde ve 20 Şubat akşamı Hatay’da meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Depremi hemen ardından teyakkuza geçen ve hızla yaraları sarmak için çaba sarf eden isimsiz kahramanlarımıza, AFAD’a, devletimizin tüm yetkili kurumlarına şükranlarımı sunuyorum. “Asrın felaketi” olarak ifade edilen depremler 11 ilimizde telafisi çok zor ancak imkânsız olmayan büyük yaralılar açmıştır. Ne var ki Kurtuluş Harbi’nde cepheden cepheye koşarken donarak şehit olan Şerife Bacı’yı hatırlatan Türk kadını, üzerine örttüğü yorganını deprem bölgesine göndererek umut hüzmesi gibi bir varlık gösterdi. Tırına yüklediği iş makinesiyle binlerce kilometre yolu uçarcasına katederek deprem bölgesinin yardımına koşan Türk insanı, her şeyin bittiğini düşünen yüreklere Çanakkale Zaferi kahramanlarından Seyit Onbaşı’yı hatırlattı. Nasıl ki bir buğday tanesi başağa dönüşüyorsa, nasıl ki binlerce yıl önce az millet çok olmuşsa yarın da toprağın bağrından başaklar çıkacak, azımız yine çok olacaktır. İncamız da imanımız da budur. Hamdolsun devlet milletine bir söz vermiş, millet devletine güvenmiştir. Birlikte başaracağımıza olan irademiz en duru hâliyle tek yürek hâlinde ilan edilmiştir.

Burada Tire’de yaşadığım bir olayı anlatmak istiyorum izninizle. Tire’de depremedelerimizden Adıyaman bölgesinden misafirlerimizi ziyaret ettiğimizde şunu gördük: “İmkânlarınız nasıl, bize söyleyeceğiniz bir şey var mı?” diye sordüğümüzde “Biz depremin Türkiye’nin sadece 11 vilayetinde olduğunu zannediyorduk, İzmir Tire’ye geldiğimizde gördük ki deprem Türkiye’nin 81 vilayetinde olmuş. Aynı acıyı buradaki kardeşlerimiz de hissettiklerini bize beyan ettiklerinde bir millet olma şuurunu orada gördük”

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; umudumuzu kaybetmedik, sözlerimizi unutmadık. Şükürler olsun ki devletimiz ayakta, ekonomimiz güçlüdür, kabiliyetimiz milletimizin sorunlarına çözüm üretebilecek seviyededir. Millî Mücadele döneminde çalışmalarını kesmeyerek milletin sesi olan Gazi Meclisimiz bugün de bu çalışmalarına devam etmektedir. Felaketin hemen öncesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüştüğümüz ve kabul ettiğimiz emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımızın sorunlarını çözecek kanun teklifi bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulmuştur. Yüreğimiz buruk olsa da bir yanımız eksik kalsa da Milliyetçi Hareket Partisi olarak, aziz milletimize verdiğimiz bir sözü daha Cumhuriyet İttifakı iradesiyle yerine getirecek olmanın vicdani huzurunu yaşıyoruz.

Yine, ifade etmem gerekir ki bu düzenlemeyle sorunu çözmeye yönelik olmayan, siyasi rant devşirmek ve tabiri caizse mahalleye selam vermek anlamı taşıyan, karamsarlık yayan, kamuoyunu yanıltan ve milletimizin ferasetini hiçe sayan önergelerin Cumhuriyet İttifakı tarafından reddedildiği söylemleriyle hedef şaşırtma girişiminin son bulacak olması ayrıyeten sevindiricidir. Vatandaşlarımızın beklentilerine cevap veren, milletimizin geleceğe umutla bakabilmesi için önem arz eden, geleceği heyecanla kucaklamasına vesile olacak olan bu düzenlemenin başta emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımız olmak üzere milletimize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Yeri gelmişken liderimiz Sayın Devlet Bahçeli’nin Türk milletinin birlik ruhunu ve devletimizin kararlılığını gözler önüne seren şu ifadelerini hatırlatmakta fayda görüyorum: “Yaralarımızı saracağız, yıkımı telafi edeceğiz, depremden etkilenmiş şehirlerimizi gülsara çevireceğiz, çelikleşmiş kardeşlik hissiyatımıza su vereceğiz, can vereceğiz, destek vereceğiz.”

Ben bu duygu ve düşüncelerle, çıkacak yasanın beklenti içerisinde olan bütün vatandaşlarımıza hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurun Sayın Oruç.

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu depremi çok konuşmalıyız; zaten bu depremi bu Meclis konuşmazsa bu Meclisin toptan istifası lazım, muhalefetiyle, iktidarıyla birlikte toptan istifası lazım.

Bizler, Türkiye’de, AKP iktidarı döneminde, kurumların içinin nasıl boşaltıldığını bu kürsüye çıktığımız her fırsatta anlattık ama AKP sıralarından ya da MHP sıralarından insanlar biz bunu sırf muhalefet olsun diye, sırf iktidarı kötüleyelim diye söylüyorlar zannettiler. Tek adam rejiminin bu ülkenin en büyük enkazı olduğunu her fırsatta anlattık ama onlar zannettiler ki biz bunu sadece muhalefet koltuğundan öylesine söylüyoruz ama değil. Bakın, benden önce konuşan hatipler altını özellikle çizdi, dün Kızılay öyle bir kurumdu ki eksiklikle gediğiyle uluslararası yardımlara koşabilen bir kurumdu şimdi içi bomboş. AFAD diye ne olduğu belirsiz bir kurumun liyakatsiz, yandaş kadro atamalarıyla sadece önlükten ibaret olduğunu biz bu depremde gördük. İşte, tek adam rejiminin yarattığı

sonuçlar bunlar. Orman yangınları oldu, ormanları söndürecek uçakların olmadığını açıkladı bu iktidar. Covid'e yakalandık, maskenin altında kaldı bu iktidar. E daha ne olsun? Daha ne olsun? Kimse burada çıkıp duygusal konuşmalar yaparak ya da ajitasyonla ya da Grup Başkan Vekili bir "tweet" in arkasına sığınarak bütün bu suçların üstünü örtmeye kalkamaz. Ne Cumhurbaşkanı örtebilir ne Bahçeli örtebilir ne Hükümet sözcüleri örtebilir. "Muhalefet bunun üzerinden siyaset yapıyor, dezenformasyon yapıyor." diyerek kimse örtemez. Bunlarla Türkiye yüzleşecek. Türkiye Büyük Millet Meclisi içi boşaltılmış olan bu kurumları yeniden nasıl inşa edebileceğini konuşmak zorundadır. Bu iktidarla konuşamayacağımız apaçık ortadadır ama bu iktidar yarın gidecek, bu iktidar bu enkazın altında kaldı. Liderlerinizin sokakta nasıl yuhalandığını sosyal medyadan dönün, görün. Bizim burada kendimizin ürettiğini ve iktidara karşı sadece muhalefet olsun diye konuştuğumuzu sanıyorsunuz, oysa bizim burada sarf ettiğimiz her söz sokakta depremzedenin kendi duygu ve düşüncesidir. 11 ilimizi etkisi altına alan depremin sonuçlarını biz burada konuşuyoruz; sadece o değil, göç alan illerimizi... Bakın, bugün -biraz önce kuliste arkadaşlarla konuşuyorduk- Mersin'in nüfusu neredeyse yarım kat artmış durumdadır, Mersin nasıl kalkacak bu işin altından? Burada, bu Parlamento ya da bu iktidar ne yapacak göç eden insanlar için? Ev mi açtı, bark mı açtı; günlerce süründü insanlar yurtlara yerleştirilecek diye. Samandağ'dan yolcu ettiğimiz bir arkadaşımızı anlattı, üç gün boyunca otobüslerle gezdirilmiş. İşte, bakın, bu kadar hazırlıksız her şey.

"Bu iktidar, bu ülkenin kurumlarını boşalttı, tek adama bağladı." derken tam da bunu kastediyorduk. Beyefendinin sarayda uyanmasını beklediğinizi hepimiz biliyoruz. Millî Savunma Bakanının askeri seferber ettiğini ve sonra durdurmak zorunda kaldığını, sarayın "Benim emrim olmadan asker çıkamaz." dediğini de biliyoruz. İçişleri Bakanı ve Millî Savunma Bakanı yaptıkları açıklamalara -özellikle Millî Savunma Bakanı için söylüyorum- kendileri de inanmıyor. "Hatay Serinyol'daki Tugay Komutanlığını saat onda seferber ettik." diyor, hiç kimse yoktu. 3'üncü gün çıktı jandarma ortaya, askerler 3'üncü gün çıktı; bunu kendileri biliyor mu, bir tek biz mi biliyoruz? Siz de biliyorsunuz, herkes biliyor.

İşte, biz, bu kurumların içinin boşaltılıp tek adam rejimine her şeyin nasıl bağlandığını; eğitim, sağlık, her anlamdaki politikaları tek tek konuşurken tam da bunları kastediyoruz. Bu rejim enkaz altında kalmıştır, bu rejimin, bu rejimi temsil eden Hükümetin ve sözcülerin söyleyecek tek sözü yok. Yapılacak bir şey varsa bu da sizleri gönderdikten sonra bu Meclis sıralarında -yepyeni bir inşa- yepyeni bir inşayı önümüze koyarak biz yapacağız, siz yapamazsınız çünkü buradaki milletvekillerinin ben inanıyorum içi yanıyor. Bireylerde bir sorun yok, AFAD'ın sahadaki elemanlarının nasıl ağıladığına ben tanığım. Biz burada kişileri tek tek kötülemiyoruz, bu sistemi, bu rejimi ve içinin nasıl boşaltıldığını kötülüyoruz. Bunu kötülemekle anlatmak zorundayız çünkü kötü, çok kötü. Çok kötü olduğu bu depreme defalarca karşımıza çıktı.

Bakın, bugün önümüzde çeşitli işler var. Bu Parlamento elbette tek başına sadece bu eleştirileri yapmayacak, biz sadece bu eleştirileri yaparak yetinmeyeceğiz, çözüm önerilerimizi, bugüne kadar dinlemediğiniz çözüm önerilerimizi bu sıralardan haykırmaya devam edeceğiz.

Birincisi, gerek uluslararası gerek ulusal ölçekte "deprem yardımları" adı altında biriken önemli bir fon var. Bu fonu, daha önce Mavi Marmara için İsrail'in ödediği parayı -hatırlarsanız- yine iç etti bu iktidar. 15 Temmuz askeri darbe girişimindeki mağdurlar için toplanan paraları da iç etti, yedi bu iktidar. Bunu yemenize izin vermeyeceğiz. Deprem için toplanan paralar başta olmak üzere, artı, kamu kaynaklarının en yüksek düzeyde seferber edilerek kentlerimizi yeniden inşa etmek zorundayız. Bu görev ve sorumluluktan yandaş kayırmacılığı yaparak hiç kimse kaçamaz. Zaten sizi göndereceğiz ve biz yapacağız bundan sonrasını. Bugün depremedelerin çadırlarında, mahalle ve köylerde gezdiğimiz zaman bu saatten sonra en temel talepleri şu: "Bize çadır gelmedi, bizim ölümümüz izlendi, enkaz

altında canlarımız yitti. Peki ya bundan sonrası?” İnsanlar sadece canlarını yitirmediler artık yaşayacağı evi yok, gideceği işi yok, mahallesinde merhaba edeceği komşusu kalmadı. Peki, biz ne yapacağız? O zaman kentlerimizi yeniden inşa edeceğiz. Nasıl inşa edeceğiz? Bir; kamu kaynaklarının ve yardımların birleşmesiyle inşa edeceğiz ve öyle bir inşa etmemiz gerekiyor ki... Bir kere toplum merkezli, insan merkezli, doğa merkezli ve depreme dayanıklı yepyeni kentler inşa ederek bu kentlerin diğer kentlere model olmasını sağlamalıyız.

Bakın, Japonya modelini... Japon gazeteci geldi, benimle röportaj yaptı ve dedi ki: “Bizden ne istersiniz?” “Sizin modelinizin yeni yapılanma sürecinde Türkiye’de hayata geçmesini isteriz; mühendis gönderin bize.” dedik. Peki, bu iktidar başta mühendis odaları olmak üzere uluslararası ölçekte depremle mücadele etmeyi başarmış olan ülkelerin modellerini alacak mı yoksa yine sarayda beyefendi keyfi gelince ve uyandığı zaman “Yok canım, şöyle yapalım...” diyecek mi? Artık bu dönem kapandı. Bu deprem artık saraydaki beyefendilerin dönemini kapattı, kapatıyoruz. Burada bilim konuşacak; burada teknolojinin modelleri konuşulacak, yeni modelleri. Bakın, Japonya’da 9 şiddetindeki depreme dayanıklı evler yapılabiliyor, demek ki oluyormuş, o kadar da olmaz değilmiş; bütün bu modelleri önümüze koyarak yeniden yapılanma.

En önemlisi, depremzedelerin en çok sorduğu şey: “Evlerimiz bize parayla yeniden mi satılacak?” Parayla satmayacağız bu evleri. Bu evleri imar ederek bedelsiz bir şekilde, bütün depremzedelerin hayata yeniden tutunmasını sağlamak için o evlere onların sahiplik yapmasını sağlamak zorundayız. Bunu sağlamıyorsak buradan bütün vekiller olarak istifa edelim, herkes evine gitsin, evinde otursun o zaman.

Şunu söylemek istiyorum: Yoğun olarak Hatay’da buldum deprem boyunca ilk gününden şu ana kadar ve Hatay’daki insanın duygusu tam olarak şu: Bizler tarih boyunca dışlandık, yok sayıldık, öteki görüldük ama bu depremde hiç bu kadar acısını hissetmedik; oradaki yurttaşın hissi ve duygusu bu. Bu duyguya bir de şu eklendi: Demografik yapı değiştirilecek mi? Bizi göç etmeye mi zorlayacaklar, Selefi cihadist çeteleri getirip burada ikame mi ettirecekler? Hatay’ın jeostratejik konumunu hepimiz biliyoruz ve bundan kaynaklı oradaki duyguyu, düşünceyi görmezden hiç kimse gelemaz. Bakın, plakasız araçları ben kendi gözümle gördüm, içinde sakallı, sarıklı insanlar -benim sakala sonsuz bir saygım var, her insanın inancına sonsuz bir saygım var ama Selefi cihadist çetelere saygım yok- Selefi cihadist çeteler plakasız araçlarla Hatay’ın her yerini doldurmuş; asker, polis her yeri doldurmuş ama ısınacak bir köşe seçmiş ve böylece bekliyorlar. Hataylının yaşadığı bu duyguyu bu Meclis duymak zorundadır. Deprem üzerinde yaşadığı acıya yeni acı hiç kimse yaşatamaz oradaki insana ve sakın demografik yapıyı değiştirmeye kalkacak bir plan ve projeye girmeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Eğer öyle bir plan ve projeniz varsa bunun da altında kalırsınız, bunu böylece bilirsiniz.

Tabii ki Antakya bütün kentler gibi kendine ait, özgü, has nitelikleri olan bir kent, bir antik kenttir ve bütün semavi dinlere beşiklik etmiş, çok tanrılı dinlere de ev sahipliği yapmış bir yerdir; ezanın, çanın, hazzanın ve Hazreti Hızır Türbesi’nden yükselen buhur kokusunun iç içeleştiği kardeş bir kenttir. Devletin bütün provokasyonlarına rağmen oradaki halkın bir arada kardeşçe yaşamayı başarabildiği bir kenttir. Ve bu depremde dil, din, mezhep ayrımı yapmaksızın, etnik grup ayrımı yapmaksızın herkes birbirinin yarasını sarmaya çalışıyor. Bu yarayı sararken sakın ola bu iktidar başka planlar içinde olmasın, bu konuda uyarılarımızı bir kez daha buradan yapıyoruz.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Kamil Okyay Sındır.

Buyurun Sayın Sındır.

CHP GRUBU ADINA KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; (2/4914) esas numaralı, 405 sıra sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, öncelikle, 6 Şubat ve sonrasında yaşadığımız depremlerin, böylesi büyük bir felaketin sonucunda yaşamını yitiren bütün canlara Allah'tan rahmet, yakınlarına, bütün ulusumuza başsağlığı ve sabır diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum ama şunu da özellikle altını çizerek belirtmek isterim ki deprem değil öldüren; maalesef cehalet, akıl ve bilimin rehberliğinden, yol göstericiliğinden uzaklaşmış olmak ve liyakatsiz yöneticiler öldürüyor.

Değerli milletvekilleri, teklifin 2'nci maddesiyle, OHAL döneminde çıkarılan 696 sayılı KHK ve 375 sayılı KHK'ye eklenen ve taşerondan kadroya geçirilen işçilerin emeklilik şartlarını doldurmaları hâlinde resen emekliliğe sevk edilmeleriyle ilgili geçici 23 ve geçici 24'üncü maddelerine dair düzenlemeyi bizim de Cumhuriyet Halk Partisi olarak daha önce Anayasa Mahkemesine taşıyarak iptal edilmesini talep eden başvurumuzla paralellik arz etmesi ve haksız bir uygulamanın yarattığı sorunun ortadan kaldırılıyor olması nedeniyle yerinde bulduğumuzu özellikle belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, uzun zamandır -daha doğrusu yıllardır demek doğru olur- ülkemizin gündeminde olan ve milyonlarca yurttaşımızın beklentisi olan, emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili getirilen bu teklif için -eksiği gediği de olsa- emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Ancak, bu ve bundan önce getirilen tüm tekliflerde olduğu gibi, teklifin hazırlanmasında hiçbir katkısı olmasa da altında çok sayıda imza bulunmasını yadırgadığımı belirtmek isterim. Bakın, Komisyona gelen bu teklif 23 sayfadan oluşuyor, bunun 19 sayfası teklif sahibi 207 milletvekilimizin imzası; destek mahiyetindedir, anlayışla karşılarım ama kanımca kanun tekliflerinin hazırlayan ve katkı koyanların imza sahibi olduğu bir metin olarak Meclise sunulması çok daha akılcı ve doğru olacaktır; buna dikkatinizi çekmek isterim.

Bakın, değerli milletvekilleri, Osmanlı'yı beylikten büyüterek sultanlığa dönüştüren Osmanlı Devleti'nin 2'nci hükümdarı, sultanı Orhan Gazi kendi devrinde ne demiş: “Adaletin en kötüsü geç tecelli edenidir. Sonunda hüküm isabetli olsa da geciken adalet zulümdür.” Geç gelen adaleti bir zulüm olarak ifade eden çok doğru, çok da güzel bir söz; atalarımıza, atasözlerimize saygıyla bunu da belirtmek isterim.

Peki, ben şimdi bu teklifi getiren arkadaşlarımıza sormak isterim: Bu kanun teklifini eksiği gediği de olsa bugüne kadar niye getirmediniz, niye geciktirdiniz? Milyonlarca EYT mağduru insanımıza neden zulmettiniz? Oysaki bu sorun uzun yıllardır, hepimizin malumu, bugüne kadar çok sayıda soru veya araştırma önergesiyle, kanun teklifiyle gündemdedi. EYT'lilerin bu sorunu yıllarca biliniyor ve gündeme getiriliyor da niye ancak bugün geliyor? Allah aşkına bunun açıklamasını ben bekliyorum teklif veren arkadaşlardan. Niye bugün, niye seçimin üç beş gün arifesinde? EYT mağduru yurttaşlarımızın en az 2,5 milyon-5 milyon arasında olduğunu biliyoruz. Ya, yazıktır günahdır, bu kadar insanımız ve ailelerini demek ki bu kadar yıl mağdur ettiniz. Bu kadar yıl boyunca alacakları üç kuruş emekli maaşıyla çocuklarının, analarının-babalarının kursağından geçecek lokmadan bu insanlarımızı mahrum ettiniz. Evet, bu adaleti geç tecelli ettirdiniz ve Orhan Gazi'nin “Adaletin en kötüsü geç tecelli

edenidir. Sonunda hüküm isabetli olsa da geciken adalet zulümdür.” sözünde vurguladığı gibi, geç getirdiğiniz bu adaletinizle bu insanlara yıllarca zulüm ettiniz; yazıklar olsun.

Evet, sözlerimin başında bu teklife teşekkür ederek başladım, eksiğiyle gediğiyle teşekkür ederek başladım ama bu kadar zaman sonra bunu buraya getirmiş olmanızı asla kabul etmediğimizi, etmeyeceğimizi belirtmek istiyorum. Sayın Erdoğan 2018 yılında EYT'liler için “Bizim, ekonomide kurtuluş savaşı verdiğimiz dönemde böyle bir yükü ülkemizin sırtına bindirmeye hakkımız var mı diye soruyorum. Bir tarafta stokçular, fırsatçılar türedi, diğer tarafta bunlar türedi.” dedi. Şu ifadeye bakar mısınız: “Bunlar türedi.” “Bunlar” denilenler kimler? EYT'liler. Keşke o zaman yani 2018 yılında ve hatta çok daha önce kendisini ikna edebilseydiniz de Sayın Erdoğan “bunlar” değil “bu vatandaşlarımız” diyebilseydi ve emeklilik hakkının bir lütuf değil, devletin sırtında bir yük değil fakat temel yurttaşlık hakkı olduğunu, bu insanların da türemiş yaratıklar değil de bu ülkenin onurlu yurttaşları olduğunu idrak edebilseydiniz.

Değerli arkadaşlar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Bilgin de emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili TRT Haber'e yapmış olduğu bir açıklamada dedi ki: “Bazı milletvekillerince prime takılanlar gibi bir şeyin oluşacağı söylendi, prime takılanlar olmayacak. Neden olmayacak? Çünkü 8 Eylül 1999 öncesi prim gün şartını değiştirmiyoruz; 5000 ve 5400. Bu kötü senaryoları kafanızdan silin, öyle bir şey yok. İki şartı kaldırmıyoruz; prim gün sayısı ve yıl sayısı.” Bunu diyen Sayın Bakan. Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, buradan anlaşılıyor ki Sayın Bakanın bu sözü yalanmış. Getirilen bu düzenlemeyle, 8 Eylül 1999 öncesi geçerli olan prim ödeme gün sayısı kademeli bir şekilde 5975'e kadar çıkarılıyor. Dolayısıyla, borçlanma yoluyla emekli olmaya çalışacak yurttaşlarımız elindeki, avucundaki birikimlerini seferber ederek, kredi çekerek, hatta gerekirse başkalarına da borçlanarak prim gün sayısını tamamlamaya çalışacaklardır. Buna gücü yetmeyecek olanların ise prime takılıyor olmaları kaçınılmazdır. Öyle anlaşılıyor ki bu kanun teklifi yasalaştıktan sonra emeklilikte yaşa takılma, yerini emeklilikte prime takılmaya terk edecek. EYT derneklerinin herhâlde bu kanun çıktıktan sonra derneklerini kapatmak yerine sadece bir dilekçeyle adını “emeklilikte yaşa takılanlar” değil, “emeklilikte prime takılanlar derneği” olarak değiştirmeleri doğru olacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu düzenlemeyle kapsam dışında tutulan ve mağduriyetleri devam edecek olan birkaç hususa da dikkatinizi çekmek istiyorum; örneğin, çıraklık ve staj mağdurları. Sayın Bakan staj yapanlar için şöyle demişti: “Staj yapanlar iş yerinde çalışma ilişkisi kurmuyor, iş akdi gerçekleşmiyor, dolayısıyla işveren onlar için prim ödemiyor yani onlar için geçerli bir durum değil.” Yani işverenlerin prim ödemiyor olması nedeniyle gerek staj gerekse çıraklık yapanların emekleri yok sayılıyor, sömürülüyor ve hakları gasbediliyor. Örneğin, tamirhanede çalışan bir çırağı düşünün. Haftanın beş günü sabahtan dükkân açıyor, araba altına yatıyor, eli kesiliyor, yaralanıyor; uzun lafın kısası o iş yerinin bir elemanı olarak çalışıyor. Çırağımız haftalık ücretini alıyor, evinin ihtiyacını karşılıyor, ekonomiye, aile bütçesine katkıda bulunuyor. Peki, mesela, 30 yaşında bir işçi ile bu çırağın arasında iş açısından bir fark var mı? Yok. Çırağın tamirhanede iş akdi var, haftanın beş günü çalışıp sadece bir gün çıraklık okuluna gidiyor; bu çırak işçi değilse kim işçi? İşveren olan patron, çırağı çıraklık okuluna yollayarak uzun vadeli sigorta priminden de kurtuluyor bir taraftan, ucuz iş gücünü sağlıyor, olan çırağa oluyor, emeklilik hakkı elden gidiyor. “Neden birinin çalışması emekliliğe başlangıç sayılırken diğeri bu haktan mahrum edilir?” diye sormak istiyorum.

Bir diğer mağdur kesim ise maalesef esnafımız. Bakın, esnafımız neler talep ediyor: Çok fazla şey değil; emekliliğe esas toplam prim gün sayısı 5000 gün olan SSK'liler gibi BAĞ-KUR'lu esnafımızın da EYT'den yararlanması için 9000 gün yerine 5000 gün yeterli olsun istiyorlar. Prim borcu bulunan esnafa borçlu günün tamamı yerine sadece ihtiyacı olduğu kadar günü ödeme hakkı tanınsın; 2008

yılından önce oda, sicil ve vergi kaydı olduğu hâlde BAĞ-KUR kaydı bulunmayan esnafa bu sürelerden yararlanma imkânı verilsin; toplam 9000 günü tamamlayan fakat yaş nedeniyle emekli olamayanlar SGK primi yerine sadece sağlık sigortası primi ödesin ve son olarak askerlik borçlanmasında sigorta giriş tarihinin dikkate alınmaması örnek gösterilerek sigorta girişinden önce doğum yapan kadınlara da doğum borçlanma hakkı verilsin istiyorlar; çok şey değil.

Bu duygu ve düşüncelerle kanun teklifinin getirilmiş olması her ne kadar memnuniyet verici olsa da daha birçok eksiyle gediğiyle düzeltilmesi, mağduriyetin ortadan kaldırılması gerekir diye düşünüyorum. Bu şekilde de olsa bu kanuna olumlu yaklaştığımızı belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bakın, bir yanda bir Büyük Önder’imiz var, bir yüce insan, yol göstericimiz Mustafa Kemal Atatürk diyor ki: “Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır, Türk milleti zekidir çünkü Türk milleti millî birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir.” Bunu diyen bir yüce liderimiz, önderimiz var. Öbür taraftan, bakın, başkaları neler diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Stadyumlarda, meydanlarda, sokaklarda Hükûmeti istifaya çağırın asil milletimizin asil evlatlarından rahatsız olanlar ve hatta bunu daha da öteye götürerek spor müsabakalarının gerekirse seyircisiz oynanması çağrısında bulunanlar, millî iradeyle iktidara geldiklerini her fırsatta dile getiren ancak aynı iradenin kendilerine iktidardan ayrılma çağrısının da anayasal ve hukuki anlamda temel insanlık ve yurttaşlık hakkı olduğunu yok sayanlar, iktidarlarının sona erecek olmasından dolayı yaşadıkları korku, panik ve kâbuslar nedeniyle kendilerine istifa çağrısında bulunanlara her türlü hakareti kendilerine hak görenler, iktidarlarındaki beceriksizliklerini, yeteneksizliklerini, yolsuzluklarını ortaya koyanlara, anayasal ve demokratik haklarını talep edenlere “Be ahlaksız, be namussuz, be adi!” diyerek, “terörist” “devlet düşmanı” yakıştırmalarıyla veya “Bunlar çürük, bunlar sürtük.” diyerek kendi vatandaşına hakaret edenler... Oysa bu asil milletin asil evlatlarına hangi yakıştırmaları yaparlarsa yapsınlar, iktidarlarını ve koltuklarını sürdürebilmek adına hangi hakarete bulunurlarsa bulunsunlar, milletimizi kin, öfke ve nefret dilleriyle ne kadar kutuplaştırmaya, bölmeye çalışırlarsa çalışsınlar, ne kadar buna uğraşırlarsa uğraşsınlar başaramayacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Son cümle, bitiyorum efendim.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Bu millet, bu vatan için yapacağımız en hayırlı iş istifa etmenizdir. Bu zulme artık yeter diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinde yer alan “ile” ibaresinin “ve” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Musa Piroğlu

Abdullah Koç

Garo Paylan

İstanbul

Ağrı

Diyarbakır

Murat Çepni

Kemal Peköz

Ali Kenanoğlu

İzmir

Adana

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önegeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Musa Piroğlu.

Buyurun Sayın Piroğlu.

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sabah Kızılayın önüne gittik Eş Başkanlarımızla beraber, korkunç bir polis ablukası vardı ve ne yazık ki iteleme kakalaya bizi Kızılayın önüne sokmadılar ve dışına attılar. Kızılayın önüne niye gittik? Kızılay çadırları satıyor, insanlar çadır bulamadığı için soğğun altında bekliyor, ölen çocuklar var, soğğun altında beklediği için hayatını kaybetmiş; yaralı... Kızılayı gıdayı satıyor, Kızılay halktan topladığı kanı satıyor. Sayın Elitaş “ahlaksızlık” diyorsunuz ya, ahlaksızlığın dibi orada ve siz hiçbir şey yapmıyorsunuz, ahlaksızlığın doruğu da orada ve gene bir şey yapmıyorsunuz. Polis bizi sadece Kızılayın önünde darbetmedi. Pazar günü İstanbul’daydım, polis “deprem” lafının ağızımıza alınmasını istemiyor. Ben birkaç tane daha etkinliğe gittim, polisin lafı açık “Depremden söz etmezseniz yapabilirsiniz.” diyor. Siz depremin konuşulmasını istemiyorsunuz ve polis terörüyle bastırıyorsunuz çünkü korkuyorsunuz. Vallaha, haklısınız, ben olsam yerinizde ben de korkardım. 100 binden fazla insan sadece yardım gitmediği için, tel makası bulamadığı için, vinç bulamadığı için enkazın altında kaldı ve donarak öldü. Yaralılar, yaralıların çoğu ilk gün çıkarıldılar ama ambulans yoktu, çadır yoktu, yardım yoktu hayatını kaybettiler. Bu kadar insanın sorumluluğu üstünüzde, korkmakta haklısınız. Ama sadece bu değil, yardım şovları yaptınız, insanların acıları üstünden bu ülkede insanların kanını emerek milyoner olan, para biriktiren para babalarını, müteahhitleri televizyonlara çıkardınız, vergi indirimi vererek onların insanların kanı üstünden şov yapmalarına seyirci kaldınız, yol açtınız. İnsanların acılarını satın almaya kalktınız. “İnşaat yapacağız.” dediniz, “Bina yapacağız.” dediniz, insanların canlarının, insanların yakınlarının öldüğü binaların üstüne, enkazların üstüne bina dikmeye kalktınız. Ölüler hâlâ enkaz altında, vinçleriniz, dozerleriniz, yardıma gitmeyen bu ekipler bugün insanların bedenini parçalayarak enkazlarla beraber moloz yığınlarını kaldırıyorlar ve o moloz yığınlarının içinde cenazeler duruyor; korkmakta haklısınız. Okulları kapatıyorsunuz, statlarda maçları seyircisiz oynatmaya çalışıyorsunuz; insanların yan yana gelmesinden, halkın öfkesinden korkuyorsunuz. Nazım boşuna söylememiş: “Hiçbir korkuya benzemez halkını satanın korkusu.” Tehdit ediyorsunuz, depremedeleri tehdit ediyorsunuz, sorununu söyleyen insanları tehdit ediyorsunuz, statları tehdit ediyorsunuz, halkı tehdit ediyorsunuz, konuşan herkesi tehdit ediyorsunuz; polisiniz ediyor, siyasetçiniz ediyor, yöneticileriniz tehdit ediyor. Ben buradan açıkça söylüyorum, halkı tehdit edenlere sesleniyorum: Sizden korkan sizin gibi olsun!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne ayıp laflar bunlar! Ne gerek var bunlara!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Senin gibi olsun!

MUSA PİROĞLU (Devamla) – Keşke benim gibi olsalar, keşke benim gibi vicdanlı, benim gibi devrimci, benim gibi solcu olsalar ama senin gibi oluyorlar ne yazık ki!

BAŞKAN – Sayın Piroğlu, Genel Kurula hitap edin lütfen.

MUSA PİROĞLU (Devamla) – Yetinmiyorsunuz, bununla da yetinmiyorsunuz; bize normalleşmeyi dayatıyorsunuz, depremi unutmamızı, başka gündemlerle konuşmamızı istiyorsunuz; enkazları ölüleriyle beraber kaldırıyorsunuz, hayatın normalleştiğini söylüyorsunuz, televizyon kanallarınız normale dönüyor, gündemleri normale çeviriyorsunuz ve insanların depremi unutmasını bekliyorsunuz. Ben buradan açık söyleyeyim: Yapılan hiçbir şeyi unutmayacağız, ödediğimiz bedeli unutmayacağız, donarak ölen çocukları unutmayacağız, enkazın altında üç gün beklediğimiz ve cenazesini aldığımız

insanların ismini unutmuyacağız. “Not ediyoruz.” diyorsunuz, “Yazıyoruz.” diyorsunuz, bunu da yazın: Unutmuyacağız ve hepinizden tek tek hesap soracağız, affetmeyeceğiz!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne hesabı soracaksınız? Böyle üslup mu olur ya!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Antalya Milletvekili Sayın Kemal Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül.

HDP GRUBU ADINA KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurul;

“İnsanlık tükendi, vicdanlar öldü

Adalet, merhamet bilinmez oldu

Yüreklere dağlandı, ciğerler yandı

Ananın gözyaşı silinmez oldu.

Yaşam kara giydi, yasa büründü

Çaresiz mazlumlar yerde süründü

Acının, kederin dibi göründü

Umut meydanlarda salınmaz oldu.

Kentlerde korkunun, kinin sisi var

Yürekte acının, pasın isisi var

Havada yalnızca ölüm sesi var

Sevginin şarkısı çalınmaz oldu.

Yaşadık kederi, tükettik gamı

Çekilmez eyledik bütün yaşamı

Canın merhabası, dostun selamı

Bir yabancı diye alınmaz oldu.

Gözyaşı sel olmuş, tene karışır

Sorumlular yalan için yarışır

Ölüm makinası kanla çalışır

Sokakta, caddede yürünmez oldu.

Ormanı yaktılar, ağaç kurudu
Tohum çatlamıyor, toprak çürüdü
Doğayı ölümün sisi bürüdü
Yılan bile yerde sürünmez oldu.

Irmaklar kirlendi, derya bulandı
Yaşamın boynuna kement dolandı
Sevgi rüya mıydı, aşk mı yalandı?
Cananın yüzüne gülünmez oldu.

Bülbülî Şeyda'yım, dalsam uykuya
Bedenimi atın bir derin suya
Dayanılmaz olan gerçek de bu ya
Kurtulayım desen ölünmez oldu.”

Böyle bir manzarayla karşı karşıyayız. Bu manzaranın destanı yazılacak; bu manzaranın hukuku yazılacak; bu manzaranın acısı yazılacak; bu manzaranın hesabının ne olduğu politik olarak, matematik olarak, insani, ahlaki, vicdani olarak yapılacak.

Deprem anında, bütün depremlerin anında bölgedeydim, Adıyaman'daydım. Bir daha söylüyorum, vekilimize bile sahip çıkamadınız; yazık size, günah size, vah size! Yakup Taş arkadaşın başsağlığına da gittim, ailesinin yüzünde de bu acı ve tepki görülüyordu; 28 insan kaybedilmiş ailesinden. Hangi aileye gitseniz 10 ölü -insanın ağzı varmıyor söylemeye- 8 ölü, 9 ölü; sayıyı tutamıyorsunuz aklınızda.

Arkadaşlar, bugün 50 bin civarında kayıptan söz ediliyor. Sadece Adıyaman'da 40 bin ölü var, yazın bir yere, sadece Adıyaman'da; Maraş'taki, Antakya'daki sayıyı bilmiyorum. Yollar, sokaklar, caddeler, evler, apartmanlar yerle bir olmuş, belediye binanızdan bir kum yığını kalmış geriye; yazık, günah, ayıp! Hiçbir şey yapamıyordusya Adıyaman Valisi, Belediye Başkanı sokağa çıksın, insanlara desin ki: “Ya, özür dileriz, kusura bakmayın, bir şey yapamıyoruz.” Niye saklanıyorsunuz? Saklanmakla nereden kurtulacaksınız?

Biz hemen gittik, cemevinde bir kriz koordinasyonu kurduk, çalışmalarına başladık; TTB geldi, sağlık birimini kurdu, efendim, bizler dağıtım birimini; görüştük, yiyecek geliyor... İlk beş gün elektrik yok, dört gün boyunca aç kaldık orada, dört gün boyunca. Şimdi, bakar mısınız, Vali efendi çağırıyor, cemevinin dedesini çağırıyor, tehdit ediyor Sayın Başkan. Ne diyor biliyor musunuz? “Bunları buradan çıkar. Bunlar burada iş yapmasınlar.” diyor. “Bunlar” dediği biziz. Sen kimsin ya, sen hangi hukukla, hangi yetkiyle bunu yapıyorsun? Tutuyor, bizim, organize sanayi bölgesinde hangar olarak, depo olarak kullandığımız yerlerin sahibini çağırıyor, diyor ki: “Ya siz çıkarın ya da bize bir dilekçe verin, deyin ki: ‘Depomu işgal ettiler.’ Biz çıkaralım.” Böyle bir aymazlık, böyle bir ahlaksızlık -çok özür diliyorum- olabilir mi?

Bu AFAD ne işe yarar, bu AFAD nedir; güvenlik kurumu mu, afet kurumu mu, efendi mi, yeniçeri mi, nedir bu AFAD?

Kızılây dediğiniz şey nedir? Sayın Bekaroğlu'nun verdiği örneği ben de yaşadım. Yoksulluk... Kâğıt para bilmeyiz biz, “Kâğıt para konacak.” derlerdi şeye. Neymiş? Demir para zarfı yırtıyormuş. Biz bunu verirdik ve Kızılây'a büyük bir saygı duyardık o çocuk aklımızla. Niye? Afette yoksula,

kimsesize yardım ediyor diye, bakar mısınız. Şimdi, burada, bir vicdan muhasebesi, burada yeniden insanlıkla buluşma...

Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığım ilk konuşmada şunu söylemiştim: Siyaset devri bitmiştir, hakikat devri başlamıştır. Hakikat şu demektir: Merhametli ve adaletli olacaksınız; kimliğiniz ne olursa olsun, siyasi düşünceniz ne olursa olsun insana saygılı olacaksınız, inanca saygılı olacaksınız. Bakın, Abdallar, Romanlar ve Aleviler; bunlara yardım götürülmedi, bütün kanıtlarıyla ispatlarım size. Doğanşehir ve Akçadağ'ın Alevi köylerine yardım götürülmedi. Bunun en bariz örneği Ören'dir, gelin beraber gidelim. Bu nasıl adalet, bu nasıl bakış açısıdır? Bir de gelip burada bize hizmet dersi, bize şey dersi vermeye çalışıyorsunuz. Bu hakikat devri ancak hakikat devrinin siyaseti, hakikat devrinin mücadelesi bedelle olur; öyle devleti arkasına alarak, polisi arkasına alarak insanları tehdit etmekle olmaz. Kimse kimseden korkmuyor; biz korkuyu Kerbelâ'da bıraktık!

(AK PARTİ sıralarından “Eeh!” sesi)

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Nedir bu “eeh” ya? Gel, yüreğin yetiyorsa gel hadi!

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Ayıptır ya!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya, ne diyorsun ya?

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Ne ayıptır? Ne ayıptır? Oradan laf atıp duruyor.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, Sayın Bülbül...

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – İşine bak!

BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen Genel Kurula hitap edin, lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Başkan, ben Genel Kurula hitap ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Bakın, burada ikide bir taciz edenler...

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Yok öyle bir şey!

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – ...konuşmacılarımıza laf atanlar, siz buranın efendisi değilsiniz, hepimiz burada eşitiz.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Ne anlatıyorsun?

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Konuşma, dinle!

Hepimiz burada eşitiz. Ya eşitliğe saygı duyacaksınız, haklarımıza saygı duyacaksınız ya da burayı terk edeceksiniz; bu kadar!

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Kürsüde nasıl bağıırıyorsunuz, bağırma!

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Burada siyaseten, burada inançsal olarak, burada insani olarak eşitiz. Eşitliğe hizmet etmiyor, eşitliği kabul etmiyorsanız suç işliyorsunuz demektir tıpkı depremde olduğu gibi. Sokakları dolaşıyoruz kimse yok; anneler, evlatlar, babalar enkazın başında ağlamaktan bitap düştüler; kaldırıyoruz, götüremiyoruz. İlk üç gün boyunca Adıyaman'da sağanak yağmur yağdı; Malatya tarafında, dağ tarafında da kar yağmış. Malatya tarafındaki köylerde, Çelikhan'da vesaire 20 santimetre kar, Adıyaman'da sağanak yağmur ve o sağanak yağmurda ikinci büyük deprem, ikinci büyük deprem anında sağanak yağmurda dışarı çıkmak zorunda kalan insanlar... Yani çadır yok, barınak yok, yiyecek yok. Şimdi, gelmişler, efendim, şu kadar insana hizmet ediyormuş, bu kadar görevlisi alandaymış; öyle değil, bunların hiçbiri doğru değil.

Bakın, 1966 yılında Varto'da olan depremin geçici konutları hâlâ duruyor ya, 1966; gelin beraber Varto'ya gidelim, görelim; Muş Varto. 2017'de Samsat'ta olan depreme ilişkin hiçbir şey

yapamamışsınız, hâlâ depremin izleri duruyor. 1986'da Malatya Sürgü'de olan depremin izleri hâlâ duruyor, konut yapılmamış. Pütürge... Bakın, Malatya'da son üç dört yıl içerisinde 6 tane büyük deprem oldu, Malatya tümünden boşaldı. Malatya benim memleketim; kardeşimin de ailemin de yakınlarımın da evleri harap oldu, başka ile gitmek durumunda kaldılar. Şimdi, böyle bir manzarayla karşı karşıyayken biz dayanışma öneriyoruz, biz ortak akıl öneriyoruz, biz çözüm öneriyoruz, biz hizmet öneriyoruz, biz alana gidiyoruz; bir de biz suçlanıyoruz, bir de biz küfre ve hakarete maruz kalıyoruz. Sivrice depremi... Ayrıca, bakın, 1893 yılında -aynı- Şubat ayında Malatya'da deprem olmuş -"Malatya Ermenileri" kitabında bütün belgeleriyle var- yaklaşık yüz yirmi yıl önce. Demek ki yüz yılda bir -bilim insanları da söylüyor- böyle büyük ölçekli depremler olabiliyor ama aymazlık ama umursamazlık ama devlet kurumlarının kendinden menkul işlerle uğraşması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Asıl acı olan da bakınız, Maraş, Pazarcık, Elbistan, Elbistan'ın köylerini, Pazarcık'ın köylerini, Doğanşehir, Akçadağ, Malatya köylerini, Arguvan'ın bir kısmını, buraların tamamını dolaştım; hiç boşu boşuna kendinize bir şey devşirmeyin, inanılmaz bir tepki var.

Muhalefet olarak -sevgili muhalefet, hepimize, hepimize- gelin, bu tepkiyi bir politik örgütlenmeye ve ayrıca, Türkiye halklarının bu destansı dayanışmasını da politik bir tutuma çevirelim. Bu ikisini yaptığımız zaman bu hiç kimseyi kale almayan tek adam rejimi gidecek.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 405 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 3 – Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.”

Mahmut Celadet Gaydalı	Serpil Kemalbay Pekgözeği	Tulay Hatımoğulları Oruç
Bitlis	İzmir	Adana
Oya Ersoy	Murat Çepni	Abdullah Koç
İstanbul	İzmir	Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Ayдын) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurun Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Değerli halkımız, öyle bir acı yaşıyoruz ki bunu tarif etmek mümkün değil maalesef. Bakın, bu deprem nedeniyle İçişleri Bakanı ne diyor? “Hava şartları, yol şartları nedeniyle biz alana ulaşamadık.” diyor. Ağrı'daydım, depremi duyar duymaz biz Ağrı'dan yola çıktık arkadaşlarımızla beraber, ben akşam saatlerinde Adıyaman'a ulaştım. Adıyaman harap hâldeydi, Adıyaman'da yaşam durmuştu. Sokağa çıktım vardığım noktada, bir enkazın başına vardım ve şunu gördüm: Bir anne ve enkaz altında kalan çocukları... Emin olun ki çocukların sesi geliyordu, çocukların

sesi. Fakat bütün iktidara buradan seslenmek istiyorum ki: “Devlet vardı.” diyorlar, “Biz gittik.” diyorlar, “Büyük bir şekilde biz yardımları ulaştırdık.” diyorlar.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Aynen öyle, aynen öyle.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Orada yetmiş iki saat kaldım, devletin bir kuşu bile uçmuyordu, kuş, kuş... Devletten bir insan görmedim, AFAD’dan Allah’ın bir kulumu görmedim. O anne, o soğukta, o yağmurun altında iki gün bekledi ve 3’üncü günden itibaren sesleri kesildi; ben kulaklarımla buna tanıklık ettim. Kendi ellerimle enkazları kaldırmaya çalıştım ama yanıyorum ki elimde bir alet yoktu. Bir kişiye sağ ulaştık, bir kolu kesildi; diğer bir kişinin -kardeşinin- cansız bedeni o enkazın altından çıkarıldı.

Bu iktidar bunun hesabını veremeyecek. Bu iktidarın vebali çok büyük. Bu halka hiç kimse bunun hesabını veremeyecek çünkü o annelere; o, annesini, babasını, çoluğunu çocuğunu, ailesini enkazın altında bırakan, “Ya, bu devlet nerede?” diyen insanlara bunlar hesap veremeyecek. Bu, siyasetle miyasetle de açıklanacak bir mesele değil. Bu, yirmi yıllık bu iktidarın bu ülkeye bahşettiği ve bu ülkeye vermiş olduğu armağanıdır.

Bir felaketle karşı karşıya gelen bir halk, bir topluluk ne ister devletinden? İki tane şey ister: Bir, enkaz altında kalanların canını kurtarmak için arama kurtarma ekiplerini bekler. Bu var mıydı? Yoktu arkadaşlar, yoktu, yetmiş iki saat yoktu. Daha sonra geldiler, orada bir görüntü verdiler çünkü onu da dünyaya o şekilde pazarlamak istediler. Yetmiş iki saat sonra insanların cansız bedenleri çıkarıldı; hepsi dondu, hepsi kan kaybindan dolayı öldü.

Peki, bu insanlar devletinden başka ne bekler? Sağ kalanlar için de sıcak bir çorba bekler, başını sokabileceği güvenli bir alan bekler. Peki, bu nedir? Bu da Kızılay, değil mi? Kızılayın yapmış olduğu şeye bakar mısınız: Kızılay çadır satıyor, çadır; Kızılay ekmek satıyor; Kızılay çorba satıyor; Kızılay kan satıyor, kan! Bu halk kanını bütün insanlığa adamak için götürüp Kızılaya veriyor, Kızılay bu kanı satıyor. Peki, bu halk bu iktidara nasıl güvensin, bu halk size nasıl güvensin? Hangi hakla siz bu halktan helallik istiyorsunuz? Ben halkım adına size bu hakkı helal etmiyorum; etmeyeceğim, asla ve asla etmeyeceğim!

Kızılayla ilgili ben bir şey daha söyleyeyim: Kızılayın bu özel hastanelere vermiş olduğu trombosit ve kanlar için -bakın, gidin icra dairelerine- icra dairelerinde bununla ilgili başlatmış oldukları icra takipleri var mı yok mu, onu bir araştırın bakalım.

Size güven kalmamış, hiçbir şekilde size güven yok çünkü siz bu halkı bu enkazın altında bıraktınız. Siz, o anneye, o enkaz başında duran ve çocuğunun eline elini uzatıp daha sonra da o elin soğuduğunu gören anneye hesap veremeyeceksiniz. Sizin burada böyle oturmanız da, bu şekilde durmanız da... Bu halk sizi affetmeyecek. Af beklemekle siz burada sonuç alamayacaksınız. Biz sizi affetmeyeceğiz bu halk sizi affetmeyecek, Allah sizi affetmeyecek! Affedilmeyeceksiniz, size söyleyeyim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 4’üncü madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm.

Buyurun Sayın Gülüm.

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) - İnsan bu Meclise bakınca “Herhâlde deprem bizim ülkemizde olmadı.” diyor. O kadar ayrı dünyalarda yaşıyorsunuz ki insan inanmıyor. O insanların acısını gerçekten hissetmiyor musunuz ya? Ben buraya gelirken herkesin hüznü içinde olacağını, bu yaşananlardan çok ciddi etkilenmiş olacağımı düşünürken burada sanki gerçekten bir şey olmamış gibi bir hava var ya! Ayrı dünyaların insanlarıyız gerçekten ya! Ölenler ayrı dünyaların insanı, sizden farklı; siz hissetmiyorsunuz ya, gerçekten hissetmiyorsunuz! Gündemi bu kadar hızlıca geçiştirmeye çalışma hâliniz; “Aman, başka bir gündemi getirelim, bu arada o kapansın.” hâliniz; iki hafta boyunca, üç hafta boyunca Meclisi açmama hâliniz; kendi suçlarınızın üstünü örtme hâliniz... Hiç mi utanmıyorsunuz ya, hiç mi yüzünüz kızarmıyor, hiç mi vicdani sorumluluk hissetmiyorsunuz ya, o insanların çığlıklarından hiç mi etkilenmiyorsunuz ya? Görüyorduk ya, bir insanın “Enkazdan çıkaramadım yakınımı, yüzüyle bana bakıyordu, bedenden aşağısı enkazın altındaydı, çıkaramadım.” diyen feryadını hiç mi içinizde hissetmiyorsunuz ya? Bir kadının enkazın başında dolaşıp “Babam orada, sesi geliyor ama ben çıkaramıyorum çünkü arama kurtarma yok.” deyişini hiç mi hissetmiyorsunuz ya?

ARZU ERDEM (İstanbul) – Şehitler gelince sen hissediyor musun?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne alakası var, ne alakası var?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam ya, bağırma!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nasıl müdahale ediyor ya! Bu ne terbiyesizlik ya!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Utan ya! Şehitlerle ne alakası var? İnsani bir durumdan söz ediyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam artık ya, Allah Allah!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O da sussun!

BAŞKAN – Devam edin siz Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Bulduğu her arama kurtarma ekibine -ki ellerinde hiçbir alet yok- orada o insanın enkazın etrafında dolaşıp “Lütfen bana yardım edin, babamın sesi geliyor, çıkaramıyorum.” deyip arama kurtarma ekiplerine sarılması vicdanınızda hiç mi bir şey yapmıyor ya? O insanların çocuklarının ölümünü seyretmek zorunda bırakılması hiç mi etki yaratmıyor ya? İnsanların o enkaz altında donarak ölmesi, yanarak ölmesi, bağıra bağıra “Bizi kurtarın.” diye ölmesi hiç mi etki yaratmıyor ya? Hiç mi sorumluluk hissetmiyorsunuz ya? Hiç mi bir duygu kırıntısı kalmadı ya? Nasıl bir ülkede yaşıyoruz ya, nasıl insanlarız ya! Bunun altında ezilmeniz lazım ya, yüzünüzü kaldıramamanız lazım ya! Kafamızı yerden kaldıramamamız gerekiyor ya! Orası başka dünya, burası başka dünya mı gerçekten ya? Bizim ülkemizde yaşanmadı mı bunlar ya? Hiçbir şey olmamış gibi davranıyorsunuz, hiçbir şey olmamış gibi gülüşlerinize devam ediyorsunuz, hiçbir şey olmamış gibi sohbetlerinize devam ediyorsunuz ya!

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sen ne diyorsun ya?

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – O insanlar bu acıları nasıl unutacak ya? Yakınının ölümünü izlemek zorunda bırakılan insan sizinle nasıl helalleşecek ya?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne diyorsun ya oradan?

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Hangi helalleşmekten bahsediyorsunuz, hangi insanların acısını unutmasını bekliyorsunuz?

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oturunuz lütfen yerinize.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla)– Utanın ya, utanın! Utanın! Böyle bir iktidar olsaydık çoktan istifa etmiştik, yüzümüzü yere eğip istifa etmiştik ya! Bir de had bilmeden o insanları tehdit ediyorsunuz ya! “Susun.” diyorsunuz, “Not ediyoruz.” diyorsunuz, “Götürün, dağıtın buradan.” diyorsunuz, “Polisimiz, gücümüz var, her şeyi yaparız.” diyorsunuz, askerinizle, polisinizle tehdit ediyorsunuz ya! Acısı olan insanı tehdit ediyorsunuz ya! Bu nasıl bir anlayış? Hiç mi bir şey kalmadı ya? Sorumluluk duygusunu geçtim, hukuki sorumluluğu geçtim, iktidar olmanın sorumluluğunu geçtim; vicdani sorumluluk da mı yok ya? Nasıl o insanların yüzüne bakıp bu kadar rahat “Biz her şeyi yaptık.” diyebiliyorsunuz “Biz her şeye hazırlıklıydık, her şeyiyle oradaydık.” diyorsunuz ya! Onlar yaşadığına mı inansın, gördüğüne mi inansın? Size mi inanacak ya! Yetmedi, insanlar hâlen aç susuz bekliyor, çadırsız bekliyor. Her gelen yalvarıyor ya, yalvarıyor “Bize bir çadır verin, engellim açıkta kalıyor.” diyor “Hastam açıkta.” diyor “Yaşlılar açıkta.” diyor “Yağmurun, karın altındayız.” diyor “Donuyoruz.” diyor. Siz diyorsunuz ki “Helalleşelim.” Neyle helalleşeceksiniz, neyle? Yok ettiğiniz umutlarla mı helalleşeceksiniz, yok ettiğiniz hayatlarla mı helalleşeceksiniz? Ölenler mezarlarından size helallik mi gönderecekler? Bunu nasıl bu kadar rahat söyleyebiliyorsunuz? Her seferinde bu halkı yok edip arkasından helallik istemek nasıl bu kadar kolay oluyor? Nasıl isteyebiliyorsunuz? İstifa etmeniz gereken yerde “Utancımız var, dayanamıyoruz, görevimizi yapmadık.” demeniz gereken yerde nasıl tehditler savuruyorsunuz ya? O insanlar hâlen aç, o insanlar hâlen barınmak için uğraşüyor. Ya, bir leğen istemek için kadınlar geliyor ya! “Bir leğen” diyor ya “Bir leğene ihtiyacım var.” diyor ya, bir leğen götüremediniz ya! “İç çamaşırım yok.” diyor “Günlerdir çocukları yıkayamadım.” diyor “Su yok.” diyor “Elektrik yok.” diyor “Tuvalet yok.” diyor. Bunları sağlayamamış bir iktidar hâlen buradan ahkâm kesiyor ya!

Çadırları satmış Kızılayda bile istifa ettiremiyorsunuz ya! Gelen malzemeyi satmış, onu bile koruma altına aldınız ya! Protesto etmek isteyenlere saldırıyorsunuz. “Devlet yok.” diyeni gözaltına aldırıyorsunuz. “Bunların üstünü örtemezsiniz.” diyenlere saldırıyorsunuz. O deprem yerinde olmayan kolluk güçleriniz, terörle mücadele ekipleriniz, mücadele eden, dayanışma gösteren, kendi hayatını riske atıp enkaz altına giren o insanları gözaltına almaya çalışıyor, onları susturmaya çalışıyor. Niye? Çünkü sizin koltuklarınız sallanıyor, çünkü sizin yapmadığımız gözüküyor, çünkü birilerinin yapabildiği gözüküyor. Ama siz o yapanları da engellemeye çalıştınız; turlara el koydunuz, yardımlara el koydunuz, yapanlara kayyum atadınız, partimizin depolarına kayyum atadınız ve atadığınız o kayyum oradaki malzemelerin hepsini çürüttü, dağıtmadı. Bir organizasyon bile yapamamış bir iktidar... Bırakın gerekli hazırlığı yapmayı, bir organizasyonu yapamadınız. Saatlerce gönüllüleri beklettiniz, bir yerden bir yere ulaşımını sağlayamadınız ve şimdi kalkmış diyorsunuz ki: “Biz yaptık.” Ya, bunu demeyin bari ya, insanlarla dalga geçmeyin bari ya! İnsanlar neyin ne olduğunu çok iyi gördü, çok iyi de biliyor; bari bunu söylemeyin ya, bari insanlarla dalga geçmeyin. Hâlen bugün ekmek bulamıyor insanlar, içecek su bulamıyor. Gidin, bir bakın, içecek suları var mı? Geliyor yardım çadırlarından, gönüllülerden su istiyor, çadır istiyor, soba istiyor; yok, yok. “Nasıl yaşayacağız?” diyorlar, “Biz geleceği nasıl kuracağız?” diyorlar, “Bu iktidara güvenmiyoruz.” diyorlar, “Bir kez daha bu alanları ranta çevirecekler.” diyorlar, “Biz biliyoruz, evlerimizi elimizden alacaklar.” diyorlar ve bütün bunları söylerken de bir umut arıyorlar, umut. Umud, bu halkın kendisinde, sizde değil, bunu biliyorlar. Bu umut, onlara yardıma koşarlarda, elleriyle enkazları kazanlarda, hayatlarını riske atıp o beton yığınlarının içine girenlerde ve orayı tekrar hayata döndürecek olan da gerçekten bu kesim olacak, sizler olmayacaksınız, biliyoruz. Vicdanında, şurasında hissetmeyenler olmaz, yapamaz. Cebini düşünenler, her şeyi para olarak görenler yapamaz, yapmaz. Çünkü sizin sisteminiz rant üzerine kurulu, sizin sisteminiz talan üzerine kurulu. Siz sadece ve sadece cebinizi düşünüyorsunuz ya, cebinizden başka bir şeyiniz yok ya! Böyle bir iktidar gerçekten hiçbir şey yapamaz. İstifa edeceksiniz, istifa!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Evet, tribünler doğru söylüyor, halk doğru söylüyor. Bu kadar şeyden sonra hâlen istifa etmiyor olmanız inanılmaz! İstifa edeceksiniz, yargılanacaksınız, sorumluluğunuzun hesabını vereceksiniz ya, vereceksiniz! Bu suçlardan sıyrılamayacaksınız, bu insanların ahından kurtulamayacaksınız! Ve siz, hiç öyle el sallamayın, emin olun, hesap vereceksiniz! Binlerce insanın ahından sorumlusunuz ve asla kurtulamayacaksınız! Ben sizin yerinizde olsam istifa ederim ve ortadan kaybolurum. Öyle seçime girmek, yok, efendim “Biz seçimde var olacağız.” deme iddiasından da geri çekilirim. Azıcık utanmanız varsa bunu yapın. Oradan gülerек olmuyor bu iş. Gülme, gülme. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) İnsanların hayatlarını yok ettiniz, gülemezsiniz. Allah belanızı versin! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Senin Allah belanı versin!

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Hadi oradan be! Hadi oradan!

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Utanın, utanın, azıcık utanın!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Allah teröristlerin belasını versin!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Allah terör örgütünün belasını versin!

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Allah belanızı versin!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Utanın!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sen utan sen!

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Turan’a söz verdim.

Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Herkes konuşsun, siz konuşmayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sen sus bir ya!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sen sus asıl!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ne demek “Herkes konuşsun...” Ne demek ya? Ne biçim konuşuyorsun sen?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Allah felaket tellallarının belasını versin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekilinize söz verdim.

Buyurun.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Lütfen oturur musunuz yerinize. Lütfen oturur musunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Saygısız! Ölçsüz! Hadsiz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekiliniz kürsüde, gereken cevabı verecektir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri, bakın, sadece...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ne bu ahıksızlık?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sen mi izin veriyorsun? Ahıksız sensin. “Ahıksız.” diyor ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen oturur musunuz.

Sayın Beştaş... Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Ahıksız.” diyor oradan ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu, Sayın Beştaş; toparlayın grupları lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ahlak kim, sen kim ya?

BAŞKAN - Son bir önergemiz kaldı, Sayın Turan'a söz verdim. Sayın Turan gereken cevabı verecektir arkadaşlar.

Buyurun.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün 405 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – AK PARTİ Grubu sabahtan beri kendine yakışan üslubuyla, yas anlayışıyla, ağırbaşlılığıyla kanun görüşmelerine devam ederek depremi de...

MURAT EMİR (Ankara) – Suçluluk duygusuyla...

BÜLENT TURAN (Devamla) – ...hak ettiğimiz hâliyle ifade ederek görevini yerine getirdi. Biz bu sevensiz, bu saygısız üsluba, oyuna gelmeyeceğiz. Ben tüm arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, hepimiz gördük ki hatibin konuşması baştan aşağı kin ve nefret doluydu; hiç üzülen, yas tutan bir hâl yoktu. Televizyondan kendisini az sonra bir daha izlemesini diliyorum; inanım, insan korkar o hâli, o görüntüyü izlerken.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne diyor bu ya?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bizim nöbetçi Grup Başkan Vekilimiz burada diye dışarıya çıkmıştım. Sesi olmayan bir televizyondan o görüntüyü görünce normal bir durum değil bu deyip içeriye girme ihtiyacı duydum. Sözün hiçbir kıymeti yok, o üslubunuz, o fiziğiniz, o tarzınız varsa altından konuşun, gümüştten konuşun, kıratınız vicdandır. O yüzden o tarz ifadelerin tümünü reddediyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yirmi gün Hatay'da kalsaydın nasıl konuşulur görürdün!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bakınız, değerli arkadaşlar, üslup en kıymetli hazinedir ancak bugün o hazinenin ne olduğunu görmüş olduk. Vekilimizi kaybettik, yakınlarımızı kaybettik, hepimiz gözyaşı döktük.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Oynuyorsun, oynuyorsun! Tiyatro!

BÜLENT TURAN (Devamla) – İlk günden beri tüm grubumuz, tüm vekillerimiz gece gündüz arazide oldu, bölgede oldu.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Arazi oldunuz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Eksik varsa omuz vermeye çalıştık, tespitlerimizi ilgililerle paylaştık ancak hiçbir siyasi polemigi, kavgayı yapmayı doğru bulmadık. Enkaz önünden seçim tarihi

tartışması yapmayı, enkaz önünden iktidarı itham etmeyi veya muhalefete cevap vermeyi insani de ahlaki de bulmadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha istirahat ediyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bazen susarız, bugün olduğu gibi...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İhaleleri paylaştırmak mı insaniliğiniz!

BÜLENT TURAN (Devamla) – ...ama suskunluğumuz korkumuzdan değil, altını çizmek istiyorum. Bazen ihtiyaç olur, gemileri değil, limanı yakarız ama gün bugün değil. (HDP sıralarından gürültüler) Biz bugün üslubumuzla...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yaktınız limanı zaten.

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Yaktınız, yaktınız; İskenderun Limanı'nı yaktınız.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Efendim?

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Turan, devam edin; Genel Kurula hitap edin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsanları yaktınız, insanları!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Yazıklar olsun ya! Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Devam edin Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bu üslubu, bu ithamı, bu dili külliyen reddediyor ve kınıyorum; bunun kimseye yakışmadığını düşünüyorum.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Kendisine pek yakıştı!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Daha insani, daha ahlaki bir dil kullanmaya davet ediyorum. Cumhuriyet tarihimizin belki de en büyük felaketini yaşıyoruz, hiç olmazsa Meclisin açıldığı bu ilk günde yarın utanmayacağınız bir dil kullanmanızı istirahat ediyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bir de Genel Başkanınıza söyleseniz bunu. Bir de Genel Başkanınız bilse bunu.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, son bir dakika istirahat ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Turan, sataşmadan söz verdim, iki dakikadan fazla vermiyoruz ama ikinci kez uzatıyorum.

Tamamlayın lütfen.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Hatibin tüm konuşmasını esefle karşıladığımızı, reddettiğimizi söylüyorum ancak son kelimesinin bu Gazi Meclise, hiçbir partiye, hiçbir vekile yakışmayacağından yola çıkarak da şahsi olarak kınamaktan öte Divan olarak İç Tüzük'ü uygulamaya ve mutlaka disiplin cezası verilmesine davet ediyorum.

Saygıyla selamlıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmayı söyleyeyim mi?

BAŞKAN – Bir sataşma yok size.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Vekilime var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sizi davet ettim İç Tüzük’ü uygulamaya.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Çıksın, özür dilesin.

BAŞKAN – Yani ben...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diyor ki: “Kin ve nefret doluydu, yas tutan bir tutumda bizi...”

BAŞKAN – Ama kullandığı sözcüklere bakınca bu bir sataşma değil Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ya, bu bir sataşma; ne demek yasta değil? Vekilim yasta mesela, bu ne demek yani?

BAŞKAN – Evet, buyurun...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Oyuna gelme Başkan...

TAMER DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, burada bir şey yok ki.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Zorlama var.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Herhâlde özür dileyeceksiniz Meral Hanım, arkadaşınız adına özür dileyeceksiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz özür dileyeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

Buyurun.

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, öncelikle hatibimiz bütün milletvekillerine yönelik değil, yaptığı konuşmaya gülen her kimse -ben bilmiyorum, buradan görmedim- ona söyledi o sözü, bunu özellikle söyleyeyim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İkincisi, saat dokuza kadar televizyon yayını vardı, AKP grubundan sadece 3 kişi vardı; televizyonlar kapandı, dokuzdan sonra grup yavaş yavaş gelmeye başladı; bu, dikkatimizden kaçmadı.

Sayın Turan’ın konuşması bizim hatibimizin konuşmasına bir cevap değildi, aslında sabahtan beri yapılan eleştirilere kendince bir sağduyu ve metanet çağırısı yapma ihtiyacı duydum. İktidarın temsilcisi olarak bunu da gayet iyi anlıyoruz, çalışılmış bir konuşmaydı, spontane bir konuşma değildi; bu da üç.

Dördüncüsü, hatibimizin sözlerini ve “Bunu söyleyemiyorum, hayâ ediyorum.” lafları falan... Ya, lütfen, şu kavramları bir söyleyin ya: “Adi”, “şerefsiz”, “hayâsız”; bunları biz mi söylüyoruz? “Şerefsiz” diyen vekilimize ceza vermediniz ya! Bunu, bu ülkenin Cumhurbaşkanı söyledi canlı yayında, hanginiz itiraz ettiniz? Bir de bize dil ve üslup dersi veriyorsunuz. Bizim milletvekillerimizin hepsi -bunu üçüncü defadır söylüyorum- deprem bölgesinden geldi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Züleyha Gülüm de yirmi bir gündür Hatay’da, oradaki depremzedelerle birlikte yaşıyor, ailesiyle birlikte yaşıyor ama sizin duruşunuz bu. Özellikle sataşanlar, bana “ahlaksız” diyen kadın bunu anlayamaz, tamam mı? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Evinde sıcak yatağında, böyle seyahatlerde... Bana gelmiş burada ahkâm kesiyor. Geçin bunları ya, bunları geçin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, son cümlelerinizi alayım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Diyarbakır’da kaç anne gördüler?

BAŞKAN – Sayın Çilez...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Diyarbakır Annelerini konuşmayın. Sizin bir ezberiniz vardı, o da bitti. Ya, 100 bin insan öldü, 100 bin en az.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Nerede 100 bin öldü ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bunun siyasi sorumlularının ağlama lüksü yok, eleştirme lüksü yok, bu sorumluluğu alıp öz eleştiri vereceksiniz. Bu iktidarda siz varsınız, biz değil.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – O canlara saygınız yok, saygı! Az saygılı olun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu sizin sorumluluğunuz, sizin ölen canlara da saygınız yok...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ölenlere bile saygınız yok, ölenlere saygınız yok, saygınız!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...eleştirenlere de saygınız yok. Burada gülerek, böyle sataşarak aslında bu felaketten hiçbir ders çıkarmadığınızı da gösteriyorsunuz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kameraların önünden kaçan sendin Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Oradan boş boş konuşma ya, boş boş konuşma.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, lütfen, Genel Kurula hitap edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şunu söylüyorum son olarak: Siz acıyı bile paylaşamıyorsunuz ya, acıyı bile paylaşamıyorsunuz, unuttunuz, insanlık değerlerini unuttunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sizsiniz o, siz! Durmadan şov peşinde koşan kim?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Güzel rol yapıyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Rol yapan sizsiniz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Güzel rol yapıyorsun, çok güzel rol yapıyorsun.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 405) (Devam)

BAŞKAN – Evet, 4'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 405 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 4: Bu kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür.”

Mahmut Celadet Gaydalı

Murat Çepni

Oya Ersoy

Bitlis

İzmir

İstanbul

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Tulay Hatimoğulları Oruç

İzmir

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Oya Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy.

OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, evet, biz sosyalistlerin, demokratların bir sözü vardır: Gülmek bir halk gülebiliyorsa gülmektir. Bizim fitratımız da budur, aslımız da budur; o yüzden ne sahada ne burada bu kadar acı üzerine gülmeye tahammülümüz yoktur.

Evet, 6 Şubat günü saat 04.17 -yazın bunu- bu ülke tarihinde bir milattır. 100 bin insanımız öldü, 100 bin insanımız. Neden öldü? Deprem. Deprem, değil mi? Deprem bilimsel bir gerçekliktir ama siz “deprem” demiyorsunuz. “Depreme karar veren takdiriilahi; alın yazıları yüzünden, kaderleri yüzünden...” AKP Genel Başkanınız adını koydu, “yüzyılın felaketi, takdiriilahi, insanların kaderi” dedi. Yani AKP’nin tepeden turnağa hiçbir suçu yok, günahı yok. Ne Erdoğan’ın ne Soylu’nun ne Murat Kurum’un ne Fuat Oktay’ın, hiç kimsenin, hiç kimsenin suçu yok. Ne eksigi var ne yanlisi var ne hatasi var, hepsi süttten cikmisi ak kasiik.

Evet, Genel Başkanınız Erdoğan bir konuda haklı, bu ülke yüzyılın felaketini yaşıyor ama bu yüzyılın felaketi sizsiniz, sizin saray rejiminiz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin felaketiniz.

OYA ERSOY (Devamla) – Yüzyılın felaketi AKP iktidarının bizzat kendisidir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin, sizin.

OYA ERSOY (Devamla) – 1999 İzmit depreminden sonra bir bilim insanı bu ülke tarafından, herkes tarafından tanındı ve dinlendi; Ahmet Mete Işıkara yani 1999 depremini yaşayanlar gayet iyi bilir, namıdiğer “deprem dede.” Ne diyordu? “Deprem öldürmez, binalar öldürür.” diyordu. Evet, bugün yirmi yıllık AKP iktidarından sonra bakın Hatay’a, bakın Adıyaman’a, bakın Maraş’a; bütün bunları gördüğünüz zaman, evet, deprem değil, AKP öldürür; insan hayatına değer vermediği için öldürür; doğayı değil, insanı değil, rantı öncelediği için öldürür; o inşaata dayalı büyüme rakamları açıklanıyor ya, işte, o büyüme rakamları nedeniyle öldürür; liyakatsiz yöneticileri olduğu için öldürür; bilime kulak vermedikleri için öldürür; koltuklarından başka bir şeyi düşünmedikleri için öldürür.

Depremin ertesi günü ben de Antakya’daydım. Size orada ne gördüğümü anlatmayacağım, ne görmediğimi anlatacağım.

SALİH CORA (Trabzon) – İlk gün niye gitmedin?

OYA ERSOY (Devamla) – Ne görmedim biliyor musunuz? O “beş yüz yıllık devlet” diye övündüğünüz devleti görmedim ve yirmi yıldır AKP iktidarı tarafından yönetilen devleti görmedim, İHA’larınızı, SİHA’larınızı görmedim; onlar yoktu. Çünkü onlar insan öldürmeye yarayan araçlarınız değil mi? İnsan kurtarmaya yaramıyor. Varank’ı, Ay’ı, dağı delip geçen o roket de orada değildi. O yerli otomobilleriniz var ya övündüğünüz, Antakya sokaklarında yoktu çünkü Antakya’da sokaklar kalmamıştı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Evet, ya, ordu, orduya gelelim. Arama kurtarma askerleri, seyyar hastaneler, aşevleri, onları görmedim ama enkaz altından -3’üncü gün geldi oraya ordu, asker- bir kadını kurtarmaya çalışırken bir başka erkek, genç bir erkeği enkaz altında gördüğümüzde ne jeneratör vardı ne hilti vardı. Bacağının üstünde bir beton vardı, kaldıramadık; kaldıramadık, profesyonel ekip yoktu. Ve enkazda yangın çıktı, yangın; itfaiye yoktu. Jandarma komutanının yakasına yapıştım “itfaiye” dedim. Onun gözlerindeki

aczi gördüm. Dedi ki: “İtfaiye yok ki, yok ki.” Evet, oraya gönderdiğiniz hiç kimsede ne araç vardı ne alet vardı ne edevat vardı; itfaiye yoktu, itfaiye. Oradaki vicdanı düşünebiliyor musunuz siz? Bir insanı, depremde canlı kalmış bir insanı yangından ölüme terk etmenin sorumluluğunu almak...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hatay Belediye Başkanına söyle sen.

OYA ERSOY (Devamla) – Tamam, bu... Evet, ama bu ülkenin halkları AKP Hükûmetinden çok daha başarılıdır, çok daha duyarlı, çok daha becerikli ve tüm memleketin dört bir tarafından seferber oldu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendimize güveniyoruz, gereğini yapıyoruz.

OYA ERSOY (Devamla) – Bu ülkenin halklarının önünü açın, önünü kapamayı bırakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

OYA ERSOY (Devamla) – Bir yöneticinin başarısını ölçerken vadettiklerine değil yaptıklarına bakılır. Yaptıklarına bakın: Soylu, o her şeyin bağlı olduğu Soylu sadece oraya trafik polisini gönderseydi o yollar açılırdı, o gönüllüler çok daha rahat enkaza ulaşırdı.

Son sözlerim: Yetmiş iki saat boyunca yalnız bıraktığınız enkaz altındaki on binlerce insanın, kadının, çocuğun çocuğun çığılığı bu ülke halklarının kulağından, bizim kulaklarımızdan asla gitmeyecek. Ve siz de tribünlerden başlayan o halkın haykırışı var ya, her yerde ve her zaman duyacaksınız ve o sesle siz buradan gideceksiniz.

Yalan yalan yalan, dolan dolan dolan, istifa et Erdoğan! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Söyledikleriniz sizin meziyetleriniz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, az önceki konuşmamda ısrarla ifade ettim, kürsüdeki o hatibin bahsetmiş olduğu, kötü bir dil, buraya yakışmaz demiştim, bunun üzerine size İç Tüzük 160’a göre mutlaka bir disiplin çalışması yapmak lazım demiştim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yapın, yapın; o da nişane olsun, yapın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Talebimi tekrar ediyorum; mutlaka, İç Tüzük gereği, kaba, yaralayıcı sözün bir cezası...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hemen yapın, hepimize yapın.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Kerestecioğlu, lütfen...

Devam edin Sayın Turan, ben sizi dinliyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 160 gereği, mutlaka, o dilin Genel Kurulun da takdiriyle beraber cezasının olması lazım diye tekrar ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Şerefsiz” diyen dile yaptınız mı?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, Genel Başkanınıza yapın aynısını.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cumhurbaşkanını bir kınayalım Meclis kararıyla, o vekili de ihraç edelim. Hadi, var mısınız?

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben gecenin...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Allah Allah, Genel Başkanınız daha beterini konuşuyor.

Millete edep öğretiyor ya!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yapın.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz... Sayın Beştaş konuşuyor Sayın Kerestecioğlu, müsaade edin.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, öncelikle, ben gecenin bu saatinde iktidar vekillerinin hangi sözleri sarf ettiğini ve nasıl disiplin cezası verilmediğini anlatmayacağım ama kürsüden de söylemişim, bir daha ifade edeyim: Vekilimiz aslında kaba ve yaralayıcı bir söz kullanmadı, bir beddua etti, beddua. Bu bir ahtır ve ahı da herkes her zaman söyleyebilir ama şunu özellikle söylüyorum bir daha: Bütün milletvekillerini kastetmedi, kendisiyle konuştum, sadece gülen bir iki kişi varmış...

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Gülen kimse yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...ve o psikolojik şeyde -yakınlarını kaybeden, deprem bölgesinden gelen- o şekilde bir tepki olarak söyledi; bunu söyleyeyim.

BAŞKAN – Anlaşıldı Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, izin verirseniz, EYT...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hani bir daha söz almamak için.

BAŞKAN – Tamam, peki, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, EYT'lilerin bir kısım talepleri maalesef yasaya geçmedi; önerge de verdik. Öncelikle, 8 Eylül 99 tarihinden önce de işe girenlerin aynı şekilde emekli olması gerekiyordu; maalesef bu kabul edilmedi, aynı statüde olamıyorlar. Diğeri, 5000 prim gün sayısı 5975'e çıkarıldı; bu da EYT'lileri EPT'li hâle getirdi. Diğeri de 8 Eylül 99 öncesi 3600 gün prim ödeyenlerin kısmi emekliliği olmalıydı; maalesef bu da olmadı. Stajyer ve çırakların işe girişi tarihleri esas alınmıyor ve sonradan, 8 Eylül 99 sonrası işe girenlerde kademeli geçiş de olmadı. Ve en son Ağustos 99 depremi, orada da mutlaka 31/12/1999 tarihi olmalıydı; bunu ısrarla söyledik, olmadı.

Bütün bunlara rağmen biz EYT'ye “evet” diyeceğiz, milyonlarca insan bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, konu EYT değil, gözünü seveyim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir cümle, bir cümle.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - EYT teklifine “evet” diyeceğiz ama bu eksiklikleri de seçimden sonra biz tamamlayacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Şimdi, ne oldu Sayın Başkan? Yani bizim o dilden sonra İç Tüzük gereği adım atmak lazım talebimize EYT'yle mi cevap verdi arkadaşlar?

BAŞKAN – Hayır, Sayın Beştaş...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Eğer “Allah belanı versin!” demek kaba söz değilse, suç değilse tüm grup ayağa kalkıp “Allah senin belanı versin!” mi diyelim biz? Böyle bir üslup olabilir mi? Bu, yanlış Sayın Başkan. Mutlaka bu dili müzakereye açalım Sayın Başkan.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, herkes isteği duayı eder, herkes istediği duayı eder. Allah Allah!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O zaman Meclis olarak Tayyip Bey’i de kınayalım. “Adi” “şerefsiz” “namussuz” dedi milletvekillerine, o zaman Tayyip Bey’i de kınayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tayyip Bey “şerefsiz” dedi “hayâsız” dedi.

BAŞKAN – Sayın Turan, Beştaş’ın açıklamalarından sonra tutanakları alıp tekrar değerlendireceğim.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusularını oylama için verilen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen yerimize oturalım, oylama devam ediyor.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 405 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı :395

Kabul : : 395 (*)

Kâtip Üye
Bayram Özçelik
Burdur

Kâtip Üye
Emine Sare Aydın
İstanbul”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Bu teklifi bekleyen, bu kanun teklifinin yasalaşmasını bekleyen tüm EYT mağduru arkadaşlarımıza hayırlı olmasını diliyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 1 Mart 2023 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.31

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 405) Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 405
Oylama Saati : 00:26
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 389
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 7
Toplam : 396
Açık Üyelikler : 23
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Kabul
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Kabul
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HDP	Kabul
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Kabul
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Katılmadı
Adana	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Kabul
Adana	Varlı	Muharem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Kabul
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dihan	HDP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Baş	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Kabul
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Kabul
Ankara	Dumaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Kabul
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Kabul
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Kabul
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Kabul
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Kabul
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Kabul
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Kabul
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcıer	Gürze	CHP	Kabul
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Kabul
Ankara	Yegün	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Kabul
Antalya	An	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Kabul
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Kabul
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Kabul
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Posacı	Ruza	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Kabul
Balıkesir	Akan	Ahmet	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Muthu	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Kabul
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Kabul
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Kabul
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feysi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Gaydah	Mahmut Celadet	HDP	Kabul
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küpcü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Kabul
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Karabyık	Lale	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ödünç	Atila	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Kabul
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Tatlıoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Kabul
Çanakkale	Ereke	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Çivicioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Kabul
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BACİMSİZ	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Aydeniz	Salih	DBP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Guro	HDP	Kabul
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Renziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakar	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Cinilli	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakrözzer	Utku	CHP	Kabul
Eskişehir	Günay	Ermine Nur	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Kabul
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmâm Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Kabul
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Kabul
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Özürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Özürk	Sabri	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Tıgılı	Necati	CHP	Kabul
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Diñç	Husret	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mengülluoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Özgürsoy	Sabahat	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Tokdenir	İsmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yaymın	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
İsparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İsparta	Gökgöz	Mehmet Ugur	AK PARTİ	Kabul
İsparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Kabul
Mersin	Başanır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Kabul
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdahi	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Kabul
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhuri	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rüdvân	HDP	Kabul
İstanbul	Açıknel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Canzde	CHP	Kabul
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Kabul
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Kabul/Mük.
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Kabul
İstanbul	Ayrın	Şanlı	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TIP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Kabul
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozkar	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dişat	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dalkıç	Halis	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Cülizar	CHP	Kabul
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Kabul
İstanbul	Erdogdu	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Kabul
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Kabul
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	CHP	Kabul
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Kabul
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadigil Sütlü	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Kabul
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Kabul
İstanbul	Katircioğlu	Erol	HDP	Kabul
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Kabul
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Kabul
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Nuhoğlu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özdağ	Ümit	ZAFER P	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Kabul
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Kabul
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mürimah Belma	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Kabul
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAÇİMSİZ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Kabul
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Kabul/Mük.
İstanbul	Tannkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Kabul/Mük.
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Kabul
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yağın	Edip Semah	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Kabul
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Kabul
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Kabul
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Kabul
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Kabul
İzmir	Bölünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Kabul
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Kabul
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözegü	Serpil	HDP	Kabul
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Kabul
İzmir	Sertter	Bedri	CHP	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Kabul
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul

İli .	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Kabul
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ank	Çetin	CHP	Kabul
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa		Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Özdenir	İsmail	MHP	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Kabul
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Kabul
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Samî	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Katılmadı
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Katircioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Kabul
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Erine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Şener	Abdülatif	CHP	Katılmadı
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Kabul
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırloğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Kabul
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıkcık	Senra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuna	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Diñcel	Şeyhms	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Kabul
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Kabul
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Kabul
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Kabul
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı
Muş	İşık	Mensur	HDP	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HDP	Kabul
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Neveşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Neveşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Nevşehir	Sarıslan	Faruk	CHP	Kabul
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Kabul
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Kabul
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Kabul
Samsun	Karaşlan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Kabul
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Kabul
Siirt	Danış Betaş	Meral	HDP	Kabul
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Taş	Sidik	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Başı	CHP	Kabul
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Ekinci	Semiha	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Kabul
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Suluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhani Özcan	CHP	Kabul
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Kabul
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Kabul
Tunceli	Önli	Alican	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zenzem Gülander	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Erdoğan	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpinar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçın	Nusrettin	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul/Mük.
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Kabul
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Van	Orhan Işık	Muazzez	HDP	Katılmadı
Van	Sarısaç	Murat	HDP	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Kabul
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Uçar	Handi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı

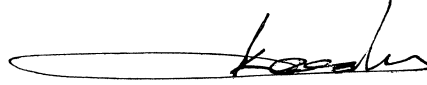
İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 405
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Kabul
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	HDP	Kabul
Batman	Uca	Felekias	HDP	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Kabul
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı
İğdır	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı
İğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Özel	Özcan	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Çiğneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Kabul
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/77936)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya YANIK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 31.01.2023

Lütfi KAŞIKÇI**Hatay Milletvekili**

Kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının yıllar içinde dengi olan mesleklerin çok gerisinde kaldığı görülmektedir. Son zamanlarda birçok kamu personeline çeşitli düzenlemelerle iyileştirmeler yapılmıştır. Bu iyileştirmeler yapılırken Kamu mühendislerinin de dikkate alınması mühendislerin çalışma huzurunu ve barışını da olumlu etkileyecektir.

Ülkemizde teknik hizmetler sınıfının en üst noktasında görev yapan ve özel ihtisas gerektiren mühendislik mesleğinin unvan, yetki, kapsam, çalışma şartları, kariyer basamakları, meslekte uzmanlaşmanın ve mesleki gelişimin düzenlenmesine gereksinim bulunmaktadır. Bu konuda “Mühendislik Meslek Kanununun” nun düzenlenmesi hem mesleki standartlaşmanın hem de Türkiye'nin inovasyon gelişimde merkez olmasına katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda;

1. Kamu mühendisleri ve diğer teknik-personelin mali ve özlük haklarına yönelik iyileştirmeler tüm Kamu kurumlarını kapsadığından, ilgili kamu kurum ve kuruluşları nezdinde genel bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?
2. Teşvik ödemesi gibi benzeri bir iyileştirmenin bakanlığınızda görev yapan mühendisler için de düzenlenmesine yönelik bir çalışma var mıdır?
3. Bakanlığınızda çalışan tüm mühendislere aldıkları sorumluluğun karşılığı olarak yeni bir ödeme kaleminin oluşturulmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
4. Bakanlığınızda çalışan mühendislerin ek ödemelerinin atırılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
5. Ek gösterge yansıtma oranları ve özel hizmet tazminat oranlarının arttırılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- **118**
Konu : Soru Önergesi (7/77936)

28.02.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.02.2023 tarihli ve 1167710 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Hatay Milletvekili Sayın Lütfi KAŞIKÇI tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/77936 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Hatay Milletvekili Sayın **Lütfi KAŞIKÇI**'ya Ait 7/77936 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız bünyesinde çalışmakta olan tüm mühendislere kanun ve mevzuat dahilinde belirlenen ücretler ve diğer mali haklar ödenmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

**66'NCI BİRLEŞİM
28 ŞUBAT 2023 SALI
SAAT: 15.00**

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İctüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 5 inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil 6 ila 11 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.01.2023 tarihli 51'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun 28 Şubat 2023 Salı günkü Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 28 Şubat 2023 Salı günkü Birleşiminde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 01.02.2023 tarihli 57'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Çocuk İstismarının Araştırılması Komisyonu**

01.03.2023 Çarşamba - Saat:15.00

***Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**

02.03.2023 Perşembe - Saat:11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

66'NCI BİRLEŞİM

28 ŞUBAT 2023 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin OHAL Kanun Hükmünde Kararnameleriyle Kamu Görevinden İhraç Edilmiş Olup 19 Temmuz 2018 Tarihine Kadar veya Bu Tarihlerden Sonra Haklarında Soruşturma veya Kovuşturma Başlatılmamış Olanlar ile Haklarında Başlatılan Soruşturma ve Kovuşturma İşlemleri Lehlerine Sonuçlanan Kamu Görevlileri, Yargı Organı Çalışanı ve Diğer Kurum ve Teşkilat Görevlilerinin İadesine, Haklarında Uygulanan Tedbirlerin Kaldırılmasına ve Bazı Düzenlemelerin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifinin (2/3686) İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 393) Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.01.2023) (*) (**)
(X)

2.- (S. Sayısı: 375) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Governörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

3.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

6.- (S. Sayısı: 373) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

7.- (S. Sayısı: 371) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

8.- (S. Sayısı: 376) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

9.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

10.- (S. Sayısı: 378) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

11.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

12.- (S. Sayısı: 377) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

13.- (S. Sayısı: 379) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

14.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

17.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

18.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

19.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

20.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

21.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

23.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

32.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

34.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

35.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

36.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

37.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

38.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

39.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

40.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

43.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

44.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

45.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

47.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

48.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

49.- (S. Sayısı: 347) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

50.- (S. Sayısı: 348) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

51.- (S. Sayısı: 349) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1584) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

52.- (S. Sayısı: 350) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4293) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

53.- (S. Sayısı: 351) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/912) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

54.- (S. Sayısı: 352) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1368) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

55.- (S. Sayısı: 353) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1422) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

56.- (S. Sayısı: 354) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1693) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

57.- (S. Sayısı: 355) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

58.- (S. Sayısı: 356) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Guadalajara Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2400) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

59.- (S. Sayısı: 357) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

60.- (S. Sayısı: 358) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3540) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

61.- (S. Sayısı: 359) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

62.- (S. Sayısı: 360) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

63.- (S. Sayısı: 372) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

64.- (S. Sayısı: 374) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

65.- (S. Sayısı: 382) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4291) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

66.- (S. Sayısı: 383) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

67.- (S. Sayısı: 384) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

68.- (S. Sayısı: 385) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1776) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

69.- (S. Sayısı: 386) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

70.- (S. Sayısı: 387) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

71.- (S. Sayısı: 388) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

72.- (S. Sayısı: 389) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

73.- (S. Sayısı: 390) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3909) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

74.- (S. Sayısı: 391) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022)

75.- (S. Sayısı: 397) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/ Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4690) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

76.- (S. Sayısı: 398) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4766) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

77.- (S. Sayısı: 399) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4856) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

78.- (S. Sayısı: 400) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

79.- (S. Sayısı: 401) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3718) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

80.- (S. Sayısı: 402) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4097) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

81.- (S. Sayısı: 404) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve 201 Milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.02.2023) (X)

82.- (S. Sayısı: 405) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.02.2023) (X)

83.- (S. Sayısı: 407) İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 127 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4895) ile Çevre Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.02.2023) (X)

84.- (S. Sayısı: 408) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop; Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ve Grup Başkanvekilleri Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 325 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4779) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.02.2023)

TBMM Basımevi/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

6

SIRA SAYISI: 405

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/4914 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	9
- Genel Gerekçesi	10
- Madde Gerekçeleri.....	11
• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu	13
• Muhalefet Şerhleri	20
• Teklif Metni	52
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	53

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mustafa Elitaş</i> Kayseri	<i>Bülent Turan</i> Çanakkale	<i>Özlem Zengin</i> Tokat
<i>Muhammet Emin Akbaşoğlu</i> Çankırı	<i>Yılmaz Tunç</i> Bartın	<i>Erkan Akçay</i> Manisa
<i>Muhammed Levent Bülbül</i> Sakarya	<i>Mustafa Destici</i> Ankara	<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i> Ankara
<i>Metin Bulut</i> Elazığ	<i>İsmail Emrah Karayel</i> Kayseri	<i>Sabri Öztürk</i> Giresun
<i>Serap Yaşar</i> İstanbul	<i>Veysel Eroğlu</i> Afyonkarahisar	<i>Abdulhat Arvas</i> Van
<i>Ertunç Erkan Balta</i> Artvin	<i>Habibe Öçal</i> Kahramanmaraş	<i>Mehmet Habib Soluk</i> Sivas
<i>Nilgün Ök</i> Denizli	<i>Nevzat Şatıroğlu</i> İstanbul	<i>Derya Bakbak</i> Gaziantep
<i>Metin Yavuz</i> Aydın	<i>Mustafa Köse</i> Antalya	<i>Yavuz Subaşı</i> Balıkesir
<i>Hacı Özkan</i> Mersin	<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i> Sakarya	<i>Vildan Yılmaz Gürel</i> Bursa
<i>Rizgin Birlik</i> Şırnak	<i>Ziver Özdemir</i> Batman	<i>Mustafa Arslan</i> Tokat
<i>Şeyhmus Dinçel</i> Mardin	<i>Ahmet Özdemir</i> Kahramanmaraş	<i>Hasan Çilez</i> Amasya
<i>Ali Cumhur Taşkın</i> Mersin	<i>Mustafa Hilmi Dülger</i> Kilis	<i>Celalettin Güvenç</i> Kahramanmaraş
<i>Fatih Süleyman Denizolgun</i> İstanbul	<i>Jülide Sarıeroğlu</i> Adana	<i>Öznur Çalık</i> Malatya

<i>Mihrimah Belma Satır</i> İstanbul	<i>Şahin Tin</i> Denizli	<i>Cemal Bekle</i> İzmir
<i>Ahmet Tan</i> Kütahya	<i>Sena Nur Çelik</i> Antalya	<i>Ahmet Arslan</i> Kars
<i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı	<i>Cemal Öztürk</i> Giresun	<i>İsmail Güneş</i> Uşak
<i>Uğur Aydemir</i> Manisa	<i>Salih Cora</i> Trabzon	<i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir
<i>Yücel Menekşe</i> Nevşehir	<i>Yakup Taş</i> Adıyaman	<i>Zeynep Gül Yılmaz</i> Mersin
<i>Halil Etyemez</i> Konya	<i>Metin Gündoğdu</i> Ordu	<i>Osman Ören</i> Siirt
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir	<i>Mehmet Ali Çelebi</i> İzmir	<i>İsmail Ok</i> Balıkesir
<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli	<i>Burhan Çakır</i> Erzincan	<i>Rıza Posacı</i> Aydın
<i>Mehmet Şükrü Erdinç</i> Adana	<i>Asuman Erdoğan</i> Ankara	<i>Erol Kaya</i> İstanbul
<i>Ahmet Aydın</i> Adıyaman	<i>Sermin Balık</i> Elazığ	<i>Yelda Erol Gökcan</i> Muğla
<i>Osman Boyraz</i> İstanbul	<i>Mehmet Yavuz Demir</i> Muğla	<i>Tahir Akyürek</i> Konya
<i>Mustafa Kendirli</i> Kırşehir	<i>Hakan Çavuşoğlu</i> Bursa	<i>Tülay Kaynarca</i> İstanbul
<i>Mustafa Esgin</i> Bursa	<i>İffet Polat</i> İstanbul	<i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir
<i>Mustafa Demir</i> İstanbul	<i>Ahmet Çakır</i> Malatya	<i>Refik Özen</i> Bursa

<i>Ravza Kavakcı Kan</i> İstanbul	<i>Yusuf Beyazıt</i> Tokat	<i>Selim Yağcı</i> Bilecik
<i>Zülfü Tolga Ağar</i> Elazığ	<i>Rümeysa Kadak</i> İstanbul	<i>Hacı Turan</i> Ankara
<i>İbrahim Halil Fırat</i> Adıyaman	<i>Mehmet Uğur Gökğöz</i> Isparta	<i>Sabahat Özgürsoy</i> Hatay
<i>Hüseyin Şanverdi</i> Hatay	<i>İshak Gazel</i> Kütahya	<i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir
<i>İsmail Kaya</i> Osmaniye	<i>Mustafa Ataş</i> İstanbul	<i>Oya Eronat</i> Diyarbakır
<i>Harun Karacan</i> Eskişehir	<i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	<i>Ceyda Çetin Erenler</i> Kütahya
<i>Ahmet Kılıç</i> Bursa	<i>Semiha Ekinci</i> Sivas	<i>Yavuz Ergun</i> Niğde
<i>İbrahim Aydın</i> Antalya	<i>Atay Uslu</i> Antalya	<i>Fehmi Alpay Özalın</i> İzmir
<i>Murat Baybatur</i> Manisa	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i> Balıkesir	<i>Fatma Aksal</i> Edirne
<i>Şirin Ünal</i> İstanbul	<i>Emine Sare Aydın</i> İstanbul	<i>Ahmet Zenbilci</i> Adana
<i>Mehmet Doğan Kubat</i> İstanbul	<i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	<i>Ahmet Sami Ceylan</i> Çorum
<i>Oğuzhan Kaya</i> Çorum	<i>İsmail Tamer</i> Kayseri	<i>Yusuf Başer</i> Yozgat
<i>Abdullah Doğru</i> Adana	<i>Recep Özel</i> Isparta	<i>İsmail Bilen</i> Manisa
<i>Mehmet Erdoğan</i> Gaziantep	<i>Ali Şahin</i> Gaziantep	<i>Tamer Dağlı</i> Adana

<i>Eyüp Özsoy</i> İstanbul	<i>Ahmet Sorgun</i> Konya	<i>Cihan Pektaş</i> Gümüşhane
<i>Sami Çakır</i> Kocaeli	<i>Cemil Yaman</i> Kocaeli	<i>Selami Altınok</i> Erzurum
<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i> İstanbul	<i>Zemzem Gülender Açıanal</i> Şanlıurfa	<i>Meliha Akyol</i> Yalova
<i>Hülya Nergis</i> Kayseri	<i>Semra Kaplan Kıvrırcık</i> Manisa	<i>Orhan Yegin</i> Ankara
<i>Halis Dalkılıç</i> İstanbul	<i>Abdullah Güler</i> İstanbul	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul
<i>Muhammet Balta</i> Trabzon	<i>Mehmet Ali Özkan</i> Manisa	<i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul
<i>Emrullah İşler</i> Ankara	<i>Recep Şeker</i> Karaman	<i>Mustafa Savaş</i> Aydın
<i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın	<i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep	<i>Müslüm Yüksel</i> Gaziantep
<i>Selman Oğuzhan Eser</i> Karaman	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i> Bursa	<i>Ahmet Mücahit Arınç</i> İstanbul
<i>Mehmet Ali Cevheri</i> Şanlıurfa	<i>Muhammet Müfit Aydın</i> Bursa	<i>Canan Kalsın</i> İstanbul
<i>Ergün Taşcı</i> Ordu	<i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş	<i>Ali Özkaya</i> Afyonkarahisar
<i>İbrahim Yurdunuseven</i> Afyonkarahisar	<i>Mehmet Altay</i> Uşak	<i>Osman Mesten</i> Bursa
<i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	<i>Atilla Ödünç</i> Bursa	<i>Belgin Uygur</i> Balıkesir
<i>Tamer Akkal</i> Manisa	<i>Lütfiye Selva Çam</i> Ankara	<i>Jülide İskenderoğlu</i> Çanakkale

<i>Selahattin Minsolmaz</i> Kırklareli	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i> Hatay	<i>Halil Özcan</i> Şanlıurfa
<i>Cengiz Demirkaya</i> Mardin	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i> Osmaniye	<i>Hasan Turan</i> İstanbul
<i>Erol Kavuncu</i> Çorum	<i>Adil Çelik</i> Balıkesir	<i>Çiğdem Koncagül</i> Tekirdağ
<i>Mehmet Akif Yılmaz</i> Kocaeli	<i>Osman Aşkın Bak</i> Rize	<i>Orhan Kırçalı</i> Samsun
<i>Mustafa Yel</i> Tekirdağ	<i>Fuat Köktaş</i> Samsun	<i>Hakan Kahtalı</i> Malatya
<i>Yasin Uğur</i> Burdur	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i> Gaziantep	<i>Nevzat Ceylan</i> Ankara
<i>Salim Çivitcioğlu</i> Çankırı	<i>Necip Nasır</i> İzmir	<i>Serkan Bayram</i> İstanbul
<i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	<i>Ahmet Akay</i> Şanlıurfa	<i>Arife Polat Düzgün</i> Ankara
<i>Fahri Çakır</i> Düzce	<i>Recep Uncuoğlu</i> Sakarya	<i>Selim Gültekin</i> Niğde
<i>Ahmet Demircan</i> Samsun	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i> Samsun	<i>Cemal Taşar</i> Bitlis
<i>Fehmi Küpçü</i> Bolu	<i>Bayram Özçelik</i> Burdur	<i>Polat Türkmen</i> Zonguldak
<i>Zafer Işık</i> Bursa	<i>Arzu Aydın</i> Bolu	<i>Hamdi Uçar</i> Zonguldak
<i>Ahmet Çolakoğlu</i> Zonguldak	<i>Metin Çelik</i> Kastamonu	<i>Gülây Samancı</i> Konya
<i>Nazım Maviş</i> Sinop	<i>Numan Kurtulmuş</i> İstanbul	<i>Orhan Erdem</i> Konya

Hulusi Şentürk
İstanbul

Zehra Taşkesenlioğlu Ban
Erzurum

Çiğdem Karaaslan
Samsun

Cumhur Ünal
Karabük

Osman Nuri Gülaçar
Van

İrfan Kartal
Van

Bülent Tüfenkci
Malatya

Şamil Ayrım
İstanbul

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

30.01.2023

Süleyman Karaman
Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Tamer Osmanağaoğlu
İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Mustafa Kalaycı
Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4914 esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

31.01.2023
Hacı Ahmet Özdemir
Konya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4914)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde sosyal güvenlik hakkı, Anayasamızın 60 ıncı maddesindeki “Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.” hükmü ile güvence altına alınmıştır.

Sosyal güvenliğin genel yapısı sosyal devlet anlayışıyla birlikte sigortacılık esaslarına da dayanmaktadır. Bu bağlamda yaşlılık sigortası ile belirli bir yaşa ulaşan ve yaşın ilerlemesi ile çalışma gücü azalan sigortalıya iş hayatından çekilerek çalışmadan yaşamını sürdürme ve dinlenme olanağı sağlamak amacıyla emekli aylığı bağlanmaktadır.

Sosyal güvenlik sistemlerinde emekli olabilmek için yaş, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi olmak üzere 3 temel şart aranmaktadır. Ülkemizde geçmişten bugüne kadar olan süreçte bu şartlarda çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

20/2/1992 tarihli ve 3774 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle yaş şartı kaldırılarak, sigortalıların sadece belirli bir prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresi şartı ile emekli olmalarına imkân sağlanmıştır.

25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun ile de emekliliğe hak kazanmak için yaş şartı yeniden getirilmiştir. Ancak 8/9/1999 (dahil) öncesi ilk defa sigortalı sayılanlardan halihazırda çalışanların yapılan değişiklikten hemen etkilenmemesi amacıyla yaş ve/veya prim ödeme gün sayısı koşulları işe başlangıç tarihlerine göre kademelendirilmiştir.

Günümüzde gelinen süreçte 8/9/1999 (dahil) öncesi ilk defa sigortalı sayılanların emekliliğe hak kazanma koşullarında bir düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile;

- 8/9/1999 (dahil) tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlayanların ve,

- 9/9/1999 (dahil) tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlamalarına rağmen sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmeye imkân tanıyan ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmış oldukları borçlanmalar ile sigortalılık başlangıç tarihi 8/9/1999 (dahil) öncesi olacak şekilde geriye götürülenlerin,

mevcut mevzuattaki emekliliğe hak kazanma koşullarından yaş şartının kaldırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca,

- Çalışma hayatının desteklenmesi için yaşlılık veya emekli aylığı alan kişilerin çalışma hayatına devam etmek istemeleri durumunda bu kişilerin kayıtlı istihdamlarının teşvik edilmesinin sağlanması amacıyla sigorta prim teşviki verilmesi,

- 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanunla aynen kabul edilen 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23 ve geçici 24 üncü maddesi kapsamındaki işçilerin emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmaları halinde iş sözleşmelerinin zorunlu olarak feshini gerektiren hükümlerin yürürlükten kaldırılması, iş sözleşmesinin sürdürülmesi ya da sona erdirilmesi kararının sözleşmenin taraflarına bırakılması,

amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 20/2/1992 tarihli ve 3774 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle yaşlılık veya emekli aylığına hak kazanmada yaş şartı kaldırılarak, sigortalıların sadece belirli bir prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresi şartı ile emekli olmalarına imkân sağlanmıştır.

Diğer taraftan, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemede emekliliğe hak kazanmak için yaş şartı getirilerek sigortalıların emeklilik koşulları yeniden düzenlenmiştir.

Buna göre, ilk defa 9/9/1999 (dahil) tarihinden sonra sigortalı sayılanların emeklilik yaşına tabi olmaları yönündeki değişikliğin yanı sıra, tabi oldukları sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı veya hizmet süresi bakımından da yaşlılık veya emekli aylığına hak kazanma koşulları belirlenmiştir.

Ayrıca, ihdas edilen geçici madde hükümleri ile (506 sayılı Kanununun geçici 81 inci maddesi, 1479 sayılı Kanununun geçici 10 uncu maddesi, 2925 sayılı Kanununun geçici 2 nci maddesi ve 5434 sayılı Kanununun geçici 205 ve 206 ncı maddeleri), ilk defa 8/9/1999 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanların da, Kanunun yürürlük tarihindeki durumlarına göre yaşlılık veya emekli aylığına hak kazanma koşulları emeklilik yaşı ve/veya prim ödeme gün sayısı yönünden kademelendirilerek yeniden tespit edilmiştir.

Yapılan düzenlemede ise;

- 8/9/1999 (dahil) tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlayanların ve,

- 9/9/1999 (dahil) tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlamalarına rağmen sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmeye imkân tanıyan ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmış oldukları borçlanmalar ile sigortalılık başlangıç tarihi 8/9/1999 (dahil) öncesi olacak şekilde geriye götürülenlerin,

506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (B) bendi ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı hak kazanma koşullarından prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresi şartları değiştirilmeksizin, sadece yaş sınırlamasının kaldırılması, bu madde esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaması ve hak talep edilmemesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca bilindiği gibi, uzun vadeli sigorta kolları kapsamına giren sigortalıları istihdam eden özel sektör işverenlerine 1/10/2008 tarihinden itibaren malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası işveren hissesinden beş puanlık indirim uygulanmaktadır. İşverenler, mevcut uygulamada sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanları için bu indirimden yararlanamamaktadır.

Düzenleme ile 8/9/1999 (dahil) öncesinde sigortalı sayılanlardan bu maddenin yürürlük tarihinden sonra ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlanması için talepte bulunarak aylık bağlananların aynı işyerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya devam etmeleri halinde, istihdam piyasasında dalgalanma oluşturmaması ve sosyal güvenlik destek primine tabi kayıtlı çalışmanın desteklenerek bu sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin sosyal güvenlik destek primi maliyetinin azaltılması için Hazineden karşılanacak destekle bu işverenlere beş puanlık prim indirimi sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 2- 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanunla aynen kabul edilen 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23 üncü madde kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarında kadroya alınan işçiler ile aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 24 üncü maddesi kapsamında il özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde işçi statüsüne geçirilenlerin; emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmaları halinde, çalıştırıldıkları kamu kurum ve kuruluşları veya şirketlerce iş sözleşmelerinin feshedilmesini zorunlu tutan düzenlemelerin yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 3-Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

06/02/2023

Esas No: 2/4914

Karar No: 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4914 esas numaralı, “*Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*”, Komisyonumuzun 02/02/2023 tarihinde yaptığı 31’inci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 207 Milletvekili tarafından 30/01/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/4914 esas numaralı '*Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*' Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 02/02/2023 tarihinde yaptığı 31'inci birleşiminde 2/4914 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin imza sahiplerinden AK Parti Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, AK Parti Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, MHP Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ), Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ), Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN), Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (KAMU-SEN), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Kamu Çalışanları Hak Sendikaları Konfederasyonu (HAKSEN), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türkiye Genç İş İnsanları Derneği (TÜGİAD), Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Emekliler Derneği (TÜED), Emeklilikte Yaşa Takılanlar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, İzmir Emeklilikte Yaşa Takılanlar Sosyal Yardımlaşma Derneği, Bolu, Düzce, Sakarya Emeklilikte Yaşa Takılanlar Derneği, Emekleri Yasalara Takılanlar Derneği (EYTADER) ve Büro Ailesi Sendikası (BAL-SEN) temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/4914 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/4914 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- 8/9/1999 (dahil) tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlayanların ve 9/9/1999 (dahil) tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlamalarına rağmen sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmeye imkân tanıyan ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmış oldukları borçlanmalar ile sigortalılık başlangıç tarihi 8/9/1999 (dahil) öncesi olacak şekilde geriye götürülenlerin, mevcut mevzuattaki emekliliğe hak kazanma koşullarından yaş şartının kaldırılmasına,

- 8/9/1999 (dahil) öncesinde sigortalı sayılanlardan Teklifin yürürlük tarihinden sonra ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlanması için talepte bulunarak aylık bağlananların aynı işyerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya devam etmeleri halinde, istihdam piyasasında dalgalanma oluşturmaması ve sosyal güvenlik destek primine tabi kayıtlı çalışmanın desteklenerek bu sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin sosyal güvenlik destek primi maliyetinin azaltılması için Hazineden karşılanacak destekle bu işverenlere beş puanlık prim indirimi sağlanmasına,

- 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanunla aynen kabul edilen 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23 üncü madde kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarında kadroya alınan işçiler ile aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 24 üncü maddesi kapsamında il özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde işçi statüsüne geçirilenlerin; emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmaları halinde, çalıştırdıkları kamu kurum ve kuruluşları veya şirketlerce iş sözleşmelerinin feshedilmesini zorunlu tutan düzenlemelerin yürürlükten kaldırılmasına, iş sözleşmesinin sürdürülmesi ya da sona erdirilmesi kararının sözleşmenin taraflarına bırakılmasına,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Teklif ile 8/9/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun ile emekliliğe hak kazanmak için öngörülen yaş şartının kaldırılıyor olmasının toplumda oluşan beklentinin karşılanması açısından olumlu karşılandığı, ancak 8/9/1999 tarihi öncesindeki emekliliğe hak kazanma şartlarının aynen korunmamasından kaynaklı olarak düzenlemenin sorunu kısmi olarak çözdüğü,

- Emeklilik sistemine ilişkin sorunları topyekûn çözecek yapısal reformların yapılmasının yanında ülkemizdeki emekli kesimleri rahatlatacak bir intibak yasaasının da hazırlanmasının beklendiği, ülkemizdeki emeklilerin yaşam koşulları ve mali haklarının iyileştirilmesinin toplumsal refahın artırılması bakımından önemli olduğu,

- Düzenlemede öngörülen kademeli prim gün şartının kanunlaşması halinde yeni bir mağdur kesimin ortaya çıkmasından endişe duyulduğu, kamuoyunda emekliliğe hak kazanmak için doldurulması gereken prim gün sayılarına ilişkin olarak beş bin prim gün sayısına yönelik bir beklenti bulunduğu, toplumda beş bin prim gün sayısı üzerinden hesaplama yaparak sigorta borçlanması yaptıran vatandaşlar olduğu ve kademeli prim gün şartına göre zor bir durumla karşılaşma ihtimallerinin göz ardı edilmemesi gerektiği,

- Staj ve çıraklıkta geçen sürelerin sigortalılık başlangıcı olarak sayılmaması ve sigortalılık süresinde hesabına katılmamasının uygun bulunmadığı, bu sebeple söz konusu düzenlemeden faydalanamayan önemli bir toplum kesiminin ortaya çıktığı,

- 17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 depremleri nedeniyle bu bölgede bulunan kişilerin sigorta başlangıç bildirimlerindeki aksamalar sonucu emeklilik düzenlemesinin dışında kaldığı, düzenlemede emeklilikten yararlanma tarihi olarak öngörülen 8/9/1999 tarihinin 31/12/1999 olarak değiştirilmesinin deprem nedeniyle oluşan mağduriyeti gidereceği,

- Teklifte yalnızca 8/9/1999 tarihi öncesi sigortalıların emekliliğe hak kazanmasının bu tarihi kısa bir süre ile kaçırın kesim açısından adaletsiz bir durum oluşturduğu, bu durumu önlemek amacıyla 9/9/1999 tarihi sonrası sigortalılar için de kademeli bir geçiş sisteminin öngörülmesi gerektiği,

- Geçmişte vergi mükellefiyeti veya oda kaydı olduğu halde BAĞ-KUR tescil kaydı olmayan bir kesimin söz konusu düzenleme kapsamının dışında kaldığı, bu problemin çözümüne yönelik bir çalışma yapılmasının beklendiği,

- 1999 öncesi BAĞ-KUR kaydı olup sosyal güvenlik prim borcundan dolayı kaydını durduranların bulunduğu ve bu sürelerin sigortalılık süresinde hesaba katılmadığı, kamuoyunda bu borçların yapılandırılması beklentisinin bulunduğu, böylece BAĞ-KUR'luların durdurdıkları sigortalılık sürelerinin primlerini yeniden geçerli kılarak emeklilik hesabında saydırabileceği,

- 8/9/1999 tarihi öncesinde uygulanan kısmi emeklilik imkânının da düzenlemede yer almasının beklendiği,

- Emeklilere aylık bağlama oranlarının düşürülmesi ve aylık bağlama hesaplamalarının farklı dönemlerde farklı şekilde hesaplanmasının emekli maaşları arasında adaletsizliğe yol açtığı,

- SSK'lı sigortalılar için aranan prim gün sayısı şartı 5000 ile 5975 gün arasında değişiyor iken, BAĞ-KUR ve emekli sandığı sigortalıları için kadınlarda 7200, erkeklerde ise 9000 gün prim gün sayısı şartı arandığı, sigortalılık statüleri arasında prim gün sayıları açısından farklılığın bu denli olmasının uygun bulunmadığı,

- Sosyal güvenlik destek primine ilişkin yapılan 5 puanlık indirim olumlu karşılandığı ancak bu indirimin yalnızca işveren payı üzerinden yapılmasının doğru bulunmadığı, ayrıca söz konusu indirim teşviğinin yalnızca aynı işyerinde çalışmaya devam edilmesi halinde verilecek olmasının kişilerin çalışma özgürlüğü açısından kısıtlayıcı bulunduğu,

- Doğum borçlanmasının da askerlik borçlanması gibi sigortalılık başlangıç tarihine bağlı olmaksızın yapılabilmesinin Anayasamızın eşitlik maddesine daha uygun olacağı,

- İş sözleşmelerinin zorunlu feshini ortadan kaldıran düzenlemenin olumlu karşılandığı, ancak bu düzenlemenin kapsamının genişletilerek zorunlu emekli edilmesi söz konusu olabilecek tüm kesimleri içermesinin daha doğru olacağı,

- Söz konusu düzenlemenin uygulanması noktasında milyonlarca başvuruya ilişkin işlemleri yürütecek olan her kademedeki sosyal güvenlik kurumu çalışanlarının artan iş yükünün göz önünde bulundurulmasının uygun olacağı,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilere yönelik olarak Teklifin imza sahiplerinden AK Parti Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, AK Parti Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, MHP Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

-1999 yılından günümüze kadar toplumsal bir talep olarak gündemde olan ve kamuoyunda emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) olarak bilinen konunun kalıcı olarak çözümüne odaklı sade ve yalın bir düzenleme yapıldığı, bu kanun teklifi ile yürürlükteki mevzuatta belirlenen emekli olma koşullarına bir ekleme yapılmadığı veya bir sınırlandırma getirilmediği, yeni bir kademeli prim şartı öngörülmediği, söz konusu kademeli prim düzenlemesinin öncelikle 8/9/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun ile yapıldığı ve Anayasa Mahkemesinin daha makul, adil ve ölçülü bir prim kademelendirmesi yapılması gerektiği yönündeki kararı sonrası 23/5/2002 tarihli ve 4759 sayılı Kanun ile yeniden düzenlendiği,

- 8/9/1999 tarihinden itibaren yürürlükte olan 4447 sayılı Kanunda yer alan sigortalılık süresinin tamamlanması, prim ödeme gün sayısının doldurulması ve yaş şartının yerine getirilmesi şeklindeki emekli aylığına hak kazanmaya dair üç koşuldun biri olan yaş şartının sigortalılık başlangıcı 8/9/1999 tarihi öncesi olan sigortalılar için kaldırılması yoluyla yıllardır kamuoyunda bahse konu olan emeklilikte yaşa takılma konusundaki taleplerin karşılandığı, bu konu dışında sosyal güvenlik sistemine dair herhangi bir tartışmalı alanın başka bir düzenlemenin konusu olabileceği ve yeni bir müzakere sürecinde değerlendirilebileceği,

- Kanun teklifinin hazırlık sürecinde emeklilikte yaşa takılanları temsil eden farklı sivil toplum kuruluşlarının konuya ilişkin taleplerinin dinlendiği, söz konusu kuruluşlar tarafından dile getirilmiş olan talebin sigortalılık sürelerini ve prim ödeme gün sayılarını doldurup yalnızca yaş şartını sağlayamayan bir kesimin mağduriyetinin giderilmesi yönünde olduğu, dolayısıyla bahse konu talebin bu teklifle karşılandığı, farklı konulardaki yeni taleplerin ayrı bir müzakerenin konusu olabileceği,

- Düzenlemenin toplumda emeklilikte yaşa takılanların taleplerine yönelik kalıcı bir çözüm sunduğu, bu kesimin toplumda anıldığı isminin 'yaşa takılanlar' şeklinde olmasının nedeninin diğer şartları sağlayıp yalnızca yaş şartına takılıyor olmasından kaynaklandığı, Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ve Sayın Cumhurbaşkanı tarafından da sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısı şartlarının değiştirilmeden yalnızca bu yaş şartı mağduriyetinin ortadan kaldırılacağı beyan edildiği,

- Söz konusu düzenlemenin geniş bir çerçevede değerlendirilmesinin uygun olacağı, küresel çapta yaşanan pandemi ve savaş koşulları nedeniyle tüm dünyada ekonomik dengelerin bozulduğu, ancak yatırım, büyüme, ihracat ve istihdamda gösterdiği ekonomik performansla tüm dünyadan pozitif olarak ayrılan Türkiye'de çalışanlar ve emeklilerin lehinde birçok düzenlemeler yapıldığı, küresel ekonomik krizlerin etkilerini en az hasarla atlatan ülkemizde emekliliğe hak kazanmada yaş şartının kaldırılmasının ekonomik yapının sağlamlığı sayesinde olduğu,

- Hâlihazırda genç nüfusa sahip olan ülkemizde demografik bir fırsat penceresi bulunduğu ve bu sebeple sosyal güvenlik sisteminin mali olarak devamlılığının sağlanmasında sorun görülmediği,

- SGK açığı olarak adlandırılan kurumun gelirlerinin giderlerini karşılama oranının yüzde 96,2 seviyesinde olduğu ve bu rakamın milli gelir içindeki oranının ise 0,30 seviyesiyle son yirmi yıl içindeki en düşük seviyeyi kaydettiği, dolayısıyla SGK finansman dengesinin sağlam bir yapısının bulunduğu,

- Ülkemizde hem emekli olanların hem de emeklilikte yaş bekleyen kesimin ortalama yaşlarında artış kaydedildiği, söz konusu düzenleme kapsamında emekli olması beklenen kişilerin ortalama yaşının 48,5 olduğu,

- Düzenleme ile yaş şartının kaldırılması sonucu kapsama giren ve 2023 yılı içerisinde emekli olması beklenen yaklaşık 2,2 milyon kişinin bulunduğu, sosyal güvenlik mevzuatına göre yaklaşık 1,7 milyon kişinin 4/a'lı (SSK), 89 bin kişinin 4/b'li (BAĞKUR) ve 496 bin kişinin ise 4/c'li (Emekli Sandığı) statüsünde olduğu, ilerleyen yıllarda ise toplam emeklilik hakkı kazanacak kişi sayısının yaklaşık 4,8 milyon olduğunun tespit edildiği,

- Düzenlemenin 2023 yılı Mart ayında uygulanmaya başlaması halinde emekli aylığı, bayram ikramiyesi ve BAĞKUR prim kaybının SGK'ya maliyetinin 144,7 milyar TL olup; 49,7 milyar TL'lik kamu personeli bütçe etkisi ile birlikte Merkezi Yönetim Bütçesi toplam maliyetinin 194,4 milyar TL olmasının öngörüldüğü, ancak SSK'lılar için de prim kaybı yaşanması durumunda bu maliyetin 255 milyar TL'ye çıkmasının tahmin edildiği,

- Kanun koyucunun Bağ-Kur sistemi kurulduğu günden günümüze kadar aynı statü haklarına sahip olmayan çalışan ile işveren arasında bir ayrım gözeterek emeklilik şartlarında farklılık getirmesinin söz konusu olduğu,

- Düzenlemeden faydalanarak ilk defa emekli ve yaşlılık aylığı bağlanacakların en son çalıştıkları işyerinde çalışmaya devam etmesi halinde bu sigortalıları istihdam eden işverenlere 5 puanlık sosyal güvenlik destek primi indiriminin getirileceği, bu düzenlemenin işverenlerin halihazırda kalifiye çalışanlarını kaybetmesini önlemek ve kayıtlı çalışmayı teşvik etmek amacıyla yapıldığı, bahse konu prim destek miktarının aylık 500 TL ile 3753 TL arasında bir maliyetinin olduğu,

- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 23'üncü ve geçici 24'üncü maddeleri kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarında kadroya alınan işçiler ile il özel idareleri ve belediyelerde işçi statüsüne geçirilenlerin emekliliğe hak kazanmaları halinde doğrudan iş sözleşmelerinin feshedilmesinin söz konusu olduğu, ancak yapılan düzenleme ile bu kapsamda yer alan işçilerin kendi talepleri doğrultusunda çalışmaya devam edebileceği,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 1 ve 2

Teklifin çerçeve 1 ve 2 nci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 3

Teklifin yürürlüğe ilişkin 3 üncü maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 4

Teklifin yürütmeye ilişkin 4 üncü maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,
 - Ankara Milletvekili Orhan YEGİN,
 - Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,
 - Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
 - Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
 - Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
 - Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
 - Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,
 - İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
 - İzmir Milletvekili Tamer OSMANAĞAOĞLU,
 - Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
 - Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
 - Trabzon Milletvekili Salih CORA,
 - Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,
- özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan
Cevdet Yılmaz
Bingöl

Başkanvekili
İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Sözcü
Abdullah Nejat Koçer
Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsüdür)

Üye <i>Dirayet Dilan Taşdemir</i> Ağrı (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Bülent Kuşoğlu</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Durmuş Yılmaz</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Orhan Yegin</i> Ankara (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Cavit Arı</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>İbrahim Aydın</i> Antalya (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Ahmet Kılıç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Garı Paylan</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Muhammet Naci Cinisli</i> Erzurum (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Cemal Öztürk</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Emine Gülizar Emecan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mehmet Bekaroğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Kamil Okyay Sındır</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Tamer Osmanağaoğlu</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Abdüllatif Şener</i> Konya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Rıdvan Turan</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Süleyman Girgin</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsüdür)
	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsüdür)	

MUHALEFET ŞERHİ

“2/4914 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi” ile ilgili değerlendirmelerimiz aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Kamuoyunda EYT’liler olarak bilinen geniş ölçekte çalışan vatandaş grubunu ilgilendiren (2/4901) esas numaralı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi yürütme yürürlük dahil 4 maddeden oluşan bir kanun teklifidir.

Söz konusu kanun teklifi; geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan, yaklaşık elli beş aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi (?) olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM’de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı tablosunun mahzurlarını ortaya konulmasına örnek teşkil edebilecek bir kanun teklifi konumunda bulunmaktadır.

Sivil toplum örgütlerinin ısrarlı talepleri ve muhalefet partilerinin baskısı sonucunda, yaklaşan seçimler göz önünde bulundurularak acele ile hazırlanmış söz konusu kanun teklifi 30.01.2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna sevk edilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 02.02.2023 günü saat 11.00’de Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının 30.01.2023 tarih ve 13922241-130.02-1162572 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

Bu konuda muhalefet partilerine mensup milletvekilleri tarafından verilmiş bulunan çok sayıda kanun teklifinin mevcut teklifle birleştirilerek görüşülmesi talebi Komisyon Başkanlığınca kabul edilmemiştir.

Kanun teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonunun 02.02.2023 günü saat 11.00'de başlayan birleşiminde yaklaşık 11 saatlik bir çalışma süreci sonunda kabul edilmiştir.

Geçmiş dönemlerde kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem tekliflerde ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

İlgili taraflar ve sivil toplum kuruluşları sürece katılmaksızın acele ile yasalaştırılan bu tür yasalar uygulama performansları tartışılan, amaçladıkları sonuca tam anlamıyla ulaşmayan yasa uygulamaları kategorisinde yerlerini almaktadırlar.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini, çalışma yaşamındaki iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen aynı zamanda Sosyal Güvenlik sisteminin aktüerya dengelerini de yakından ilgilendiren bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda ilgili tüm sivil toplum temsilcilerinin görüşlerini dikkate almaksızın yeterince tartışılmadan yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmamasına sebebiyet verilmektedir.

Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanmamaktadır. Bu

çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi öncesinde tüm maddelerle ilgili detaylı herhangi bir mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır. Komisyon çalışmalarının başlamasından sonra üyelere dağıtılan Etki Analizine ilişkin notların tetkiki için komisyon üyelerine yeteri ölçüde zaman tanınmamıştır.

5018 sayılı Kanununun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan maddelerin ayrıca Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda, tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İhtisaz Komisyonunun 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İhtisaz Komisyonunun 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisazı dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli

görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de ıçtüzükle uygun olacaktır.

Söz konusu kanun teklifinde yer alan düzenlemeler mevcut Sosyal Güvenlik Sisteminde aktüerya dengelerini de ilgilendiren önemli değişiklikler yapmaktadır.

Kamuoyunda EYT'liler olarak geniş bir çalışan grubunun emeklilik haklarını ilgilendiren bu kanun teklifi; acele ile komisyon gündemine getirilerek görüşme süresi kısıtlanmış, bu suretle düzenleme üzerindeki yorum ve katkı hakkımız da engellenmiş bulunmaktadır.

Teklif daha önceki dönemlerde bu türden emekliliğe karşı çıkan ancak yaklaşan seçimler dolayısıyla bilahare çaresiz bir şekilde tavır değiştiren AK Partinin aynı zamanda bir grup seçmeni memnun etme amacını da taşımaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında teklif edilen düzenlemenin; yaklaşık 5 milyon çalışmamızı kapsadığı ifade edilmiştir.

Bu kadar kapsamlı bir düzenlemenin, alandaki bütün sivil toplum kuruluşlarının katkısı ile üzerinde detaylı tartışmalar yapılarak, ilgili alt komisyonlar çalıştırılarak yapılması gerekse de, bir gün içinde komisyon görüşmelerinin tamamlanması yönündeki baskısı buna yönelik biçimsel bir engele dönüşmüştür.

"Ben çoğunluğum, istediğimi geçiririm" şeklindeki anti-demokratik uygulama, aktif olarak çalışan yaklaşık 5 milyon çalışanın ve emekçinin sorun ve taleplerine yönelik anlamlı bir düzenleme yapılmasının önüne geçmiştir.

AKP iktidarı çalışma hayatı üzerinde yoğun bir baskı uygulayarak çalışanları yoksullaştırmıştır. Türkiye'yi bir ucuz emek ülkesine dönüştürmüştür. Hızla artan işsizliğe çare bulamazken, fazla çalışmayı norm haline getirmiş ve modern köleliğe göz yummuştur. Denetimsizlik ve cezasızlık sonucu iş kazaları ve cinayetlerinin katlanarak artmasına ve olağanlaşmasına neden olmuştur. Çalışanların örgütlenme ve hak arama yollarını sistematik olarak tıkamıştır

Cumhuriyet Halk Partisinin en önemli hedeflerinden biri, Cumhuriyetimizin 2. Yüzyılında; çağdaş, adil, hak temelli bir sosyal güvenlik sisteminin yeniden kurulmasıdır. Bu hedefin hayata geçirilmesi ancak Sosyal Güvenlik ve emeklilik sisteminin büyük bir reforma tabi tutulması ile mümkündür.

Türkiye'nin kamu personel rejimini de kapsayacak şekilde emeklilik sisteminin bir bütün olarak reforma ihtiyaç duyduğu inkar edilmez bir gerçektir.

Sosyal güvenlik sisteminin mali yapısındaki bozulmanın giderek artmasının yanı sıra sabit gelirli emekliliklerin satın alma gücü ve gelirlerindeki aşınma hem giderek daha fazla kamudan kaynak alan bir sosyal güvenlik sistemi hem de giderek daha düşük gelir düzeyi sağlayan bir emeklilik sistemi gibi birbiriyi çelişen iki temel sorunla bizi karşı karşıya getirmektedir.

Emekliliklerin gelir düzeyi düşüyorsa neden sosyal güvenlik sistemi her yıl bütçeden daha fazla kaynak almaktadır. Aynı şekilde sosyal güvenlik sistemi her yıl bütçeden daha fazla kaynak almaktaysa neden emekliliklerin gelir düzeyi reel olarak gerilemektedir.

Bu yapısal soruna çözüm aramak yerine lokal ve geçici paketlerle sorun geçiştirilmeye çalışılmaktadır.

Kamu görevlilerinin bir bütün olarak çalıştıkları süre boyunca ödedikleri primler ile onları çalıştıran devletin onlar nam ve hesabına ödediği primleri her yıl reel olarak değerlendirdiğimizde emekli olduklarında aldıkları emekli aylıklarının reel tutarından daha fazla sisteme kaynak aktarmaktadırlar. Yani sosyal güvenlik sistemi ve dolayısıyla kamu zaten kamu görevlileri emeklilik sisteminden net olarak bir anlamda kar etmektedir. Normal sigortacılık mantığı gereği dönem boyunca yatırılan kaynağın daha sonra dönem boyunca kullanılan kaynağa reel olarak denk olması beklenirken; sosyal sigortacılık da kamunun katkısı da söz konusu olduğundan dönem boyunca

yatırılan kaynaktan daha fazla kaynağın kullanılması gerekir. Ama maalesef Türkiye'de sosyal güvenlik sistemi kamu görevlilerine sürekli bir anlamda borçlu kalmaktadır.

Bu temel sorunu çözmek için çalışılan dönemde çalışanlardan kesilen primleri düşürmek ve emekli olduklarında bağlanacak emeklilik aylık bağlama oranını yükseltmek gerektiği halde 2000'li yıllardan bu yana yapılan tüm sosyal güvenlik reformlarında bir yandan çalışanların prim yükü artırılırken bir yandan da emekli aylık bağlama oranları düşürülmektedir.

Kamu görevlilerinin çalıştıkları dönemdeki aylık ve ücretleri arasındaki muazzam fark ve dengesizlikler emekliliklerinde de aynen devam etmektedir. Çalıştığı dönemde birden fazla maaş alanlar hatta 250-300 Bin TL arası aylık maaş ve ücret alan bakan yardımcıları, genel müdürler ve Cumhurbaşkanı başkanışmanları emekli olduklarında da makam ve temsil tazminatı nedeniyle dönem boyunca ödediklerinin çok çok üstünde emekli aylıkları almaktadırlar.

Emeklilerin sorunları sadece Sosyal Güvenlik mevzuatında yapılacak birkaç maddelik düzenlemelerle çözülemez.

Aslında günübirlik düzenlemeler, sistemde daha önce var olan eşitsizlik ve adaletsizliği daha da derinleştirmektedir.

Sosyal Güvenlik sisteminde ve emeklilik haklarında yapılacak reformlar, seçim takvimi yaklaştıktan sonra bazı yasa teklifleri içerisine sıkıştırılmış birkaç maddelik düzenlemelerle gerçekleştirilemez.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

-Teklif metnindeki düzenlemeler Plan ve Bütçe Komisyonunu yanı sıra ihtisas konusu ile ilgisi olan Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmemiştir.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin

tamamına dağıtılmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına önceden dağıtılmamıştır.

-Teklifteki tüm kanun maddeleri ile ilgili olarak bir etki analizi çalışması yapılmamıştır.

Yaklaşık elli altı aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı buluyoruz.

Teklif metninin değerlendirilmesi:

Teklif metninin genel gerekçesinde;

“Sosyal güvenlik sistemlerinde emekli olabilmek için yaş, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi olmak üzere 3 temel şart arandığı, ülkemizde geçmişten bugüne kadar olan süreçte bu şartlarda çeşitli değişiklikler yapılmış bulunduğu;

20/2/1992 tarihli ve 3774 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle yaş şartı kaldırılarak, sigortalıların sadece belirli bir prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresi şartı ile emekli olmalarına imkân sağlandığı,

25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun ile de emekliliğe hak kazanmak için yaş şartı yeniden getirildiği,

-Ancak 8/9/1999 (dahil) öncesi ilk defa sigortalı sayılanlardan halihazırda çalışanların yapılan değişiklikten hemen etkilenmemesi amacıyla yaş ve/veya prim ödeme gün sayısı koşulları işe başlangıç tarihlerine göre kademelendirilmiş olduğu, günümüzde geline süreçte 8/9/1999 (dahil) öncesi ilk defa sigortalı sayılanların emekliliğe hak kazanma koşullarında bir düzenleme yapılması amaçlandığı”

ifade edilerek, yapılan düzenleme ile;

-8/9/1999 (dahil) tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlayanların ve,

-9/9/1999 (dahil) tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlamalarına rağmen sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmeye imkân tanıyan ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmış oldukları borçlanmalar ile. sigortalılık başlangıç tarihi 8/9/1999 (dahil) öncesi olacak şekilde geriye götürülenlerin, mevcut mevzuattaki emekliliğe hak kazanma koşullarından yaş şartının kaldırılmasının amaçlandığı belirtilmiştir.

Teklifin 1. maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici bir madde ile 8 Eylül 1999 tarihinden önce sigortalı olan işçiler, esnaf, memurlar ve tarım işçileri için emekli olma şartları arasında yer alan yaş koşulu kaldırılmaktadır.

Maddenin birinci fıkrası ile;

1) Özellikle, Bağ - Kur kapsamında olan esnafın için konuşulan ve bir düzenleme yapılması düşünüldüğü Çalışma Bakanı tarafından açıklanan Erkeklerde 9000 gün ve kadınlarda 7200 gün prim ödeme şartlarında bir değişiklik bulunmamaktadır.

2) Söz konusu sigortalılar açısından kısmi aylık bağlama şartlarına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamış ve bu nedenle belirli yaş şartlarına ulaşmış olanlar açısından emeklilik bu teklif kapsamı dışında bırakılmıştır. (Örneğin; İşçiler açısından 15 yıl Sigortalılık süresi ve 3600 gün prim ödeme şartını yerine getirip Erkeklerde 55 yaş ve kadınlarda 50 yaş şartını yerine getirmede herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.)

3) 9 Eylül 1999 ve 2008 arası sigortalılara yönelik herhangi bir düzenleme öngörülmemektedir.

Aşağıdaki tablolarda her bir kesim ve erkekler ve kadınlar için ayrı ayrı gösterilen sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısı çerçevesinde emekli olabileceklerdir.

KANUN TEKLİFİNE GÖRE EMELİK ŞARTLARI

506 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR KANUNU (İŞÇİLER)			
08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Erkeklerin Emekliliği		08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Kadınların Emekliliği	
Sigorta Başlangıç Tarihi	Sigortalılık Süresi	Sigorta Başlangıç Tarihi	Sigortalılık Süresi
08.09.1976 ve Öncesi	25	08.09.1981 ve Öncesi	20
09.09.1976 - 23.05.1979	25	09.09.1981 - 23.05.1984	20
24.05.1979 - 23.11.1980	25	24.05.1984 - 23.11.1985	20
24.11.1980 - 23.05.1982	25	24.11.1985 - 23.05.1986	20
24.05.1982 - 23.11.1983	25	24.05.1986 - 23.11.1987	20
24.11.1983 - 23.05.1985	25	24.11.1987 - 23.05.1988	20
24.05.1985 - 23.11.1986	25	24.05.1988 - 23.11.1989	20
24.11.1986 - 23.05.1988	25	24.11.1989 - 23.05.1990	20
24.05.1988 - 23.11.1989	25	24.05.1990 - 23.11.1991	20
24.11.1989 - 23.05.1991	25	24.11.1991 - 23.05.1992	20
24.05.1991 - 23.11.1992	25	24.05.1992 - 23.11.1993	20
24.11.1992 - 23.05.1994	25	24.11.1993 - 23.05.1994	20
24.05.1994 - 23.11.1995	25	24.05.1994 - 23.11.1995	20
24.11.1995 - 23.05.1997	25	24.11.1995 - 23.05.1997	20
24.05.1997 - 23.11.1998	25	24.05.1997 - 23.11.1998	20
24.11.1998 - 08.09.1999	25	24.11.1998 - 08.09.1999	20

1479 SAYILI KANUN KAPSAMINDAKİLER (ESNAFLAR VE İŞVERENLER)	
08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Erkeklerin Emekliliği FİİLEN 25 TAM YIL SİĞORTALILIĞI OLMA (9000 GÜN PRIM ÖDEME)	08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Kadınların Emekliliği FİİLEN 20 TAM YIL SİĞORTALILIĞI OLMA (7200 GÜN PRIM ÖDEME)
5434 SAYILI KANUN (MEMURLAR)	
08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Erkeklerin Emekliliği FİİLEN 25 TAM YIL FİİLEN HİZMET SÜRESİ (9000 GÜN PRIM ÖDEME)	08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Kadınların Emekliliği FİİLEN 20 TAM YIL FİİLEN HİZMET SÜRESİNİ TAMAMLAMA (7200 GÜN PRIM ÖDEME)
2925 SAYILI KANUN KAPSAMINDAKİLER (TARIM İŞÇİLERİ)	
08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Erkeklerin Emekliliği 15 yıl ve 3600 gün prim ödeme şartını yerine getirenler	08.09.1999 Öncesi Sigorta Başlangıcı Olan Kadınların Emekliliği 15 yıl ve 3600 gün prim ödeme şartını yerine getirenler

Maddenin ikinci fıkrası ile 8/9/1999öncesi sigortalı olan işçiler açısından 5510 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesi kapsamında kazanılmış hak olan emekli aylığını alarak yeniden çalışma halinde işverenler tarafından ödenen Sosyal Güvenlik Destek Primi ödemesinde istisnai bir düzenleme yapılmaktadır. (SGDP)işçiler için işverenlerince ödenmekte ve halihazırda %32,5 oranındadır. Normal işçi sigortalılar için bu oran % 5'lik işveren hissesi indirimi teşvik ile uygulanmaktadır.

Bu SGDP emeklilikten sonra esnaf olarak çalışma halinde sıfırlanmıştır. Getirilen düzenleme ile bu kanun kapsamında emekli olanlar için (Bütün emekliler için değil) yani EYT kapsamındakiler için emekli olmaları ve 10 gün içerisinde yeniden aynı işyerinde çalışmaya başlayanlar için SGDP'nin işveren hissesinin % 5'lik prim hissesi indirilmektedir.

Bu düzenlemenin işverenlerin olası nitelikli personel kaybını gidermeye yönelik yapılmış bir düzenleme olduğu düşünülmektedir.

Komisyon çalışmaları sırasında 10 günlük sürenin uzatılması ile ilgili olarak gelen yoğun isteklerin Genel Kurul aşamasına kadar değerlendirilebileceği, söz konusu sürede Genel Kurul aşamasında verilecek bir önerge ile değişiklik yapılabileceği ifade olunmuştur.

Teklifin ikinci maddesi ile OHAL döneminde çıkarılan 696 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ya eklenen Geçici 23 ve Geçici 24. maddeler ile kamu taşeron firmalarında çalışan ve kadroya veya belediyeler açısından belediye şirketine geçişleri yapılan işçiler açısından kısıtlayıcı düzenleme ortadan kaldırılmaktadır.

Söz konusu geçici maddelerin ilgili fıkraları çerçevesinde taşerondan kadroya geçirilen işçilerin, emeklilik şartlarını doldurmaları halinde re'sen emekliliğe sevkleri düzenlenmişti. CHP, söz konusu maddelerin iptali için AYM'ye başvuru yapmıştı, ancak bugüne kadar herhangi bir karar açıklanmamıştır.

Kanun teklifi ile bu durumda olan taşeron işçilerin büyük bir çoğunluğunun EYT kapsamında yaş koşulu olmadan diğer şartları taşıyabileceğinden dolayı ortaya çıkacak re'sen emekliliğe sevk işlemleri durdurulmuş ve bir haksız uygulama yaratacak sorun ortadan kaldırılmıştır.

Teklifin komisyonda görüşülmesi sırasında teklif sahipleri ve ilgili bürokratlar tarafından, teklifle emeklilik için üç şarttan (prim gün sayısı, çalışma süresi ve yaş) prim

gün sayısı ve çalışma süresini dolduran herkese emekliliğe hak kazanacakları, bu nedenle kapsama yaklaşık 5 milyon kişinin girdiği, 2023 yılı içerisinde 2.750.000 kişinin emekli olmasının beklendiği, SSK'dan 1.661.000 kişinin emekli olmasının beklendiği bunun maliyetinin 131 Milyar TL olduğu, BAĞKUR'dan 88.626 kişinin emekli olmasının beklendiği bunun maliyetinin 7.5 Milyar TL olduğu, Emekli Sandığından 496.000 kişinin emeklilik hakkı kazandığını ancak değişik nedenlerle bunlardan % 25'inin emekli olmasının beklendiği, bunun da maliyetinin 195 Milyar TL'ye ulaşacağı, farklı simülasyonlarda emekli olanların bir kısmının çalışmaya devam edeceği varsayımıyla ek maliyetlerle(prim kaybı, bayram ikramiyesi vb) birlikte 2023 yılı için 250-255 Milyar TL maliyet hesabı yapıldığı, nüfusun yaşlanması ile birlikte 2000 li yılların başında 6.5 milyar olan emekli sayısının bugün itibarıyla 13.9 Milyon kişiye ulaştığı, EYT düzenlemesi ile bu sayının önümüzdeki dönemde artacağı, SGK'nın bugün gelirlerinin giderleri karşılama oranının % 96.2 olduğu, bunun GSYİH'ya oranını % 30 oranında olduğu, aktif pasif oranının 2'ler civarında bulunduğu, maaş bağlama oranında herhangi bir değişiklik yapılmadığı, SGK'nın mevcut organizasyon alt yapısının talepleri karşılayabilecek durumda olduğu gerekli hazırlıkların artan iş yükü dikkate alınarak yapıldığı, teknik olarak Mart ayından itibaren maaş bağlamaya hazır bulunduğu şeklinde bilgi verilmiştir.

Teklifin komisyonda görüşülmesi sırasında söz alan sivil toplum temsilcilerinden

-EYTADER (Emekleri Yaşa Takılanlar Derneği) temsilcisi, taleplerinin bir bölümünün karşılandığını, 5000 prim günü şartının yeterli görülmesini, kısmi emeklilik, intibak ve aylık bağlama oranları, şartsız doğum borçlanması, stajyerlik ve çıraklık süreleri vb konulardaki problemlerin çözülmesi gerektiğini;

-Emeklilikte Yaşa Takılanlar Sosyal Yardımlaşma Derneği temsilcisi, emeklilikte yaşa takılma halinin şimdi "emeklilikte prime takılanlar" haline dönüştüğünü, bu durumun mağduriyet yarattığını;

-TESK temsilcisi; BAĞKUR'lulardan vergi mükellefi olupta tescil yaptıramayanlarla ilgili problemin devam ettiğini, 9000 prim gününün fazla olduğunu,

-TISK temsilcisi emekli olup aynı işte çalışanlarla ilgili olarak verilen 5 puanlık teşvike ilave olarak 2 puanlık ilave teşvik taleplerinin olduğunu, işe dönüş için başvuru için 10 günlük süreyi az bulduklarını;

-Memur Sen temsilcisi 4/C'den 4/B'ye geçen sözleşmeli personel ile 657 sayılı Kanununun 4. Maddesinin 7. fıkrasındaki sözleşmeli personelin zorunlu emeklilik düzenlemesinin kaldırılması gerektiğini,

-KESK temsilcisi, düzenlemenin amasız ve fakatsız yapılmasını arzu ettiklerini, emeklilik aylıklarının güncellenmemesi ve bağlama oranlarının değiştirilmemesi halinde sosyal güvenliğin sürdürülmesinin olanaksız hale geleceğini, çalışanların zorunlu bireysel emeklilik sistemine zorlanacaklarını, yasalarda değişiklik yapılmaması halinde özelleştirmeden kamuya geçen personelin emekliliğe zorlanacağını, SGK personelinin mali yönden desteklenmesi gerektiğini,

-KAMUSEN temsilcisi de, SGK'nın personel açısından desteklenmesi ve özlük haklarının iyileştirilmesi gerektiğini, ikramiye verilmesini,

-HAKİŞ temsilcisi de benzeri taleplerde bulduklarını, kıdem tazminatı hakkının korunması ve emekli olanların kıdem tazminatlarının bir an önce ödenmesi gerektiğini, işe dönüş için 10 günlük sürenin yetersiz olduğunu,

-TÜRKİŞ temsilcisi; Prim gün mağduriyetinin engellenmesi, staj ve çıraklığın sigortalılığın başlangıcı olarak kabul edilmesi gerektiğini,

-TÜĞİAD temsilcisi 5 puanlık teşvikin yetersiz olduğunu ilave olarak teşvik taleplerinin olduğunu,

-Türkiye Emekliler Derneği temsilcisi, SGK'nın personel ve mali açıdan takviye edilmesini,

-Kamu Federasyonları Platformu temsilcisi, Yukarıda belirtilenlere benzer taleplerde bulunmuş, ek ödemelerin emeklilik maaşında dikkate alınması gerektiğini, aksi takdirde bir de "maaşa takılanlar" probleminin ortaya çıkacağını,

-Büro Ailesi Sendikası temsilcisi, SGK'nın personel takviyesine ihtiyaç duyacağını, personelinin de maaşlarında iyileştirme yapılması gerektiğini,

-Barolar Birliği temsilcisi, 1998 1999 yılından önce mesleğe başlayan avukatlarla 2008 sonrası mesleğe başlayan avukatlar açısından emeklilik hakları açısından farklılıkların giderilmesi gerektiğini, avukatlar açısından 7200 ve 9000 günlük prim ödeme süresinin fazla olduğunu

beyan ve ifade etmişlerdir.

Sivil toplum temsilcilerinin komisyon görüşmeleri sırasındaki açıklamaları kanun teklifinin hazırlık çalışmalarında bir kısım sivil toplum temsilcilerinin görüşlerine başvurulmadığı teyit etmektedir.

Maddelerin komisyondaki görüşülmesi sırasında, düzenlemenin kapsamı konusunda yetkililerce geçmiş tarihlerde yapılan çelişkili ve net olmayan açıklamalar, bu açıklamalar sebebiyle sigortalıların eksik prim günlerini tamamlamak için yaptığı borçlanma taleplerinin fazlalığı ve teklif kamuoyuna açıklandıktan sonra bu durumun yarattığı hayal kırıklığı vb konularındaki eleştiriler tatminkar bir şekilde yanıtlanmamıştır. Komisyonda yapılan açıklamalarda yaklaşık 1.100.000 kişinin başvuruda bulunduğu ve yaklaşık SGK tarafından 44 Milyar TL:lik tahakkuk yapıldığı ifade edilmiştir.

Maddelerin görüşülmesi sırasında tarafımızca da gündeme getirilen ve sivil toplum örgütlerinin de bir kısım görüşlerini kapsayan eleştiri, tespit ve önerilerimize (işçi sigortalılar için 5000 prim gün, çırakların ve staj yapanların sigorta başlangıç tarihi kapsamına alınması, tüm sigorta türleri için 08.09.1999 sonrasında göreve başlayanlar açısından hakkaniyete uygun kademeli geçiş imkanı getirilmesi, geçmişte BAGKUR sicil kaydından ayrılanlara sicil ve prim affı düzenlemesi, avukatların sosyal güvenlik durumu ile ilgili çarpıklıkların giderilmesi, emekli maaşlarındaki ödemelerle ilgili oranların artırılması, ihya ve intibak hükümlerinde değişiklik vb) sorunlar üzerinde yapılan eleştiri ve tespitlere tatminkar yanıtlar verilmemiş, teklif maddeleri üzerindeki değişiklik ve geçici madde düzenlemelerini içeren önergelerimiz de kabul görmemiştir.

Bu tespitlerimiz yeni mağduriyetlere neden olmaksızın kapsamlı bir Sosyal Güvenlik reformunun yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerce verilen söz konusu teklife ek madde ihdasını öneren ancak kabul görmeyen 10 adet önerenin içeriklerinin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından verilen madde ihdasını öngören 10 adet önerge kabul edilmemiştir.

Bu önergelerden birincisi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici madde eklenmesi suretiyle Komisyonda görüşülmekte olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun

Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 1. Maddesinin atf yaptığı, geçici 81. Maddesinin (B) bendindeki 5000 ila 5975 gün arasında değişen kademeli prim gün sayısı yerine, 5000 prim günü sabit olarak belirlenmesi ve kademeli prim gün sayısı ile çalışanlar yaşayacağı mağduriyetin giderilmesini amaçlayan önerge idi.

Bu önergelerden ikincisi, 5510 sayılı Kanuna geçici bir madde ilavesiyle, Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan, prim borçları nedeniyle Kanunun geçici maddeleriyle sigortalılık süreleri durdurulanların; bu sürelerden istedikleri kadar sürelerin primlerini ihya etmek suretiyle sigortalılık sürelerini geçerli saydırmaları diğer bir ifadeyle, sigortaların kısmi ihya yapmaları amaçlayan önergemiz idi.

Bu önergelerden üçüncüsü; 5510 sayılı yasanın 29. Maddesinin alt bendinde ve 29. Maddesinin 3'üncü fıkrasında yapılan değişikliklerle güncelleme katsayısı ve aylık bağlanma oranı yeniden düzenlenerek; emekli maaşları arasındaki adaletsizliklerin giderilmesi için intibak düzenlemesi yapılmasını sağlamak üzere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda geçici bir düzenleme yapılması ile ilgili önerge idi.

Bu önergelerden dördüncüsü ; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici madde eklenmesi suretiyle Kanununun 6. Maddesinin 1.fıkrasının ı bendi uyarınca tarımsal faaliyette bulunan ve yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu Kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyerek muafiyet talebinde bulunup muafiyet belgesini alanlardan, üreticilik görevini fiilen devam ettirdiklerini belgeleyenlerin müracaatları halinde hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılan süreleri bunların sigortalılıklarına sayılmasını sağlayan önerge idi.

Bu önergelerden beşincisi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici madde eklenmesi suretiyle Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan, esnaf ve sanatkâr siciline veya odasına ya da her ikisine birden kayıtları bulunmakla birlikte üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine, sigortalılık süreleri geçersiz sayılarak iptal edilen süreleri borçlanabilme imkanını getiren önerge idi.

Bu önergelerden altıncısı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Geçici 43. maddesinin 6. Fıkrasının yürürlükten kaldırılarak, 4/C'den 4/B'ye geçen personelin zorunlu emekliliğe tabi tutulmasının engellenmesini içeren önerge idi.

Bu önergelerden yedincisi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici madde eklenmesi suretiyle 01.10.2008 tarihinden önce Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentlerine göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde, Kanunun geçici 8. Maddesi kapsamında süresinde müracaat etmemeleri veya borçlanma bedellerini yasal süresinde ödememeleri nedeniyle kapsama alınmayan sigortalıların, bu süreleri için borçlanma hakkı verilerek mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlayan önerge idi.

Bu önergelerden sekizincisi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici madde eklenmesi suretiyle bu kanun yürürlüğe girdikten sonra 8 Eylül 1999'dan önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlamış olup, 8 Eylül 1999 tarihinden sonra 5434 sayılı Kanun kapsamında çalışmalarına devam edenlerin yaş sınırı ile bağlı olmaksızın erkekler için 25 yıl hizmet süresi ve 9000 kadınlar için 20 yıl hizmet süresi ve 7200 prim gün tamamlamaları halinde emekliliğe hak kazanmalarını sağlayan önerge idi.

Bu önergelerden dokuzuncusu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici madde eklenmesi suretiyle kadınların ilk doğum yaptığı tarihin sigorta girişlerinin 1. günü olarak sayılmasını sağlayan önerge idi.

Bu önergelerden onuncusu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici madde eklenmesi suretiyle 2007 yılında yürürlüğe giren 5620 sayılı Kanunla geçici işçi pozisyonlarında çalıştırılanların sözleşmeli personel kadrosuna o dönem itibarıyla 6 aylık hizmeti olmadığı için geçirilemeyen 600 civarındaki işçinin zorunlu emekliliğinin önlenmesine yönelik önerge idi.

On önerge de komisyonda görev yapan çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; Yetersiz dengesiz, kısıtlı bulduğumuz ve yeni haksızlıklara yol açan bu teklifi geçmiş dönemde oluşan bazı mağduriyetleri giderdiği için desteklemekle birlikte, yukarıdaki bölümlerde yer alan eleştiri ve kanaatlerimizi de saklı tutuyoruz.

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Abdüllatif Şener
Konya

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul

Kamil Okyay Sındır
İzmir

Emine Gülizar Emecan
İstanbul

Cavit Arı
Antalya

Süleyman Girgin
Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

Genel Değerlendirme

Kapitalizmin küresel ölçekte neoliberalizm olarak bilinen yeni yapılanma süreci ile birlikte emek ve istihdama yönelik politikalar, Türkiye’de 80’li yıllardan itibaren adım adım uygulanmaya başlamıştır. Neoliberal politikalar AKP döneminde hız kesmeden devam etmiş, özellikle AKP’nin 21 yıllık iktidarı süresince emek ve istihdama yönelik gerçekleştirilen yasal düzenlemeler, neoliberal düzenlemelerin devamı niteliğinde olmuştur. Neoliberal politikalarla emeğin sermaye çıkarlarına göre yeniden konumlandırılmasına ve biçimlendirilmesine dayanan bu süreçte kurlsız, esnek, güvencesiz ve örgütsüz çalışma kural haline getirilmiştir. AKP’nin yeni emek rejimi; esnek, güvencesiz ve kurlsız çalışma biçiminde emekçilerin çalışma süresini, ücretini tamamen işverenin insafına bırakmış durumdadır. Emekçilerin kendi emeği üzerinde hiçbir söz söyleme hakkı yoktur. AKP’nin çalışma hayatına dönük müdahalesi sadece aktif olarak çalışan emekçilere dönük olmamıştır. Emekçiler yıllarını, alınterlerini vererek emekliliklerine dair hak kazanmışlardır. Ancak AKP iktidarı bu hakları da emekçilerin aleyhlerine kullandığı politikalar uygulamıştır.

AKP’nin 21 yıllık iktidarı süresince emekli olma hakkı sermayenin daha fazla kar elde hırsına kurban edilerek ortadan kaldırılmıştır. Bu süre zarfında kamuoyunda Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) olarak bilinen ve sayıları milyonları bulan kesimler 21 yıllık süreçte emekli olamama sorunuyla karşı karşıya kalmıştır.

EYT sorunu 1999 yılında yürürlükte olan Sosyal Sigortalar Kanununda yapılan değişiklikle ortaya çıkmıştır. 4447 sayılı Kanunun 8 Eylül 1999 tarihinde yürürlüğe giren hükümleri ile emeklilik için belirli prim gün sayısını / sigortalılık süresini / hizmet yılını doldurma şartı yanında, yaş şartı tekrar getirilmiştir. Bu değişiklik öncesinde 18 yaşında sigortalı işe başlayan emekçi kadın 38, erkek ise 43 yaşında sadece 5 bin gün prim ödemesi karşılığında emekli olabiliyorken, 8 Eylül 1999 tarihinden bir gün sonra işe başlayan

emekçiler 25 yıl sigortalılık süresi 55 yaş ve 5 bin 750 gün prim ödeme şartıyla emekli olabilmeye durumuna düşmüştür.

AKP iktidarı dönemi olan 1 Ekim 2008'de yürürlüğe giren 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun getirdiği en önemli değişikliklerden biri emeklilik yaşlarının yeniden belirlenmesine ilişkindir. Buna göre, 5754 sayılı kanun ile değiştirilmiş şekliyle 5510 sayılı kanunda kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işe başlayanlar için emeklilik yaşı kadın ise 58, erkek ise 60 yaş olarak uygulanacaktır. Bu çerçevede hali hazırda yeni işe başlayan erkek sigortalı 60, kadın sigortalı ise 58 yaşında emekli olabilmektedirler. Aynı şekilde 2035 yılına kadar işe girecek olan sigortalılar da aynı yaşlarda emekli olabileceklerdir. Fakat 2036 yılından itibaren işe girecek olan sigortalıların ise her yıl kademeli olarak emeklilik yaşları artacaktır. Buna göre, 2048 yılında işe başlayan sigortalıların kadın-erkek ayrımı olmaksızın ancak 65 yaşında emekli olmaları mümkün olmaktadır. Bir diğer önemli değişiklik ise prim ödeme gün sayılarına ilişkindir. Bu çerçevede sigortalılara en az 9000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı bağlanmaktadır. Bununla birlikte kanunun ilgili maddesinde bir istisnai hüküm yer almakta olup, buna göre bir işverene hizmet akdi ile bağlı olan çalışanlar (eski adıyla SSK'lılar) için prim ödeme gün sayısı 7200 olarak düzenlenmiştir.

EYT'ye Çözüm Beklerken AKP'den Yeni Bir Sorun; Emeklilikte Prime Takılanlar

EYT sorunu, AKP hükümetleri tarafından görmezden gelinmiş hatta emekli olma hakkı bir nevi ortadan kaldırılmıştır. Bu süre zarfında emekliliğin bir hak olduğu bilinciyle EYT sorunundan kaynaklı olarak mağdur olan emekçiler büyük bir mücadele ve özveri ile örgütlenerek kamuoyunda önemli oranda gündem olmayı başarmıştır. EYT mağduru emekçilerin, örgütlü mücadeleleri AKP iktidarı üzerinde her ne kadar baskı oluştursa da AKP Genel Başkanı Erdoğan, EYT sorununun bir sorun olmadığını ve bu sorunun çözümü için ne pahasına olursa olsun herhangi bir adım atmayacaklarını bir çok defa dile getirmekten kaçınmamıştır. Fakat AKP'nin neoliberal politikalarına bağlı olarak son yıllarda girdiği ve derinleştirdiği ekonomik krize bağlı olarak önemli oranda oy kaybetmesi, ve hali hazırda 2023 yılında gerçekleştirilecek seçimlerde kaybetme telaşı EYT sorununun zorunlu olarak gündeme gelmesine neden olmuştur.

2 Şubat 2023 tarihinde TBMM Plan Bütçe Komisyonuna "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname" başlığıyla

gelen EYT, AKP iktidarı tarafından seçim malzemesi olarak kullanılmak amacıyla çok dar kapsamda ele alınmıştır. Dolayısıyla EYT bağlamında Plan Bütçe Komisyonuna getirilen kanun, EYT mağduru emekçilerin bir kısmının sorunları çözülüyor gibi görünse de aslında birçok mağduriyetin devam edeceğini göstermektedir. Açık bir şekilde Emeklilikte Yaşa Takılanlar yerini Emeklilikte Prime Takılanlar'a bırakarak AKP iktidarının çözümü esas almadığı, sorun ve mağduriyetlere yeni sorunlar ve mağduriyetler eklediği ortaya çıkarmıştır.

İktidarın kamuoyuna açıkladığı EYT düzenlemesine göre EYT'lilerin aylıkları eski sisteme göre bağlanmayacaktır. Bu durum, beraberinde geçim sıkıntısını gündeme getirdiği için 1999 yılı sonrası çalışanların özlük haklarının ortadan kalkmasına bir çözüm getirmemektedir. Yine, EYT düzenlemesinin AKP iktidarı tarafından 2022 aralık ayı yerine 2023 yılına bırakılması, emekli aylıkların daha düşük güncelleme katsayısının uygulanmasıyla emekli olacakların açlık sınırının çok çok altında emekli aylığına mecbur kalmalarına neden olmuştur. AKP iktidarının yaklaşık bir yıldır EYT düzenlemesini getireceğini ve 5 bin prim gün sayısının geçerli olacağına dair açıklamaları dolayısıyla milyonlarca emekçi 5 bin gün prim sayısını doldurmak amacıyla önemli borçlanmışlardır. Fakat EYT düzenlemesinin mevcut hali AKP iktidarının kamuoyu ile paylaştığı 5 bin prim gün sayısının aksine 5 bin 750 ile 5 bin 975 prim koşulu olarak getirilmesi, borçlanan emekçileri önemli oranda zor durumda bırakmıştır.

2/4914 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Çalışma Bakanı'nın EYT tartışmasında, ikna edici bir üslupla "prim koşulu değişmeyecek(!)" sözlerinin dahi yutulduğu son derece malul bir düzenlemedir.

Halkların Demokratik Partisi olarak bizlerin TBMM'ye sunulacak düzenlemenin "Emeklilikte Yaşa Takılanları, Emeklilikte Prime Takılanlar yapacağı" yönündeki tespitine karşılık Çalışma Bakanı Vedat Bilgin; 11 Aralık 2022 tarihli Plan Bütçe Komisyonu görüşmelerinde, "Prime takılanlar olmayacak neden olmayacak? Çünkü o günkü yani 8 Eylül 1999 öncesi prim gün sayısı şartını değiştirmiyoruz. (...) Kötü senaryoları kafanızdan silin, öyle bir şey yok! (...) Dediğim gibi 2 şartı kaldırmıyoruz; prim gün sayısı ve yıl sayısı" demiştir. Oysa EYT düzenlemesi, 8 Eylül 1999 öncesi geçerli olan 5 bin olan prim ödeme gün sayısını, 5 bin 975 güne kadar çıkarmaktadır. Aralık 2022'den bu yana süren EYT düzenlemesi tartışmasında, Çalışma Bakanı'nın son derece net bir tavırla "prim gün sayısı şartını değiştirmiyoruz" sözü, 5 bin prim gün sayısı hesabıyla "borçlanma" hakkından faydalanmak isteyen binlerce yurttaşımızın elindeki

avucundaki birikimi seferber ederek, kredi çekerek, gerekirse borç alarak prim gün sayısını tamamlamaya çalışmasıyla sonuçlanmıştır. Bugün getirilen düzenlemenin, prim gün koşulunu 5 bin 975 güne kadar çıkarması borçlanma yoluyla emekli olmaya çalışan yurttaşlarımızın ağır biçimde mağdur olmasına sebep olmuştur.

Plan Bütçe Komisyonu'na son dakika sunulan Yasa teklifinin etki analizi bu bakımdan yanlış hesaplama ile maluldür. Zira yapılan etki analizinde, düzenlemesi ile toplamda yaklaşık 5 milyon, 2023 yılı içinde ise 2 milyon 250 bin kişinin emekli olacağı belirtilmektedir. Ancak, mevcut düzenlemedeki prim şartı koşulu nedeniyle, emekli olmayı bekleyen fakat prim koşuluna takılan en az 1 milyon yurttaşımız için emeklilik yine hayal olacaktır.

İntibak sorunu çözülmüyor!

AKP'nin sunduğu bu teklifte, Aylık Bağlama Oranları ve Güncelleme Katsayısına ilişkin, emekçilerin hakkını hakkaniyetli biçimde almalarını sağlayacak intibak düzenlemesinin esamisi okunmuyor. EYT düzenlemesi, milyonlarca emekçinin yana yakıla talep ettiği intibak hakkını yerine getirmiyor.

EYT'lilere "en düşük emekli aylığına talim et" deniliyor!

İktidarın EYT kanun teklifi, emekli maaşlarında ciddi eşitsizlikler yaratan ve EYT'lilerin temel taleplerinden olan aylık bağlama oranları ve güncelleme katsayılarının değiştirilmesi konusunda hiçbir düzenleme içermemektedir. Güncelleme Katsayısı ve Aylık Bağlama Oranlarına dokunulmaması yani gerekli düzenlemenin yapılmaması, milyonlarca emekli için daha düşük maaş anlamına gelecektir. EYT düzenlemesi kapsamında emekliliğe hak kazanabilecek milyonlarca yurttaşımız, en düşük emekli maaşı olan 5 bin 500 TL'ye mecbur bırakılmış olacaktır.

Eğer 1999 öncesinde geçeli olan aylık bağlama oranları sağlansaydı, bugün aylık bağlanacak EYT'liler yaklaşık 12 bin TL alacaklardı. Oysa bugün, aylık bağlama oranlarına gerekli güncellemeyi yapmayan iktidar, EYT'lilere en düşük emekli aylığına talim et demiş olmaktadır.

Stajyer ve çıraklık yapanların emeklilik hakları yok sayılıyor!

Staj ve çıraklık başlangıcının sigorta başlangıcı sayılmasını talep eden yaklaşık 1,5 milyon yurttaşımız bu düzenlemede adeta yok sayılmıştır. Bilindiği üzere, çok erken yaşlarda stajyer ve çırak olarak çalışmaya başlayan emekçiler,

ülkemizde ne yazık ki en ağır koşullara ve güvencesizliğe mağdur bırakılan emek grupları arasındadır. EYT'liler içinde ciddi bir sayı oluşturan, geçmişte stajyer ve çırak olarak çalışmaya başlamış ve işe giriş tarihlerinin sigorta başlangıç tarihi sayılmasını bekleyen yurttaşlarımızın düzenlemede kapsam dışı bırakılması, ağır bir adaletsizlik anlamına gelmektedir.

1999 depreminde mağdur olanlar bir kez daha mağdur ediliyor!

Sunulan EYT düzenlemesinde miladın 8 Eylül 1999 olarak kabul edilmesi ile 1999 yılında gerçekleşen depremlerde ağır kayıplar yaşayan, günlük hayatları ciddi biçimde kesintiye uğrayan ve sigortalılık başlangıcı geç yapılan yurttaşlarımızı bir kez daha mağdur edecektir. Düzenlemedeki bu büyük eksiklik, iktidarın EYT konusunda adil bir çözümden ne denli uzak olduğunun açık göstergesidir.

Kademeli emeklilik sistemine ilişkin düzenleme bu teklifte yer almıyor!

“Mezarda emeklilik” sistemini getiren AKP iktidarının, emeklilik haklarının zamanında ve eksiksiz sağlanması konusuna nereden yaklaştığı, söz konusu EYT Kanun Teklifinde çok açık şekilde ortaya konmaktadır. Tüm çalışanlara dönük bir iyileştirme talebiyle dile getirdiğimiz 1999 öncesi olduğu gibi 3600 prim günü ve 15 yıllı kademeli emeklilik sisteminin tekrar sağlanması konusu ne yazık ki teklif sahibi iktidar temsilcileri tarafından duymazlıktan gelmektedir.

Sigortalılık başlangıcı 1 gün sonra yapılan, emeklilik için 17 yıl beklemek zorunda bırakılıyor!

Söz konusu düzenleme ile prim gün sayısını sağlayan ve 8 Eylül 1999 tarihinde sigorta başlangıcı olan bir kişi 43 yaşında emekliliğe hak kazanabilirken, aynı yılın 9 Eylül tarihinde sigorta başlangıcı yapılan kişi 60 yaşında emekli olabilecektir. Düzenlemede sigorta başlangıç miladının 8 Eylül 1999 olarak kabul edilmesiyle ciddi bir hakkaniyet sorunu doğmaktadır. Kanun teklifinde düzenlenen 8 Eylül tarihinden bir gün sonra yani 9 Eylül’de sigorta başlangıcı yapılan bir emekçi, emekliliğe hak kazanmak için 17 yıl beklemek zorunda bırakılmaktadır. Emeklilikte kademeli geçiş sağlanarak, emeklilik konusunda adaletli bir çözüm yaratılması iktidarın planları arasında yer almamaktadır. Görünen o ki, AKP iktidarı hep savunduğu “mezarda emeklilik” şiarına hala sıkı sıkıya bağlıdır.

Bağ-Kur'luların prim gün sayısı eşitsizliği ve tescil talepleri görmezden geliniyor!

Sigortalılarda 5000 gün, memurlarda 7200 gün olan prim gün sayısı koşulu, Bağ-Kur'lularda 9000 bin gün olarak uygulanmaktadır. Emeklilik hakları bakımından prim gün sayısı şartları üzerinden ciddi bir eşitsizlik söz konusudur. Bağ-Kur'lular açısından adaletsizliğe yol açan bu durum, adil bir düzenleme ile ortadan kaldırılmalıdır. Ancak söz konusu kanun teklifinde, Bağ-Kur'lu EYT'lilerin maruz kaldığı bu adaletsizliği gidermek adına bir düzenleme yer almamaktadır.

Bağ-Kur'lular, uzun yıllardır, 2008 yılı öncesinde olduğu gibi geçmişe dönük tescil haklarının sağlanmasını ve EYT kapsamında emekliliğe hak kazanabilmeyi talep etmektedir. Ancak sunulan EYT düzenlemesi Bağ-Kur'lu yurttaşlarımızı yok saymakta ve tescil hakları kendilerine iade edilmemektedir.

AKP'nin "EYT oyalamacası", EYT'lilerin maaşlarından eksiltiyor!

EYT düzenlemesinin, bir "oyalamaca" ile yaklaşık 3 ay geç sunulması sonucunda EYT kapsamında emekli olacak yurttaşlarımız daha az maaş almaya mecbur bırakılacaktır. İktidar ve küçük ortağı kamuoyuna ilan ettiği gibi 2022 yılı Aralık ayında bu düzenlemeyi getirseydi, EYT'li olarak emekli olan yurttaşlarımız 2 bin liraya varan farklarla daha fazla maaş alabilecekti. Bu anlamda, EYT düzenlemesi yasalastığında, maaş hesaplaması ve ödemesi 1 Ocak itibarıyla yapılmalı ve EYT'lilerin hesabına yatırılmalıdır.

HDP olarak, en adil ve kapsamlı çözümün sağlanması için mücadele ediyoruz!

İlk günden itibaren EYT mağdurlarının çözüm arayışlarına ses olan partimiz adına, milletvekillerimiz tarafından, EYT mağduriyeti hakkında Yazılı Soru ve Araştırma Önergeleri, EYT sorununun adil ve kapsamlı çözümünü sağlayacak Kanun teklifleri sunulmuştur. Araştırma Önergelerimiz AKP-MHP milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiş, kanun tekliflerimiz ise Komisyonunda görüşülmemiştir. AKP'nin hazırladığı EYT düzenlemesinin Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında, milletvekillerimiz tarafından söz alınarak talep edilen; EYT konusunda, çözüm niteliğindeki kanun tekliflerimizin komisyon gündemine getirilerek, teklif kapsamına dahil edilmesi önerisi de ne yazık ki kabul edilmemiştir.

İktidarın EYT düzenlemesi Plan Bütçe Komisyonunda görüşülürken;

- EYT miladının 31 Aralık 1999 olarak kabul edilmesi ve bu sayede 1999 depremlerinden etkilenen, sigorta girişleri yapılamayan yurttaşlarımızın EYT kapsamına alınması,
- En düşük emekli maaşının 8 bin 500 TL'ye çıkarılması,
- Stajyerlik ve çıraklık başlangıcının sigorta başlangıcı sayılarak, geçmişe staj ve çıraklık yapmış yurttaşlarımızın EYT kapsamında emekli olmalarının sağlanması,
- Aylık Bağlama Oranlarının güncellenerek emekli aylıklarında iyileştirme sağlanması ve eşitsizliklerin giderilmesi,
- Güncelleme katsayısı/refah payının yüzde %30'dan %100'e yükseltilerek emekli aylıklarındaki enflasyon kaybının giderilmesi

amacıyla sunduğumuz öneriler de AKP-MHP milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Görünen o ki AKP iktidarı, milyonlarca EYT'linin mağduriyet ve çözüm beklentilerini sadece "seçim yatırımı" olarak görmekte ve çözülmemiş sorun alanları bırakarak yurttaşlarımızı mağdur etmeye kararlıdır.

Halkların Demokratik Partisi Olarak, EYT konusunda en adil ve kapsamlı çözümün sağlanması adına mücadele etmeye ve milyonlarca EYT'li yurttaşımızın haklı taleplerinin yerine getirilmesi adına ses yükseltmeye devam edeceğiz.

Halkların Demokratik Partisi olarak EYT sorununu nasıl çözeceğiz?

- Emeklilik sisteminde adaletli ve kapsayıcı yapısal reform yapacağız.
- EYT miladının 31 Aralık 1999 sayılmasını sağlayacak ve 1999 depremlerinde mağdur olan yurttaşlarımız için emeklilik yolunu açacağız.
- Staj ve çıraklık yapmış yurttaşlarımızın işe giriş tarihlerini, sigorta başlangıç tarihi sayacağız.
- Bağ-Kur'lu çalışanların tescil haklarını iade edeceğiz.
- Tüm çalışanları etkileyen prim gün koşulundaki eşitsizlikleri gidereceğiz.
- "Mezarda emekliliği" ortadan kaldıracacağız, kademeli geçiş sağlayan emeklilik sistemini getireceğiz.

- İntibak düzenlemesi yapacak; Aylık Bağlama Oranını güncelleyecek, Refah Payını %100'e yükselteceğiz.
- En düşük emekli aylığını ilk elde 8 bin 500 liraya yükseltecek ve yılda iki kez artışla güncelleyeceğiz. Emeklileri geçinemediği için çalışmak zorunda kalmayacakları bir aylığa kavuşturarak, istihdamda gençlerin önünü açacağız.

Rıdvan Turan
Mersin

Garı Paylan
Diyarbakır

Dirayet Dilan Taşdemir
Ağrı

MUHALEFET ŞERHİ

(2/4914) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 30.01.2023 tarihinde Esas Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu Tali Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu olmak üzere 2 farklı komisyona havale edilmek üzere TBMM Başkanlığına sunulmuş olup 02.02.2023 tarihinde sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüştür.

Teklif;

1. 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu,
2. 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında düzenlemeler ve değişiklikler içermektedir.

Teklif yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 4 madde şeklinde komisyon aşamasını tek günde tamamlamıştır.

Usul Üzerine Değerlendirmeler

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu yaklaşan seçimlerin telaşı ve tedirginliği altında Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısını kendi kampanya sürecinin bir aracı haline getirmekte ve bu doğrultuda parlamentomuzun kural, kaide ve geleneklerini hiçe sayan bir siyasi duruşu hâkim kılmaya çalışmaktadır. İktidar grubu Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen kanun tekliflerini milletvekillerinin inceleme ve analiz etmesine imkân bırakmadan genel kurul görüşmeleri safhasına geçirmektedir.

TBMM İç Tüzüğü'nün 23'üncü maddesi "Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerine görüş bildiren komisyonlardır." hükmünü açıkça emretmektedir. Ancak iktidarın gündeme alınan kanun tekliflerini acele kanunlaştırma tercihi nedeniyle tali komisyonlarda görüşme yolu devre dışı bırakılmaktadır. Tali komisyonlarda görüşmelerin yapılması alanında uzman milletvekillerinin konuyu etraflıca tartışmaları açısından önemlidir.

Teklifin etki analizinin bazı rakamları net barındırmadığı görülmüştür. İktidar grubu tarafından sözlü dile getirilen bazı rakamlar etki analizini etkisizleştirmiş ve ilgili bakanlıkların koordine şekilde çalışmadıklarını gün yüzüne çıkarmıştır. Tekliflerin olası sonuçlarının değerlendirilmesine yönelik etki analizinin eksiksiz ve tüm argümanları içeriyor olması yasama sürecinin kalitesini artıracak ve tekliflerden beklenen amacı olumlu yönde etkileyecektir. Etki analizlerinin komisyon esnasında dağıtılması ve komisyon üyelerinin takdirine sunulması teklifi sorunlu ve etkisiz kılan bir boyuta sürüklemektedir. Düzenleyici etki analizleri teklifin görüldüğü esnada değil, teklifin meclisimize havale edildiği esnada dağıtılmalı ve komisyon üyelerinin incelemelerine imkan tanınmalıdır.

Diğer bir husus ise iktidarın hızlıca kanunlaştırma yolundan vazgeçmiyor olmasıdır. Bu kanun teklifinde de iktidar grubunun bir gelenek haline getirdiği bu yöntem işletilmiştir. Teklif 30 Ocak Pazartesi günü Başkanlığa havale edilmiş ve 2 Şubat Perşembe günü komisyon gündemine alınarak aynı gün komisyon sürecini tamamlamıştır. Hızlı, toplumun taleplerine uzak ve istişareye kapalı bir yasama faaliyeti gerçekleştirme anlayışı kaliteli, etkili ve verimli bir kanun yapım süreci inşa edemeyecektir.

İYİ Parti Grubu, toplumun tümünün temsili ve devletimizin etkin işleyişi açısından; istişare ve müzakere etmenin önemini daima vurgulayan ve milletimizin lehine, menfaatine ne olursa destekten kaçınmayan siyasi tavrı meclisimizde hâkim kılmayı ilke edinmiştir. Bu teklifin milyonları ilgilendiren bir konuyu içerdiği ve siyaset kurumunun tüm taraflarıyla müzakere etmeye hazır olması gerektiği grubumuz tarafından dile getirilmiştir. Ancak iktidar grubu milletimize hizmet etmenin gayreti ve sorumluluğundan uzaklaşan bir anlayışı sahiplenerek muhalefetin, sivil toplumun ve vatandaşlarımızın taleplerine kulak kapatmayı tercih etmiştir.

Tekliflerin komisyon aşamasında müzakere edilmesine yeterince imkân sağlanmaması, uzmanlardan ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden yeterince bilgi alınmaması meclisimizi milli iradeyi temsil etme asaletinden uzaklaştırmaktadır.

Teklifin Tümü Üzerine Değerlendirme

Kanun teklifi uzun süredir beklenen ve iktidar tarafından uzunca bir süredir de reddedilen Emeklilikte Yaşa Takılanlar olarak kamuoyunda yer bulmuş “EYT” sorununa ilişkindir. Bilindiği gibi kamuoyunda “Emeklilikte Yaşa Takılanlar” diye anılan vatandaşlarımız normal sigortalılık süresini doldurmuş ancak çalışma yaşlarının sonuna

gelmedikleri için emekli olamamıştır. Bu mağduriyet, iktidarın ülkemizi getirdiği ekonomik ve toplumsal refah seviyesiyle iyice gün yüzüne çıkmıştır.

Sorunun çözümünün toplumun bütün kesimlerinin bir araya gelip bir çözüm seti çıkarmasıyla gerçekleşeceği ve bu türde gerekli çalışmalar yapıldığında mağduriyetlerin giderilmesi için birçok alternatif yolun üretilebileceği de vurgulanmıştır. Ancak iktidar sorunun çözümüne odaklanmak yerine seçimi hedef olarak EYT’li vatandaşlarımızı istismar etmeyi tercih etmiştir.

EYT’li vatandaşlarımız uzun bir süredir kararlılıkla mücadelelerini sürdürmektedir. Bu süreçte iktidar temsilcileri bu sorunu görmezden gelmiş, EYT mağdurlarını dışlamış ve hatta Cumhurbaşkanı tarafından “seçim kaybetsek de ben bu işte yokum” açıklaması yapılmıştır. Yaşanan süreçte Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener 2018 yılından bu yana birçok konuşmasında ve Türkiye Büyük Millet Meclisi zemininde "Emeklilikte Yaşa Takılanlar" problemini net olarak gündeme getirmiş ve çözeceklerini ifade etmiştir.

24 Ekim 2018 tarihinde EYT’li vatandaşlarımızın bu sorununun çözüme kavuşması için TBMM Genel Kurulunda araştırma komisyonu kurulmasına yönelik sunduğumuz önergemiz Cumhur İttifakı tarafından reddedilmiştir.

Daha sonra Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener ve partimizin yetkili organlarınca bu sorunu çözüme kavuşturacağımız defalarca dile getirilmiştir. Mayıs 2022 tarihli EYT Çözüm Planımız kamuoyu ile paylaşılmış ve sorunun mağdurları tarafından büyük ilgi ve beğeni toplamıştır. Çünkü sunduğumuz plan, sorunu tüm yönleriyle ele alıp, kimseyi açıkta bırakmayan, sosyal güvenlik sisteminin dengesini koruyan bir plandır.

AK Parti ise EYT sorununun kendi iktidarlarından önce doğduğunu birçok mecrada dile getirmiştir. Ancak şu bir gerçektir ki AK Parti iktidarı 20 yıldan uzun süredir devam eden iktidarında bu sorunu çözmek için seçim sathına girilene kadar hiçbir adım atmamıştır. Hatta bu soruna sırt çevirmiş ve “çift dikiş” olarak görmüştür.

Bugün ise yeni bir seçim kazanma şansı kalmayan iktidar, yıllardır görmezden geldiği bu sorunu çözmek için adım atmıştır. Bunu yaparken, tarafımızca ortaya konulan çözüm planını dikkate almadığı görülmektedir. Çünkü çözüm olarak sunulan bu kanunda da yaş sorunu yerine prim sorunu getirilmektedir. Birçok vatandaşımız bu teklife göre 5.975 prim gün sayısını tamamlayamadığı için mağdur edilecektir.

İktidar Seçim Uğruna EYT Mağduriyetini İstismar Etmektedir

2023 bütçe görüşmeleri sürecinde 11 Kasım 2022 günü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Bilgin tarafından 5000-5400 prim günü şartı dile getirilmiş ve bu sorunun çözümüne yönelik yasal düzenleme hazırlıklarının başladığı ve kısa zamanda hayata geçirileceği vurgulanmıştır.

28 Aralık 2022 Pazartesi günü Cumhurbaşkanı tarafından içeriği muğlak, kapsamının ne olduğu belirsiz bir “müjde” verilmiş sonrasında aradan geçen 1 ayda hiçbir bilgilendirme yapılmadığı, kaç kişinin bu hakka ulaşma talebinde olduğuna dair net bir sayımın yapılmadığı, kayda değer bir dokümantasyonun bulunmadığı kamuoyunun malumu olmuştur.

İktidar tarafından yapılması gereken, kaç kişinin bu mağduriyeti yaşadığı, maliyeti, ödenen prim miktarı gibi verileri incelemek ve gerek siyasi partilerle gerekse kamuoyuyla paylaşarak çözüm üretmek için ivedilikle bir girişimde bulunmaktır. Ancak 28 Aralık günü Cumhurbaşkanının açıklamaları sonrası iktidar EYT'nin kapsamını belirtmeyerek sürpriz bir kanun teklifi ortaya çıkarmış ve “Emeklilikte Yaşa Takılanlar” artık “Emeklilikte Prime Takılanlar” haline getirilmiştir.

Vatandaşlarımız 28 Aralık günü yapılan açıklamanın akabinde, 1 Ocak 2023 itibarıyla borçlanma tutarlarında yüzde 54,66 oranında artış kaynaklı mağduriyet yaşamamak adına sabahın erken saatlerinden itibaren Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri önünde soğuk havaya rağmen uzun kuyruklar oluşturmuşlardır. Vatandaşlarımız net bir açıklama yapmayan iktidardan kaynaklanan belirsizlikler nedeniyle o tarihte borçlanma yoluyla 5000 prim gününü tamamlayarak bu haktan yararlanmak istemişlerdir. Vatandaşlarımız kredi borcu çekmiş, arabasını satmış, eşinden dostundan borç alarak bu haktan yararlanmanın kapısını açmaya çalışmıştır.

Teklifin hazırlık aşamasında olduklarını dile getiren iktidar milletvekilleri meclisimiz iradesiyle alay edercesine henüz var olmayan bir teklife imza attıkları yönünde sosyal mecralarda paylaşımlarda bulunmuşlardır. İktidar mensubu milletvekilleri boş bir kâğıda EYT yazarak teklifin hazır olduğunu lanse etmeye çalışmışlardır. Bu samimiyetten uzak tavır vatandaşlarımız nazarında devletimizin yönetme iradesinin ve meclisimizin yasama faaliyeti sürecinin getirildiği ciddiyetsizliği ortaya çıkarmıştır.

Teklifin iktidar cenahı içinde birbirinden bihaber ve aralarında koordinasyonun olmadığı Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile AK Parti

Grubu tarafından sonuçlandırılmadığı açıkça görünmektedir. İktidar her fırsatta üstü kapalı 5000 prim günü şartından bahsederken vatandaşlarımız yanıltıldıklarını ve yanlış bilgilendirildiklerini bilmeyerek emekli olacakları hayaliyle gün saymaktaydı.

Teklif Başkanlığa havale edilmeden 1 hafta öncesinde AK Parti Grup Başkanvekili Sayın Yılmaz Tunç tarafından prim günü şartının 5000 gün olacağı dile getirilmiş artık kafalarda soru işaretinin kalmadığı da kamuoyunca paylaşılmıştır. Fakat 30 Ocak Pazartesi günü meclisimize havale edilen teklifin vatandaşlarımızı boşa düşüren bir amaç taşıdığı ortaya çıkmıştır.

Ortada haklı bir talep ve dolaylı olarak milyonlarca vatandaşımızın mağduriyeti varken iktidarın seçim uğruna milletimizi yanıltıcı bir süreç inşa etmesi AK Parti gurubun EYT'li her bir ferdi istismar ettiğinin açıkça göstergesidir. İktidar bu süreci doğru yönetememiş ve kamuoyunu yanıltıcı bilgiler paylaşarak vatandaşlarımızın mağdur olmalarına sebep olmuştur. EYT devletimizin sözüdür ve bu söz yere düşürülmemelidir.

AK Parti ve MHP Milletimize Kulak Vermek Yerine Seçim Ekonomisi Peşindedir

İktidar partisi 2023 Merkezi Yönetim Bütçe görüşmeleri sürecinde EYT için herhangi bir bütçe planlaması yapmayarak EYT'li vatandaşlarımızı seçim sürecinin gidişatına göre bir araç haline getireceğini göstermiştir. Komisyonunda Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından paylaşılan sunuma göre düzenlemenin Mart 2023 döneminde uygulamaya sokulması durumunda SGK'ya maliyetinin 144,7 milyar TL olup; 49,7 milyar TL'lik kamu personeli bütçe etkisi ile birlikte Merkezi Yönetim Bütçesi toplam maliyetinin 194,4 milyar TL olacağı dile getirilmiştir.

AK Parti Grup Başkanvekili Sayın Muhammed Emin Akbaşoğlu ise bütçeye etkisine dair açıklamalarında; SSK'dan 131 milyar TL maliyetle 1 milyon 661 bin kişinin, Emekli Sandığından 55,9 milyar TL maliyetle 496 bin kişinin ve BAĞ-KUR'dan 7,5 milyar TL maliyetle 88 bin 626 kişinin toplamda 2 milyon 250 bin kişinin 195 milyar TL maliyetle emekli olacağını dile getirmiştir. Yine farklı simülasyonlarla emekliliğe hak kazanan kişilerin prim kaybına dönük sistemden çıktığı ve sisteme kimsenin girmediği analiz edildiğinde toplam maliyetin 255 milyar TL'ye ulaşabileceği vurgulanmıştır. Bu maliyetin 2023 bütçesinin kabul edilmesinin ilk ayını yeni doldurduğu bir zamana denk gelmesi ve hazinemizde bu kaynağın nereden karşılanacağını belirsizliği iktidarın kamu mali yönetimimizde disiplinden ve planlamadan giderek uzaklaştığını kanıtlamaktadır. Saray düzeni bütçe hedeflerinden tamamen kopmuş ve 2023 bütçesinde doğru bir projeksiyon ortaya koyamadığını ispatlanmıştır.

Sosyal sigorta sistemimizin bir diğer büyük kaybı da yeterli istihdam alanı oluşturulmadığı için işsiz kalan genç nüfustan alacağı primlerden mahrum kalması. Diğer dünya ülkeleri ile birlikte Türkiye de yaşlanmaya başlamıştır. Fakat Batı toplumu gelişmişliğini, kalkınmasını tamamladıktan sonra yaşlanmaya başladı. Ülkemiz ise gelişmişliği, kalkınmayı tamamlayamadan yaşlanma sürecine girdi. Bu büyük problemin en önemli sebebi de 21 yıllık sürecin sonunda AK Parti'nin yanlış sosyal ve ekonomik politikalarıdır.

Komasyon görüşmeleri sırasında prim gün şartının 5000 olarak teklif metninde yeniden düzenlenmesi gerektiği vurgulanmış ve bu amaçla önerge teklif edilmiştir. Ayrıca 17 Ağustos 1999 yılında meydana gelen depremden kaynaklı sigorta başlangıç bildirgeleri 8 Eylül 1999 sonrasına kalan vatandaşlarımızın bu haktan yararlanmaları amacıyla sigortalılık süresinin başlangıcı gecikenler için birinci fıkrada sayılı kanunların ilgili hükümleri uyarınca yaşlılık veya emekli aylığından yararlanmada geçerli olan tarihin 31/12/1999 (dâhil) tarihi şeklinde değiştirilmesi gerektiği dile getirilmiş ve bu amaçla önerge verilmiştir. Önerge teklifimiz AK Parti ve MHP milletvekilleri tarafından reddedilerek kabul edilmemiştir.

Ayrıca staj ve çıraklık başlangıç zamanının sigortalılık başlangıcı olarak kabul edilmediği görülmektedir. Birçok vatandaşımız 1999'dan önce stajyer veya çırak olarak çalışma hayatına girmişler ancak bu haliyle teklif kapsamının dışında kalmışlardır. Ayrıca askerlik görevini yerine getirmiş vatandaşlarımızdan SSK ve BAĞKUR'lu olanların askerlik borçlanmaları sonucu sigortalılık başlangıç zamanları geriye götürülebilirken Emekli Sandığına bağlı olanlarda bu durum gerçekleşmemektedir. AK Parti sunduğu her teklifte olduğu gibi yeni mağdur gruplar oluşturmaktadır.

Bir diğer sorun ise farklı statülerde prim yatırımlarının mağduriyetinin giderilmemesidir. Sigorta başlangıcı SSK üzerinden olup daha sonra BAĞ-KUR'lu olan vatandaşlarımız primlerinin çoğunu SSK üzerinden yatırmış olmalarına rağmen BAĞ-KUR şartlarına bağlı olup 9.000 gün prim şartına takılmaktadır. Hiç değilse şu ana kadar yatırdıkları primlerin çoğunluğu SSK üzerinden olanların EYT kapsamında 9.000 prim şartını beklemeden emekli olabilmeleri sağlanmalıdır.

Örneğin toplamda 6.000 gün prim yatırmış bir vatandaşımız başlangıçta SSK'lı olarak 4.000 gün prim yatırmış devamında BAĞ-KUR'lu olarak 2.000 gün prim yatırmış olabilir. Bu durumda söz konusu vatandaşımız BAĞ-KUR üzerinden emekli olma şartı olan 9.000 gün primi doldurmak zorunda kalmaktadır. Oysa en kötü ihtimalle dahi 5.975 gün primini doldurmuş, sigorta başlangıç şartını da yerine getirmiştir. Buna rağmen emeklilik için 3.000

gün daha prim yatırması beklenmektedir. 2008'de sosyal güvenlik kurumlarımızın birleştirilmesinden bu yana çözülmesi beklenen bu sorun EYT kapsamında da farklı mağdur vatandaşların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla yeni mağdurların oluşmasına sebep olmadan teklifte bu düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Teklifte bu düzenlemeyle emekli olacak vatandaşlarımıza hangi şartlarda emekli aylığı bağlanacağı da açıklığa kavuşturulmamıştır. Kanunların belirliliği ilkesi çerçevesinde emekli aylıklarının eski mevzuata göre mi bağlanacağı yoksa mevcut mevzuatın mı uygulanacağı bu kanuna dercedilmelidir. Teklifte 1999 yılı öncesindeki bir hakkın teslim edilmesi öngörülmekteyse maaş bağlama oranlarında da 2000 yılından sonrası değil, 1999 yılı öncesi düzenleme esas alınmalıdır.

Yine komisyon görüşmeleri esnasında 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bu statüde çalıştırılan personelin yaşlılık veya emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanacakları tarihte iş sözleşmelerinin tüm yasal hakları ödenmek suretiyle sona erdirileceği hükmünün yürürlükten kaldırılması yönünde önerge teklifimiz AK Parti ve MHP milletvekilleri tarafından reddedilmiştir. Önergemizi reddeden AK Parti ve MHP geçici işçi olarak çalıştırılan bu vatandaşlarımıza zorunlu olarak emeklilik işlemine tabi tutulmalarını reva görmüştür.

Görülmüştür ki AK Parti ve MHP yani Cumhur İttifakı milletimizin dertlerine ulaşmayı değil 14 Mayıs gününün hesaplarını telaş edinmektedir. Siyasal iktidarın gelecek seçimlerde yeniden iktidara gelebilmek için ekonominin araçlarını kendi çıkarları için kullanması ve yönlendirmesi milletimizin malumudur. İktidar kendi seçim hesapları uğruna doğru bir planlama içinde hareket etmeyerek maliye politikalarının seçim ekonomisine alet edilmesinin peşine takılmıştır.

Yıllardır görmezden gelinen ve hiçbir planlaması yapılmayan bu mağduriyetin bütçe disiplini umursanmayarak maliye politikalarımızın seçim ekonomisinin emrine girdiğini ortaya çıkarmıştır. Seçim ekonomisi şeffaflığın, hesap verilebilirliğin arttığı ve demokrasinin gelişmiş olduğu ülke ekonomilerinde tercih edilen bir yol değildir. Bu tür yöntemler ve siyaset etme tarzı demokrasinin fazla gelişmediği, hesap verilebilirliğin ve şeffaflığın olmadığı bir hükümet düzeninin işaret etmektedir.

AK Parti Grubu sundukları Teklife yönelik tespit ettiğimiz ve çözüme kavuşturulabilecek birçok eksiği Genel Kurul görüşmeleri esnasında düzeltmelidir. Sadece seçime yönelik bir çalışma olarak görmemeli ve kapsam dışında kalan sayıca az olan mağdurların mağduriyetini de gidermelidir.

Sonuç itibarıyla;

Yukarıda gerekçelerimizi dile getirdiğimiz üzere milletimiz için en iyiyi aramayı ve en doğruya ulaşmayı daima savunacak olmakla birlikte eksik, yetersiz ve kapsamı dar bir teklif olarak değerlendirsek dahi; teklifi milletimizin beklentisi olarak görüyor ve (2/4914) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifini olumlu karşıladığımızı arz ediyoruz.

Durmuş Yılmaz
Ankara

Muhammet Naci Cinisli
Erzurum

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ELİTAŞ, ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ BÜLENT TURAN, TOKAT MİLLETVEKİLİ ÖZLEM ZENGİN, ÇANKIRI MİLLETVEKİLİ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU, BARTIN MİLLETVEKİLİ YILMAZ TUNÇ; MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ MANİSA MİLLETVEKİLİ ERKAN AKÇAY, SAKARYA MİLLETVEKİLİ MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL VE BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANI ANKARA MİLLETVEKİLİ MUSTAFA DESTİCİ İLE 207 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 95- Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (B) bendi ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanlar, söz konusu hükümlerde yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık veya emekli aylığından yararlanırlar. Bu fıkra esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük hak talep edilemez.

Birinci fıkra kapsamında yaşlılık veya emekli aylığı talebinde bulunarak ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlardan, yaşlılık veya emekli aylığı talebi nedeniyle işten ayrılış bildirgesi verilenlerin işten ayrılış tarihini takip eden 10 gün içerisinde en son çalışılan özel sektör işyerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlamaları halinde, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlandığı tarihten itibaren bu Kanunun geçici 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sosyal güvenlik destek primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. Sosyal güvenlik destek primi işveren hissesi indiriminden yararlanan sigortalının işten ayrılması halinde, söz konusu sigortalıdan dolayı bu indirimden tekrar yararlanılamaz. Bu fıkra da yer alan indirimden, bu Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan diğer şartlar sağlanmak kaydıyla yararlanılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 2- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 23 üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesi ile geçici 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 95- Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanlar, söz konusu hükümlerde yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık veya emekli aylığından yararlanırlar. Bu fıkra esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük hak talep edilemez.

Birinci fıkra kapsamında yaşlılık veya emekli aylığı talebinde bulunarak ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlardan, yaşlılık veya emekli aylığı talebi nedeniyle işten ayrılış bildirgesi verilenlerin işten ayrılış tarihini takip eden 10 gün içerisinde en son çalışılan özel sektör işyerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlamaları halinde, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlandığı tarihten itibaren bu Kanunun geçici 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sosyal güvenlik destek primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. Sosyal güvenlik destek primi işveren hissesi indiriminden yararlanan sigortalının işten ayrılması halinde, söz konusu sigortalıdan dolayı bu indirimden tekrar yararlanılamaz. Bu fıkroda yer alan indirimden, bu Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan diğer şartlar sağlanmak kaydıyla yararlanılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 2- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 23 üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesi ile geçici 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TBMM Basımevi - 2023